flacara

anul XXXII
nr. 13 (1451)
VINERI
1 APRILIE
1983

● săptămînal editat de frontul democrației și unității socialiste ●

NICOLAE CEAUȘESCU: PRIORITATEA O OCUPĂ CALITATEA

Despre starea economiei

Dintre problemele aflate săptămîna trecută pe ordinea de zi a forurilor politice și legislative supreme ale țării, cele care definesc starea economiei românești în cel de-al treilea an al actualului deceniu suscită cel mai larg interes. Analizele făcute în cele două foruri — de partid și de stat — emană optimism și încredere. Căci, așa cum s-a apreciat în dezbateri, chiar dacă în 1982 prevederile planului de dezvoltare economico-sociale n-au fost realizate în întregime din cauza condițiilor grele determinate de accentuarea crizei economiei mondiale și de unele neajunsuri din propria activitate, economia României a continuat să se dezvolte, obținîndu-se și în acest an realizări importante pe calea înfăptuirii obiectivelor stabilite de Congresul al XII-lea al partidului. În 1982, avuția națională a sporit cu 7 la sută, iar fondurile fixe cu 9 la sută, ceea ce asigură creșterea continuă a bazei tehnico-mate-

(Continuare în pag. 2)

VASILE BARAC ■

Nichita Stănescu la 50 de ani

Martorul statornic al vieții mele este sensibilitatea vieții mele

Poezia e singura pricină exprimată sau neexprimată care îi dă omului dorința de a mai trăi în continuare. Poezia e sentimentul fundamental care îndreptățește specia umană.

Am avut un sentiment de mare înălțare cînd am văzut cu cîtă dragoste înalță tineretul tricolorul, cu cît patos cîntă cîntecul patriotic, dar și cu cîtă încîntare cîntă și cel mai modern cîntec cu putință.

(Din interviul paginii 9)

Omagiu țăranului român

Să iubim pe țărani, păzitorii pămîntului și făcătorii pîinii ! Ei sînt truditorii, ei care sînt prin naștere și îndelung șlefuită bună-cuviință împotriva trîntorilor, hoților și intermediarilor de tot felul, ei care s-ar simți umiliți să ia mai mult decît merită pe munca lor și ar fi revoltați să primească mai puțin decît merită munca lor, ei care sînt echilibrul însuși al firii, ei, țăranii, nu sînt precupeți ; ei cînd își iau sapele în spate parcă se duc să prășească și în cer, să-l afîneze și să-l facă mai rodnic ; ei sînt, cum spunea Președintele țării, o meserie de infinită delicatețe ; ei sînt aluatul nostru etern. Țăran, Țarină, Țară.

Nu știu de ce simt acum, în această primăvară, din nou acut nevoia să mîrmur, să plîng și să strig :

Istoria te-ncununează demn
Ca voievod al muncii și-al răbdării
Dă-mi mîna ta trudită să-ți sărut
Măria Ta, Țăranule al Țării.

ADRIAN PĂUNESCU ■

Se adună munți de materiale refolosibile. Ce facem cu ei? (pag. 6)

O carte fundamentală: „Trilogia cunoașterii" de Lucian Blaga (pag. 10)

Vara e pe aproape: vom bea sucuri mai bune? (pag. 18)

Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român

Luînd în dezbatere o serie de probleme esențiale care privesc transpunerea în viață a hotărîrilor Congresului al XII-lea și Conferinței Naționale ale partidului, lucrările Plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român, care s-au desfășurat, sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, în zilele de 23 și 24 martie, s-au înscris ca un moment de seamă în viața politică a țării prin importanța măsurilor adoptate, prin prevederile documentelor aflate pe ordinea de zi, care materializează orientările și obiectivele principale ale dezvoltării economice și sociale a României socialiste. Așa după cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, în cuvîntarea rostită în încheierea lucrărilor plenarei, au fost luate în discuție două grupe de probleme importante, primul dintre acestea referindu-se la bilanțul activității economico-financiare pe anul 1982 și la perfecționarea sistemului de retribuție și cointeresare materială, precum și la unele măsuri privind aplicarea mai fermă a noului mecanism economic.

Astfel, a fost subliniat faptul că, deși în anul 1982 nu s-au realizat ritmurile planificate — îndeosebi datorită existenței anumitor greutăți și contradicții dintre unele sectoare de activitate, precum și efectelor crizei economice mondiale — pe ansamblu s-a asigurat dezvoltarea în continuare a economiei, înfăptuindu-se noi pași pe calea transpunerii în viață a obiectivelor stabilite de Congresul al XII-lea al partidului. Venitul național a înregistrat un spor de 2,6 la sută, comparativ cu anul precedent, iar productivitatea muncii în industria republicană, calculată pe baza valorii producției nete, a crescut cu 1,7 la sută. Balanța comercială s-a încheiat cu un excedent de 1,8 miliarde de dolari, ca urmare a diversificării activității de comerț exterior și a dezvoltării relațiilor de cooperare economică, tehnică și științifică internațională. Veniturile bănești ale populației, obținute de la unitățile socialiste, au fost mai mari cu 9,5 la sută față de anul precedent, iar în cadrul acestora veniturile din retribuirea muncii au crescut cu 8,8 la sută. Apreciind eforturile depuse pentru dezvoltarea fondurilor fixe, care au sporit în anul 1982 cu 9 la sută, ilustrînd forța și capacitatea economiei noastre socialiste, a fost relevat, totodată, faptul că rezultatele obținute în creșterea producției nu sînt pe măsura potențialului material și uman al economiei noastre socialiste, ceea ce s-a reflectat în mod negativ asupra nivelului rentabilității și beneficiilor, a venitului național. Au fost criticate, de asemenea, lipsurile manifestate în domeniul asigurării și valorificării materiilor prime, materialelor, combustibililor și energiei, tendințele de a se apela încă la importuri nejustificate. Secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a cerut să se acționeze cu întreaga responsabilitate pentru respectarea cu strictețe a normelor de consum stabilite, pentru trecerea cu hotărîre la soluționarea cu forțe proprii a problemelor privind aprovizionarea tehnico-materială, condiție esențială pentru desfășurarea ritmică a procesului de producție.

Apreciind că industria românească este în măsură să găsească rezolvări corespunzătoare tuturor problemelor de care depinde progresul neîntrerupt al economiei naționale, al întregii țări, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat, de asemenea, că este necesar ca, urmînd exemplul analizelor întreprinse în domeniile minier și petrolier, să se procedeze la o examinare aprofundată a activității în toate celelalte sectoare, — inclusiv cele social-culturale — pentru mai buna organizare a producției și a muncii, reducerea continuă a cheltuielilor materiale, creșterea calității și eficienței. Sarcini deosebite revin, arăta secretarul general al partidului, activității de cercetare și dezvoltare tehnologică, în vederea punerii în valoare a marilor posibilități de care dispunem în acest domeniu.

În continuare, referindu-se la un alt punct înscris pe ordinea de zi a plenarei, tovarășul Nicolae Ceaușescu a apreciat că perfecționarea sistemului de retribuire a muncii și a repartiției veniturilor va da noi dimensiuni inițiativei individuale și colective, răspunderii tuturor oamenilor muncii în transpunerea în viață a politicii partidului, pentru gospodărirea eficientă a fondurilor materiale și bănești, pentru dezvoltarea proprietății socialiste și creșterea, pe această bază, a bunăstării tuturor celor ce muncesc.

Al doilea grup de probleme dezbătute în cadrul plenarei și asupra cărora s-a oprit, în cuvîntarea sa, tovarășul Nicolae Ceaușescu, se referă la activitatea organizatorică a partidului, la politica de cadre, la rezolvarea scrisorilor oamenilor muncii și la activitatea internațională, subliniind maxima însemnătate a sarcinii tuturor organelor și organizațiilor de partid privind întărirea permanentă a partidului, cu deosebire pe plan calitativ, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta : **„Putem, de asemenea, să apreciem pozitiv rezultatele în domeniul politicii de cadre. Avem zeci și zeci de mii de activiști, de cadre de partid și de stat cu o pregătire corespunzătoare, care au un rol important în înfăptuirea politicii interne și externe a țării noastre. Sînt însă și aici unele stări de lucruri negative cărora trebuie să le acordăm mai mare atenție, mai cu seamă în felul în care promovăm unii oameni, în preocuparea pentru creșterea exigenței și spiritului de răspundere al activiștilor, al cadrelor de partid în diferite domenii de activitate“.** În continuare, referindu-se la măsurile stabilite de plenară cu privire la îmbunătățirea activității în domeniul scrisorilor și audiențelor, în spiritul prevederilor din hotărîrile Congresului al XII-lea, secretarul general al partidului a relevat necesitatea îmbunătățirii acestei activități, pentru stimularea spiritului de răspundere civică și sporirea participării nemijlocite a oamenilor muncii la conducerea treburilor de stat și obștești.

Arătînd că activitatea internațională a partidului și statului nostru s-a desfășurat, în 1982, în condițiile complexe ale vieții politice mondiale, tovarășul Nicolae Ceaușescu a relevat totodată că și în acest an principiile acestei politici vor fi materializate în conformitate cu hotărîrile Conferinței Naționale a P.C.R., ca o expresie a voinței nestrămutate a poporului nostru de a acționa cu toată consecvența pentru dezvoltarea relațiilor dintre state, pentru determinarea unui curs nou în viața internațională, pentru triumful cauzei destinderii, dezarmării, securității și păcii, pentru socialism.

DUMITRU ELIADE

Despre starea economiei

(Urmare din pagina 1)

riale a societății. Și, în timp ce pe plan internațional asistăm la reducerea ocupării forței de muncă, iar în țările capitaliste dezvoltate la creșterea puternică a șomajului, la noi, în anul 1982, numărul personalului muncitor a crescut cu 12 000 de oameni. Ceea ce este un lucru deosebit de pozitiv.

Și mai încurajatoare apar rezultatele ce se prelimină a se obține în primul trimestru al acestui an. Datele cuprinse în Raportul Consiliului de Miniștri prezentat Marii Adunări Naționale conturează un tablou al evoluției economiei noastre în anul 1983, mai mult decît promițător.

După cum se știe la Conferința Națională a partidului din decembrie anul trecut, conducătorul partidului și statului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a apreciat că trecerea României la un nou stadiu de dezvoltare, realizarea unei noi calități a muncii și a vieții în toate domeniile de activitate impune cîștigarea unor bătălii pe cel puțin patru fronturi : cel al dezvoltării intensive, al calității producției, comerțului exterior și eficienței economiei. Și, ca un corolar, viteza și înaintarea pe toate fronturile trebuie accelerată. Planul pe anul 1983 dă expresie, prin prevederile sale, acestor priorități, iar rezultatele obținute în primul trimestru le conferă legitimitate. Pentru că, iată, în primele două luni ale anului curent, se spune în raportul menționat, planul la producția marfă și netă a fost depășit, în luna ianuarie producția marfă industrială fiind cu 6,9 la sută mai mare decît cea obținută în aceeași perioadă a anului trecut, în timp ce în luna februarie ritmul de creștere a producției nete a fost de 5,5 la sută. Este deosebit de semnificativ de subliniat că în ianuarie și februarie, în industria constructoare de mașini ritmul de creștere a fost de 13,9 la sută și, respectiv, 10,3 la sută, că la scara întregii economii sporurile cele mai importante s-au obținut la o serie de produse de bază cum sînt : oțel, laminate, tablă și benzi, plumb, zinc, cupru, mașini-unelte, mașini și utilaje agricole, tractoare, autobasculante, îngrășăminte chimice, produse macromoleculare, fibre și fire sintetice, cauciuc, anvelope, produse ale industriei alimentare și altele. Pe întregul trimestru productivitatea muncii în industrie crește cu 3,6 la sută iar cheltuielile de producție la 1 000 de lei producție marfă au fost diminuate față de trimestrul IV 1982 cu 15 lei la cheltuielile totale și cu circa 12 lei la cele materiale. Se prelimină o creștere simțitoare a acumulărilor bănești și o balanță comercială activă.

Chiar dacă aceste ritmuri nu mai ating valorile din anii '60—'70, cînd economia noastră se afla la începuturile dezvoltării sale (dar în care economie se mai realizează acum asemenea valori ?), rămîne adevărul de necontestat că ele sînt net superioare celor realizate în primii doi ani ai actualului cincinal, depășesc nivelul planificat pentru această perioadă și se mențin printre cele mai ridicate din lume.

Accelerarea creșterii economice, care corespunde orientărilor date de Conferința Națională a partidului, își are originea în preocuparea susținută pentru dezvoltarea prioritară a bazei energetice și de materii prime, în revirimentul produs în domeniul minier, în special în producția de cărbune, de aplicarea cunoscutelor măsuri, adoptate la inițiativa secretarului general al partidului, care vizează organizarea mai bună a activității în întreprinderile miniere, trecerea la programul de lucru de 8 ore pe schimb, asigurarea, pregătirea și folosirea rațională a forței de muncă, precum și a tehnicii din dotare, întărirea spiritului de ordine și disciplină la fiecare loc de muncă. În trimestrul I producția medie zilnică de cărbune a crescut spectaculos fiind cu aproape 30 la sută mai mare decît cea obținută în perioada corespunzătoare a anului trecut. Această creștere a avut efecte pozitive în toate sectoarele economiei naționale. În primul rînd în activitatea de producere a energiei electrice. Realizînd o creștere cu 18 la sută a producției de energie electrică pe bază de cărbune, s-a creat posibilitatea reducerii cu 7 la sută a energiei produse pe bază de hidrocarburi și acoperirii deficitului de energie hidroelectrică datorată precipitațiilor scăzute din acest an. Pulsul economiei în acest prim trimestru al anului a fost normal pentru că aceasta a primit tot timpul energia electrică de care avea nevoie.

Cărbune mai mult și de bună calitate, iată unul dintre tonicele care va contribui în continuare la impulsionarea dezvoltării economiei naționale. Un altul este atingerea nivelului preconizat la producția de țiței. Aplicarea hotărîtă a măsurilor stabilite la recenta consfătuire de la Comitetul Central va asigura condițiile pentru obținerea, încă înainte de sfîrșitul anului, a unei producții de 40—43 mii tone de țiței, zilnic, ceea ce va însemna o serioasă opțiune pentru atingerea unui alt important obiectiv : acoperirea aproape în întregime, din producția internă, a necesarului de petrol. Cel de-al treilea stimulent va fi reprezentat de reducerea masivă a consumurilor materiale și energetice și extinderea pe scară largă a utilizării materialelor refolosibile. Un prim succes a și fost dobîndit, căci, să nu uităm, creșterea înregistrată în dezvoltarea economică, sporul de producție industrială realizat în acest trimestru, în mod practic, s-au obținut cu o cantitate de energie electrică egală cu cea consumată în perioada corespunzătoare a anului 1982.

Al doilea Rombac 1—11, în probe de zbor

La cîteva zile după ce primul ROMBAC 1—11 a aterizat într-o cursă oficială pe un aeroport din Londra, cel de-al doilea exemplar ROMBAC 1—11 a fost scos din hangar în vederea primelor probe de „cale și de zbor“. În acest fel constructorii de aeronave români demonstrează înalta clasă a priceperii și competenței lor într-o tehnică de vîrf a industriei constructoare de mașini care ne așază în rîndul puținelor țări din lume producătoare de avioane de asemenea anvergură și de asemenea clasă. Ceea ce constituia „premieră“, „unicat“ în anul 1982, devine un produs realizat curent și pe baza unui proces tehnologic bine însușit. Se poate spune că prin acest al doilea ROMBAC 1—11 sîntem nu numai tehnic pregătiți de marile performanțe pe care le presupune un asemenea aparat ci și tehnologic capabili de a-l produce industrial.

În vreme ce primul ROMBAC 1—11 a fost construit în condițiile unei asistențe tehnice de mare volum, acordată de firma British Aerospace, pentru acest al doilea exemplar care își etalează acum linia suplă și elegantă pe platforma de la Băneasa a Întreprinderii de avioane din București, asistența britanică a fost sensibil redusă, limitîndu-se, practic, la prezența unui personal minim rezident în România. Astfel, procese tehnologice complexe de asamblări structurale, testări funcționale, lipiri de rezistență cu adezivi structurali, protecții anticorozive și acoperiri de suprafață, utilizări de etanșanți speciali, au fost asimilate într-un timp record și de înaltă calitate.

Ziua de 30 martie 1983 este o zi sărbătorească pentru constructorii de avioane din țara noastră, țară cu o tradiție respectabilă la nivel mondial în elaborarea aparatelor de zbor. În numărul viitor al revistei vom publica un amplu reportaj pe fluxul tehnologic al viitoarelor aeronave ROMBAC 1—11 prin care urmează să se finalizeze treptat asimilarea în întregime a unor tehnologii extrem de complexe care ne reașază printre cei mai buni constructori de aeronave din lume.

În consens cu marile comandamente ale momentului, pentru fericirea și prosperitatea patriei socialiste

Lucrările sesiunii Marii Adunări Naționale

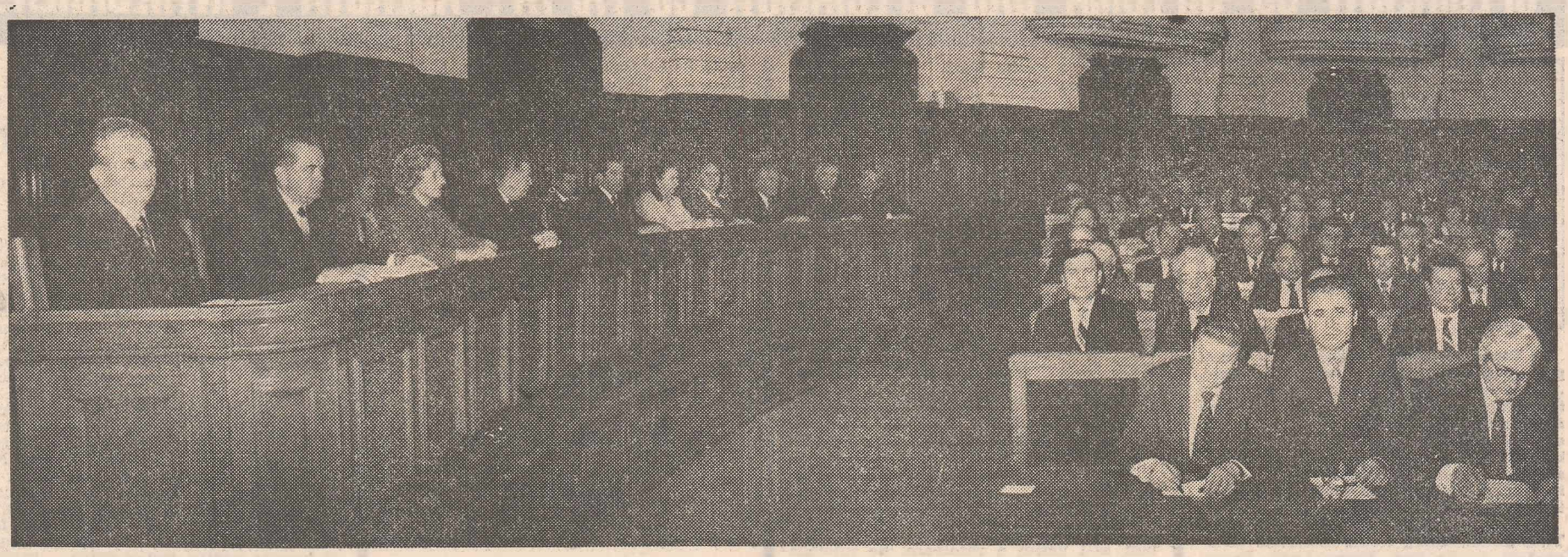

În prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a altor conducători de partid și de stat, vineri, 25 martie, s-au deschis lucrările în plen ale sesiunii a șaptea a celei de-a opta legislaturi a Marii Adunări Naționale. Marele forum legislativ al țării a supus spre dezbatere și aprobare documente de o deosebită importanță teoretică și practică, elaborate pe baza cercetării atente și laborioase a actualului stadiu de dezvoltare al patriei socialiste, documente menite să conducă la mai buna organizare și desfășurare a muncii productive, la instituirea unor noi raporturi de etică și echitate în cadrul relațiilor interumane, la alegerea unor opțiuni capabile să garanteze optimizarea activității politice, economice și sociale generale în conformitate cu hotărîrile Congresului al XII-lea și Conferinței Naționale ale P.C.R., a orientărilor și indicațiilor formulate de tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Pe primul punct al ordinii de zi a fost înscris Raportul Consiliului de Miniștri cu privire la îndeplinirea Planului național unic de dezvoltare economico-socială în trimestrul I/1983 și măsurile luate pentru aplicarea hotărîrilor Conferinței Naționale a partidului din decembrie 1982 privind creșterea producției materiale și productivității muncii, a eficienței în toate domeniile de activitate, realizarea integrală a sarcinilor pe anul 1983.

Reamintind că planul pentru anul în curs prevede un ritm mai înalt de dezvoltare în comparație cu primii doi ani ai cincinalului, raportul a analizat rezultatele obținute pînă la ora actuală în domeniile extracției de cărbune și de țiței, gaze, metale neferoase și alte substanțe minerale utile. Au fost prezentate de asemenea date și considerații în legătură cu situația din domeniul producției de energie electrică, din celelalte compartimente de primă importanță ale economiei naționale : siderurgia, metalurgia, construcțiile de mașini, chimia, industria ușoară, industria lemnului, industria alimentară, agricultura. S-a apreciat că, în general, bilanțul este pozitiv, dar că este necesar să se procedeze de urgență și cu înalt simț de răspundere la lichidarea lipsurilor ce mai persistă, la recuperarea grabnică a restanțelor, subliniindu-se în acest context necesitatea utilizării mai eficiente a mașinilor, utilajelor și instalațiilor, gospodăririi mai chibzuite a bazei de materiale și materii prime, folosirii mai judicioase a resurselor de energie, recuperării și valorificării materialelor refolosibile. Au fost reliefate de asemenea îndatoririle ce revin lucrătorilor din agricultură în actuala campanie de primăvară, precum și sarcinile de mai largă perspectivă privind creșterea puternică a efectivului de animale în unitățile agricole de stat, cooperatiste ca și în gospodăriile populației.

Raportul a analizat în continuare modul în care se desfășoară îndeplinirea planului de investiții pe anul în curs, precum și sarcinile de o deosebită importanță ce revin comerțului exterior. Un capitol special a fost rezervat problemelor consacrate optimizării productivității muncii, folosirii metodelor moderne de programare, lansare și urmărire a producției, de folosire maximă a fondului de timp, subliniindu-se și cu acest prilej faptul că cerința esențială a noului mecanism economico-financiar, a autoconducerii muncitorești și autogestiunii o constituie activitatea rentabilă, acoperirea cheltuielilor din venituri proprii și obținerea de beneficii.

În cadrul Hotărîrii Marii Adunări Naționale, adoptate ca urmare a dezbaterilor pe marginea raportului prezentat de Consiliul de Miniștri, marele for legislativ al țării a dat o înaltă apreciere rolului determinant al tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele republicii, în elaborarea și înfăptuirea politicii interne și externe a partidului și statului nostru, în soluționarea problemelor complexe ale dezvoltării economico-sociale a țării, în mobilizarea întregii națiuni, a tuturor resurselor pentru creșterea susținută a economiei românești, ridicarea continuă a bunăstării materiale și spirituale a întregului popor, întărirea suveranității și independenței patriei. Textul integral al Hotărîrii este, la ora actuală, pe larg cunoscut oamenilor muncii din țara noastră prin intermediul presei, radioului și televiziunii. El constituie un document de o inestimabilă valoare teoretică și practică o carte deschisă, un îndrumar permanent în activitatea curentă și de perspectivă, de organizare și modernizare a muncii în toate domeniile, pentru fericirea patriei, a națiunii noastre socialiste.

LIVIU TIMBUS ■

O sărbătoare a muncii, un profund elogiu adus hărniciei

La sfîrșitul săptămînii trecute am fost din nou martorii înaltei prețuiri și gratitudini de care se bucură în țara noastră înfăptuirile și succesele de excepție dobîndite prin munca, spiritul de inițiativă și devotiunea celor angajați în marele efort pentru edificarea României moderne. Sîmbătă, 26 martie, în cadrul unei solemnități la Palatul Marii Adunări Naționale, tovarășul Nicolae Ceaușescu a înmînat înalte distincții unor județe și unități fruntașe în întrecerea socialistă pe anul 1982. A fost o sărbătoare a muncii, un profund elogiu adus hărniciei și, deopotrivă, un însuflețitor îndemn pentru înzecirea efortului creator, pentru desferecarea talentului virtual și a predispozițiilor latente, pentru curaj în propulsarea noului și condamnarea inerției și conservatorismului, pentru continua redescoperire a patriei socialiste.

După înmînarea înaltelor distincții, în încheierea festivității, primit cu deosebită căldură și însuflețire, cu profunde sentimente de dragoste, stimă și recunoștință, a luat cuvîntul președintele României, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Aducînd calde felicitări județelor și colectivelor de oameni ai muncii distinse cu titlul de „Erou al Muncii Socialiste", cu diverse ordine clasa I și alte clase, secretarul general al partidului a ținut să arate că rezultatele marcante, obținute prin muncă pe parcursul anului 1982, demonstrează cu prisosință că, prin spirit de inițiativă, prin efort creator, pricepere și bună organizare, se pot dobîndi succese de prestigiu chiar în condiții obiective mai puțin favorabile, cum au fost cele ale anului trecut. Referindu-se în continuare la sarcinile și obiectivele anului în curs, secretarul general al partidului a ținut să menționeze că activitatea generală a debutat sub bune auspicii, așa cum o dovedesc rezultatele primului trimestru, că a fost realizată o producție superioară celei planificate, ceea ce demonstrează atît realismul planului, cît și faptul că dispunem de ceea ce este necesar. „Dispunem — a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu — de bază tehnico-materială, dar mai cu seamă de minunata clasă muncitoare, intelectualitate, țărănime care, acționînd cu toată fermitatea, sînt în stare să înfăptuiască hotărîrile Conferinței Naționale și să asigure dezvoltarea într-un ritm înalt a patriei noastre socialiste".

Marea competiție pentru optimizarea producției și productivității muncii, ca și bătălia permanentă pentru calitate în toate domeniile de activitate este în plină desfășurare și este de dorit, a arătat secretarul general al partidului, ca toate județele să obțină un loc cît mai de frunte, iar diferența dintre cei dintîi și cei de pe urmă să fie cît mai mică. Important este ca, pe baza acestei întreceri, să se lucreze mai bine în întreaga țară, ca munca, inventivitatea, spiritul de inițiativă să ne conducă spre realizarea exemplară a sarcinilor și obiectivelor prevăzute în documentele Congresului al XII-lea al partidului.

Referindu-se în continuare la necesitatea de a se acorda o atenție maximă realizării producției și exportului, tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat că, prin măsurile adoptate de plenară, privind perfecționarea sistemului de retribuție, problema exportului constituie o preocupare centrală. În acest sens este necesar să se ridice la maximum cota exigenței, lupta pentru calitate fiind singura cale pentru ca produsele românești să devină competitive pe piața mondială. Tocmai de aceea — a precizat secretarul general al partidului — de acum înainte problema calității și cea a exportului vor constitui indicatori de bază nu numai în întrecerea socialistă, ci și în sistemul de premiere și retribuție, de participare la beneficii.

În încheierea cuvîntării, tovarășul Nicolae Ceaușescu a adresat încă o dată felicitări județelor și colectivelor distinse, precum și urarea ca, în 1983, să se obțină rezultate tot mai însemnate în toate domeniile de activitate, în industrie, agricultură, transporturi, în cercetare, în învățămînt, în întreaga activitate economico-socială, să se intensifice munca politico-educativă de formare a omului nou, constructor conștient al socialismului.

Prin intermediul presei, radioului și televiziunii, publicul larg din țara noastră a fost informat și de cuvîntul participanților la solemnitatea consacrată înmînării înaltelor distincții. Cu acest prilej, vorbitorii au ținut să reliefeze în alese cuvinte de stimă și gratitudine contribuția nemijlocită, determinantă, a tovarășului Nicolae Ceaușescu la obținerea rezultatelor de prestigiu ale anului 1982. Este limpede pentru oricine cercetează cu atenție și obiectivitate istoria ultimilor 18 ani, au arătat în esență vorbitorii, că tot ce s-a realizat în România socialistă poartă amprenta gîndirii și activității novatoare a secretarului general al partidului, omul, bărbatul și comunistul de omenie Nicolae Ceaușescu, arhitectul României moderne, a cărui activitate revoluționară însumează anul acesta nu mai puțin de cinci decenii.

LIVIU MAIOR ■

Ședința Consiliului de Stat

Sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, luni, 28 martie, a avut loc ședința Consiliului de Stat. În prima parte a lucrărilor au fost supuse spre dezbatere și aprobare o suită de decrete de o deosebită importanță pentru dezvoltarea și modernizarea agriculturii, stimularea creșterii animalelor și înlăturarea oricăror tendințe de speculă cu produsele agroalimentare. Cu acest prilej, secretarul general al partidului a ținut să reliefeze, în cadrul unei judicioase și profunde analize, temeiul și oportunitatea noilor acte normative, importanța lor practică în actualul stadiu de dezvoltare economică a patriei socialiste.

Referindu-se la decretul privind aprobarea programului de amenajare și exploatare a Deltei Dunării, președintele României a arătat că valorificarea complexă a marelui complex lacustru de la vărsarea Dunării are ca scop realizarea unei importante producții vegetale, animale și piscicole, programul de amenajare avînd în vedere, totodată, respectarea și protejarea mediului înconjurător, a condițiilor naturale de viață în acest uriaș biotop natural al Europei.

În legătură cu decretul privind aprobarea statutelor organizațiilor socialiste din agricultură, tovarășul Nicolae Ceaușescu a ținut să precizeze că acesta are în vedere îmbunătățirea statutelor agriculturii, în sensul creșterii răspunderii adunărilor generale, a consiliilor de conducere, perfecționarea sistemului socialist de proprietate cooperatistă, ca bază a dezvoltării agriculturii noastre.

Următoarele trei decrete, a arătat în continuare secretarul general al partidului nostru, sînt strîns legate între ele. Primul, consacrat îmbunătățirii sistemului de premiere și încurajare a creșterii animalelor, are ca scop stimularea unităților agricole și a producătorilor particulari pentru dezvoltarea sectorului zootehnic, decretul evidențiindu-se, între altele, prin faptul că o parte însemnată din primele acordate pentru creșterea vitelor revin direct îngrijitorilor și celor care concură la realizarea unei rate înalte de natalitate. Prime substanțiale sînt prevăzute dealtfel pentru toți cei care vor contribui la optimizarea acestei acțiuni de maximă importanță economică.

Celelalte două decrete, s-a arătat în continuare, se referă la măsuri menite de a pune ordine și disciplină în desfășurarea activității de comercializare a produselor agricole, inclusiv a celor animaliere. Au fost redactate în acest sens prevederi foarte ferme în legătură cu tăierea și condițiile de vînzare a animalelor, măsurile avînd ca scop atît protejarea șeptelului, cît și apărarea sănătății populației. În ceea ce privește vînzarea produselor agricole de către producătorii individuali și modul în care sînt respectate prețurile maximale de mercurial, tovarășul Nicolae Ceaușescu a ținut să atragă atenția că este imperios necesară stabilirea fermă a obligativității funcționării legale a piețelor, a afișării prețurilor de vînzare și stabilirii mercurialelor pentru produsele agricole, în raport cu prevederile legilor și prețurilor cu amănuntul prevăzute prin lege. Trebuie acționat cu hotărîre, a precizat tovarășul Nicolae Ceaușescu, împotriva tuturor celor care doresc să trăiască fără muncă, prin acțiuni de speculă, prin majorarea după bunul plac a prețurilor, prin încălcarea legilor în vigoare. În încheierea cuvîntării, secretarul general al partidului și-a exprimat convingerea că noile decrete aprobate vor contribui în mod substanțial la întărirea societății noastre, a relațiilor dintre țărănime și clasa muncitoare, la întărirea unității și colaborării dintre toți oamenii muncii, a întregului popor.

În continuarea lucrărilor înscrise pe ordinea de zi, Consiliul de Stat a dezbătut și adoptat alte trei decrete, a examinat și ratificat mai multe convenții și acorduri și a dezbătut și aprobat o suită de documente privind activitatea unor organe de stat. Au fost soluționate, de asemenea, unele probleme ale activității curente.

I. MURGU ■

La C.U.A.S.C.-Titu — și de fapt cam peste tot

SPECIALIȘTI CU DIPLOMĂ SAU SPECIALIȘTI CU FAPTA? ACEASTA E ÎNTREBAREA!

Numele specialistului îl dau rezultatele nu încadrarea

— Tovarășe Vasile Mușetescu, sînteți președintele C.U.A.S.C. Titu. Moșie mare, „Cuasc"-ul acesta al dumneavoastră! Cît tot terenul arabil al unui județ dinspre munte: 18 000 hectare. Lucrează aici 80 de oameni cu studii superioare. Ne-am obișnuit să-i numim specialiști. Sînt ei, cu adevărat, niște specialiști? Știu ei ceva în mod special? Își onorează ei specialitatea? Sînt mulți, sînt puțini?

— S-o pornim la concret. La I.A.S. Titu, ferma Moara Nouă, muncește un agronom foarte bun, Elena Trică. Ferma are 1 200 hectare. Din cele 400 ha cu porumb, ea a avut 200 ha lot semincer, de pe care a realizat 7 000 kg porumb pentru sămînță la ha. Și asta pe un teren neirigat! La C.A.P. Branițe lucrează 3 ingineri agronomi la numai 830 ha. Din felurite motive, nici unul din ei nu produce sămînță. Sămînța de calitate e o mare problemă a agriculturii noastre. Pentru cartofi, pentru lucernă, pentru sfeclă furajeră importăm sămînță, ceea ce e grav. Eu, ca om care m-am născut aici, la Sălcioara, și care știu ce poate pămîntul nostru, bun, rău cum e el, pur și simplu nu înțeleg de ce nu ni se planifică loturi semincere. Nu înțeleg de ce trebuie să alerge, de exemplu, agronomul Marin Dumitrescu, inginerul nostru cel mai capabil, pe la depozite după cîteva sute de kg sămînță de lucernă, cînd ar putea-o face la el, la Sperieteni. La porumb, hai, să se procedeze centralizat. (Deși, uite, avem plan pentru o parcelă care să dea 20 tone porumb la ha, dar nu ni se dă și sămînța care să fie în stare să producă 20 t/ha). Dacă specialiștii din institutele de cercetări nu dovedesc, să ni se încredințeze nouă sarcina asta. La mine, în C.U.A.S.C., aș garanta pentru sămînța de grîu, orz, floarea-soarelui, cartofi și chiar pentru legume. Specialistul trebuie să se ocupe, în primul rînd, de sămînță. Așa trebuie întrebat agronomul: dar dumneata ce sămînță ai creat aici, în C.A.P. sau în I.A.S.? El, agronomul, e singurul calificat s-o facă. De urmărit lucrările agricole ori munca din zootehnie sînt foarte buni și oameni cu mai puțină carte.

— Acum, în plină campanie de semănat, cu ce se ocupă agronomii?

— Să vă dau un caz, ca să se înțeleagă mai bine chestiunea. La Produlești, în toamna lui '81, un mecanizator pierduse brăzdarul (fierul de plug, cum i se mai zice), dar mergea înainte. Tocmai se angajaseră la Produlești agronomii Radu Florin și Radu Vasilica. M-au chemat să-l văd și eu pe Pandeloiu cum muncește el cu spor fără brăzdar. S-a statuat așa, ca mecanizatorul să nu intre în teren pînă ce nu verifică inginerul mașinile. La erbicidare, să nu mai vorbim, e și mai greu: mecanizatorii din C.A.P. nu cunosc și nici nu se îndeamnă să cunoască pregătirea soluției de erbicidat. Și astfel, inginerul agronom devine un fel de supraveghetor și, totodată, subordonat al mecanizatorului. La I.A.S.-uri, mecanizatorii sînt mult mai bine pregătiți. V-am dat cazul Elenei Trică. Ea poate să conducă o fermă de 1 200 ha pentru că nu e musai să se țină după Pandeloiu, ca să nu piardă brăzdarul. La Produlești — C.A.P.-ul cel mai mare din județ — se obțineau cele mai mici recolte. Prin aceasta se făcuse vestit Produlești, pînă a veni Radu Florin și Radu Vasilica. Sînt amîndoi fii ai satului. Treburile mergeau rău și pentru că se tot schimbau agronomii: unii semănau și alții recoltau toamna! Soții Radu și noul președinte, Ștefan Alexandru, au schimbat multe: în 1982, C.A.P.-ul și-a îndeplinit pentru prima oară indicatorii de plan, cu excepția zootehniei. Sînt mai mulți specialiști acolo, dar despre ei nu prea am ce să spun: au serviciu, nu dragoste de țăran pentru pămîntul lui! Pe Radu Vasilica nu o găsești niciodată în sat. O găsești în tarla, unde-s mecanizatorii. Dacă acesta-i deocamdată momentul, că mecanizatorii n-au pregătirea cea mai bună, măcar să-i formeze el, agronomul, că are și calificare de profesor. Marin Dumitrescu, din Sperieteni, și-a școlit oamenii. Nu trebuie să-i mai supravegheze pe metru pătrat. Eu am 25 de ani de muncă, dar o pregătire a terenului cum a făcut Dumitrescu la Sperieteni nu am mai văzut. Bulgărele de pămînt e mic, cît nuca. O minunăție de lucrare. Și are cel mai dificil pămînt din C.U.A.S.C.: podzol depreciat. Știți, nu-i nevoie de mulți oameni într-un loc ca să sfînțească locul. Numai să vrea și să se pricepă, și o mînă de oameni pot întoarce o stare de lucruri proastă, ca să fie bună.

— De exemplu...

— De exemplu, Aurel Ene și Maria Ene, de la C.A.P. Gura Șuții. El e agronom; iar soția zootehnistă, șefă de fermă. Ca inginer șef, Aurel Ene a redresat situația din sectorul zootehnic. Unitatea era cea mai slabă din județ. A izbutit s-o aducă în față și la plantele tehnice, ca și la cerealiere, are în ultimii 5—6 ani, de cînd sînt ei aici, producții constant bune. Pentru omul ăsta nu există campanii. Sufletul lui n-are stări de campanie și stări de repaus. Vedeți, am vorbit de cîțiva oameni, care-s muncitori și atașați ideii de muncă. Tot ce spun eu despre ei pare banal și nițel plictisitor: se culcă ultimii, sînt primi la treabă, în grajd și la cîmp, ai bază în ei. Au spus ceva, e mie în sută că se țin de cuvînt. Pe omul de bază îl simți. Aș îndrăzni să spun că și el se lasă cunoscut, se lasă simțit. Are și el nevoie de încredere. La C.A.P. Branițe, ani de-a rîndul s-au adîncit, în zootehnie, niște necazuri. În 1980 se aștepta remorca de la munte, cu fîn, ca să dea hrană la animale. Nu venea remorca, răbdau vitele. Ceva de speriat! Iarăși o situație moștenită, căreia a trebuit să-i găsim o rezolvare. Se înțelege că existau acolo niște oameni cu studii superioare. În 1981, chiar, din cele 500 ha de furaje nu se araseră toamna decît vreo 30. Natalitatea ajunsese la 45—50 la sută și lapte abia de se obțineau 700—800 l de cap de vacă. Și aveau 1 300 vite, și aveau 500 ha teren pentru furaje foarte bun! La Branițe a fost repartizat cel mai bun medic veterinar al consiliului: Constantin Nicolae. Specialitatea lui este de epizootolog. Omul a făcut un fel de minune: dintr-o matcă de 460 de capete, în septembrie '82 erau considerate infecunde 230 vaci. Acum mai are infecunde 30 și zice că mai recuperează din ele. Natalitatea a ajuns și ea la 95 la sută. Ce fel de om e Constantin Nicolae? Noi vorbim de „zi de muncă" în agricultură, uitînd că în zootehnie e și „noapte de muncă". Dacă îi întrebi pe unii șefi de fermă din zootehnie: dumneata ce ai făcut astăzi?, ei îți răspund: s-a dat mîncare la animale, s-a scos gunoiul... Și așa mai departe. Spun ce s-a făcut, ce au făcut alții, nu ce au făcut ei. Ce e rău la un inginer care nu se ține de treabă nu-i atît că nu vine la vreme la muncă și nu se arată interesat. E rău că și ceilalți, datorită lui, se consideră mîntuiți de sarcini. Inginera Aurica Stoica, de la C.A.P. Produlești, intră în grajduri tîrziu după îngrijitori. Întîi îngrijitorii și pe urmă ea. La plecare e prima. Și cîte n-ar avea de făcut în specialitate, pentru cunoașterea științifică a lotului de animale, un om cu tragere de inimă! Cînd contezi pe 80 de oameni cu studii superioare, n-ai nici măcar putința de a vorbi despre ei în procente. Trebuie să te referi neapărat la persoană. Eu n-am nimic nici cu Aurica Stoica, nici cu Eugenia Stroie, șefă de fermă în zootehnie la C.A.P. Costești Vale, nici cu zootehnistul Anatolie Ghebeș de la C.A.P. Titu, nici cu Elena Popa, de la C.A.P. Sălcioara, și parcă aș înțelege că au probleme personale, care îi împiedică să dea rezultate măcar normale, dacă nu din cele mai bune. Mă gîndesc chiar dacă e frumos să arăți omul cu degetul. Poate alții să-i găsească plini de calități și eu să greșesc. Numai că la C.U.A.S.C. Titu am izbutit un '82 bun, am depășit — cu excepția inului de fibră și a celui de ulei — toți indicatorii de plan. Lupta e, cum se spune, ca pe front: unul contra unul. Eu nu pot să vin în grajd și să le spun vacilor: aveți răbdare, că inginera zootehnistă are niște probleme personale. Țăranul nu e nici leneș, nici harnic. El este bine sau rău condus. Eu nu aș îndrăzni să spun că la Costești Vale sau la Sălcioara nu există oameni cu care să nu te înțelegi să faci zootehnie bună. Dacă îl iau pe Marin Dumitrescu, de la Sperieteni, care-i agronom, și-l numesc șef de fermă la zootehnie în altă parte, știu că am făcut o treabă bună. Dar pot eu, cu inima împăcată, să-i stric rosturile în sat lui Marin Dumitrescu? Nu pot, nu mă lasă conștiința. Și tot la oamenii de acolo, de unde apar problemele, trebuie să mă refer. Și problemele nu se pun decît într-un singur mod: ori, ori... Asta dacă vrem să avem lapte, carne și brînză. Altfel, o să avem tot cauze, în loc de lapte.

TUDOR OCTAVIAN

Agricultură, algocalmin și ingineri

O parte din pămîntul C.A.P.-ului Branițe se află chiar în fața gării Titu și pentru că pînă la București nu e de mers decît o oră, cu personalul, se înțelege că unii și-au lăsat coasa în brazda de fîn ori sapa pe rîndul de porumb și, cumpărîndu-și bilete de călătorie, s-au mai întors acasă doar ca muncitori calificați și navetiști. Asta nu înseamnă însă că satul a rămas fără țărani. La Branițe, unde C.A.P.-ul nu are pămînt prea mult, doar 780 de hectare, lucrează vreo 400 de oameni. Dar cum satul acesta nu se desparte de orașul Titu decît printr-o uliță iar la C.A.P.-ul din Titu anul trecut o normă a fost plătită cu 50 de lei, e limpede că în timp ce ne spune că la Branițe norma s-a plătit cu 10 lei mai puțin de președinta C.A.P.-ului de aici, Aurelia Grigore, parcă o dor mădăselele și mai rău decît atunci cînd ne arătase o fiolă de algocalmin. Oameni sîntem, n-am lungit discuția, dar oricît de puțin am fi vorbit cu Aurelia Grigore am putut să ne dăm seama că efectul medicamentului nu se putea întinde și asupra faptului că anul trecut la Branițe s-au făcut doar 2 100 kilograme de grîu la un hectar, pe un pămînt în parte aluvionar, deci foarte bun, ori că asupra producției de abia 1 100 litri de lapte de la fiecare dintre cele 305 vaci nu poate să acționeze, ca un medicament, amintirea faimei că în urmă cu vreo 17 ani C.A.P.-ul de aici a obținut locul al doilea la producția de lapte pe fosta regiune București.

Branițe n-a prea avut noroc de ingineri, zice Aurelia Grigore. Acum, ce-i drept, are patru. Florica Mijelea, șefa fermei de legume, lucrează aici de o lună, iar Elena Patraulea, șefa fermei zootehnice, de cîteva luni. Viorel Tudor împlinește aproape un an de cînd răspunde de ferma vegetală, ca și Gheorghe Enache, inginerul șef. Acesta din urmă este de fel din Voinești, din nordul județului, și face naveta la Tîrgoviște, unde soția lui e învățătoare. Gheorghe Enache e băiat tînăr, a absolvit facultatea doar de cîțiva ani și împrejurările au făcut ca el să lucreze pînă acum în cîteva locuri, ceea ce, hotărît lucru, nu-i bine. Căci el are dreptate cînd spune că „specialistul trebuie să facă tehnologie", dar e limpede că, pentru a face tehnologie, agronomul trebuie să știe mai mult decît atît. Fără a cunoaște oamenii și fără a cunoaște pămîntul, tehnologia rămîne literă moartă între copertele unei cărți. Astfel, cum s-ar putea explica faptul că, în '82 pe 10 hectare de la Branițe s-a scos o producție de cartofi de 700 de kilograme la un hectar, adică mai puțin de cîteva ori decît sămînța așezată în pămînt? Admitem că tinerețea e ambițioasă, dar pentru că rămîne să ne întrebăm și încotro merge această ambiție nu vom mai spune decît că în această primăvară inginerul șef a aplicat întocmai acea tehnologie care fusese sfătuit și în urmă cu un an s-o aplice, și anume să azeșe îngrășămîntul chiar pe rîndurile și în cuiburile de cartofi. Tot astfel, inginerul șef a avut pînă nu demult o părere, ca să zicem așa, personală despre sistemul de irigații local care ar fi trebuit de cîțiva ani buni să funcționeze și nu funcționează nici astăzi. Cooperativa, spune inginerul șef, a plătit la vremea cuvenită vreo 2 milioane pentru irigarea a 350 de hectare din lunca Dîmboviței și n-a reușit, în urma acestei cheltuieli, decît să i se mărească planul pentru pămîntul acesta care contează, în ochii opaci ai birocrației, că este irigat. Gheorghe Enache n-a făcut un secret din opinia lui, îndreptățită, zicem și noi, că prea pricepuții constructori ai Oficiului de îmbunătățiri funciare ar fi trebuit să-și facă datoria. Nici țăranii din Branițe nu gîndesc altfel, dar ei au înțeles că asta nu-i ajută la nimic și, fără să mai aștepte multe promisiuni din partea altora, au început să-și facă singuri dale pentru canalele de irigații și fascine pentru consolidarea malului Dîmboviței, în locul unde se află stația de pompare. Asta este situația, inginerul trebuie să facă tehnologie, dar uneori trebuie să-și asigure și condițiile pentru a putea aplica acea tehnologie, și chiar dacă o asemenea cerință, întrucîtva asemănătoare cu a obligației unui aviator de a-și construi singur avionul, lasă un gust chiar ceva mai amar decît algocalminul, medicamentul nu e totuși de ignorat cîtă vreme dinții dor. În orice caz, speranța că la începutul lunii mai sistemul de irigații va funcționa ni s-a părut că-l însuflețește, ca să zicem astfel, și pe inginerul Gheorghe Enache, mai ales pentru că, în această primăvară secetoasă, pe 50 de hectare din lunca Dîmboviței el va avea de semănat porumb planificat să dea 20 tone la hectar. De aceste 50 de hectare el, ca inginer șef, răspunde direct. L-am întrebat dacă a avut grijă să îngrașe pămîntul acesta cu gunoi de grajd, așa cum știm că alții au făcut. Și înțelegînd că n-a procedat așa, am mai avut de notat doar că el își pune mari speranțe în sămînța de porumb pe care o va primi. Auzind acestea, inginerul Haralambie Pădăroiu de la Consiliul unic agroindustrial Titu s-a arătat cam decepționat. Încît, după ce am înțeles că tinerețea o fi însemnînd ambiție, dar că nu trebuie să absolutizăm acest adevăr, am urmat sfatul inginerului Haralambie Pădăroiu și ne-am abătut și pe la Asociația economică intercooperatistă Branițe. Directorul acesteia, inginerul Ion Spătaru, e mai vîrstnic decît Gheorghe Enache doar cu cîțiva ani. Aici se află abia din toamna anului trecut. E o banalitate să spunem că vacile trebuie bine hrănite și îngrijite, dar cei 78 de oameni din subordinea lui chiar asta au avut de aflat, în primul rînd, de la el. În al doilea rînd, ei au aflat că trebuie să fie cinstiți. Adică să nu mai înmulțească laptele cu apă. Potrivit stasului, un litru de lapte trebuie să aibă grăsime 3,5 la sută. Directorul a stabilit o altă limită, de 3,8, și cine a încercat să predea lapte mai apos a trebuit să plătească din buzunarul lui diferența. Nu a fost nevoie să plătească decît vreo cîțiva, de cîteva ori. În mod constant, de cîteva luni încoace, laptele muls aici are peste 4 la sută grăsime. Inginerul Ion Spătaru zice: „Sînt lăsat în pace. Eu sînt singurul care mă pricep aici mai bine. Am 8 ani de meserie și nu are nimeni ce sfat să-mi dea". Așa este. Dar este așa și pentru că îndărătul acestor cuvinte se vede ceva nu se aud doar, mereu și mereu, alte cuvinte.

DUMITRU ELIADE

Fotografie de LICA IOSIF

Să cuprinzi întregul, dar să nu scapi din ochi nici partea

Comuna Sperieteni (5 683 de suflete) e așezată nu la drumul național, ci undeva, într-o margine sau o „văgăună", cum zic cei ai locului, într-o vale stingheră, vag ondulată de cline dulci, într-un „cîmpulung", cum i-ar spune moldovenii, noțiune ce desființează și ideea de vale, dar, raportată la munți, și ideea de cîmp. E cel mai sărac sol al C.U.A.S.C.-ului Titu, „podzol degradat", de fapt o îngrămădire de materiale eterogene în care intră și suvite fertile, dar mai ales luturi seci și argile grele, ca într-o pulpă de fructe de diferite culori. Pe-aici, cînd plouă, apa bălțește, întreg peisajul se înmoaie ca un aluat, dealurile se rup, satele par insule ori arhipelaguri risipite în marea de glod, ca să ajungi de la unul la altul trebuie să-ți pui catalige. Cînd e secetă, ca acum, pămîntul crapă, se despică în cute adînci, care din galbene se fac albe, căpătînd reflexe de var.

E o dimineață cu pîclă, cu orizonturi care întîrzie să se limpezească, e cald, dar căldura e grea, nu provoacă strălucirea văzduhului, dimpotrivă. Totul, cît vezi cu ochii, încremenește într-un fel de monocromie cosmică, într-un cenușiu somnolent, care apasă. O să plouă sau nu ? Din ARO-ul care ne duce la Sperieteni, Vasile Mușetescu, președintele C.U.A.S.C.-ului, se uită mereu la cer, trecînd dintr-o clipă într-alta de la scepticism la speranță. Suflă, iată, de niște clipe, un vînt venit nu se știe de unde, parcă nu dinspre zările împiclite, ci de undeva din adînc, de la rădăcinile grîului, ca o ofrandă a pămîntului greu și galben respirînd odată cu măreția lui telurică de corp amorf. Poate că totuși o să plouă.

Toponimiile zonei încep și se isprăvesc ca și peisajul, în sumbru. Oricîte accidente ai culege în chip special, cu ambiția de a detuna auzul și văzul (Dragodana, Picior de Munte), domină numele de geografie slută, ca Gura Suții, prin care trecem, ca Sperietenii, spre care ne îndreptăm.

Sîntem, așadar, pe cel mai sărac pămînt din moșia C.U.A.S.C.-ului, „Podzol degradat", adică podzol cu aciditate puternică, adică sol vitregit, slab și rece, în care de cînd se știe, inclusiv în anii de început ai C.A.P.-ului, hectarul n-a dat mai mult de 800—900 kg de grîu sau porumb. Oamenii Sperietenilor, ca mai săraci și mai izolați, au fost și ei, tot de cînd se știu, mai cu sfială față de nou. Nu mai departe decît atunci, în anii începuturilor C.A.P.-ului, ei și-au manifestat, ni se povestește, niște rezerve de natură „științifică" legate de taina porumbului dublu-hibrid, despre care aflaseră, nu se știe de unde, că ar fi un rezultat al eugeniei. (Pe atunci, Petracci încă nu comunicase rezultatele experiențelor sale privind fetusul uman în dezvoltare de laborator, rezultate care au consternat, la vremea lor, Roma teologală, inclusiv adepții ei din Sperieteni...). Dar pe același sol și cu aceiași oameni, recoltele, de niște ani, au spart toate tiparele înghețate de veacuri, oferind surpriza unor veritabile performanțe. Anul trecut, care n-a fost deloc un faimos an agricol, s-au scos aici 2 600 kg de grîu la hectar, depășindu-se planul, 3 200 kg de porumb, sărindu-se de asemenea peste prevederile scriptice, 1 000 kg de in de ulei, întrecîndu-se mai toate recoltele din județ. S-au scos producții mai bune decît, de pildă, la C.A.P. Gura Șuții a cărei jumătate din moșie se răsfață în lunca fertilă a Dîmboviței, cu mult mai bune decît la C.A.P. Picior de Munte, ce, așezat pe același sol slab și rece, n-a scos la porumb decît 2 500 kg la hectar, iar la in de ulei 250. Anii de cînd cîmpia Sperietenilor dă din ea ce n-a dat nicicînd sînt vreo șapte. Sînt exact anii de cînd inginerul șef al C.A.P.-ului este Marin Dumitrescu, fiu al satului, revenit în sat după un ocol în Ostrovul Dobrogei, unde, după isprăvirea Agronomiei bucureștene, a petrecut niște ani, vreo cinci, de culegere de experiență și de dor s-o aplice la el acasă. Tot ce s-a dobîndit aici, ni se spune, i se datorează în mare parte. „Unde pune Dumitrescu mîna nu mai e nevoie de mîna ălui de sus", zic cei ai locului, chiar și cei din satele mai habotnice, mai cu recepția față de nou inhibată duminical.

Intrat în legendă, personajul va rămîne și pentru noi tot acolo. Descinși în Sperieteni, nu-l găsim. E plecat la Tîrgoviște, ca să procure niște sămînță de lucernă necesară C.A.P.-ului. Ne-o spune nevastă-sa, Maria, învățătoare, pe care o găsim în curtea casei, cu o săpăligă în mînă, pregătind un răzor pentru arpagic. „Ce v-a spus, se întoarce repede ?" „Știu eu ? Pînă n-o obține ce vrea, nu vine". „Cu ce-a plecat ?" „Cu Dacia noastră". „Face des curse de-astea, pe buzunarul lui ?" Fața tinerei femei se destinde într-un surîs. Ușor resemnat, luminos totuși, ca în fața unei fatalități care nu mai trezește panică, fiind intrată de mult în firescul vieții.

La sediul C.A.P.-ului discutăm cu președintele, Ion Matei, și cu tînărul primar al comunei, Ioan Necula. Primul are 50 de ani, e președinte de șapte ani (de cînd și M. Dumitrescu e inginerul șef al C.A.P.-ului), celălalt e cam de seama lui Dumitrescu are deci vreo 35 de ani, și e în fruntea obștii doar de trei luni. Nea Matei e voinic, mai degrabă gras, moale la trup ca și la vorbă, cu ochi de un albastru tot moale, stins și apos, dar niște ochi ce totuși „te cumpără", ochi de țăran trecut prin multe, care știe înainte de-a te rosti ce vînt te-aduce la poarta lui. Celălalt e suplu, ager, numai nerv, cu conversație dezinvoltă și sigură, pare un orășean, de fapt a și fost orășean, a fost cîțiva ani frezor la Tîrgoviște. Acum însă ceva îi apropie, îi asimilează, poate expresia comună ce li se citește pe fețe. Amîndoi îl așteaptă cu nerăbdare pe inginer; vor — zic ei — să pună 30 de hectare cu lucernă, că acum, adică de anul trecut, li s-a mărit, în sfîrșit, suprafața destinată bazei furajere, e deci rost să salte și zootehnia, singurul sector al C.A.P-ului încă nesmuls din glodul sărăciei de altădată. Au 250 de bovine, din care 160 de vaci care în '82 n-au dat, în medie, decît cîte 3 litri de lapte pe zi. N-au avut cu ce le hrăni, cumpărau fîn de la particulari, îl plăteau cu 4—5 lei kilogramul, o avere ! Se-aude că anul ăsta, prin unele locuri, fînul a ajuns chiar la 15 lei. „E mai corect", zice nea Matei, ca în situații din astea să le dai vacilor să mănînce lapte, că e mai ieftin, cu condiția, desigur, ca ele să-ți deie fîn". „Adică să le cosim, nu ?" rîde primarul. Pe unele nu-i nevoie, zice rar nea Matei, că se cosesc, dom'le, singure, cad singure de pe picioare de slabe ce-s".

Discutăm despre Marin Dumitrescu. Nea Matei îl știe de cînd era copil. „Copil necăjit", zice, i-a murit taică-său pe cînd era elev într-a zecea. Erau cinci copii la o mamă văduvă. A plecat la facultate doar cu 25 de lei în buzunar, atît i-a putut da maică-sa. A făcut rost de bursă, a mai jucat și fotbal, ca să mănînce la cantinele sportivilor, a mai și muncit pe ici pe colo, ca să-și procure bani de haine, a isprăvit bine cartea, s-a însurat și, din 1975, iată-l aici, cu o poftă de muncă de zile mari. Știe bine pămîntul, ca om de-al locului, dar l-a luat încă o dată la întrebări, purecîndu-l vale cu vale, cută cu cută, meticulos și metodic, sacrificîndu-l, drenîndu-l, organizîndu-l în sole, dînd fiecăreia îngrășămintele și amendamentele de trebuință, decizîndu-le tuturora tehnologiile adecvate, stimulîndu-le an de an zelul de a produce. Spațiul nu ne îngăduie să cuprindem toate detaliile metodelor agrotehnice (ades ale inovațiilor !) introduse de tînărul inginer. Absolventul cu note maxime al Agronomiei bucureștene, tare la teorie și la principii abstracte, n-a privit, iată, pămîntul „de sus", ca atîția alții, ci de la perspectiva boabei și a firului de țărînă, rămînînd, cum s-ar zice, pe brazdă, într-un fel la viziunea milenară a țăranului, care nu scapă din ochi întregul, dar cercetează mai cu seamă partea. Obștea, bucuroasă la început că are în frunte pe unul de-al ei, s-a cam luat de gînduri. Băiatul cel cuminte al Ioanei Dumitrescu, iubitor doar de joacă, de fotbal (apropo, a făcut acum în sat și-un teren de fotbal !), i se arăta acum sub o față nouă. Devenise, zice nea Matei, un dat dracu', un „dur". Cel ce greșea ceva, tractoristul care, de pildă, scăpa o buclă de sol nearată cum trebuie, era pus pe loc să dreagă paguba, fără discuție, fără tocmeală. În lumea de relații a satului, și mai cu seamă în cea a unui sat izolat, închis în sine, în care toți, într-un fel, sînt neamuri, dacă nu de sînge măcar prin cumetrii și nășii, cu încrengături de rudenie pînă-n a noua spiță, o astfel de atitudine a scandalizat. Pînă la urmă, adăuga nea Matei, oamenii „l-au iertat". L-au „iertat" văzîndu-l că nu pretinde nimic pentru sine ori pentru familia lui (maică-sa, bătrînă și ostenită de griji, de copii și necazuri, muncea și ea cu nădejde în C.A.P., muncește și azi, deși e pensionară), el nefăcînd altceva decît să ceară respectarea unor reguli prin care obștea devenea mai bogată. L-au „iertat" și cînd au văzut că dîrzenia și „curajul" lui nu sînt numai „pentru cătei", aplicîndu-se deopotrivă și „celor mari". Nu știu dacă-i bine că vă spun ce vă spun, face gînditor nea Matei (în timp ce primarul îl încurajează, dînd din cap : e bine !), dar, să vedeți, chiar anul trecut s-a întîmplat o chestie în care Marin ăsta al nostru și-a luat un „rizic". A fost o primăvară cam rece, dar tovarășii de la județ, de la Direcția agricolă, zor-nevoie să încheiem semănatul porumbului. Marin al nostru a zis să raportăm, că, poftim l-am încheiat, mai doriți ceva ? Dar noi am început să semănăm abia pe 25 aprilie, cînd pămîntul se încălzise și era bun să primească sămînța. Și a primit-o. Am pus cîte 500 000 de plante la hectar, am dat și patru prașile, două mecanice și două manuale. Toți cei din jur, și cei din Dragodana, și cei din Gura Șuții, și cei din Picior de Munte, care se luaseră după „indicații", au fost siliți să reînsămînțeze, căci boabele puse în solul rece se închircisră. Noi n-am reînsămînțat un bob și am făcut porumb peste tot.

Tînărul primar se uită, nervos, la ceas. S-a făcut tîrziu, amiaza scade spre seară, și inginerul Dumitrescu încă n-a apărut. Înseamnă că încă se mai bate pentru sămînța de lucernă, n-o fi găsit-o la Tîrgoviște, s-o fi dus după ea la Ulmi sau în altă parte. Numai să nu-l fi oprit careva, zice nea Matei, la județ, să-l ungă acolo mare, că așa se întîmplă, cum răsare un ins mai ca lumea ți-l ia județul și ți-l face șef. Primarul rîde : „Asta nu se poate, nu-l dăm !", dar rămîne pe gînduri.

Și iată, plouă ! O ploaie ușoară, fină, zuruitoare, sub al cărei efect melodic, ca sub o monodie, apăsarea așteptării crește.

O „Dacie" frînează în fața sediului, sare din ea, cu capul gol sub ploaia care s-a întețit, un tînăr de statură atletică.

— Ai adus sămînța ? îi iese în întîmpinare, grăbit, nea Matei.

— Desigur ! zice calm inginerul Dumitrescu.

ILIE PURCARU

Măștile bunului plac

În ton cu profundul democratism al societății noastre, apartamentele din fondul de stat sînt acordate oamenilor muncii de către consiliile din întreprinderi ale acestora, consilii care stabilesc lista de priorități pe temeiul unor criterii bine stabilite. Și este drept să spunem că aceste consilii își fac, de regulă, datoria cum se cuvine. Excepțiile de la regulă însă nu numai că n-o întăresc, dar ele înseamnă eludarea, din interese mai bine ori mai prost camuflate, a principiilor în numele cărora pretind că lucrează cei ce comit aceste abateri și înseamnă, în ultimă instanță, nu numai abuzuri, și nedreptăți, și favorizări, dar și erodarea în sufletele celor nedreptățiți a încrederii lor în aceste principii, în dreptatea și democratismul propriei lor vieți. N-avem dreptul să sprijinim prin indiferentism și lăbărțarea duhului blîndeții asemenea fapte care, prin efectele lor, rămîn grave și de nejustificat cu oricîte volute verbalo-sofistico-demagogice ar încerca să le acopere autorii lor pentru a convinge că, vezi Doamne!, ei tocmai dintr-un fel de exces de zel și de vocație a democrației, din grijă față de oamenii muncii, fac ce fac atunci cînd încalcă ordinea de pe tabelele de prioritate aprobate de C.O.M.

Iuliana Barbu, din București, încadrată ca fochist la Grupul întreprinderilor de gospodărie comunală, secția Drumul Taberei, a venit în audiență la redacție ca să ne spună că, deși urcase pe lista de garsoniere pînă la poziția zece, în 1981 s-a retras de pe acea listă și și-a făcut forme pentru a-și cumpăra o locuință. După scumpire însă, nici ea nici soțul ei nu s-au mai putut angaja la încă un împrumut, retribuțiile lor n-ar mai fi putut suporta încă o rată, așa că au renunțat. În 1982, Iuliana Barbu se reînscrie pe listă. Acum este însă la poziția 37 și i s-a explicat că asta din cauză că s-a retras, că au prioritate cei cu vechime pe listă și mai ales cei cu vechime neîntreruptă pe acele tabele.

Elena Costache, din București, muncitoare la Întreprinderea de cosmetice

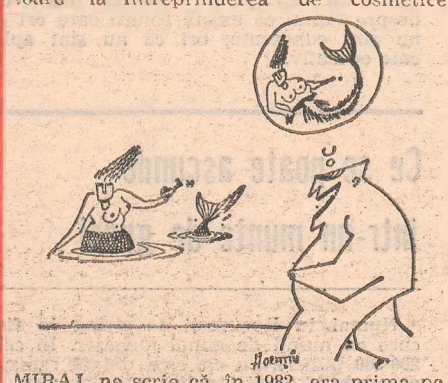

MIRAJ, ne scrie că, în 1982, era prima pe tabelul pentru apartamente cu două camere. Unitatea a primit un astfel de apartament. A fost dat însă altcuiva. În 1983, Elena Costache s-a trezit coborîtă pe locul al treilea.

Într-o altă scrisoare, Greta Nanassy, desenator la IPROMET București, ne spune că s-a înscris pentru garsonieră în 1978. Cătinel-cătinel a ajuns în 1982 pe locul al doilea. Dar și în cazul ei ceva a frînt pe neașteptate linia acestui urcuș: anul acesta a coborît pe locul nouă. Am fost la numitul institut ca să descifrăm ce s-a întîmplat. Președintele C.O.M., ing. Vasile Stan, ne spune că, de la an la an, este normal ca unii, care de pildă se căsătoresc între timp, să treacă înaintea altora care nu se căsătoresc. Așa s-a întîmplat, ni se explică, și cu Greta Nanassy. Într-o clipă de sinceritate, întristat că institutul primește puține locuințe — „garsoniere cam una pe an" — Vasile Stan ne spune chiar : „Îi învîrtim pe aceste tabele de la an la an — de fapt numai ordinea primilor doi-trei contează — și îi așezăm după situația în care se află, cu toate că de multe ori ar trebui să-i punem și după aportul pe care-l aduce". Ni se mai spune că există o comisie care face propuneri pentru ordinea de prioritate, iar în C.O.M. se dezbat aceste propuneri și se definitivează listele. Pentru locuințele ce se vor da în acest an, tabelele s-au aprobat în septembrie 1982. Greta Nanassy se credea prima pe tabel, întrucît știa că anul trecut cea dinaintea ei primise locuință. A aflat însă, abia în **februarie 1983**, că este pe locul 9! A făcut contestație. O comisie a fost să vadă în ce condiții stă și i s-a răspuns: „Comisia de locuințe din IPROMET consideră că locul pe care-l ocupați pe lista de priorități este stabilit în mod corect". Deci ea contestă decizia C.O.M. — pentru că acesta a aprobat listele — dar contestația o rezolvă autorii primei forme a listelor. Cei care au făcut constatarea și au dat răspunsul sînt tocmai cei care întocmiseră lista în toamnă. Ei se numesc Aurelia Sasu, Traian Velicu și Vasile Postolache. Am întrebat-o pe tovarășa Aurelia Sasu dacă, atunci cînd Greta Nanassy a fost așezată pe locul 2, i s-a mai făcut o asemenea vizită. „Eu sînt doar din anul trecut în comisie, dar au fost precis alte comisii înainte, cei care au întocmit listele. În mod sigur au fost tovarășii Postolache și Velicu". Numai că Vasile Postolache — șef al serviciului administrativ, omul care se ocupă de toate actele privind locuințele — mărturisește clar că n-a fost nimeni nici odată la Greta Nanassy să vadă în ce condiții locuiește, pînă la contestația de anul acesta. Atunci pe ce s-a întemeiat aruncarea desenatoarei de pe (practic) primul loc — nu mai rămăsese nimeni înaintea ei anul trecut — tocmai pe locul 9? Iată ce arată tabelul actual! Pe locul întîi se află persoana care anul trecut era pe locul 5. Vasile Stan are o explicație : „S-a căsătorit între cele două tabele". Dar nu e așa. Și anul trecut, îi amintește vechiul tabel, era aceeași situație. Aurelia Sasu încearcă să dreagă explicația : „Poate că atunci n-a fost îndreptățită. În fond, sînt niște oameni care judecă, nu?" Pe locul doi: persoana care fusese pe locul 14 cu un an în urmă și care ni se mai spune că este de 2 ani în institut. Explicația cu căsătoritul e la fel de puerilă: și în acest caz, tabelul vechi consemna două persoane în familie și pe vremea aceea. Aurelia Sasu: „Am considerat că situația ei e grea și merită un loc între primele locuri". Președintele C.O.M.: „Asta e o gîndire a comisiei, se trece mai sus sau mai jos". Au mai intrat în fața Gretei Nanassy și persoane care nu fuseseră pe tabelul de anul trecut. Deși ni se spusese că la stabilirea ordinii pe tabele mai contează și vechimea în unitate. Dar cine să mai înțeleagă ce contează, de fapt, la IPROMET ? Făcînd eforturi ridicole de a găsi explicații „principiale" pentru această gimnastică ciudată — sus, jos! — a numelor de pe liste, Aurelia Sasu mai descoperă ceva încă nearuncat în balanța argumentelor: „Tabelele de anul trecut au fost făcute în 1981, de altă comisie. Cele actuale le-am făcut așa, că așa am considerat noi. E o altă comisie !" Dar președintele C.O.M. ne mărturisește, peste cîteva clipe, că singura persoană nouă în comisie este Aurelia Sasu. Iată deci ce înseamnă **altă comisie**! Dar, orice ar fi propus Aurelia Sasu, listele au fost aprobate și definitivate în C.O.M. Ni se arată procesul verbal. Data: 25 septembrie 1982. „Participă membrii C.O.M." Unii au lipsit, după cîte își amintește președintele. Nu știe cîți. Nu este consemnat. Al doilea punct al ordinii de zi: „Prezentarea listelor de locuințe pentru anul 1983". Despre care citim : „La ultimul punct, tov. Velicu Traian, responsabil cu probleme sociale în comitetul sindicatului prezintă listele de locuințe, modul cum s-a stabilit prioritățile (locul 1, 2, 3) pe fiecare categorie de locuință. Se fac unele modificări de ordine în zona locurilor 5—10. Se supune aprobării C.O.M. și se votează în unanimitate". Atît. Doar atît. Semnează un singur om: Vasile Stan. Aurelia Sasu nu-și amintește dacă a fost la ședință. Dar Vasile Stan este sigur: „N-a fost. Precis". Nu-și amintește însă altceva decît ceea ce scrie în procesul verbal. Și scrie al președintelui, pardon, al dracului de puțin! Iată cum decurge aprobarea în unanimitate a listelor.

Dar, ca și cînd n-am fi auzit destule lucruri ciudate, mai aflăm unul. Anul trecut s-au primit două garsoniere. Prima a luat-o persoana din fruntea listei. Urma Greta Nanassy. Dar cea de a doua garsonieră a fost dată celui de al patrulea de pe lista de priorități. Greta Nanassy n-a știut și probabil află abia citind aceste rînduri. Pe adresa de la primărie — nr. 22708, din 8 iulie 1982 — cu care se comunica institutului repartizarea acelei garsoniere citim: „Pentru a fi repartizată conform cu prevederile Legii 5/1973 personalului muncitor care figurează pe tabelul de locuințe în baza ordinei de priorități". Asta în acte. În fapte însă, care ordine, care bază?!? Vasile Postolache ne spune că i-a telefonat cineva, care se ocupă de locuințe la primăria sectorului, și i-a spus să dea garsoniera respectivă celui de pe locul patru. Directorul institutului, Mihai Niculescu, ne spune că i s-a dat aceluia, într-adevăr, pentru că așa a hotărît biroul executiv al C.O.M. Și mai precizează că așa se acordă fiecare locuință, nu o dată încălcîndu-se, practic, ordinea de priorități. Ordine aprobată de întregul C.O.M. și nesocotită de 4—5 persoane care participă la aceste ședințe și împart, de fapt, locuințele. Președintele C.O.M. n-a fost la ședința de birou în care, anul trecut, a doua garsonieră a fost oferită cum am văzut. Pentru Stan Vasile a semnat altcineva. Această obișnuință ni se prezintă însă ca o ultimă expresie a grijii față de om. Aurelia Sasu este pur și simplu revoltată că avem nedelicatețea să cerem atîtea lămuriri, ca și cînd n-am vedea bine cu cîtă atenție se împart locuințele la IPROMET.

Iată cum, la unii contează îndeajuns chiar vechimea neîntreruptă pe tabelele de priorități, pe cînd la alții nu contează nici vechimea în unitate. Se ia în seamă peste tot cum muncește fiecare ? Cine să mai știe ? La IPROMET președintele C.O.M. care ne spusese că „ținem cont de aportul adus de fiecare " a recunoscut, pînă la urmă, că nimeni din cei ce stabilesc ordinea de pe tabele nu consultă aprecierile anuale și nu se iau în seamă calificativele celor împinși în sus și în jos pe listă după suverana logică formulată de Aurelia Sasu : „Așa am considerat noi !" Ca să nu mai vorbim de cazurile în care — cum s-a văzut — înseși listele de priorități sînt nesocotite. Și totul — culmea ! — în numele democrației și al grijii față de oameni și de principii.

DORIN GHERGHINESCU

Fotografiile din pagina întîi sînt realizate de VICTOR RADULESCU și LICĂ IOSIF

SE ADUNĂ MUNȚI DE MATERIALE REFOLOSIBILE. CE FACEM CU EI?

Adevărul, care-i întotdeauna la mijloc, e și la mijlocul unei anvelope uzate?

O explicație, oricît de interesantă s-ar arăta ea, nu-i totuna cu o soluție. Pentru aceeași situație, poți căpăta cîteodată nu una, ci mai multe explicații — și toate, în felul lor, pline de interes — numai că oricît de multe și subtile ar fi lămuririle, explicația e explicație și soluția, soluție. Iată, spre exemplu, cum se explică mărimea depozitului de anvelope uzate din Splaiul Unirii al Întreprinderii pentru recuperarea și valorificarea materialelor refolosibile (în treacăt fie zis, un nume mai scurt și mai expresiv dat acestor întreprinderi, centre și centrale a căror titulatură spune amănunțit cu ce se ocupă ele ar simplifica, în memoria populației, problema, dovadă că tot cetățeanul citește C.R.V.M.R. ori alte serii de re-vere-me-uri și tot la vechiul „dac" se gîndește).

La sfîrșitul lui februarie și începutul lui martie, au intrat în numitul depozit mai multe mii de anvelope nereșapabile, majoritatea de dimensiuni mari. 648 de bucăți pe 28 februarie, 1 274 de bucăți pe 1 martie, 576 de bucăți pe 2 martie. Și așa mai departe, cam 600—700 de bucăți zilnic, fapt care face ca depozitul să semene tot mai mult cu un șantier de construit piramide. Cu totul, există în cele trei depozite ale Capitalei (sau, mai corect spus, existau la data documentării noastre, întrucît piramida de anvelope se împlinește cu fiecare zi) 163 000 anvelope de toate mărimile, a căror soartă n-o știe, deocamdată, nimeni. Șefa depozitului, Didina Cristea, are o mulțime de griji cu primirea și selectarea anvelopelor reșapabile și nu se întreabă decît ce-o să se întîmple într-o zi cînd, dintr-o pricină sau alta, are să se clatine piramida. Prin-prejurul ei sînt oameni și gospodarii și dacă astăzi chestiunea încă mai îngăduie așteptare, în curînd ea are să ceară imperios o rezolvare. Directorul adjunct Mircea Ardeleanu e însă îngrijorat. Dispozițiile centralei sînt ferme : depozitați și așteptați !

Anvelopele vin, în procent de 70—80%, de la I.T.A. și I.T.B. Sistemul e bine pus la punct, în ce privește întreprinderile, și eficient : nu primește anvelope noi decît acela care predă la depozit anvelopele uzate. Sînt reșapabile un număr destul de redus. Dintr-un total de 242 000 anvelope colectate în țară și în București în ianuarie-februarie, au mers la reșapat doar 53 000. În lume, procentul e sensibil mai mare : cam 35%. Aici, la depozit, se ciocnesc mai multe dispoziții, legi și interese. Funcționa, pînă nu demult, o așa numită normă de rulaj a anvelopelor pe care șoferii trebuia s-o respecte. Datorită ei, cît și a calității adesea mediocre a materialului, anvelopele erau predate în stadiul în care nu mai puteau fi reșapate. O reglementare a apărut, e adevărat, dar nu-i aplicată strict. Întreprinderile insistă să predea ca reșapabile anvelope care și-au trăit traiul, depozitul n-are cum să fie indulgent fiindcă centrele de reșapare nu-s nici ele indulgente și astfel cercul devine un cerc vicios. Dacă în ce privește colectarea anvelopelor uzate de la întreprinderi problema e oarecum rezolvată (rămînînd a se stabili niște norme de rulaj ferme în acord cu indicii de lucru ai atelierelor de reșapare) în ce-i interesează pe particulari nu s-a întreprins nimic. În principiu, cele 80 de tonete pentru colectarea hîrtiei și a textilelor din Capitală ar trebui să achiziționeze și anvelope de autoturisme. În fapt, prețul de achiziție nu încurajează deloc afacerea. Pentru cîțiva bani per kilogram e greu de aflat niște oameni care să umble Bucureștiul dintr-un capăt în altul în căutarea unei tonete în stare de funcțiune.

Inginerul Sorin Buligescu, directorul tehnic al Centralei pentru recuperarea și valorificarea materialelor refolosibile, e foarte ferm în chestiunea avantajelor reșapării : folosite, e drept, numai la roțile din spate (cînd tracțiunea autoturismului nu-i, firește, și ea pe spate), deci numai în anumite situații, anvelopele reînnoite dau satisfacție totală. Ideea de a merge la reșapat cu anvelopele înainte ca rizurile să se fi tocit complet înseamnă o economie de 2/3 față de prețul unei anvelope noi. Directorul Sorin Buligescu socotește că Direcția generală a circulației ar trebui să impună foarte strict niște norme de rulaj. În străinătate există norme pentru înălțimea minimală a rizurilor, de unde și procentul mai mare al anvelopelor reșapate. Un alt control ar trebui să privească presiunea din pneuri, fiindcă la anvelopele cu cordaj metalic o roată desumflată înseamnă, de fapt, o anvelopă sacrificată.

Procesul de recuperare a anvelopelor uzate suportă, prin urmare, destule ameliorări, în special în ce privește pe proprietarii de autoturisme. Fapt care nu clarifică situația uriașelor depozite de anvelope uzate. Pînă de curînd ele erau folosit drept combustibil în fabricile de ciment și în cărămidării. O parte din anvelopele nereșapabile erau cerute de atelierele de mobilă pentru felurite piese. Camerele mergeau la Jilava, la topit și revalorificat. Din august 1982, însă, cererile au sistat pentru un motiv de înțeles : s-au umplut și în țară depozitele.

Inginerul Sorin Buligescu apreciază că, din păcate, pregătirea unor soluții pentru revalorificarea superioară a cauciucului recuperat cere timp, că încă nu s-a reușit construirea unor secții de reșapare capabile să facă față considerabilelor cantități de anvelope reșapabile și că Centrala industrială de prelucrare a cauciucului și maselor plastice nu anunță prea curînd soluții pentru lichidarea depozitelor, și așa prea mari. În lume s-a izbutit, prin piroliză, ca dintr-o tonă de anvelope uzate să se obțină 0,4 t. petrol, 0,3 t cărbune activ și 0,15 t oțel, numai că toate astea în stații pilot, nu în proces industrial. Adevărul este că lumea toată își reconsideră prea încet obișnuința de a consuma și a nu se îngriji de revalorificarea lucrurilor ce și-au încheiat viața.

Acestea fiind explicațiile, să contăm pe inteligența inginerimii din cercetare, pe capacitatea ei de a oferi soluții, să contemplăm cu speranță piramidele și munții de anvelope și să ne întrebăm, totuși : cît timp ?

TUDOR OCTAVIAN

P.S. O știre recentă din presă spune că Institutul de mase plastice din Pitești și Centrala de transporturi auto au pus la punct un procedeu de recuperare a anvelopelor explodate — cu rupturi de 10—15 cm — procedeul fiind la îndemîna oricăreia din întreprinderile interesate. Se mai vorbește și de faptul că toate cele 39 întreprinderi pendinte de Centrala de transporturi auto procedează curent la repararea anvelopelor explodate și că beneficiul este de 30 000—40 000 anvelope anual recuperate pentru drumuri de circa 10 000 de km.

Cum în toată documentarea noastră ni s-a vorbit de anvelopele explodate ca despre niște pierderi în absolut, e firesc să ne întrebăm dacă nu cumva nu-i vorba atît despre faptul că nu există încă soluții pentru consumarea cu profit bun a marilor depozite de anvelope uzate, cît despre faptul că există soluții care ori că nu sînt cunoscute, ori că nu sînt aplicate operativ.

Ce se poate ascunde într-un munte de gunoi

Numai în București se strîng în fiecare an munți de gunoi menajer. În cele 200 000 pubele, cu cît este dotată rețeaua de salubritate, cetățenii Capitalei aruncă, pe lîngă gunoiul propriu-zis, cam tot ce nu le mai folosește. 700 muncitori încărcători strîng de la populație într-o zi lucrătoare 4 500 metri cubi de gunoi. Într-un an, aproape un milion și jumătate de metri cubi. Toată această uriașă cantitate este încărcată în 195 autogunoiere, 33 autocontainere, 30 autocamioane și autobasculante și 20 tractoare cu remorcă și este transportată la gropile de gunoi ale orașului. Din această cantitate, 96 procente revine populației, restul de 4 procente fiind al întreprinderilor.

Toate aceste date le aflăm de la tovarășul Vasile Ioniță, inginer șef al Întreprinderii de salubritate București. Așa cum este firesc, una din problemele care stau în atenția acestei întreprinderi este recuperarea materialelor refolosibile care, deși n-ar trebui, ajung totuși în cutiile de gunoi.

„Acțiunea de recuperare a materialelor refolosibile se face în teren, în timpul încărcării, pe rampe și la gropile de gunoi. Rezultatele acestei activități constituie unul din beneficiile întreprinderii. La 150 de gunoiere am adaptat niște „buzunare" în spațiile laterale ale mașinii. Se colectează metale, cîrpe, hîrtii, acumulatori, sticle, anvelope. Materialele sînt sortate la depozitele noastre, după care sînt valorificate la I.R.V.M.R. În anul 1982 am recuperat și valorificat următoarele materiale, cantitatea fiind exprimată în tone : fier — 4 000 ; fontă — 280 ; cupru — 19 ; bronz — 9 ; alamă — 44 ; plumb — 9 ; aluminiu — 42 ; zinc — 17 ; hîrtie — 53 și 2 350 anvelope uzate. Să menționăm două inițiative mai recente. Am organizat un serviciu pentru recuperarea aparatelor casnice de la populație. Printr-o simplă comandă telefonică, ne deplasăm la domiciliul solicitantului și ridicăm aparatele casnice de care nu mai are nevoie. Taxa este accesibilă tuturor. De asemenea, am înființat un echipaj care patrulează și adună aparatele casnice aruncate de populație pe străzi sau pe spațiile verzi. Mari cantități de materiale refolosibile, în special hîrtia, se pierd, deoarece nu toți cetățenii au înțeles în suficientă măsură să participe la acțiunea de presortare a gunoiului. Odată intrată în autogunoieră și presată cu restul gunoiului, hîrtia nu mai poate fi recuperată decît în cantități prea mici. Preselectarea la abonat nu funcționează încă așa cum ar trebui. I.R.V.M.R. are foarte multe centre unde mai ales hîrtia ar putea fi valorificată. Nu toate ambalajele manipulate în unitățile comerciale ajung să fie recuperate. Întreprinderea noastră are în admininistrație gropile de gunoi ale orașului, unde duc gunoi și întreprinderile, și unitățile de construcții. Prin sectoare și municipiu, la gropile de gunoi se fac periodic acțiuni de control, cu gunoi. Am încercat cîteva experimente la care sînt invitați și directorii de în-prin amplasarea în unele cartiere a unor treprinderi, privind conținutul mașinilor containere speciale, destinate numai anumitor materiale refolosibile. Experimentul a eșuat deocamdată. În aceste containere speciale am găsit ce vreți și ce nu vreți. La Institutul Politehnic am încercat introducerea sacilor de plastic. Au dispărut și li s-a dat probabil altă întrebuințare. Poate centrele de achiziție a materialelor recuperabile ar trebui îndesite și mai judicios amplasate. Și asociațiile de locatari ar avea un cuvînt de spus în această acțiune de valorificare a materialelor refolosibile. Efortul de preselectare este minim față de rezultatele ce s-ar putea obține".

Să reamintim, cu această ocazie, cîteva cifre privitoare doar la hîrtie. O tonă de maculatură înlocuiește o tonă de celuloză, care se obține din 3—4 metri cubi de lemn, cu un consum de energie de 800 kWh și 250 kilograme combustibil convențional. Dintr-o tonă de maculatură se obțin 12 500 ziare sau 2 500 caiete sau 400 cutii de ambalaj.

Ce se prevede pentru viitorul apropiat ? Ne răspunde tot tovarășul inginer șef Vasile Ioniță : „Actualele gropi de gunoi sînt aproape pline. Noi amplasamente, la distanțe convenabile, nu se mai găsesc. Și din acest motiv, dar mai ales din dorința de a folosi cît mai bine gunoiul în Capitală, se vor construi 6 stații de ardere a deșeurilor, cu o capacitate de 800 metri cubi pe zi. Prototipul este realizat la Iași. Ele vor livra în rețea 19 500 Gcal pe an, vor fi dotate cu instalație de recuperare a metalului, iar din cenușa rezultată din incinerare, aproximativ 7 000 metri cubi pe an, se vor fabrica cărămizi eficiente. Ele vor fi instalate pe centura Capitalei. Construcția a două din ele va începe anul acesta, urmînd să fie date în folosință la sfîrșitul anului următor. Eficiența sistemului de recuperare și valorificare a materialelor refolosibile trebuie să se bazeze, și acum, și în viitorul de care vorbim, în primul rînd pe participarea activă a populației și pe o mai atentă organizare a acestei acțiuni de către întreprinderile care manipulează materiale refolosibile".

OPREA GEORGESCU

„Acum ți-ai găsit și dumneata să discutăm problema hîrtiei ?"

În anul 1940, un reporter și-a plimbat persoana prin Mizil, preț de 165 de minute. Exclamațiile și uimirile personajului strînse la un loc au alcătuit celebrul „165 de minute la Mizil". Minutul 57 conține următoarea aventură : „Stradă înțesată de prăvălii. Îmbrăcăminte, încălțăminte, coloniale. Firme : «La mireasa», «La Unirea principatelor», «La Oituz». Minutul 59 e ceva mai scurt : „Merg. Cerul senin, ziua frumoasă". Dar, ce vreau să spun ? Mi s-a întîmplat ca, ajuns în Mizil, să constat aproape cu uimire că descrierea timpului din minutul 59 se potrivește cu vremea descinderii noastre aici. Ce coincidență ! În schimb, comerțul nu mai arată ca pe vremuri, desigur a trecut și mult de atunci, s-au schimbat multe. Clădiri, firme și obiceiuri.

Aflu că la I.C.S. Mixtă Mizil, întreprindere tînără, înființată de aproape cinci ani, este o ședință a C.O.M.-ului. Mă hotărăsc să merg la ședință, secretara mă introduce repede, începuse doar de zece minute ; mă așez pe scaun și sînt numai ochi și urechi. Se discută fel de fel despre aprovizionare. Se înscrie la cuvînt, într-un tîrziu, un om scund și îndesat, cu palme mari de om muncit. Pînă atunci vorbiseră cu aplomb cei din „personalul TESA și auxiliar". Directorul întreprinderii, Vasile Beșliu, mă lămurește că : „Are cuvîntul tovarășul Grigore Vlaicu, reprezentantul oamenilor muncii, mecanic de întreținere în întreprinderea noastră".

„Eu tovarăși, ce să zic, m-am gîndit că ar fi bine să folosim motoscuterul un drum pe zi pentru recuperarea ambalajelor din hîrtie. Duce marfă și de cele mai multe ori se întoarce gol, iar hîrtia se aruncă pe foc. Știm cum stăm cu mașinile și cu combustibilul. Motoscuterul consumă mai puțin și poate să ducă multă hîrtie, îi fac eu cu mîna mea din țeavă și plasă de sîrmă o platformă, un fel de portbagaj pentru hîrtie".

— Tovarășu' Vlaicu, stai puțin, tovarășu' e de la București, de la ziar. Ce impresie își face ? Să-i spunem adevărul. Noi stăm bine cu planul la recuperarea ambalajelor din hîrtie. Pe 1982 am avut de strîns 11 000 kilograme și am realizat 11 025.

— Aveți dreptate tovarășe director. Ne facem planul, dar adunăm hîrtie din rețea doar o dată la două săptămîni, pentru că nu avem mașină, iar în timpul ăsta ba i se dă foc, ba o bate vîntul de-i plină strada.

— Bine, bine, altceva dacă mai ai de spus !, intervine, din nou, tovarășul director.

— Păi tot cu hîrtia și cu ambalajele din hîrtie. Le aducem noi de pe la unități și le depozităm aici în curtea întreprinderii sub cerul liber. Mă angajez să fac un loc anume din panouri, să n-o mai împrăștie vîntul și să n-o mai bată ploaia.

— Da, tocmai acum ți-ai găsit și dumneata să discutăm problema asta. Noi, de fapt, ne-am propus să abordăm numai problema aprovizionării. Aceasta-i problema principală, problema care ne arde.

— Și hîrtia arde, tovarășe director, adaugă reprezentantul oamenilor muncii.

— Vom lua măsuri și în acest scop.

Cu aceasta, momentul dedicat de către ședința C.O.M. din cadrul I.C.S. Mixtă Mizil s-a terminat. După ședință, îl întreb pe tovarășul director Beșliu dacă a citit reportajul „165 de minute la Mizil". Îmi răspunde, foarte sigur de dînsul : „Nu l-am citit, dar mi-a plăcut. Am auzit de el". Îi spun că dacă mecanicul de întreținere va fi sprijinit s-ar putea strînge mult mai multă hîrtie și, cine știe, poate va fi retipărit reportajul cu pricina și-l citește și dînsul. „Mai bine-l caut la bibliotecă. Ce, vreți să ne mărească planul la hîrtie ?".

ION PREDOȘANU

„Se descurcă oamenii noștri, dar se descurcă greu"

Primarul orașului Jibou, Vasile Lucăcel, ne răspunde în doi peri la întrebarea noastră cum se descurcă cu recuperarea materialelor refolosibile. În esență, ține să facă precizarea, au pus ca șef al centrului în cauză, un ins care se pricepe la „fiare". Asta vrea să însemne că Vasile Crețu, propus și aprobat anume pentru această funcție, lucrase pînă aci în fel de fel de sectoare, cunoscîndu-se pasiunea lui pentru materialele refolosibile încă înainte ca MRR-urile să devină o problemă cheie a economiei naționale. Știa acest Vasile Crețu că dacă într-o șarjă de oțel se strecoară și oțeluri aliate, întreaga șarjă se dă peste cap ; după cum știa că neferoasele nu au ce căuta în oțeluri, precum și alte amănunte legate de știința recuperabilelor ca și cînd acestea ar fi făcut parte din rostul vieții și casei lui.

Numai că știința lui Vasile Crețu izvorăște la această oră nu numai din știința agonisită de pînă acum, ci și din starea de fapt a lucrurilor cu care se confruntă de cînd a fost pus șeful acestui centru. ● Problema problemelor rămîne lipsa spațiilor de depozitare și prelucrare a MRR-urilor („dealurile" de mărfuri rămase nefolosite din cauza neprelucrării, de care ne-am lovit și noi, rămînînd de netăgăduit ca susținere a necazului omului) ● Nu sînt deci prelucrate toate cantitățile recuperate din teren — adica de la unități și de la populație. Spațiile nefiind corespunzătoare (termenul, în ce le privește, ar fi și mai dur !) nu pot fi toate recuperabilele introduse în fluxul de prelucrare ● Exemple pot fi date mai multe în acest sens. Socotește că starea de fapt a oțelurilor, a deșeurilor de hîrtie și a textilelor este destul de grăitoare pentru a mai apela și la altele. Mult prea multe dintre acestea se adună doar ca să ocupe un spațiu — și așa necorespunzător ● Cert este că planul lor, al centrului (care ocupă un loc fruntaș pe județ în materie de interes depus în domeniu) abia se realizează în procent de 70—80 la sută din această pricină.

„Se descurcă oamenii noștri — trăgea linia pe sub cele spuse primarul — dar se descurcă rău". Ne-a convins, purtîndu-ne pe la „Meșteșugarul" și pe la „Confecția" — ultima întreprindere fiind unitate nouă care și-a cîștigat încă din start un bun prestigiu prin lucrările de bună calitate și depășirea frecventă a cifrelor de plan. Ievai Ludovic, directorul Întreprinderii de confecții, ne prezintă, la rîndul lui, cîteva inconveniente, ca să nu le spunem altfel, ale lipsei de spațiu la nivel de oraș pentru MRR-uri. Ei, deocamdată, s-au descurcat. Cum, mai bine să nu se intre în amănunte. Alte unități similare închiriază însă, la această oră, spații pentru MRR-uri. Ei nu au ajuns încă aici, pentru că și-au creat niște spații, dar, închiriază din cauza MRR-urilor, spațiile pentru ambalaje, localul ambalajelor fiind ocupat de refolosibile. În ce-i privește, nu sînt încă sufocați de ele dar, dacă nu se vor lua niște măsuri grabnice la nivel de oraș, vor ajunge probabil și aici.

Ar fi mult mai multe probleme de discutat în materie de recuperarea materialelor refolosibile la Jibou de Sălaj. Cum însă problema problemelor rămîne lipsa spațiilor, așteptăm mai întîi vești despre rezolvarea acestela, urmînd ca mai tîrziu să prindem în materialele noastre și gîndurile lor de viitor, deloc de trecut cu vederea la un colectiv de oameni inimoși.

GEORGETA ȘTEFANESCU

Din nou despre doctorul Gheorghe Neagoe

— Ce ne mai puteți spune nou, tovarășe doctor Neagoe, despre activitatea dumneavoastră de cercetare științifică din ultima perioadă ?

— E foarte greu, aproape imposibil ca într-o perioadă de numai cîteva luni de la interviul anterior (6 august 1982) să mai pot aduce și spune ceva nou. În momentul de față sînt preocupat să confirm în continuare realitatea și importanța practică a rezultatelor prezentate pînă acum.

— Ce ați încercat în acest scop ?

— În data de 01.02. a.c., cu ocazia Sesiunii anuale științifice a Institutului de virusologie Șt. Nicolau, București, am prezentat o parte din rezultatele colaborării noastre cu acest institut de cercetare și anume :

Anumite tulpini de virusuri tumoricide preparate de institut, administrate în asociere cu autovaccinul nostru în mezoteliomul malign cu revărsat lichidian, usucă lichidul și duc la involuția tumorilor solide care l-au generat. În schimb aceiași viruși administrați în carcinoame sau adenocarcinoame cu revărsat lichidian, usucă revărsatul însă nu reușesc să oprească dezvoltarea în continuare a tumorilor care au generat lichidul respectiv. Aceiași viruși administrați pe alte structuri neoplazice, fie le încetinește temporar dezvoltarea, fie nu au nici o acțiune favorabilă.

— Ce concluzie rezultă din toate aceste observații ?

— Specificitatea oncolitică a anumitor virusuri pe anumite structuri de cancer.

— Aveți un exemplu concret?

— Da, e vorba de bolnavul Bulz Ilie, de 36 ani, din Orșova, strada Porțile de Fier, nr. 11, ap. 7, avînd diagnosticul de „Mezoteliom malign peritoneal cu ascită sufocantă și subocluzie", refractar la orice tratament cunoscut pînă în prezent. Bolnavul respectiv a putut fi salvat cu ajutorul virusurilor tumoricide administrate în asociere cu imunoterapia activă specifică și nespecifică după brevetul meu 77951, ceea ce demonstrează specificitatea oncolitică a acestor virusuri față de această structură de cancer.

— Și ce întrevedeți dumneavoastră că ar putea fi posibil în modelarea specificității oncolitice a anumitor virusuri ?

— Sînt ferm convins că pot fi găsite modalități de a induce anumitor tulpini de virusuri o specificitate oncolitică mare față de anumite structuri canceroase. Lucrul acesta ar putea fi posibil prin antrenarea în timp a anumitor tulpini de virusuri, fie pe culturi de celule neoplazice, fie pe animale de laborator cu grefe de tumori umane, fie pe ouă embrionate injectate cu celule sau extrase de celule neoplazice. Această adaptare a anumitor virusuri pe anumite structuri de cancere ar duce la obținerea de virusuri cu acțiune specifică, țintite pe toate cancerele cu structurile respective. Ar fi poate cel mai comod tratament al cancerului, dat fiind faptul că virusurile respective sînt în același timp atenuate, bine tolerate, lipsite de orice pericol.

Un exemplu îl reprezintă bolnavul prezentat, cu mezoteliom malign, față de care virusurile administrate și-au dovedit acțiunea specific oncolitică.

— Mai aveți și alte argumente în favoarea acestei speranțe de a trata cancerul cu virusuri ?

— Da. Îmi amintesc, din decursul anilor, despre un nr. de 12 bolnavi cu diverse structuri și localizări neoplazice, în stadii foarte avansate, terminale, fără nici o posibilitate terapeutică. Toți acești bolnavi s-au ameliorat brusc odată cu instalarea hepatitei epidemice posttransfuzionale. În loc ca bolnavii să evolueze mai rău din cauza supraadăugării celei de a doua boli (hepatita epidemică), spre surprinderea mea bolnavii s-au simțit mult mai bine, iar tumora canceroasă nu s-a mai dezvoltat pe perioada hepatitei și cîteva luni după aceea. Mai mult decît atît, la unul din bolnavi cu melanom malign cu metastaze multiple și melanurie permanentă, nu a putut fi influențată melanuria respectivă cu nici un tratament. În

schimb această melanurie a dispărut odată cu instalarea hepatitei epidemice și a reapărut abia după 8 luni.

Prin urmare, încă o dovadă că un alt virus, cel al hepatitei epidemice, posedă efecte oncolitice pe mai multe structuri canceroase. Și sînt convins că acest virus ar putea fi atenuat, ca să nu mai îmbolnăvească ficatul, crescîndu-i-se în același timp, prin antrenare, așa cum am mai spus, efectele oncolitice, făcînd din el un virus țintit pe mai multe cancere.

— Există vreo corelare posibilă între virusurile tumoricide și „autovaccinul" folosit de dumneavoastră la bolnavii de cancer ?

— Am observat în toate cazurile în care le-am asociat, că da, în sensul că „autovaccinul" nostru crește eficiența virusurilor respective prin stimularea directă, imediată, a efectului lor oncolitic și prin împiedicarea instalării imunității antivirale, imunitate care le-ar inactiva. Pe de altă parte virusurile tumoricide cresc eficiența imunoterapiei noastre, fapt demonstrat prin creșterea marcată a limfocitozei, stimularea cicatrizării plăgilor atone și activarea violentă a reacțiilor dermice tardive la autovaccinul din tumoră.

— Și unde credeți că s-ar putea încerca, la noi în țară, obținerea de virusuri oncolitice adaptate, specifice, țintite pe anumite structuri canceroase ?

— Numai la Institutul de virusologie St. Nicolau, București.

— În primul interviu, acordat revistei Flacăra, v-ați pronunțat împotriva citostaticilor sub pretextul că produc grave dezordini imunologice și din această cauză nu pot fi folosite în asociere cu „autovaccinul" dumneavoastră. Ați rămas la aceeași părere ?

— Nu tocmai. În decursul anilor am ajuns chiar la concluzia că anumite forme de cancer (ovarian, mamar) răspund excelent la asocierea polichimioterapiei cu imunoterapia mea (brevet 77951).

— Ați realizat ceva nou în acest sens ?

— Am încercat în cîteva cazuri de mastită carcinomatoasă și de cancere mamare cu metastaze pulmonare multiple, lipsite de orice speranțe de tratament, administrarea într-o singură cură continuă de 120 zile, a 2 sau 3 citostatice puternice, în doze continue, care depășesc cu mult toleranța posibilă a oricărui bolnav, cantitatea administrată fiind aproape mortală.

— Și ce s-a întîmplat cu bolnavele respective ?

— La toate bolnavele de cancer mamar cu metastaze pulmonare, la care am încercat acest tratament, am reușit să obținem dispariția ireversibilă a metastazelor pulmonare și a lichidului pleural.

— Și cum de au suportat bolnavele respective cantități așa de mari de citostatice fără întrerupere ?

— Prin creșterea toleranței bolnavelor respective la citostatice, folosind în asociere continuă, pe toată perioada tratamentului, imunoterapia noastră (brevet 77951 — România) și „miopeptidul" produs și livrat de către Institutul de endocrinologie, București. Toleranța citostaticelor a mers pînă acolo încît pe perioada tratamentului a fost posibilă și operația de extirpare a mamelei bolnave și castrare, fără întreruperea tratamentului.

— Puteți prezenta un exemplu privind aceste rezultate ?

— Vă pot prezenta și bolnavi și radiografii pulmonare, înainte și după tratament, pentru confirmarea rezultatelor, care dealtfel, împreună cu metoda respectivă de tratament vor fi prezentate în data de 11 aprilie a.c. la un simpozion organizat în București de către Institutul oncologic București în colaborare cu firma „Farmitalia", în legătură cu chimioterapia cancerului. Am să vă prezint totuși cîteva exemple :

1. Drăgoescu Victoria, de 44 ani, din Buzău, str. Karl Marx, bloc 119-A, etaj 3, ap. 13, avînd diagnosticul de „Mastită carcinomatoasă dreaptă cu metastaze ganglionare axiale și supraclaviculare bilaterale", tratată fără speranțe de vindecare în alt serviciu.

2. Șeitan Maria, de 57 ani, din Pitești, str. 1 Mai, nr. 13, avînd diagnosticul de „Carcinom mamar sting cu metastaze pulmonare și pleurezie neoplazică".

3. Prudeanu Laura, de 71 ani, din Tîrgu Jiu, str. Ecaterina Teodoroiu, nr. 23, avînd diagnosticul de „Carcinom mamar drept cu metastaze pulmonare și pleurezie neoplazică". Și astfel de exemple avem destule pentru confirmarea rezultatelor.

— Mai folosiți și în alte localizări canceroase citostaticele ?

— Desigur că da. Asociind imunoterapia după brevetul nostru (77951) cu chimioterapia intraperitoneală masivă, posibilă tocmai datorită acestei asocieri, ne permite obținerea de rezultate bune în cancerul ovarian cu revărsat peritoneal (ascită).

— Ne puteți prezenta un exemplu ?

— Desigur. Am să v-o prezint pe bolnava Spafiu Maria, de 40 ani, din comuna Crasna, județul Gorj, avînd diagnosticul de „Cancer ovarian cu carcinomatoză peritoneală, ascită sufocantă și subocluzie intestinală secundară", care în momentul de față se consideră vindecată.

— Ați spus ceva, în interviul anterior, de cancerele membrelor.

— Da, în cancerele membrelor asociem tratamentul chirurgical (extirparea tumorii) cu chimioterapia masivă sub garou și cu imunoterapia noastră (brevet 77951 — România). Este vorba de cancere ale părților moi, care nu distrug osul, situații în care nu recurgem niciodată la amputație, ci, la interval de cîteva zile, pînă la vindecare, practicăm tratament local și locoregional cu citostatice, administrate sub garou. Garoul va suprima circulația venoasă, de întoarcere și va permite numai o circulație arterială slabă, discret perceptibilă la puls. Acest garou realizează o concentrație mare și de durată a citostaticelor în țesutul tumoral restant. Garoul poate fi menținut fără riscuri, cîteva ore, timp în care se vor repeta infiltrațiile peritumorale și intratumorale cu tumoricide. În același timp, prin imunoterapia după brevetul nostru, realizăm imunitatea antitumorală specifică. E adevărat că aceste tratamente asociate întîrzie foarte mult vindecarea plăgilor operatorii, canceroase, însă realizează distrugerea țesutului canceros rămas pe loc, respectiv vindecarea bolnavilor fără amputație.

— Aveți exemple de bolnavi rezolvați în acest fel ?

— Da, am să vă prezint cîteva.

(Urmare în nr. viitor)

VALERIU ARMEANU

Acupunctura — concepție medicală integralistă

Este rațional să admitem că în cadrul cîmpului energetic fundamental, „pămîntul" reprezintă o stare în care massa este manifestarea predominantă. Se știe, de asemenea, că energia poate lua diferite forme (termică, electrică etc.), dar poate, totodată, să fie păstrată în massa unui corp. „Pămîntul" reprezintă în acest caz o stare energetică corespunzătoare poziției sale în cadrul ciclului de evoluție a „celor cinci elemente fundamentale". Dacă admitem ca massa este o formă de energie, atunci ea nu mai poate fi tratată ca o substanță indestructibilă, ci poate fi transformată în alte forme de energie. În cadrul teoriilor despre cîmpul cuantic, contrastul clasic dintre particulele solide este depășit. Descrierea acestui tip de cîmp are în vedere că fiecare tip de particulă aparține unui cîmp diferit. Electrodinamica cuantică spune că dacă fotonii sînt unde electromagnetice, și dacă aceste unde sînt cîmpuri vibratorii, atunci fotonii sînt manifestări ale cîmpurilor electromagnetice. Aceste cîmpuri diferite noi le-am numit „cîmpuri compatibile", în sensul că numai într-un anumit fel de cîmp se poate manifesta un anumit fel de substanță. Ca urmare am mai afirmat că viul se poate produce numai în cadrul unui cîmp biologic, biocîmpul. Și în cadrul acestui tip de cîmp acționează legea echivalenței massei cu energia, iar din această echivalență decurge fenomenul de creare și distrugere a particulelor și structurilor. Reacția chimică de fotosinteză ilustrează formarea de noi masse ca urmare a înglobării unor cuante de energie provenite de la o sursă oarecare. Rezultă că perceptia noastră stabilește rapoarte între messe și energii.

Sistemul viu, este binecunoscut, se caracterizează prin faptul că este conștient de propriile-i realizări. Aceste sisteme observă și reacționează la propriile lor performanțe, iar rezultatele acțiunilor trecute comandă acțiunile viitoare. Acest lucru este posibil datorită organizării specifice : sub formă de buclă închisă, folosind rezultatele acțiunii trecute spre a comanda acțiunile viitoare. Sistemele cu conexiune inversă pot fi împărțite în două clase :

A. sisteme cu conexiune inversă (reacție negativă). Aceste sisteme au un obiectiv iar evoluția lor este o consecință a neatingerii acestui obiectiv.

B. sisteme cu reacție (conexiune) pozitivă. Acestea generează procese de creștere în care rezultatul unei acțiuni produce o amplificare continuă a acțiunii.

Din modul de funcționare în cadrul „ciclului celor cinci elemente" rezultă că în cadrul aceluiași sistem coexistă ambele clase mai sus prezentate. În sensul primei clase, chinezii spun că fiecare element care precede pe celălalt îl creează și îl întreține (legea mamă-fiu) ; dacă „mama" este puternică atunci și „fiul" este puternic. Dacă fiul este slăbit, atunci trebuie să întărești mama ! Elementele din cadrul sistemului colaborează între ele și ca sistem cu reacție negativă. Anticii explică : atunci cînd „nepotul" este prea puternic (de pildă pămîntul), „bunicul" (lemnul) îl temperează, dacă acest lucru nu se poate produce atunci organismul se dezechilibrează făcînd starea de boală.

Orice sistem cu reacție poate să fie componentă a unui sistem cu reacție mai cuprinzător. În exemplul de mai sus cele trei elemente se constituie într-un subsistem (lemn-foc-pămînt), luînd parte la alcătuirea sistemului de cinci elemente.

Caracteristicile mai importante ale sistemelor sînt nivelele stărilor lor și ritmul cu care aceste stări se succed, acestea sînt elementele variabile ale sistemelor, ele fiind atît necesare cît și suficiente. Variabilele de nivel (stare) descriu condiția sistemului într-un anumit moment. De exemplu ficatul energetic este în plenitudine primăvara, rinichiul energetic, iarna etc. Nivelul descrie suma rezultatelor acțiunilor din cadrul sistemului.

Variabilele de ritm (acțiune) sînt foarte diferite și ele arată cît de repede se modifică nivelele. În stare normo-fiziologică ritmurile sînt în concordanță cu nivelele. Adică ficatul energetic trebuie să fie în plenitudine primăvara și numai primăvara. Orice altă stare a ficatului existentă într-un moment nepotrivit cu ritmul consemnează boala.

Totodată nivelul stării metabolismului (energetice) a sistemului viu dă naștere continuității sistemului între diferite momente ale evoluției acestuia. Cunoașterea ritmurilor (nictemeral, sezonier anual etc.) a organismelor, ne pun în cunoștință despre obiectivele sistemului și a subansamblelor sale, stabilesc diferențele dintre normal și patologic, iar această diferență ghidează acțiunea de reechilibare. Acesta este esențialul despre diagnosticul energetic în acupunctură.

În cadrul sistemelor vii, diferența dintre obiectivul care trebuie atins și starea reală a sistemelor trebuie să fie cvasiconstantă în perioadele de timp date ; adică în fiecare zi, an, sezon etc., organismul să fie egal cu el însuși. Acest aspect reprezintă homeostazia, iar homeostazia sistemelor vii este esențialul despre cum trebuie să funcționeze un organism pentru ca el să trăiască, să fie viu.

Dr. DAN VLAD FILIMON

OMULE, FII PRIMUL TĂU MEDIC

Durerile de cap

Potrivit medicinei tradiționale chineze — ne informează doctorul Miron Matei (Policlinica „Rucăr", București) — durerile de cap (cu excepția celor provocate de factori externi și însoțite de gripă, guturai, bronșită, traheită, angină) indică o tulburare energetică într-un punct sau altul al organismului. Se disting astfel : dureri de cap la nivelul frunții, ce indică o tulburare energetică în vezicula biliară ; dureri de cap deasupra ochilor, cauzate de tulburări ale ficatului ; dureri între sprîncene și deasupra ochilor, provocate de o deficiență energetică a ficatului sau a rinichilor ; dureri de o parte sau de alta a capului, ce indică o tulburare a veziculei biliare ; dureri în vîrful capului, cauzate de tulburări energetice ale ficatului sau ale pericardului ; dureri la nivelul frunții și deasupra sprîncenelor, provocate de tulburări digestive stomacale și intestinale.

Pentru calmarea durerilor de cap, însoțite de guturai și situate în zona anterioară a capului și deasupra ochilor se recomandă mai multe proceduri de presopunctură. Folosindu-se metoda de dispersie (cu ajutorul degetului se apasă punctul indicat la fel ca o sonerie) vor fi stimulate următoarele puncte :

1. „Punctul de mijloc" situat într-o mică depresiune între cele două sprîncene. Metoda poate fi folosită și pentru degajarea conductelor nazale.

2. Punctul „gura tigrului", ce se găsește în vîrful unei ridicături ce se formează cînd unim strîns degetul mare cu indexul. Punctul se mai poate localiza și prin depărtarea extremă a celor două degete. (fig. 1)

3. Un punct situat la jumătatea distanței pe o linie imaginară ce unește vertebra 7-a cervicală cu extremitatea externă a claviculei. (fig. 2)

4. Punctul denumit „palatul vîntului" situat la un lat de deget sub protuberanța osoasă a occipitalului.

Pentru tratamentul migrenei unilaterale va fi folosită tot metoda de dispersie prin care se va stimula punctul denumit în terapia Extremului Orient „forța capului". El este situat într-o depresiune pe sudura fronto-parietală. Punctul se află pe linia de demarcație între piele și păr. Aplicațiile se fac numai pe partea dureroasă a capului. (fig. 3)

În același scop mai poate fi stimulat punctul „trestia scobită", ce se află la capătul lateral al sprîncenelor.

Dacă durerile de cap sînt o consecință a unor tulburări energetice la nivelul ficatului sau veziculei biliare, se recomandă aplicații ale metodei de dispersie asupra punctului denumit „100 de reuniuni", situat în partea posterioară a capului, în locul în care se încrucișează linia mediană a corpului cu o linie imaginară ce unește lobul celor două urechi.

Colaboratorul nostru Viorel Olivian Pașcanu indică, în același scop, următoarele rețete și proceduri : infuzii cu levănțică, cataplasme cu mentă, inhalații cu oțet de mere, îndoit cu apă, suc de cartofi (mai puțin de un pahar și luat în mai multe reprize), comprese pe frunte cu oțet de trandafir (ce se obține din 20 gr petale macerate timp de 18 zile în 2 litri de oțet), inhalații cu mușețel, suc de varză (1 litru luat în 5—6 reprize).

Se pot încerca și două exerciții de respirație :

1. Se inspiră și se expiră rapid pe nas de 10 ori, se reține respirația 7—14 secunde și se expiră lent și profund.
2. Se inspiră ridicîndu-se brațele în sus, se reține aerul cîteva secunde, apoi se înclină trunchiul, lăsînd brațele să cadă, și se expiră cu gura deschisă pronunțîndu-se „Ha".

LIVIU TIMBUS

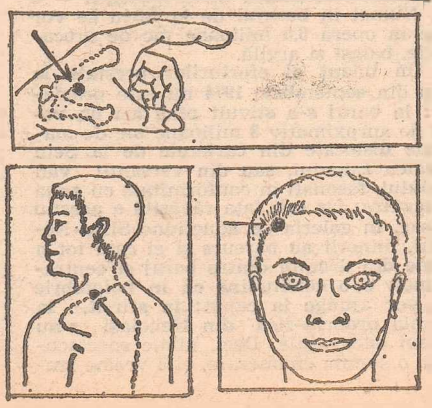

Să gîndim cu capetele noastre

Doctorul Ovidiu Bojor ne atrage iarăşi atenţia:

Plantele medicinale înseamnă sănătate

— Tovarăşe Ovidiu Bojor, n-am să vă ascund că, de la o vreme, sînteţi una din persoanele foarte căutate la „Flacăra": toată ziua, bună ziua, ni se cer informaţii despre dumnevoastră, despre remediile fitoterapeutice pe care le-aţi realizat. De fapt, ca să-i lămurim pe oameni, cine sînteţi dumneavoastră ?

— Sînt doctor în ştiinţe farmaceutice şi lucrez, din 1947, în domeniul plantelor medicinale, în prezent în cadrul Institutului pentru controlul de stat al medicamentului şi cercetări farmaceutice. În calitate de expert O.N.U.D.I., urmărind valorificarea patrimoniului medicinei tradiţionale, am bătut cu pasul nu doar toată ţara, ci şi o parte importantă din planetă. Am fost, între altele, în Ruanda, în Nepal, în Afganistan, în Zambia, în Tanzania, în Uganda, în Sri Lanka, în Botswana şi aşa mai departe.

— Sînteţi, iertaţi-mă, o bucată de om, cum de v-au ţinut picioarele ?

— Ca să elaborez metodologia cartării economice a florei medicinale spontane din România, de pildă, am parcurs peste 40 de mii de kilometri pe jos.

— Şi ce a ieşit ?

— O hartă economică, foarte exactă, cu toate resursele valorificabile ale bogăţiei respective, un adevărat tezaur, precum şi o carte, „Farmacia naturii", în două volume, prima de acest gen din literatura noastră de specialitate. Şi, fireşte, multe alte lucruri.

— O întrebare din partea unui ignorant : cum stăm la capitolul plante medicinale ?

— Pe lîngă că deţine toate formele de relief, România mai are un avantaj : e plasată într-o zonă de întîlnire, la răscruce de vînturi geografice, în aria ei întrepătrunzîndu-se elemente euro-asiatice, nord-mediteraneene şi chiar arctice. Consecinţa ? O mare varietate de specii, cu un bogat bagaj genetic. În privinţa plantelor medicinale, un bazin întins, cam 8 milioane de hectare, se găseşte în zona subcarpatică, carpatică, pînă în golul alpin, aşa-zisa floră spontană, căreia i se adaugă cea cultivată, din luncile rîurilor mari. Faţă de alte popoare, noi, românii, mai avem un avantaj : tradiţia multimilenară în folosirea curativă a plantelor medicinale.

— Veţi fi de acord cu mine că formula „tradiţie milenară" nu spune mare lucru ! Se poate mai concret ?

— Îndrăznesc să afirm că avem o medicină tradiţională empirică mai veche şi mai bogată decît a romanilor sau a grecilor, dar mi-e greu să fixez începuturile ei în timp. Să zicem că de 3 000 de ani. Concepţia ei era integralistă şi în asta constă, şi azi, importanţa acelei medicine.

— Cum adică era integralistă ?

— Platon, de exemplu, în dialogul Charmide, referindu-se la spusele unui medic trac, arăta că Zamolxis nu era doar rege şi zeu, ci şi tămăduitor. O frază de acolo trebuie reţinută în mod special : „dacă întregul e bolnav, partea nu poate fi sănătoasă" şi, invers, dacă partea

este bolnavă, întregul nu poate fi sănătos. Ea demonstrează că, spre deosebire de greci, strămoşii noştri tratau nu boala cît bolnavul.

— Intrăm, dacă nu greşesc, pe teritoriul homeopatiei, nu ?

— Şi da, şi nu, există unele puncte comune, dar şi multe diferenţe, decisiv e altceva : că o concepţie asemănătoare, adesea identică, am descoperit şi în alte puncte de pe glob, unele foarte îndepărtate. În medicina tradiţională tibetană, în cea indiană ayurvedică, în cea nepaleză etc. Toate acestea au avut şi au la temelie aceeaşi concepţie : nu e afectat doar organismul bolnav, ci e afectat întreg organismul, baza materială a unui simptom, a unei suferinţe, explicînd adesea o stare sufletească.

— Aştept un exemplu.

— Termenul melancolie vine, nu-i aşa, de la melanos şi colon, care înseamnă, în greaca lui Dioscoride, ficat şi, respectiv, intestin gros. Cei care au o suferinţă localizată în zona acestor organe sînt, de regulă, trişti, deprimaţi, melancolia fiind, lesne de dedus, un sindrom mixt între o afecţiune hepatic şi una de colon. Să mergem mai departe. Ulcerul gastric e de cele mai multe ori condiţionat de o stare nervoasă, de stress. De aici, de la aceste exemple mărunte, a plecat şi concepţia noastră, a celor care am pus şi punem bază pe tezaurul medicinei tradiţionale : am trecut dincolo de stadiul afecţiunii strict localizate, ţinînd seama de acest argument numai într-o corelaţie strînsă cu sistemul nervos central şi cu cel neurovegetativ. Din acest punct de vedere, medicina clasică a rămas, să-mi fie cu iertare, cu un pas în urmă, ea adresîndu-se nemijlocit organului.

— Şi iarăşi ajungem la homeopatie !

— Şi iarăşi vă răspund : şi da, şi nu. Principiile sînt, în linii mari, aceleaşi, dar dozele diferă. De fapt, concepţia noastră vizează o alopatie mult mai complexă.

— Tot vorbiţi despre o concepţie, dreptul dumneavoastră, dar aş vrea, dacă se poate, să aflu mai mult : ce înseamnă, concret, această concepţie ? Prin ce se ilustrează ea ?

— Printr-o sumedenie de brevete care, ani şi ani, au zăcut în dosare, după cum chiar „Flacăra" a scris, în decembrie 1982.

— O să ajungem şi la ele, dar simt nevoia să vă întrerup din nou. Dacă medicina tradiţională e, după cum susţineţi, atît de preţioasă, cum de-a fost ea, la noi, atîta amar de vreme ignorată ? Cine poartă povara acestei vinovăţii ?

— Ştiţi cum a fost ? Brevetele s-au plimbat de la Ministerul Sănătăţii la C.N.S.T. şi de la C.N.S.T. la Academia de Ştiinţe Medicale, fiecare din aceste foruri spălîndu-şe pe mîini şi lăsîndu-l pe celălalt să se pronunţe, să ia o decizie ! Se cade însă să fiu corect : noi n-am făcut altceva decît să ne aliniem la curentul modern, omenirea fiind, cam 30—40 de ani, subjugată de medicamentele de sinteză. Acestea au şi părţi bune, sînt cele mai indicate în cazul primului ajutor, dar nu rezolvă totul, mai ales în timp. În plus, antrenează o serie de reacţii adverse, de efecte secundare, adăugînd organismului încă o poluare, pe lîngă cea inevitabilă, datorată mediului în care trăim. Bolile iatrogene, cauzate de medicamente, sînt azi, din păcate, foarte la modă şi o nouă ramură terapeutică a trebuit inventată pentru tratarea lor.

— Dar nici fitoterapia nu-i chiar lipsită de riscuri, ce ziceţi ?

— E o observaţie justă. Să nu cădem pe cealaltă pantă, afirmînd că plantele nu sînt dăunătoare. Sînt. Fitoterapia se bazează pe substanţele active ale plantelor, iar acestea, în doze mari sau în combinaţii greşite, pot crea necazuri. Intervin aici mai multe principii. Mai întîi că un lucru nenociv n-are nici acţiune.

— Vă întrerup din nou : digitalicele, de pildă, glicozidele cardiotonice, sînt foarte puternice, cel puţin aşa se zice.

— Sînt, ele riscă să devină, cînd doza e depăşită chiar şi cu cîteva miligrame, otrăvuri teribile. E cazul digitalicelor, dar nu numai al lor. În aceeaşi situaţie se găsesc şi alcaloizii, Strofantina, Atropina, Aconitina etc. La fel substanţele extrase din cornul secarei. Legat de asta, aş vrea să insist asupra unui aspect. Cu plantele trebuie să începem, nu să terminăm, ele nu au darul de a salva situaţii iremediabil compromise, nu-s un panaceu. Fitoterapia se adresează mai ales afecţiunilor cronice, implicînd un tratament de durată, în timpul căruia organismul e protejat şi împotriva acţiunii nefaste a medicamentelor de sinteză. Dar acestea, repet, nu trebuie minimalizate : efectele lor rapide le recomandă în cazurile de urgenţă. Apărîndu-ne, să nu cădem în greşeala de a ataca : fitoterapia nu-i o strategie medicală exclusivistă. În paralel cu ea, rămîne loc şi pentru toate celelalte metode.

— În această direcţie se îndreaptă şi pledoaria revistei noastre : spre politerapeutică. Nu susţinem o cauză, fitoterapia, homeopatia, apiterapia, acupunctura etc., ci le susţinem, cu mijloacele de care dispunem, pe toate, convinşi că ele se pot completa în slujba celui mai înalt ideal : binele omului. Altceva, tovarăşe doctor Bojor ?

— Problema medicamentelor. Ea mi-a dat, în timp, multe bătăi de cap.

— Exact, ce-i cu medicamentele despre care, pe larg, a scris Cici Iordache în numărul din 3 decembrie 1982 al revistei ? Au intrat ele în producţie ?

— Nu încă, şi nu toate, dar se află pe un drum bun. Intervenţia revistei a contat, cred, foarte mult, drept pentru care ne găsim, azi, în situaţia de a anunţa cititorii că s-a hotărît reînfiinţarea, la Piatra Neamţ, a Laboratoarelor „Vorel", lichidate în 1947. Datorită interesului manifestat de organele locale, se lucrează intens la dotarea noii întreprinderi, „Plantavorel", ce-şi va deschide, cît de curînd, porţile, urmînd să se axeze, în proporţie de peste 80 la sută, pe flora medicinală carpatină. Ca şi, fireşte, pe tezaurul unei tradiţii multimilenare.

— Ştiu că vă voi cere un lucru foarte greu, dar îmi iau inima în dinţi şi-o fac : dintre produsele fitoterapeutice ce urmează să apară, care credeţi că va fi numărul 1 ?

— Îmi solicitaţi un clasament ? ! Greu de spus. Am să mă opresc nu la unul, ci la mai multe, începînd cu Hipoglicemiantul, denumirea e provizorie, realizat în premieră mondială, în colaborare cu Nepalul. El va fi extrem de util bolnavilor de diabet, al căror număr e, după cum ştiţi, foarte mare, la noi şi pretutindeni. Am să mă întorc la Hepatobil, în componenţa căruia, pe lîngă substanţele active specifice tratamentului organului bolnav, în acest caz ficatul, am asociat şi sedative naturale, spre a diminua reactivitatea bolnavului la traumatismele exterioare, psihice mai ales.

— Am să vă fac o plăcere : explicaţi-ne, în detaliu, ce-i Hepatobilul. Asta doreaţi, da ?

— E, în două vorbe, un medicament fitoterapic cu acţiune antispastică, hepatoprotectoare, indicat după hepatite, în hepatitele cronice şi în preciroze, la adulţi şi copii deopotrivă. El are la bază o plantă utilizată încă din antichitate, Chelidonium majus.

— Hepatobilul a fost brevetat în 1972, da ? De ce-a zăcut brevetul atîta timp ?

— Toate, că am 17, au zăcut, din acelaşi motiv : n-a avut nimeni ochi şi urechi pentru ele. Gheaţa însă, cum ziceam, s-a spart şi nutresc speranţă că le voi vedea cît mai repede în farmacii. E cazul produselor mai vechi, dar şi al produselor mai noi, Giardinocid, Nicotinostop etc.

— Tovarăşe doctor Bojor, consider că n-am epuizat acest atît de vast subiect care se cheamă, ca să pastişez titlul cărţii dumneavoastră, farmacia naturii. Pentru astăzi însă, am încheiat. Vom mai reveni.

OVIDIU IOANIŢOAIA

Independenţa energetică, starea noastră de veghe (III)

Noţiunea e nouă, bătălia e mult mai veche

1. O primă întîlnire cu lumea constructorilor barajului şi hidrocentralei de la Siriu se poate întîmpla şi la recepţia micului han din Nehoiu, înţesat cu fel de fel de meseriaşi în mişcare, dinspre un şantier spre un alt şantier, alături de care turistul de rînd, cum e lesne de înţeles, are toate şansele să se simtă ca o mireasă eşuată într-un triaj. Se vorbeşte răspicat, la orice oră din zi sau din noapte, uşile nu se trîntesc, dar se ştie cînd se închid şi cînd se deschid, trusele de bărbierit se aleg dintre scule diverse, care şi ele fac zgomot, chiar şi cînd se doarme se aude că alături se doarme, şi, una peste alta, toată foiala aceasta nu supără, are în ea ceva tonic şi fundamental bărbătesc. Şi este o lume care întruna ţi-o ia înainte. În noaptea echinocţiului de primăvară, singura cameră liberă din hanul gospodărit de Adrian Huru avea şapte paturi şi toate erau rezervate telefonic de o echipă de montori în drum spre Siriu. Cum un ziarist nu e chiar un turist şi rareori seamănă cu o mireasă rătăcită într-un triaj, Adrian Huru s-a făcut luntre şi punte să mai găsească un loc. Şi a izbutit. Prestidigitaţia sa m-a ajutat să aşez cel dintîi picior pe un tărîm al unei vitalităţi expansive. Dimineaţa mi-a fost mai uşor să mă achit de misiune. M-am lăsat dus de val.

2. În 1974, construcţia barajului de la Siriu a început cu stîngul. Şi inginerul Corneliu Andrei, şi inginerul Valentin Roşu, şeful biroului producţie, readună din memorie clipele unui dezastru care a transformat valea pitorească dealtfel a Buzăului într-o vale a plîngerii. Abia abătuseră apele rîului, abia degajaseră primele incinte de lucru, şi viiturile dezlănţuite au măturat totul din calea lor. Din satele cu gospodării năruite, oamenii locurilor se cătărau deznădăjduiţi pe versanţii abruptţi, cît mai departe de o nenorocire nici măcar nouă în viaţa lor. Şi totul s-a reluat de la capăt, constructorii avînd de acum şi o justificare temeinică a demersului lor. Peste orice înfringere, natura sălbatică a meleagului trebuia domesticită cu orice preţ.

Astăzi, numărul lor a ajuns la 1 500. Mîine vor fi mult mai mulţi, poate chiar de trei ori mai mulţi decît astăzi. Înţelegerea noimei unei mari răvăşiri de pămînt şi de stîncă presupune apelul la o didactică pe care nu o vom evita. Puterea totală a energiei electrice instalată în centrala de la Nehoiaşi va atinge, conform calculelor de azi, 228 MW. Căderea Siriu va furniza 42 MW; căderea Surduc — 186 MW. Captări secundare, vreo 12—13 la număr, în măsură să ridice în perspectivă puterile calculate acum, se vor întinde pînă la Zăbala, în Vrancea, pe o distanţă de 40 km, fiind de spus că lucrările acestui sistem hidrotehnic şi energetic se întinde între hotarele a trei judeţe limitrofe. Volumul brut de apă din reţenţia Siriu, lungă de 11,5 km, va însuma 125 milioane mc de apă, utilizabil şi pentru producţia de energie electrică, şi pentru irigaţii. La Surduc, în creierul munţilor, la 900 m deasupra nivelului mării, două baraje de 60 m vor antrena alte ape într-o dublă cascadă, misiunea lor rezumîndu-se la acţionarea turbinelor. Aducţiunea Zăbala-Surduc este cea mai întinsă din întregul sistem; aducţiunea Surduc-Nehoiaşi măsoară 17 km; aducţiunea Siriu-Nehoiaşi — 6 km. Numai în barajul de la Siriu se vor pune în operă 8,5 milioane mc de arbocamente, balast şi argilă.

3. Un bilanţ al eforturilor prestate la Siriu din septembrie 1974 nu este prematur : în baraj s-a stivuit pînă azi un volum de aproximativ 3 milioane mc de materiale dislocate din carierele de la Şeţu şi Valea Lupului, sau din versanţii văii Buzăului, fasonaţi în conformitate cu noua lor menire; iar sub faţa răvăşită a acestui meleag, în galeria de aducţiune Siriu-Nehoiaşi, minerii au parcurs şi ei cam tot o treime din drumul dintre baraj şi centrală, încît e o certitudine că în noiembrie 1984 vor ajunge la capăt; în sfîrşit, la centrala propriu-zisă din Nehoiaşi s-au început excavaţiile. Deci, nimic spectaculos la o simplă enumerare, cîtă vreme realitatea nu e cuprinsă la faţa locului, în priviri. În schimb, altă enumerare, departe de a fi eternă, îşi dezvăluie virtutea de a capta irezistibil atenţia. Şi anume, trecerea în revistă a oamenilor şantierului şi a experienţei lor. Altfel spus, şi barajul de la Siriu a readunat în umbra lui un clan veritabil, cu statute şi itinerare distincte cum s-a mai întîmplat pînă azi pe numeroase cursuri de apă din munţii ţării.

Inginerul Corneliu Andrei are în spate hidrocentralele Vaduri, Gîrleni, Bacău I şi Bacău II de pe Bistriţa şi, în plus, reţenţia de la Poiana Uzului. Inginerul Dimitrie Dorosneac, şeful şantierului baraj, a lucrat ani în şir pe Lotru. Un copil i s-a născut chiar în incinta unui şantier hidroenergetic. Neobişnuit, dar adevărat, mama sa îl însoţeşte de ani buni în toate peregrinările. Ultimul loc de muncă al inginerului Berone Rolea a fost aducţiunea de la Taşca. Marin Sia, şeful formaţiei de reparaţii şi întreţinere, a început cu Bicazul. Un itinerar asemănător ne dezvăluie şi George Mîndrilă, şef al unei brigăzi de mineri : Bicaz, Argeş, Lotru. Colegul său de îndeletnicire şi rang, Vasile Panait, adaugă la acest palmares Someşul. La fel şi minerul Ion Laza. Mecanicul Nicolae Sinoae s-a deprins cu meseria la Porţile de Fier. Întrucîtva neobişnuit rămîne doar şantierul din incinta căruia a descins aici inginerul Cornel Nicolescu : metroul bucureştean. Şi dacă tragem linie şi adunăm, împărţind apoi ce trebuie împărţit, rezultatul se arată revelator : jumătate din oamenii şantierului au în spate un trecut de hidrotehnicieni încercaţi ; jumătatea cealaltă s-a lăsat ademenită aici de o profesie din braţele căreia, după cîte se vede, nu se scapă uşor. Şi aşa, lucrurile întrucîtva se mai limpezesc. Aşa se explică de ce un început cu stîngul, cum a fost începutul de la Siriu, nu sperie pe nimeni. Un umăr de neofit are totdeauna aici, alături şi în sprijin nemijlocit, un umăr care nu se îndoaie uşor. Noţiunea de independenţă energetică este nouă, să zicem că circulă de un an şi jumătate sau doi, dar bătălia reală pentru independenţa energetică a ţării e mult mai veche. În ea s-a investit pasiune şi aspiraţie. Ea a călit şi a verificat jumătate din constructorii sistemului hidrotehnic şi energetic Siriu. Acum călăreşte şi verifică cealaltă jumătate a lor.

4. Cum se ajunge aici, este o întrebare la care viaţa răspunde în chip felurit. Şoferul Dan Soroceanu a revenit din armată la Piatra Neamţ, oraşul baştinei sale, şi s-a regăsit în apartamentul pustiu al părinţilor săi, plecaţi la Siriu. Soţia lui Dan Soroceanu, Maria, asistentă medicală, ajunsese în situaţia neplăcută de a face naveta tocmai pînă la Roman. Restructurări de tot felul au aşezat pe butuci şi maşina lui Dan Soroceanu. Viaţa lui şi a Mariei ajunsese la o răscruce. O convorbire telefonică şi drumul spre Siriu le-a fost şi lor deschis. Emil Hîncu, şeful de lot al şantierului 3 Caşoca, a descins aici ca inginer stagiar, la 1 septembrie 1974. Ceea ce a fost un fel de a spune lucrurilor pe nume. Stagiar, stagiar, însă de la bun început a trebuit să se mişte pe picioarele sale şi cîteva dintre lucrările definitorii de la Siriu, printre altele alimentarea cu apă, s-au executat sub supravegherea sa. Între timp, Emil Hîncu s-a angajat şi în întreprinderi care se văd mai rar şi, mai ales, prin noroc. Şi-a construit un apartament la Cîmpina. În cinci ani a dormit în el o singură noapte. Dar tot la Caşoca se limpezeşte şi mecanismul atracţiei spre acest şantier resimţită de oameni pentru care hidrotehnica, pînă ieri sau alaltăieri, nu prea exista. Practic, din acest punct de vedere, gheaţa a spart-o Pavel Teodorescu din Pănătău, Pătîrlagele. După el, a descins aici Ion Gaiţă, Gheorghe Plăiaşu, Stan Georgescu, Dumitru Badea şi Gheorghe Cojocaru, mai toţi de pe valea Pîrscovului. Şi aducţiunea Siriu-Nehoiaşi stă acum doar în grija lor. Cu toate că nu au trecut hidrotehnic, s-au descurcat peste orice aşteptări. Emil Hîncu doar o afirmă. Lucrările din subteran o confirmă. Se înaintează în medie cu 60 m pe lună, prin emanaţii de gaz metan şi sub jetul dezlănţuit al izvoarelor subterane, printr-o galerie cu secţiunea de 14 mp. Şi au ajuns toţi, în această primăvară, la un prag decisiv al eforturilor tuturor. Prin fereastra Caşoca s-au antrenat în traversarea subterană a pîrîului cu acelaşi nume. Firul de apă în marginea căruia am poposit pare o glumă. Dar la viituri rostogoleşte bolovani de cîteva tone.

5. În prima dimineaţă după echinocţiul de primăvară, m-am lăsat dus de val spre un orizont al independenţei noastre energetice. Şi am ajuns, vrînd-nevrînd, la o concluzie firească : noţiunea e nouă, însă bătălia e mult mai veche.

MIHAI PELIN

VINERI, 1 aprilie 1983

8 PAGINI

flacara

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Poezii ■ Interviuri ■ Note ■ Cronici ■ Eseuri ■ Poezii ■ Interviuri ■ Note

Nichita Stănescu:

„Martorul statornic al vieții mele este sensibilitatea vieții mele"

Fotografie de VICTOR RADULESCU ■

— Dragă Nichita, în vremea din urmă ești prezent mai mult decît altădată prin gazete în tot felul de dialoguri mai mult sau mai puțin confesive. De unde această nevoie a confesiunii — dacă accepți că ea există ?

— Din punctul meu de vedere, interviul nu are nimic de-a face cu confesiunea, ci mai degrabă cu afirmația spontană a unei stări de spirit validată ulterior sau invalidată. Vreau să-ți mărturisesc (iată totuși o confesiune) că am dat atît de multe interviuri în ultima vreme, încît am ajuns la conștiința că ele s-ar putea anula reciproc sau pur și simplu că ar fi un abuz față de cititorii mei. Consider că am fost slab față de oamenii dragi care mi-au cerut interviuri și le-am acordat, în loc să dedic fiecăruia cîte o poezie, ceea ce ar fi fost mai potrivit. Din toată această pățanie publicistică, fiindcă tot răul are și un bine al lui, mi-am dat seama că, de fapt, interviul nu aparține numai celui intervievat, ci și celui care intervievează.

— Deci intenționezi să lași toată răspunderea pe seama mea...

— Nu, nici vorbă. Dacă un interviu este bun, el poate fi considerat chiar ca un gen literar. În speranța că, în fine, vreodată voi da un interviu bun, mă simt deja un precursor al genului.

— Ai făcut o distincție netă între interviu și confesiune. Am să te întreb atunci : confesiuni ai făcut vreodată ?

— Foarte rareori, pentru că din pricina fanteziei sînt atît de mincinos, că mi se face rușine de mine însumi uneori. Cred că pînă acuma mi-am inventat cel puțin 20 de autobiografii, toate verosimile și toate bizuite pe întîmplări reale și toate în funcție de ultimul prozator pe care l-am iubit sau de ultima stare de spirit în care m-am găsit.

— Ca să știm în ce „cheie" lucrăm de astă dată, spune-mi, te rog, care-i ultimul prozator pe care l-ai citit cu iubire ?

— Autorul **Cărții lui Iov**. Să știi că m-a enervat îngrozitor starea de pariu a cărții. De fapt, **Cartea lui Iov** nu se naște dintr-o mînie, cum s-a născut **Iliada**, ci dintr-un pariu pe seama lui Iov, în care binele pariază cu răul și binele se vădește mai rău decît răul. Pe loc mi-am găsit toate argumentele din memorie, mi-am adus aminte chiar și de pojarul din copilărie și, pînă n-am terminat fragmentul din **Biblie**, am fost Iov însuși. Dar, nestatornic cum sînt, imediat după aceea am trecut la Psalmi.

— „Fii atent : tot ceea ce există are o sărbătoare a sa", spui în Învățăturile **cuiva către fiul său. Care ar fi sărbătoarea răului, Nichita ?**

— Precis că n-ai să mă crezi dacă am să-ți spun un lucru în aparență paradoxal. După părerea mea, răul are o natură statică. Iar ura este răul în mișcare. Nici nu știi cît de rău îmi pare că n-am avut niciodată timp în viața mea să urăsc. Pur și simplu nu am avut timp. Măcar o dată în viața mea să fi urît și eu ca lumea, iar nu superficial și grăbit. Aș fi sărbătorit răul cum se cuvine. Ce păcat că n-am avut timp !

— Pentru că tot veni vorba de timp : există un timp al poeziei sau al poetului, mai bine-zis ?

— În mod sincer, nu cred că există un timp al poeziei. Poezia e singura pricină exprimată sau neexprimată care îi dă omului dorința de a mai trăi în continuare. Poezia e sentimentul fundamental care îndreptățește specia umană. Să nu ți se pară că fac o afirmație categorică. Absența poeziei din sufletul omului neîndreptățește specia umană, îndreptățește însă agresiunea speciei. Cu riscul de a mă repeta, melancolic remarc a nu știu cîta oară că nu am cunoștință să fi existat un al doilea război mondial al cailor. Ca să glumim totuși, prevenind o întrebare absurdă (Care ar fi dimensiunea cailor ?) ți-aș răspunde : calofilia. Adeseori m-am uitat deasupra arborilor și m-am bucurat că existența lor este un murmur. Niciodată un strigăt. Mă opresc însă aici, pentru că încep să bat cîmpii întocmai ca un cal.

— Și totuși, există un timp al poetului, al viețuirii poetice, un timp interior ?

— Cu riscul de a-ți părea o secundă superficial — fără să pot formula prea bine, adică — aș zice că poetul devine poet cu cît este mai impersonal ca stare de spirit. Personalitatea exprimării impersonalității sentimentului ar putea fi **secunda poetului**. În acest sens am înțeles eu versul goetheean „Oprește-te, clipă ! O, cîtă de frumoasă ești !"

— Cîtă poezie ai scris în viața ta, Nichita ?

— O, mai nimic din cîtă am pățit. Deslușirea insului din lucruri, trădarea speciei prin individ, e unul dintre evenimentele fundamentale ale adolescenței. Cuvîntul e numai un alizeu pe acea mare care pare statică, dar care este în covîrșitoare maree. Să remarci că timpul trăit nu se suprapune pe timpul văzut. Bunăoară, un avion la mare înălțime, sfîșiind cerul, pare că se mișcă într-o lene desăvîrșită dacă-l privești din fereastră, indiferent că el merge cu nu știu cîte sute de kilometri la oră. Din această pricină mă și gîndesc că starea cea mai iute de gînd este meditația. Cînd citesc un filozof pe care-l iubesc și mă cuprind de staticul gîndirii lui, îmi este cît se poate de clar că eu stau la fereastră, în timp ce el sfîșie cerul. Revelația deslușirii din obiecte niciodată nu apare în timpul ei, ci cu totul altădată, atunci cînd începi să te deslușești din viață, spre finalul ei fix. Cred că am trăit o singură poezie : a secundei mele de existență, mutîndu-mă la atît de multe ferestre ca s-o văd, încît uneori, din grabă, nici n-am mai avut timp să aștept să le crească zidurile de jur împrejur.

— Acum ar trebui s-o tragem mai către pămînt, Nichita.

— Bun. Întreabă-mă ceva.

— Te mai doare piciorul ?

— Piciorul ? O amărîtă de fractură devenită legendară. Ca să vezi și tu că uneori un os este mai memorabil decît un cuvînt. Te rog însă să bagi de seamă că de sentimente n-am pomenit. Ele fiind

(Continuare în pagina 14)

TANIA RADU ■

A vorbi

A vorbi e un fel de părere de rău
a cunoașterii.
Fug hăituit versurile, cuvintele mă
latră.
Deasupra mea, zgomote de pușcă.
Bineînțeles că se vinează ceva care
zboară.

Aud lătratul,
hăitașii cuvintelor m-aleargă din
urmă.
Aud zgomotul scurt și asurzitor de
glonț.
O pasăre împușcată îmi cade-n
spinare.
Stau pe jos în rîpa vegetalelor.
Ei vor pleca
și cu moartea păsării deasupra
mea,
sub ea fiind,
spaimei mele îi cresc aripi,
visului meu, clonț.

Ah, doamne, ce nedumerire !

NICHITA STANESCU ■

A doua carte cu prieteni

Roșcov de stepă

Pomul cunoașterii și toate parabolele care curg șuvoaie din el scriu pe cer un adevăr crud, că prostia e un dar, lamentația, o cheltuială miloagă, iar răutatea o fîntînă lîngă Cloșca cu puii de aur. Așa stînd lucrurile, mă văd obligat să vă anunț, cu mîna afurisită în izvoare peste care ard, în flăcări de rom, trandafiri mistici, că Mihai Ungheanu e un om rău. Adică un critic care cheamă blestemul. Lauda lui, dacă e să cadă vreodată în povestea din poveste, sună ca o rugăciune păgînă : și vie peste noi împărăția neajungerii în Poiana Narciselor. Născut în Bărăgan, care e marea poezie sau măcar ajunul ei cu ochi de rouă băuți de luceafăr, el, cînd zice iarbă, citește : mohor, pir, turbăciune, coasta sfîntului, cimbru, cucută, coviltir bătut de vifore, mărăcini, negară și grîu, mai cu seamă grîu și drumuri. Așa cum geniile poartă sub frunte, ca însemn al candorii, un prunc ce zămislește și ascute săgeți de aur, Bărăganul poartă în pîntece amplitudinea nopții germinînd triumful vieții. Pămîntul ăsta care întîrzie în toate întîmplările răsăritului, lumina durerii din durerea de sine născută, colindat de apele mari ale morții și de apele mici ale ploii, de neînvinsul impuls al țăranului de-a întinde mîna cu degetele răsfirate într-o flacără de perle nestinse, dă la iveală mulțimea de care să le tai cu briciul de frumoase — fă semn cu mîna felinarelor plecînd, se vor întoarce pe căi ocolite, plîngînd c-au înșelat prea puțin întunericul — și azvîrle, uneori, în răscruci bărbați zidiți din insomnii și neiertări. Roșcovi sălbatici și noduroși de stepă. La nașterea lor se-nsingurează luna, ca o iscălitură făcută cu sabia în icrele unui port cu destin negru, ori ca o funie de care spînzură diavolul sau credința în el — cel mai adesea nemărturisită, dar afișată blond. Mulți n-ar vrea să știe despre Ungheanu că s-a născut. Eu, rostindu-i numele, parcă văd plutind pe deasupra Ialomiței, cînd apa rupe malul spre Slobozia, un cor de păsări luptînd să învingă furtuna, o viperă încolăcită și o doniță cu albine. Să mestecăm în dinți un fir de iarbă și să punem întrebarea : maiorescian ? lovinescian ? călinescian ? Nu știu să răspund, și asta fiindcă l-am văzut trecîndu-și teza de doctorat cu **Gherea și gherștii**. Un roșcov de stepă e o apariție stranie — țepi uriași și frunze foarte înguste — modelată de injurăturile crivățului și de pietrele azvîrlite în el de copiii de țăran, ca să-i scuture tecile. Pentru mine, aproape toți criticii sînt niște canibali visînd struguri acri și căutînd rîndunici de stîncă în crăpăturile peretelui de la moară. Cei mai mulți sînt pescuitori de suspine și sughițuri de moarte și te așteaptă la colț, în limanul de dincolo de zare, ca să te fiarbă la foc scăzut — toți ăștia își înnoiesc mugurii uscați cu paiete în care scînteiază doar sare de bucătărie. Un critic bun e un torent care lustruiește lemnul cu nisip dur. Printre el, în prima

(Continuare în pagina 11)

FĂNUȘ NEAGU ■

Cărți fundamentale ale culturii române

Trilogia cunoașterii

— Ediție îngrijită de DORLI BLAGA, studiu introductiv de AL. TĂNASE —

Raționalismul lui Lucian Blaga

Cu reapariția **Trilogiei cunoașterii,** filosofia românească de azi își vădește nu numai prețuirea pentru marile ei valori, dar și o stare generală de spirit în care creația se dăltuiește ca în firescul ei, în spațiul de gîndire, scrutare, mirare și sensibilitate, croite altădată de pasiunea pentru filosofie, săgeata, cum îi zice **Lucian Blaga,** „lansată în patria nopții", a tainelor, deci, ale universului, istoriei și omului.

După părerea noastră, care coincide cu cea a unor distinși cercetători ai operei lui **Lucian Blaga — Al. Tănase, Ion Mihail Popescu, Viorel Coțescu** și alții — **Trilogia cunoașterii** reprezintă prolegomenele întregii filosofii a lui **Lucian Blaga, punctum saliens** al ei, un fel de premisă și concluzie, un punct de plecare și un vîrf, de unde se deschide și se luminează traiectoria integrală a edificiului filosofic al celui care a gîndit că **„omul nu este un satelit al propriei sale umbre"** și că ultima justificare a metafizicii este **„destinul creator al omului". Trilogia culturii, Trilogia valorilor** și studiile care vor alcătui **Trilogia cosmologică** nu pot fi înțelese fără definițiile și discursul lui **Lucian Blaga** despre **dogmă (=antinomie transfigurată) ca metodă, categorii, cunoaștere paradisiacă și cunoaștere luciferică, intelect enstatic** și **intelect ecstatic** ori despre **sensul metafizic al cunoașterii** concentrat în **teoria despre „censura transcendentă".** Stilul, categoriile stilistice, cîmpul stilistic, valoarea și formele lor, viziunea despre formele culturii sînt, toate, concentrate, originate **aci,** în dăltuirile **Trilogiei cunoașterii,** în algebra și geometria acestei lucrări care dezvoltă germenii din **Pietre pentru templul meu** ducîndu-i spre copacul înalt personificat pe care l-a vrut înfipt adînc în pămîntul culturii, științei, istoriei, filosofiei, al vieții omului.

Rebel la orice tendință de fixare a gîndului filosofic în canoane definitive, **Lucian Blaga** și-a gîndit propria sa filosofie, încă din 1931, ca un **intelectualism ecstatic** sau ca un **raționalism ecstatic nu detașat** de istoria raționalismului, **ci diferit** de raționalismele de pînă la el, în speță de raționalismul abstract, linear, orgolios, de formele schematice și rostirile axiomatice care reduceau ființa umană la o rațiune plată, rece, ea însăși schematică.

Lucian Blaga este, desigur, un **raționalist,** dar raționalismul său este, prin structură și finalitate, esențial deosebit de raționalismul formal, de cel logicist și de raționalismul naiv, caracterizate toate printr-un **optimism abstract și neistoric** sau printr-o **apologie** a unei rațiuni detașate, în cele mai numeroase cazuri, de om. Pe de altă parte, **raționalismul ecstatic** se opune, programatic, deliberat așadar, subiectivismului și obiectivismului epistemologic, exclusivismului metodologic, criticismului kantian, pozitivismului de toate nuanțele, idealismului gnoseologic, fenomenologismului, gîndind cunoașterea în dualitatea ei ca „o blestemată măreție". Rațiunea nu e defel exclusă din „ecstazia intelectuală", cum li s-a părut unora, cum nu sînt excluse nici experiența, **nici știința,** ci, dimpotrivă, **Lucian Blaga** le-a încorporat **ecstaziei** ca elemente indispensabile ale ei. El a încercat, formulînd „un simplu punct de vedere", și nu o rețetă absolută a filosofiei, să demonstreze că procesul de cunoaștere a solicitat mai multe instanțe, între care a gîndi rațional cînd „este vorba de fapte care intră în tiparele preciziei fără echivoc" și a gîndi ecstatic „cînd antinomiile existenței ni se impun cu insistență de neocolit" constituie două trăsături implacabile și complementare ale ontologiei ființei umane. Raționalitatea era, în viziunea lui **Lucian Blaga,** articulația funcțională a „cunoașterii individuate" exterioară misterelor existențiale. **Raționalismul ecstatic** nu este antilogic, ci o depășire a logicii formale, transformată de unele sisteme în singura metodă a filosofiei sau într-un instrument unic de cunoaștere. Intenția lui **Lucian Blaga** era să demonstreze că omul este în posesia și a altor metode și instrumente de cunoaștere decît logica formală, ceea ce este, fără îndoială, un adevăr. El își imagina, devansînd unele încercări contemporane, că este posibilă și necesară „continuarea metodică a științei cu spiritul profunzimii mitice, continuarea mitului cu spiritul de rigoare specific gîndirii științifice", atestîndu-se, astfel, ca un gînditor care încorporează teoriei sale tatonările dintîi și rezultatele din urmă pe care omul le-a adresat, ca provocări, universului și propriului său destin.

GHEORGHE AL. CAZAN

Concepte ontologice fundamentale

Lucian Blaga a socotit că mitul, alături de alte moduri ale creației spirituale, este un model exemplar de dialog al omului cu lumea și, delimitînd gîndirea mitică de gîndirea conceptual-discursivă, nu s-a sfiit să dezvolte în sistemul său motive mitice și să gîndească, în chip conștient mitic, realități transcendente. **„Mitul metafizic" al Marelui Anonim** este un mare exemplu despre modul cum Lucian **Blaga,** înlăturînd **mitul „veracității" divine** din sistemul său, a descris, în termeni mitic-metaforici, primul principiu al metafizicii ca filosofie primă. Acest principiu, numit în istoria filosofiei **substanță, eu absolut, rațiune imanentă, conștiință, inconștient** sau în alte feluri, este denumit, printr-o metaforă revelatorie, în sistemul lui **Lucian Blaga, M a r e l e A n o n i m.** El exprimă **tot ceea ce este.** Se caracterizează prin absenteism divin, unitate, totalitate, plenitudine și identitate contradictorie. Sub învelișul său metaforic se recunoaște Marele Tot al existenței, existența ca Tot unitar, existența ca existență **(ens qua ens)** sau Absolutul metafizic (termeni folosiți de **Lucian Blaga** în cele trei trilogii). S-a obiectat într-o vreme că **Lucian Blaga** nu determină principiul metafizic absolut decît în mod negativ. Obiecția nu este întemeiată. Din contră. Este firesc să fie determinat negativ pentru că **„mitul metafizic" al Marelui Anonim** este un „mit trans-semnificativ" (care nu poate fi măsurat și comparat cu o idee decît în sens negativ), iar echivalentul lui metafizic sau ontologic. Marele Tot al existenței, se raportează numai negativ la toate categoriile care vizează lucrurile, pe cînd toate categoriile lucrurilor se „încifrează" în structurile lui.

Numele ontologic de **Marele Tot al existenței** se regăsește în teoria cunoașterii sub numele de **Marele X sau multiplul x al cunoașterii.** Procesul de cunoaștere este, în sistemul lui **Lucian Blaga,** proces veșnic deschis. Subiectul cunoașterii este **insul existențial,** nu subiectul social. Subiectul cognitiv este în stare de înțelegere pentru că tinde, prin mijlocirea intelectului, spre obiectul care îi este exterior și care are o existență fundată în sine, ca să-i **i n t e r - l e g e** mental elementele care îl compun și care îl definesc. Teoria cunoașterii este, din aceste motive, **teoria cunoașterii înțelegătoare** și pentru că subiectul cunoașterii este subiectul individual este **teoria cunoașterii individuate.** Între **Marele X sau multiplul x al cunoașterii** se interpune, în teoria cunoștinței individuate, **censura transcendentă.** Prin acest „contra-mit metafizic" **Lucian Blaga** dă nume generic forțelor ascunse ale existenței așezate între obiectul nelimitat al cunoașterii și subiectul ei individual. Motivarea „censurii transcendente" are trei dimensiuni : **minimală, medie** și **maximală.** Prima are ca obiect menirea creatoare a subiectului individual. Posibilitatea unei cunoașteri individuale absolute și obiective ar condamna viața și spiritul creator la „stază" continuă, ar zădărnici creația și ar osîndi spiritul la repetiție stereotipă. A doua motivare privește angrenajul existențial. O cunoaștere individuală absolută ar implica o „primejdie" pentru subiectul cunoscător care, știind totul și putînd orice, s-ar elibera din rosturile sale creatoare și ar fi astfel scos din echilibrul său existențial, dar ar constitui, deopotrivă, o „primejdie" și pentru obiect, „care ar putea fi după plac creat, și astfel și distrus pe această cale".

Motivarea **maximală** a „censurii transcendente" privește raportul dintre **Marele Tot al existenței** și **subiectul individual.** „Orice eventuală cunoaștere absolută, proprie unui subiect periferial al existenței — scrie **Lucian Blaga** — ar însemna un pericol de descentralizare a existenței".

Nimeni nu a tăgăduit că **insul existențial,** ca subiect al cunoașterii individuate, este **ființă limitată** și nici nu poate tăgădui că între subiectul cunoașterii și obiectul ei există încă forțe ascunse. Metafora „censurii transcendente" dă numele cel mai nimerit, într-un „mit metafizic trans-semnificativ", forțelor ascunse între **obiectul nelimitat al cunoașterii și subiectul limitat al cunoașterii individuale.**

Astfel, **sensul metafizic al cunoașterii** — în ontologia cunoașterii propusă de **Lucian Blaga** — privește raporturile dintre **Marele Tot al existenței, forțele ascunse între obiectul și subiectul cunoașterii** și **subiectul individual al cunoașterii.** În acest fel, și numai sub această condiție, cunoașterea este **pozitiv-adecvată, dar limitată.**

ION MIHAIL POPESCU

Capodoperă a epistemologiei moderne

Lucian Blaga a avut o conștiință filosofică istorică, dialectică asupra filosofării și a întemeierilor ei. Aceasta i-a permis să-și situeze gîndirea în orizontul creativității filosofice, orizont pîndit la tot pasul de pornirile reducționiste cele mai diferite, de agresiunile reducționismului scientist, care își asumă sarcini peste puterile lui.

Celor lipsiți de conștiință filosofică li se pare că filosofia ar fi subminată din interior chiar de soluțiile diferite și opuse propuse de cele mai diferite sisteme filosofice. Dar celor lipsiți de conștiință filosofică ar trebui, dacă ar fi consecvenți, să li se pară că și știința este subminată din interior, căci și ea înaintează prin soluții diferite și opuse. De pe poziția unei conștiințe filosofice autentice, Blaga găsește o legitimare a soluțiilor filosofice, chiar privite în opoziții absolute și iluzorii, „în chiar împrejurarea de netăgăduit că însăși problematica spiritului omenesc devine tot mai adîncă și mai complexă, datorită soluțiilor pe rînd absorbite de ea. Soluțiile filosofice sînt frunzele ce cad ca să îngroașe și să fertilizeze huma în care rădăcinile problematicii spirituale se vor întinde tot mai vînjoase și cuprinzînd încetul cu încetul tot mai mult spațiu". Identificînd gîndirea filosofică cu sporirea lucidității gîndirii omenești prin propriile sale eforturi, deci prin trecerea de la negîndit la gîndit, Lucian Blaga scrie : „Gîndirea filosofică prin construcțiile și dărîmările ei, prin amăgirile și dezamăgirile ce ni le pricinuiește, prin bănuielile și presimțirile ei ce ni le comunică, prin tot mai adîncile problematizări ce le prilejuiește și le îmbie, va însemna astfel pentru genul uman un necurmat spor de luciditate, etapele ei echivalînd cu tot atîtea „treziri" din somnul infinit în care ființa noastră plutește" (p. 71—72).

Împotriva reducționismului, care caută legitimări exterioare filosofiei, Blaga pornește de la autonomia ei. El arată că : „Pentru a se legitima, ea nu are nevoie nici de prestigiul, condiționat de diverse calități, revenind științei, nici de demnitatea, condiționată și ea de realizarea unor anume valori ce este proprie artei. Gîndirea filosofică se afirmă în cadrul spiritului într-un ireductibil, ea implică valori proprii, orizonturi care sînt ale ei, mijloace ce-i aparțin în exclusivitate, și procedee cari o singularizează" (ibid.). Considerînd creația metafizică drept încoronarea gîndirii filosofice, Blaga subliniază faptul că : „Metafizicianul este autorul unei lumi", iar „Un filosof care nu ține să devină autorul unei lumi își suspendă vocația ; el poate fi orice, chiar un genial gînditor citeodată, dar rămîne un adept al neîmplinirii" (ibid.).

Privind viziunile metafizice din perspectiva unei conștiințe filosofice dialectice, deschise, Blaga arată : „O viziune metafizică nu este niciodată ceva definitiv, adică o izbîndă ce ar face de prisos orice altă încercare. O viziune metafizică reprezintă un moment istoric, ceea ce înseamnă că într-un fel caducitatea ține chiar de condițiile și structura ei" (ibid.). Dar caducitatea tentativelor filosofice nu l-a speriat pe Blaga, ci, dimpotrivă, el a văzut în ea posibilitatea înnoirii gîndirii, creativitatea ca dimensiune definitorie a omului. Analizînd raportul dintre filosofie și metodă, Blaga surprinde în mod original rolul metodei, al opțiunilor metodologice în întemeierea oricărei filosofii. El scrie : „Orice filosofie, oricît ar recula în sfera prealabilului, spre Începutul Absolut caracterizat prin «absența» oricărui implicat, trebuie să se hotărască undeva să înainteze din nou, căci o îndrumă la aceasta chiar chemarea ei pozitivă. Orice filosofie va sări de pe linia regresivă, infinită, unde-și încearcă jocul autointemeierii, printr-un act de optare, ce echivalează cel puțin cu o anticipație de natură metodologică" (ibid — p. 108). **Trilogia cunoașterii** reprezintă o împlinire majoră a spiritualității românești, o înnoire a gîndirii filosofice universale din perspectivă românească. Iar apariția ei în Opere 8 a rupt definitiv vălul tăcerii țesut în jurul ei din urzeala ignoranței și din bătaia relei credințe.

ION STROIE

Dincolo de intuiție

În aceste clipe, cînd aștern pe hîrtie unele reflexii legate de cele întîmplate — acum este ora 7 dimineața — un om relativ tînăr, înalt și subțirel, care a simțit aievea brațele de gheață ale morții cuprinzîndu-l mult prea de timpuriu și cu teribilă insistență, fimp de mai bine de șase luni, se apropie nerăbdător, cu pași fermi și deplină vigoare, de locul de muncă pe care — așa cum i s-a dat a înțelege de lume și medici — credea că nu-l va mai vedea nicicînd. Dar n-a fost așa !

De 14 zile, colegii îl revăd zilnic, încă neîncrezători, îl chestionează, se uită la buletinele de analize și, desigur, se bucură din inimă pentru sănătatea tovarășului lor de muncă, pe deplin refăcută, așa cum o atestă, fără nici o posibilitate de tăgadă, trei serii de investigații biomedicale, efectuate cu maximă rigoare, în ultimele cincizeci de zile, într-un prestigios centru de cercetare și asistență clinică. Mulți dintre colegi erau convinși că cel în cauză nu va mai reveni niciodată să muncească împreună cu ei. Și totuși a revenit !...

N-aș fi relatat această întîmplare, desigur profund răscolitoare, dacă nu s-ar fi petrecut și nu ar fi evoluat într-un chip cu totul ieșit din comun. Iată, pe scurt, faptele. Este toamna anului 1982. Pe neașteptate, la un control medical, oarecum de rutină, se constată prezența amenințătoare a începutului unei boli considerată încă nevindecabilă. În ciuda încercării unor medici și prieteni de familie, care voiau s-o obișnuiască cu ideea că nu e nimic de făcut, soția celui cuprins de boală refuză, cu o încăpățînare incredibilă, să creadă că își va pierde bărbatul iubit. „Oricît de disperată este situația soțului meu, spunea ea în stînga și în dreapta, trebuie ca, într-o lume de mari descoperiri științifice și invenții medicale, din care unele foarte mari s-au născut în România, să se găsească o soluție". Întîmplarea face ca, despre una din descoperirile științifice românești, cu implicații posibile și în domeniul medical, femeia să audă de la niște colegi de muncă. În clipa în care brațele medicinei convenționale s-au lăsat în jos, neputincioase în fața uriașei poveri pe care o constituia boala bărbatului, soția lui, împinsă de disperarea unei infinite încrederi, se adresează autorilor acestei descoperiri, legîndu-și întreaga speranță de forța ei, posibilă, de vindecare a acelei maladii necruțătoare. E vorba aici de o intuiție uluitoare, parcă destinică pentru ambele părți — pentru boală, ca și pentru soarta descoperirii în cauză, devenită, pe neașteptate, dușman de înaltă talie și foarte priceput în lupta dusă cu dezastrul și haosul creat de maladie în trupul omenesc. Autorii au cedat insistențelor femeii și, spre marea lor bucurie, victoria deplină asupra bolii s-a confirmat la capătul a două luni de efort extraordinar, în care un rol esențial l-a jucat, firește, însuși pacientul, ale cărui disciplină și voință de a trăi vor constitui un model excepțional pentru tot ceea ce va urma de aici înainte. Omul este acum sănătos, și-a reluat locul și treburile în rîndul celor cu care credea că nu se va mai revedea niciodată, iar viața familiei în cauză, zguduită cîteva luni de furtuna de gheață a unei iminente drame, și-a regăsit cursul ei firesc și de neîntrerupt. Este un început bun, dar despre aplicațiile și rezultatele descoperirii se va vorbi la timpul cuvenit. Precizăm, doar, că e vorba de o aplicație a apei antagonice, legată de proliferarea celulară haotică. E abia începutul, cu muguri plăpînzi și ei trebuie să rodească, în folosul vieții.

Nu de puține ori, mai ales în ultima vreme, președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, ne-a adresat vibrante chemări să credem profund în geniul acestui popor, în forța lui imensă de a crea nou și de a învinge situațiile cele mai grele ale vieții. **„Dispunem de o forță uriașă în cercetare și tehnologie. Trebuie însă s-o folosim bine".** Sînt cuvintele secretarului general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, rostite la recenta plenară a C.C. al P.C.R. Asociind aceste luminoase și înțelepte îndemnuri, cu încrederea nezdruncinată a femeii, de care am vorbit, în eficiența unică a unei descoperiri și invenții românești, sînt înclinat să pun o întrebare: oare n-ar fi minunat, nu s-ar asigura deplin belșug, zdravănă sănătate și neîntrecută prosperitate, materială și spirituală, dacă toți cei peste 10 milioane de oameni activi ai patriei noastre ar crede la fel, ca și femeia în cauză, în forța uriașă a tezaurului științific și tehnologic național, dacă ar preface, cu zel neprecupețit, acest tezaur în forță motrice a întregii noastre vieți economice și sociale ? Costul eforturilor ar fi răsplătit repede și cu prisosință.

ION MANZATU

FILM

La capătul liniei

Nu este ușor să scrii cronica unui film semnat de un regizor care îți este drag ; în dragoste critica este un nonsens, la fel cum în critică dragostea e al naibii de vătămătoare... !

Să-l luăm totuși pe acest **Dinu Tănase** — copil bărbos al anilor în trecere ! — întrebîndu-l : de ce, tinere, ți-ai ales un astfel de subiect (care ține de **„SPERIETOAREA“** ; interpreți : **Gene Hackman și Al Pacino** — film prezentat cu insistență de către poetul Ion Iuga pe fericita vreme cînd acesta din urmă era director al cinematografului „Viitorul“) —, ai crezut că spargi tîrgul ? !

L-a spart.!

...„LA CAPĂTUL LINIEI“, film în **alb-negru** (și, doamne ! ce frumos vine, iată, acest alb-negru, în penuria valorică a unor pelicule color băgate în absolută premieră pe marile și importantele ecrane ale cinematografelor bucureștene de vîrf !), folosește, repet, trama unui mare film american. Pe care o face însă țăndări... (deși „beneficiind“ de muzica absolut iritabilă și cu totul nelalocul ei semnată **de Marius Popp**. care, pare-se, este convins că o partitură filmică, muzicală chiar fiind, trebuie să aducă, sonor, cu scrîșnetul unei lame de ras frecată de dinții din față...“. Chiar și dacă publicitatea filmului său, adică afișele, anunțurile în presă — mai puțin programul de sală, care este excepțional ! — au ceva din hohotele de ris ale ciocănitoarei Woody — atunci cînd televizorul este defect...

Să revenim însă la filmul nostru, adică la acest „LA CAPĂTUL LINIEI“ (scenariul : **Radu F. Alexandru** și, în paranteză fie spus, avînd un titlu extrem de neinspirat !) : este cred filmul prin care Dinu Tănase își certifică maturitatea sa artistică. O anunțase în „DOCTORUL POENARU“, film dificil, de epocă ; apoi în „MIJLOCAȘ LA DESCHIDERE“, film și mai dificil, fiind vorba de tineri ai zilelor noastre. De data asta, și odată cu „LA CAPĂTUL LINIEI“, demonstrează — zic eu, **cu brio !** — că stăpînește, deplin, acea artă singulară care constă în **a arăta omul așa cum e.** Și lumea în care se mișcă omul ăsta.

Iar Dinu Tănase face astea bine, adică refuzînd poleiala, refuzînd minciuna, „roz-bombon“-ul, clișeele... **refuzînd falsul !** Printre meritele incontestabile ale acestui film se înscriu — **simt eu acest lucru, N.A.** — niște momente : o poartă din scînduri a unei gospodării țărănești aflate în paragină, înțepenită în gheața iscată în jocul lemnului : o orchestră de muzică ușoară dintr-un local select, înăbușită de propriul ei ridicol ; chipurile (uluitoare) ale pasagerilor unor vagoane de cursă C.F.R., care-și „mint“ timpul scurs într-o implacabilă — și sinistră ! — navetă zilnică ; o gazdă ocazională ce-și duce în permanență mîna la gură, pentru **a** nu mirosi a... praz ; blajinul-idiot-copil din berăria situată în apropierea gării ; ospătarul acestei berării... în sfîrșit, fleacuri **(fleacuri ? !)**, ce fac deliciul sălii.

Dinu Tănase nu se joacă. El spune, și mai ales spune ceva. Chiar dacă se mai lasă furat uneori de schema flash-back-urilor, palidă și de mult răposată manieră a unor cinematografii occidentale (cu prozeliți la noi, din păcate !). De unde o anumită greutate a înțelegerii **timpului filmic**, precum și finalul în „coadă de pește“.

Lăsăm însă timpului — și de data asta ne referim la TIMPUL în sine — să judece valoarea definitivă a acestei pelicule. Vom încheia cu ceea ce am fost tentați să începem ; n-am făcut-o, tocmai pentru a sublinia o dată în plus: anume, **distribuția !**

Lăsînd la o parte acest (încă un) merit al regizorului, nu putem să nu semnalăm intrarea pe firmamentul cinematografiei naționale a **uluitorului Dan Condurache !...** Doamne, cîte cinematografii ale lumii pot beneficia de prezența unui astfel de actor ? !

Alături de el, **Mircea Albulescu** (dragul, „durul“ nostru cel de toate zilele) este nevoit să-și revadă aria interpretativă, să devină reținut, calm, candid, șters; o face excepțional. Iar **Ioana Crăciunescu**, să caute notele unei partituri pe care n-a mai interpretat-o niciodată : cea de antiintelectuală, prozaic vulgară, dar cu un suflet mare.

Să lăsăm însă timpul — repet — să judece această nobilă poveste despre prietenia dintre doi bărbați, care au întîlnit o femeie... Într-o lume atît de colorată, acest film alb-negru al lui Dinu Tănase ne dă nu numai încredere și speranță, ci și certitudinea că viața asta, așa cum e ea, trebuie trăită. Merită.

HORIA PATRAȘCU

PLASTICĂ

Un plurivalent

Jean Leon Cosmovici, pictor cunoscut între cele două războaie, virtuos al guașei și acuarelei, cum avea să-l caracterizeze Tonitza, s-a născut, la 6 ianuarie 1888, la Iași. Tatăl său, moldovean neaos, doctor în științe naturale, fusese profesor universitar la Iași. Unul dintre unchi, Gheorghe Panaiteanu Bardasare, a pus bazele învățămîntului artelor plastice tot la Iași. După mamă, Adela, era văr cu George Enescu. Suficiente motive ca Jean L. Cosmovici să fie atras de pictură. Termină liceul și se înscrie, deci, la Belle-Arte. După un an de studii, pleacă la Paris în același scop : pictura. Îl are profesor pe J. P. Laurens. Studiază gravura cu S. Lagrouillèr și Leregretière, desenul — cu W. Laparra și B. Boutée. Revine în țară și, în 1911, absolvă Belle-Arte, la clasa profesorului Gh. Popovici. Dornic de cunoaștere profundă, pleacă din nou la Paris : pe lîngă pictură, pe care continuă să o studieze cu aceiași profesori, urmează dreptul (doi ani). Apoi, revenit în țară, e preocupat de filosofie și arheologie.

Cum s-a revărsat asupra operei sale bogata acumulare de cultură ? Împărțindu-și viața între sevalet și catedră (a fost 30 de ani profesor la Școala de Belle-Arte din Iași), a pictat mult, peisaje mai ales, și a predat discipolilor săi tainele picturii. Criticii vremii l-au integrat „stilului academic“. Poate rigoarea științifică în care a creat l-a îndemnat, cum au remarcat și alți exegeți ai săi, la **claritate**, la **lucrul bine făcut**, la strunirea, uneori prea îndelungă, a fanteziei, a libertății gîndului ce ar fi urmat să se imortalizeze în pasta cromatică. Poate această dulce și înrobitoare dualitate (șevalet-catedră) l-a împiedicat uneori să treacă dincolo de rigoare, în sfera în care artistul devine demiurg, liber să întemeieze, după viziuni proprii, ordinea tulburătoare a altei lumi. Dar Jean L. Cosmovici a renunțat la o mai mare glorie, preferînd să rămînă maestru, înțeles exact, tradus de ochiul ce odihnește asupra peisajelor sale. Și chiar dacă a fost un adept al stilului academic (deși el etichета această categorisire drept un **moft**, o **gogoriță** a unora), Cosmovici a fost și rămîne virtuosul unei tehnici : „...ținta aceasta, scrie Tonitza, o atinge, deseori, cu o virtuozitate uimitoare — mai cu seamă în acuarelă și guașe, printre care se găsesc lucrări de o netăgăduită valoare artistică“.

Alături de cele două ipostaze ale sale pomenite pînă acum — pictor și pedagog — o distingem și pe a treia, aceea de păstrător permanent și devotat al patrimoniului național : a fost director al pinacotecii din Iași și, în această calitate, în timpul celui de-al doilea război mondial, a întreprins totul pentru salvarea operelor de artă, evacuîndu-le la Tîrgu Jiu.

Cultivînd prietenia unor personalități ale vieții literare, Mihail Sadoveanu, Păstorel, Ionel Teodoreanu, Mihai Codreanu, George Lesnea (pe care l-a ajutat chiar și material să debuteze cu Veac Tînăr), om al farselor inspirate (participînd la o expoziție cu un tablou semnat Ion Popa Chele își derutează criticii și culege laude, farsa declanșează un proces cîștigat în cele din urmă de Cosmovici), critic de artă, estet competent, Jean Leon Cosmovici a fost și rămîne un plurivalent, o figură de prestigiu a Iașilor dintre cele două războaie mondiale.

Ce se întîmplă azi cu opera sa ? O parte se află încă în păstrarea soției sale, Veronica, devotată și credincioasă permanentă a celui pe care l-a ajutat să creeze o viață. Apoi, după moartea pictorului (la 2 iulie 1952), de la care s-au împlinit 30 de ani, au fost organizate cîteva expoziții retrospective : în 1974, la Iași, București, Botoșani, Piatra Neamț, Vaslui ; în 1981, din nou o retrospectivă la Iași. O cerere pentru organizarea unei expoziții omagiale (la 95 de ani de la naștere) este depusă de mai multă vreme la oficiul de resort din Consiliul Culturii și Educației Socialiste. Expoziția, credem, s-ar cuveni, cu atît mai mult cu cît păstrătoarea de acum a operei artistului ar dori să predea o bună parte din tablouri Muzeului de artă, cu dorința firească de a fi expuse cele mai valoroase.

S-ar împlini, astfel, un act de îndelung așteptată răsplată.

N. GRIGORE MARAȘANU

ESEU

Viteză și viziune a lumii

Un eseu încitant, scris cu vervă și dinamism, parcă pentru a nu contrazice titlul, este volumul lui Claude Pichois, **Viteză și viziune a lumii. Literatură și progres**, tradus la Editura Univers, de Dim. Păcurariu care semnează și o utilă prefață. Istoric literar și comparatist de prestigiu, profesor la Sorbona, Claude Pichois nu este necunoscut cititorului român, el fiind autorul, în colaborare cu Dim. Păcurariu, a unei serioase contribuții de istorie literară **(O carte și șapte personaje)** despre traducerea poeziilor lui Dimitrie Bolintineanu în limba franceză. Cartea de față constituie o insolită tentativă de a citi literatura modernă prin prisma schimbărilor de mentalitate și viziune produse de, să-i spunem așa, **tehnologia vitezei.** Dar cel care abordează hotărît chestiunea pe tărîm literar este Claude Pichois iar studiul său, publicat în 1973, face în această direcție figură aproape de pionierat. Cartea se deschide cu o „Introducere“ unde este circumscris cu claritate obiectul demersului său : „Intenția noastră este, în principal, de a arăta ceea ce literatura a datorat metamorfozei peisajelor sub efectul vitezei. Nu e intenția unui filozof, nici a unui «poetician». E gîndul unui istoric al literaturilor comparate care a avut totdeauna nostalgia unei anumite sociologii.“ Primul capitol („La început a fost Nerval“) fixează începuturile literare viabile ale temei în sonetul romanticului francez, **Le reveil en voiture.** Următoarea secțiune („Era drumurilor de fier în Belgia și Franța“), în care analiza literară este susținută și de informații și considerații de natură sociologică, trece în revistă metamorfozele cinetice ale peisajului la Victor Hugo, Théophile Gautier, Charles Reynaud, Gustave Flaubert, dar și la scriitori francezi minori, Charles-Claude Ruelle, Gastineau, Josephin Soulary ș.a. unde efectul, în principal al circulației trenului, mai puțin sublimat literar, este, în schimb, mai viu, mai puternic, în orice caz de o uimire și naivitate, astăzi fermecătoare. După un capitol mai acuzat de coloratură sociologică, „O problematică a secolului al XIX-lea“, este schițată evoluția motivului în literaturile engleză, germană, spaniolă și italiană, desigur în secolul al XIX-lea. O altă secțiune prospectează motivul din unghiul „literaturii cinetice“ și principalele ei direcții, în context european. Nu ar fi fost, credem, neinteresantă și o referire mai decisă la „arta cinetică“, copilul natural al energetismului și vitezei. Dar cum obiectul strict al eseului îl formează literatura, să mai notăm inspirata definiție a acestei estetici a rapidității, ca „realism magic“ precum și consecințele ce decurg de aici. În final, autorul reia sintetic argumentele ce susțin dreptul la cetate al acestei mutații radicale în conștiința modernă a artei. Cu acordul criticului francez, semn al unei fructuoase și elegante colaborări a literelor, Dim. Păcurariu adaugă un capitol ce ne interesează în mod deosebit, despre același motiv, în cadrul literaturii române. Preocuparea scriitorului român pentru mijloacele de locomoție este vădită și o regăsim încă de la începuturile literaturii noastre moderne, cu Dinicu Golescu și Ion Codru-Drăgușan, apoi la Grigore Alexandrescu, Vasile Alecsandri, Nicolae Filimon și Ion Ghica de-a lungul sec. al XIX-lea. Dar prima atestare cu adevărat modernă a efectelor vitezei asupra peisajului o găsim în nuvela lui Al. Macedonski **(Nicu Dereanu)**, scriitor modern și din acest punct de vedere, nu numai al poeziilor și teoriilor sale simboliste. Tema se impune definitiv și dintre prozatorii interbelici sînt menționați N. D. Cocea, I. I. Mironescu, N. Iorga, Gala Galaction, Liviu Rebreanu, Sașa Pană, poeții avangardiști etc. Materialul este înfățișat nu numai cronologic, autorul procedînd la o ordonare și clasificare a lui din unghiul tipurilor de călătorii, dar și al călătorilor (formație socio-culturală, contextul epocii). Sînt, de asemenea, trecute în revistă mijloacele de călătorie, impactul lor asupra conștiinței și sensibilității artistice precum și efectul lor literar. Această tratare multifuncțională impusă de complexitatea operelor investigate se extinde și asupra scriitorilor contemporani dintre care amintim pe Marin Preda, Eugen Barbu, Radu Teodoru, Ion Dan Grigorescu, Ion Gheorghe ș.a. reliefîndu-se, ca o trăsătură distinctivă a scriitorului român, predominanța reflecției morale asupra evenimentului. În totalitate, **Viteză și viziune a lumii**, expresie și a întîlnirii dintre două spirite afine, constituie o apariție remarcabilă, deschizătoare de noi perspective în cercetarea literară.

PAUL DUGNEANU

Biblioteca în aer liber

Un bucureștean

Era în decembrie cînd, obligat de împrejurări sumbre, alergam între spitale și policlinici : șoseaua Ștefan cel Mare, calea Dorobanților, bulevardul George Coșbuc ; străbăteam pe jos, cu autobuzul, cu tramvaiul, străzile Bucureștiului, iar seara, istovit, apucam cartea recent apărută a lui Alexandru George, **Simple întîmplări în gînd și spații**, o deschideam și citeam cîteva pagini. Despre orașul în care m-am născut, în care s-a născut și importantul critic, despre orașul nostru și despre duhul lui, despre „adevăratul duh al Bucureștiului“. Evocarea unei vizite la Observatorul astronomic, cea a unei întîlniri din adolescență ori a unor solitudini virile din sălile și din depozitele de cărți ale Bibliotecii Academiei, cea a vechii case Melik în care s-a deschis un muzeu consacrat lui Pallady, considerațiile despre denumirile vechi și cele mai noi ale străzilor Bucureștiului se citesc cu o plăcere pe care numai literatura de calitate o oferă. Singurul suveran pe care-l recunoaște și de care se lasă condus de loc idolatrul autor e bunul-simț. Putem să-i spunem și „luciditate“, și „rațiune“, dar să rămînem la expresia „bun-simț“. Alexandru George colaborează cu proze și eseuri la un ziar imaginar ce se cheamă, în spiritul vechiului „Populul suveran“, „Bunul-simț suveran“. El știe să rămînă mereu pe teritoriul suveranului, parcurgînd în zbor și spațiul aerian care-l ocrotește. Granițele miraculosului sînt trecute cu un surîs sceptic, de bucureștean pățit ; drumul realism-fantastic e străbătut, tur și retur, de un călător mult încercat.

„Ce mai faci, generale ?“ te întreabă, înalt, subțire, brun, cu ochelarii sclipind ascuțit, și ia loc în fața ta dezinvolt și nițel scorțos, cu gesturi stăpînite de tînăr militar în retragere. Nu știe să laude, nici oral și nici în scris, iar cînd îi spui un cuvînt elogios, te ascultă jenat. Lauda care, la noi, la bucureșteni, e totdeauna exagerată, i se pare un semn de impudoare. Fraza lui e și ea pudică, încheiată la toți nasturii, frază de om ce se plimbă nonșalant într-un costum care nu atrage prin nimic atenția, dar cu o cămașă albă și foșnitoare, proaspăt călcată. Fraza aceasta are ceva din eleganța rafinată a unei frunze uscate cu grijă între pagini culte : șira spinării dreaptă, toate venele și toate arterele vizibile, culoarea din vremea cînd foșnea pe creangă păstrîndu-se și ea ca prin minune în mici insule verzi.

De la primul său volum și pînă azi, la cel de-al zecelea, scriitorul dă cu hotărîre senzația că e în stare să scrie o carte de primă importanță pentru literatura noastră. Ideea pe care o susține cu exagerată modestie — că din toate cărțile sale de pînă acum nu s-ar putea aduna decît două sute de pagini rezistente la gerul timpului — nu mi se pare acceptabilă. Nu, s-ar putea aduna cele zece cărți, așa cum sînt, începînd cu **Simple întîmplări cu sensul la urmă** și încheind cu **Simple întîmplări în gînd și spații** — asemănarea titlurilor nu poate fi o coincidență — și li se poate alătura marea carte a vieții sale de bucureștean, capodopera pe care încă nu a publicat-o și pe care cititorii săi o așteaptă.

FLORIN MUGUR

Roșcov de stepă

(Urmare din pagina 9)

linie, agitat, cu buzele poleite de-un rînjet ce s-ar vrea surîs, gata oricînd să muște, Mihai Ungheanu. (Dușman al metaforei, auziți ? !). Lîngă scrisul lui plutește în aer vestirea zăpezilor. Noi, scriitorii, cei ce (încă !) n-am devenit comori coapte, cei care încercăm să încorporăm Timp în literă și să dilatăm Speranța, privim spre criticii buni ca spre un Timp adunat cu patimă vie. O singură scădere le găsesc : neputînd să invente seducția, au născocit ierarhia ca unitate obligatorie.

Îmi plac bătăliile lui Mihai Ungheanu. Nu-mi place, cîteodată, încrîncenarea cu care le poartă. Îmi face impresia, uneori, că strînge dușmănie cu pumnul, o trage la sticlă și-o ceruiește, cu gîndul că cine știe dacă nu va fi bună mîine ? ! El dă strălucire ca nimeni altul zicalei unui popor din Nord că uliul, chiar din prima zi, e drac bătrîn și lumea îl ia de pui. Într-o primăvară, pe care n-am denunțat-o la timp, am fost amîndoi martori la o poveste feerică. Eram la Dunăre, dimineața, și din cinci sau zece mii de ouă izvorau pui de rață sălbatică. Cojile curgeau pe ape spre duhurile iadului, iar micile minuni cu plisc lat încercau să învingă trestiile de lumină ale unui soare bătut peste față de nuielele unei sălcii de zodie strîmbă. O clipă cînd îți scrii numele la confluența fericirii cu toate învierile. Mi se pare că prin jur mirosea și a lalele galbene. Ungheanu s-a uimit în sine doar o frîntură de secundă, intimidat de acea forță clocotitoare căutînd nemărginirea și imediat chipul lui s-a primenit cu înfățișarea gravă a celui ce scormonește lipsurile dintr-o compoziție. Va să zică, părea să spună el, aseară am fost la Cina cea de taină, am mîncat, am băut, dar lipsea Iuda. Unde era ? Și dacă lipsea, cine a trădat ? Degeaba zdrăngăni căldarea sub crengile lui, un roșcov de stepă nu bea metafore, ci numai viscole. El îndură și răzbește.

Cenaclul este ca oa

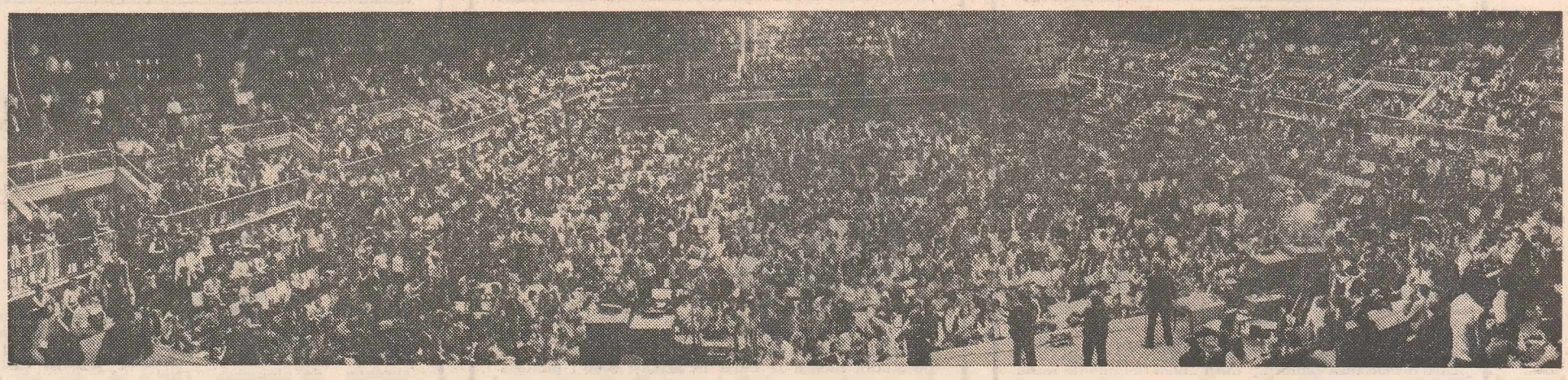

O poartă de spirit între Dunăre şi Mare

Localitatea : Tulcea, 23 martie 1983, orele 18, Sala sporturilor.
Durata : 5 ore şi jumătate.
Număr de spectatori : 4 000.
Calitatea spectacolului : bună.
Atmosfera : incongruentă în multe dintre momentele serii, reuşind totuşi în cea de-a doua parte a sa să fie expresie fidelă a modului în care simt, trăiesc tinerii tulceni.
Noutăţi : a recitat tulburător fetiţa de 14 ani, Cristinela Pădure. Nicolae Panciu, tehnician veterinar în comuna Beidaad, a cîntat în dialect aromân Anca Heroiu a prezentat o nouă variantă muzicală a poeziei „Ana lui Manole".
Aportul organizatorilor : mulţumim conducerii organizaţiei de partid a judeţului Tulcea, tovarăşului prim-secretar Barbu Popescu pentru înţelegerea nevoilor culturale ale tinerilor şi pentru că ne-a oferit prilejul acestei întîlniri. Ne exprimăm speranţa că organizatorii uteciści vor găsi pentru viitor căi mai apropiate de miezul problemei. De această dată, aportul lor a fost slab, nereuşind să satisfacă pe măsura posibilităţilor cererea exprimată şi refuzînd să coopereze cu noi pentru soluţionarea acestei probleme în folosul oamenilor.

Mulţimea rămasă în afara Sălii sporturilor din Tulcea, atîta cît pentru încă un spectacol, ne-a determinat să ne gîndim imediat la această soluţie. Din păcate, aceia în puterea cărora stătea rezolvarea situaţiei în acest sens, s-au eschivat de la un efort suplimentar. Lucrul acesta, deşi ne scutea şi pe noi de un consum energic şi nervos în plus, n-a avut decît darul să ne mîhnească. Conducătorul cenaclului, a hotărît să desfăşuram un spectacol scurt, concentrat, dar pe măsură ce oamenii s-au desfăşurat în atmosfera cenaclului ca-ntr-un mediu cu proprietăţi efervescente, am înţeles că n-aveam cum să plecăm din mijlocul lor fără a le fi oferit tot ceea ce ţinea de propria noastră forţă.

Prima parte a spectacolului a fost constituită din prezentarea cîntecelor noastre de top, faţă de care tulcenii şi-au exprimat următoarele opţiuni : 1. Iancu la Ţebea (1 088 pct.), 2. Rugă pentru părinţi (Ştefan Hruşcă, 998 pct.), 3. La o cană cu vin (Ecoul, 517 pct.), 4. La adio (autor Vasile Şeicaru, interpret Ştefan Hruşcă, 447 pct.), 5. Totuşi iubirea (autor Májay Győző, interpret Ildiko Szabo, 438 pct.).

Cea de-a doua parte a fost mai aproape de ceea ce sperăm pentru fiecare din întîlnirile noastre. Actul comunicării a prins o mai mare coerenţă, momentele de incandescenţă au topit materia inertă în fluidul lor. Primim bilete ca acestea : „Cenaclul Flacăra este catalizator de cultură" sau „Generaţia aceasta se tratează cu Flacăra. Este evident !", semne ale evoluţiei unui proces care de cele mai multe ori se dovedeşte anevoios dar aducîndu-ne nouă, tuturor celor implicaţi în desfăşurarea sa, atîtea satisfacţii. Tulburătoare a fost recitarea fetiţei Cristinela care a refuzat să accepte finalul poeziei lui Nicolae Labiş, „Moartea căprioarei", ca un semn al restructurării afective a generaţiei de azi, optimistă şi afirmativă. Cîntecele care au urmat n-au făcut decît să reconfirme acest lucru. Marius Baţu, component al grupului Poesis, a interpretat în dialect aromân „La muşata aromână" şi firesc în atmosfera cuprinsă de un entuziasm debordant am cîntat, tot astfel, pentru pace, pentru ţară, pentru cîrmaciul ei, preşedintele Nicolae Ceauşescu. N-au lipsit din textura acestei întîmplări de muzică şi poezie nici elementele care fac unică şi irepetabilă orice manifestare a cenaclului. Emoţiile Ancăi Heroiu pentru varianta sa muzicală la „Ana lui Manole", absenţa lui Vasile Şeicaru (motivată de unele probleme de ordin familial) suplinită de gestul colegial al lui Ştefan Hruşcă, caracterizarea generaţiei în blugi şi adidaşi, într-o particularizare tulceană, ca generaţie în sarafane, şi tot efortul înnobilării sufletelor lor, evoluţiile constant ridicate ale tuturor celorlalţi membri ai cenaclului au creat în acea seară la Tulcea o poartă de spirit între Dunăre şi Mare.

La fel de tulburătoare, Marea

Localităţi : Constanţa, 24—25—26 martie 1983, orele 18, Sala sporturilor ; Medgidia, 25 martie, orele 14, Sala sporturilor ; Mangalia, 26 martie, orele 14, sala Casei de cultură.
Durate : în cele trei zile, spectacolele din Constanţa au avut, în ordine, 7 ore şi 45 de minute primul, 7 ore cel de-al doilea şi din nou 7 ore, cel de-al treilea ; 4 ore şi jumătate a măsurat spectacolul de la Medgidia ; 5 ore, cel de la Mangalia.
Număr de spectatori : aproximativ 15 000, în cele trei spectacole de la Constanţa ; 5 000 în manifestarea noastră de la Medgidia şi 1 000 în aceea de la Mangalia.
Calitatea spectacolelor: în creştere, de la bune la excepţionale, întîmplările la Constanţa ; la Medgidia spectacolul a fost marcat în prima sa parte de calitatea sunetului realizat în condiţii improprii unei asemenea manifestări, ameliorat într-o oarecare măsură pe parcursul desfăşurării spectacolului ; foarte bun spectacolul de la Mangalia.
Atmosfera : toate manifestările noastre din judeţul Constanţa s-au desfăşurat în miezul unei bucurii impresionante.
Noutăţi : au debutat surorile Anca şi Andra Bogdan cîntînd în limbile engleză şi turcă, Osman Ghiulsen cu un cîntec turc, formaţia Sevghilim cîntînd şi dansînd folclor turcesc, grupul condus de profesoara Gabriela Sauciuc Corbeanu, Hyperion, Denisa Şerbănescu şi Puiu Mitricoaia, Cristina Tudor cu „Ciocîrlia", Carmen Ghina cu un cîntec în dialect aromân, Ciupi Beinaz cu şlagărul în limba turcă „Ramo, ramo", fetiţa de 4 ani şi jumătate Octavia Pascu cîntînd, cît îi permitea vîrsta, „Iancu la Ţebea". Valeriu Penişoară a lansat cîntecul „Chemare" (versuri Adrian Păunescu) ; Ildiko Szabo a lansat cîntecul „Amăgire" ; Alexandru Zărnescu şi Flapo au interpretat în lipsa autorului cîntecul lui Vasile Şeicaru, „Aruncarea în valuri" ; Poesis a lansat cîntecul „Crescătorul de cai" ; Tatiana Filipoiu a adus în cenaclu o nouă interpretare cunoscutului cîntec rus Kalinka.
Aportul organizatorilor : mulţumim conducerii de partid a judeţului Constanţa, tovarăşului prim-secretar Ion Stoian pentru sprijinul acordat, pentru deschiderea arătată nevoilor culturale şi educative ale tinerilor. Apreciem efortul colaboratorilor noştri din cadrul organizaţiei de tineret a judeţului care, chiar cînd s-au lovit de dificultăţile aproape inerente ritmului în care s-au succedat spectacolele noastre aici, au fost bine intenţionaţi.

Nu mai fusesem de multă vreme la Constanţa dar amintirea zilelor petrecute aici ne păstra intactă căldura ultimelor întîlniri. Intrarea în scenă înseamnă cuplarea la acest acumulator, publicul constănţean, dîndu-ne impresia, creîndu-ne iluzia că soarele îşi prelungeşte prin el puterea peste iarnă. Şi pentru a nu crea nici un fel de false probleme schimbăm imediat amplasamentul boxelor, lărgind vizibilitatea. Grupul constănţean Poesis, afirmat astăzi în toată varietatea creaţiei sale, deschide bucurîndu-se la sfîrşitul amplului său recital de un binemeritat succes. Predispoziţia pentru poezie sugerată de prezenţa celor doi constănţeni ne aminteşte că în aceste zile sărbătorim literele româneşti prin „întîiul clasic al generaţiei de după cel de-al doilea război", Nichita Stănescu, ajuns astăzi la 50 de ani. Constanţa a cîntat astfel prima „La mulţi ani cu sănătate" aceluia care a deschis un nou drum liricii româneşti. Gestul acesta este o probă de maturitate şi competenţă a tinerei generaţii care ştie azi să-şi preţuiască adevăratele valori implicîndu-se prin actul ei în întimitatea resorturilor culturii. Iată ce ne scrie un grup de elevi ai Liceului industrial nr. 6 : „Este o fericire pentru generaţia de azi, din toată România, că acest cenaclu există. Noi vom încerca şi sperăm să fim pentru generaţiile viitoare ceea ce dumneavoastră reprezentaţi pentru noi". În sală sînt foarte mulţi tineri dar nu numai. Unii se entuziasmează la simpla rostogolire a valului sonor. Alţii ascultă cu precauţie, acumulează şi apoi răbufnesc. Îi vezi deodată luminîndu-se de o idee prinsă-n zbor şi nu se mai opresc din aplauze. Unii ţipă de entuziasmul care i-a cuprins. Alţii se reped să scrie ceva pe cîte o bucăţică de hîrtie, potrivindu-se după lumina înşelătoare. Într-o astfel de împrejurare trebuie să fi fost scris şi biletul semnat — Fîntînă Ion. Conjunctura se leagă de reafirmarea de către conducătorul cenaclului a intenţiilor şi responsabilităţilor manifestărilor noastre şi apoi de recitarea extraordinarei sale poezii „Repetabila povară". Buna cuviinţă a acelui om de a nu uita într-un astfel de moment pe oamenii care-i făcuseră bine ne impresionează : „Aş vrea ca prin intermediul dumneavoastră să-i mulţumesc şefului de secţie pediatrie II, spitalul mare Constanţa, dr. Stroie Grigoraş şi întregului colectiv al secţiei pentru îngrijirile acordate copilului meu care se află de 7 luni în spital. Vă mulţumesc din suflet". Cîntecul lui Valeriu Penişoară, terminat în culise doar cu cîteva minute înainte de intrarea în scenă, este un protest împotriva surogatelor, „play-back"-urilor, falsurilor în cultură. Un cîntec ale cărui versuri scrise de Adrian Păunescu răspund cu vehemenţă mediocrităţii şi formalismului instalate în unele domenii. La miezul nopţii, semn că oamenii îşi iubesc compatrioţii indiferent de naţionalitate, sala cerea cîntece în limba maghiară. Atmosfera de prospeţime menţinută pînă în final, poate şi pentru că nu ne-am văzut de mult, îl face pe conducătorul cenaclului să afirme : „Ne simţim de parcă am fi fost în vizită la alt cenaclu".

În fine, topul acestei seri a avut următoarea configuraţie : 1. Iancu la Ţebea (2 112 pct.), 2. Rugă pentru părinţi (Ştefan Hruşcă — 2 006 pct.), 3. La adio (Vasile Şeicaru — 1 140 pct.), 4. La o cană cu vin (Ecoul — 855 pct.), 5. Trenul fără naş (Iris — 768 pct.).

Următoarele zile au fost poate cele mai grele şi asta la capătul unui turneu care ne-a solicitat din plin. La Medgidia, după un început defavorabil, dat fiindcă organizatorii au supraapreciat forţele locale, punîndu-ne şi pe noi în situaţia de a dezamăgi oameni ce ne aşteptau de atîta vreme, după demersuri făcute în scopul de a îmbunătăţi sunetul, spectacolul avea să se prelungească dincolo de limitele impuse de programarea iniţială. Şi fiindcă spectacolul de la Constanţa care urma să aibă loc în acea seară era în pericol, echipa cenaclului s-a împărţit în două : jumătate a plecat înainte pentru a începe conform programului stabilit, cealaltă jumătate a rămas să împlinească datoria pe care o avea în faţa publicului din Medgidia. Tot astfel şi în cea de-a treia zi a microstagiunii noastre în judeţul Constanţa, de astă dată un spectacol la Mangalia (unde deşi sala era mai mică decît cea din Constanţa — unde am fi putut dubla numărul spectacolelor — am venit pentru a nu-i pune într-o situaţie de inferioritate pe oamenii acestor locuri) spectacol continuat cu altul la Constanţa. Aceste ultime două zile au probat din plin capacităţile adaptative ale echipei cenaclului care a reuşit să încheie în forţă turneul început cu mai bine de o lună în urmă. Momentele de sublim au înclinat balanţa cu totul înspre bine şi frumos. Reţinem că la Constanţa, Ildiko Szabo a dat cea mai bună interpretare cîntecului „Totuşi iubirea". La Mangalia s-a cîntat cel mai patetic cîntecul lui Ştefan Hruşcă „Clopotul reîntregirii" cu participarea întregii săli şi tot aici Valeriu Penişoară s-a exprimat pentru prima oară de cînd a revenit în cenaclu într-un recital mai larg, pe măsura talentului cu care este înzestrat. În fiecare şedinţă s-au dedicat importante momente sărbătorii literelor româneşti prin aniversarea poetului Nichita Stănescu. Bucuria cu care au ştiut să ni se dezvăluie tinerii acestor locuri, spuma paietelor în care ne-au scăldat, ne cheamă cu gîndul spre însoritele zile de vară în care am promis să revenim, deşi acum Marea ni s-a părut la fel de tulburătoare.

CONSTANTIN DRAGOMIR

O sărbătoare pentru istoria literaturii române

Localitatea : Bucureşti, 27 martie 1983, ora 18, Sala Polivalentă.
Durata : 7 ore şi un sfert.
Număr de spectatori : 11 000.
Calitatea spectacolului : excepţională.
Atmosfera : vulcan de inimi tinere.
Noutăţi : prezenţa la cenaclu a marelui poet Nichita Stănescu — în ciuda suferinţei fizice a unui picior fracturat care îl ţinea de o vreme imobilizat, suferinţă pe care a sfidat-o în numele poeziei şi al dragostei sale pentru tineri — a dat prilejul unei săli entuziaste să-l sărbătorească frenetic la cei 50 de ani, ai săi.
Aportul organizatorilor : mulţumim tuturor celor care au trudit într-un fel sau altul pentru asigurarea condiţiilor bune de desfăşurare a acestui spectacol, conducerii organizaţiei de partid din municipiul Bucureşti, tovarăşului prim-secretar Gheorghe Pană, mulţumim tovarăşului Marin Radu, prim vicepreşedinte al Consiliului popular al municipiului Bucureşti, pentru aportul personal la buna organizare a unei uriaşe munci nevăzute care a creat condiţiile ca 11 000 de tineri să vadă şi să participe direct la împlinirea întîmplării de muzică şi poezie cu numărul 900. Un cuvînt de caldă mulţumire, de asemenea, personalului Sălii Polivalente care, după o săptămînă de box cu finala duminică la prînz, în numai cîteva ore a făcut nevăzut ringul, a reaşezat 2 000 de scaune şi

menii care-l iubesc

a pregătit sala pentru a primi cenaclul. Excelentă contribuția directorului Ioan Breazu și a colaboratorilor săi : ing. Nicolae Popescu, Constantin Căpitănescu, Ion Iordache (lumini și circuit închis de televiziune), Marin Galofca (sunet), Ion Burghelea, electrician.

Cenaclul intră în scenă cu punctualitate. Dar abia începe salutul tradițional al publicului cu „Om bun", că este nevoie să se audă peste cîntec anunțul : „Cenaclul Flacăra se retrage pînă cînd punctualitatea va reveni la locul ei în București". Ceea ce se poate constata peste exact un sfert de oră.

Primul succes mare de sală îl obține Ildiko Szabo, cu o caldă interpretare a „cîntecului unui amator, Adrian Păunescu" (așa va spune însuși creatorul pieseișlagăr), „Iancu la Țebea". Născut într-un miez de noapte, o noapte sfîntă a artei românești, într-o casă blîndă din Ardeal, cîntecul închinat nemuritorului Crai al Munților ridică, în această noapte de frig prăvălit abrupt peste primăvara bucureșteană, un templu viu în inimile miilor de tineri veniți să cînte cu prospețimea vîrstei lor tinerețea patriei cu toate zăcămintele ei de istorie incandescentă și de eroi care luminează calendarul de jertfe românești în Dacia acestui leagăn etern de romanitate.

Vasile Șeicaru, cu șlagărul „La adio", transformă imensul amfiteatru al sălii într-o mare de cîntece. Conducătorul cenaclului, autor al versurilor, recită cu „un pas" înaintea interpretului. Emoția artistică pune în vibrație de poezie și cîntec miile de inimi : intimitate de suflet la un festin al muzicii tinere cu 11 000 de participanți. Și Adrian Păunescu recită pînă la lacrimă. Sala reia refrenul ca un uriaș vulcan dirijat „pe voci" superb și incredibil de poet în această agoră ce depășește prin proporții și înălțime a dragostei de frumos toate visurile grecilor antichității împătimiți în ideea deschiderii comunicării.

Succes al lui Alexandru Zărnescu prin „Dor de Eminescu", de această dată „într-o lume **minunată**" în care „Îl cîntăm în țara noastră / Mii de inimi românești / Domnitor al limbii noastre / Voievod de București", pe Luceafărul de la Ipotești. După pauză, conducătorul cenaclului anunță că surpriza făgăduită poate fi prezentată : intră în scenă „întîiul clasic al poeziei noastre de după al doilea război mondial, Nichita Stănescu". În numele tinerei generații, Cenaclul Flacăra și miile de tineri din sală îi cîntă marelui poet român Nichita Stănescu „La mulți ani cu sănătate". Destinată de-a dreptul parcă istoriei literaturii, răsună constatarea vibrantă a conducătorului cenaclului : „Prima instituție care îl sărbătorește pe Nichita Stănescu este tînăra generație română". Sărbătoritul citește din poeziile sale, cu mărturisită emoție. Adrian Păunescu recită în cinstea lui, reluat tunător de 11 000 de inimi, „Odă în metru antic" de Mihai Eminescu. Pentru toți tinerii prezenți această sărbătoare a literaturii române va rămîne, fără îndoială, toată viața, cea mai mare și mai incandescentă lecție de literatură la care au participat pînă azi. Copiii noștri și tinerii țării au acest privilegiu unic, grație Cenaclului Flacăra, să trăiască un moment înălțător de prețuire și de dragoste pentru valorile culturii naționale. Doi mari creatori ai epocii noastre se îmbrățișează la catedra acestei uriașe clase a școlii românești de patriotism și poezie. Mihaela Popescu sărbătorește cu vocea sa cuceritoare, pe o melodie proprie, versuri de Nichita Stănescu.

Conducătorul cenaclului îl invită pe sărbătorit să se adreseze direct miilor de tineri cărora le spune : „Nichita Stănescu vă vorbește la 50 de ani". Iată o parte din cuvintele sale : „Dragii mei, am venit în rîndul dumneavoastră copleșit de emoție, fiind invitatul personal al tatălui cu cei mai mulți copii din România — Adrian Păunescu. Dacă în antichitatea latină cei mai vestiți comandanți de oști erau omagiați în senat, noi îi putem spune lui Adrian Păunescu «Primus optimus iuventutes» (...) Astăzi, Adrian Păunescu a creat, cu geniul lui poetic, principalul for de cultură națională pentru tineret din România care este Cenaclul Flacăra. Am avut prilejul și norocul, cu ocazia trecerii mele prin viață, să întîlnesc poeți ai lumii, mari personalități care polarizau în jurul lor mulțimi, de exemplu marele poet rus Evtușenko. Ei făceau dovada forței geniului lor reușind să ridice pe oameni în picioare, însă, spre marea mea mirare, Adrian, deși știe să ridice în picioare o sală cu versurile sale, nu provoacă prin aceasta un fenomen prin care să scoată în evidență doar propria sa personalitate cum fac ceilalți poeți, ci el crează un fenomen complex, crează personalități în jurul lui, în primul rînd prin propria sa poezie, în al doilea rînd prin revista FLACĂRA pe care o conduce și care este, după părerea mea, cea mai deschisă revistă. Cenaclul Flacăra este o instituție națională pentru că se face pe tot teritoriul țării. Stilul de personalitate al lui Adrian este unul polivalent, aș zice multilateral dezvoltat. Mulțumindu-vă dumneavoastră pentru călduroasa întîlnire, lui Adrian pentru generozitatea sa nedezmințită față de mine și față de alți colegi, dacă mă gîndesc bine, dacă Adrian ar fi avut posibilitatea să-l sărbătorească așa la timpul său pe poetul Bacovia tînăr, acela cred că și astăzi ar mai fi trăit."

Această unică sărbătoare a spiritului tînăr continuă tumultuos și după ce Nichita Stănescu își ia la revedere într-un tîrziu. Orele se rostogolesc pe nesimțite. Este imposibil să cuprind în acest spațiu întregul parcurs de sărbătoare a poeziei și muzicii tinere, ropotul torențial de cîntece la care întregul amfiteatru al sălii se alătură cenaclului într-un spectacol care rămîne parcă fără spectatori : scena s-a extins pînă la pereți și pînă sub plafon ! Cu poezia „Pacient", recitată de autorul ei, un poet român „bolnav de dumneavoastră, Țară", un poet pe care copiii noștri îl vor povesti întreg, așa cum l-au văzut, copiilor lor și nepoților care vor întreba cum era Adrian Păunescu în vremea tinereții sale, se încheie rotund o mare sărbătoare a tinereții și a muzicii tinerilor și a literelor românești, la ora unu și un sfert, într-o noapte de primăvară a anului 1983 la București, o noapte în care s-a aplaudat frenetic limba română și Tricolorul nostru și s-a cîntat cu dragoste copleșitoare pentru președintele Nicolae Ceaușescu, pentru „O șansă păcii", pentru România.

Excelentă contribuția echipei tehnice a cenaclului : Roland Panteli și Costel Ionescu — sunet, Cristian Nemuc și Tiberiu Sücsz — lumini.

Ionuț Văduva la clape a întregit determinant farmecul unor piese de mare succes ca poemul „Mistrețul cu colți de argint" de Ștefan Augustin Doinaș, în interpretarea inimitabilă a actorului Mihail Stan. —

Menționăm, în ordine, primele 5 preferințe exprimate de publicul bucureștean : 1. „Iancu la Țebea" (5 586 puncte) ; 2. „Rugă pentru părinți" (Ștefan Hrușcă — 3911 puncte) ; 3. „La adio" (Vasile Șeicaru — 3 211 puncte); 4. „Trenul fără naș" (Iris — 2 010 puncte) ; 5. „La o cană cu vin" (Ecoul — 1916 puncte).

DORIN GHERGHINESCU

Ați citit cronicile manifestărilor cu numerele : 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900.

Turneul în date sintetice

● Desfășurat între 18 februarie și 27 martie, pe parcursul a 38 de zile, acest turneu al Cenaclului Flacăra a numărat 70 de noi manifestări, de la 831 la 900.

● Numărul acelora care au asistat în această perioadă la spectacolele noastre, 225 000 de spectatori, este comparabil cu numărul locuitorilor unui județ cît Covasna sau cu acela al unui municipiu cît Craiova.

● Și pentru că am amintit de Craiova, mai multe recorduri se leagă de numele acestei localități : am înregistrat aici cea mai largă audiență, 50 000 de spectatori în manifestarea din 16 martie, și tot aici cea mai mare participare, 85 000 de oameni în cele trei zile petrecute.

● Dacă adăugăm la acestea și realitatea fascinantă a întîmplării cu caracter de unicat, din fața hotelului Jiul putem aprecia fără să greșim că publicul din Bănie ar conduce detașat topul primăverii, optînd, totodată, pentru un loc între cele mai bune din țară în întreaga istorie de pînă acum a cenaclului nostru, dacă în prima manifestare, cea din 15 martie, în sală, nota competenței publicului n-ar fi fost așa scăzută.

● Numărul total al spectatorilor cenaclului de-a lungul întregii existențe a atins în acest turneu cifra de 2 355 000 !

● Cu 273 de ore de spectacol, turneul actual menține media obținută în cel precedent : 7 ore și 20 de minute, pentru fiecare zi și aproape 4 ore, pentru fiecare din manifestările sale.

● În 14 din cele 38 de zile ale turneului au fost susținute cîte două spectacole pe zi. În 14 martie, la Drobeta Turnu Severin s-au dat trei spectacole. „Ziua cea mai lungă" însă a fost în 26 martie, cu 12 ore de spectacol, cu un drum de 45 de kilometri între cele două spectacole susținute unul la Mangalia și altul la Constanța și cu un alt drum, făcut imediat după ultimul spectacol, chiar în acea noapte, pînă la București.

● Cel mai lung spectacol, 7 ore și 45 minute, a avut loc la Constanța în 24 martie.

● Cel mai scurt spectacol a durat o jumătate de oră și a fost consemnat la Slobozia, prelungind în aer liber spectacolul din sala casei de cultură din localitate, în 21 martie.

● Cu cei aproximativ 5 000 de kilometri parcurși, turneul acesta, cu o lună mai scurt decît precedentul, egalează totuși lungimea traseului străbătut atunci.

● Cel mai emoționant moment al turneului a fost creat prin prezența pe scena cenaclului a poetului Nichita Stănescu, la București, în 27 martie, la manifestarea cu numărul 900.

● Membrii cenaclului au prezentat publicului un număr de 12 noi cîntece : „Doar ochii" și „Crescătorul de cai" (Poesis), „Trenul fără naș" (Iris), „Masa" (Gil Ioniță), „Poarta sărutului" (Constantin Dragomir), „Șoimul" (Pro Musica), „La nunta ta" (Ștefan Hrușcă), „Coșmarul" (Ecoul), „Cîntec pentru Oltenia" și „Chemare" (Valeriu Penișoară), „Antiprimăvară" (Vasile Șeicaru), „Amăgire" (Ildiko Szabo). S-au adăugat acestora 14 reinterpretări ale unor cîntece cunoscute în alte versiuni, dînd alături de creațiile noilor veniți imaginea completă a deschiderii noastre spre nou.

● Din cele 15 grupuri și cei 18 soliști care au marcat debuturile acestui turneu am reținut grupul rock „Monolit", corul din Reșița „Miorița", grupurile folk Steluța Szilagyi — Florentin Budea (Petroșani), Cristian Buică — Marcel Colcer (Reșița), Hyperion (Constanța) și soliștii Dinu Olărașu (Reșița), Monica Gantu (Drobeta Turnu Severin), Anca Heroiu și Gheorghița Glinasti (Curtea de Argeș), Camelia Genoveanu (București).

● În spectacolele acestei perioade s-a cîntat și s-au recitat versuri de : Mihai Eminescu, William Shakespeare, Serghei Esenin, Evgheni Evtușenko, Jozsef Attila, Meliusz Jozsef, Jtschak Katsenelson, George Bacovia, Lucian Blaga, George Coșbuc, Ion Minulescu, Alecu Mateevici, Nicolae Labiș, Zaharia Stancu, Mihai Beniuc, Alexandru Andrițoiu, Nichita Stănescu, Dumitru Popescu, Marin Sorescu, Ion Gheorghe, Romulus Vulpescu, Virgil Carianopol, Gheorghe Pituț, Constanța Buzea, Mircea Micu, Ioan Alexandru, Geo Dumitrescu, Horia Bădescu, Daniela Crăsnaru, Dan Verona, Ion Nicolescu, Doina Sălăjan, Paul Tutungiu, George Damian, Ion Gheorghe Pricop, Marian Odangiu, Gheorghe Azap, Valeriu Armeanu, Sabin Opreanu, Adrian Gavrilă, Dinu Olărașu, Mihai Vișoiu, Adrian Păunescu.

● S-a cîntat și s-a recitat în limbile : germană, engleză, rusă, spaniolă, greacă, turcă, maghiară, sîrbă, ebraică, arabă, chineză și în dialect aromân.

● 15 județe au fost traversate de traseul acestui turneu : Dîmbovița, Argeș, Vîlcea, Gorj, Hunedoara, Arad, Timiș, Caraș-Severin, Mehedinți, Dolj, Olt, Ialomița, Brăila, Tulcea și Constanța. Li s-a alăturat, desigur, municipiul București.

● Dar iată și componența maximală a cenaclului în această perioadă : Ștefan Hrușcă, Vasile Șeicaru, Gil Ioniță, Ducu Bertzi, Ildiko Szabo, Valeriu Penișoară, Mihaela Popescu, Constantin Dragomir, Arpad Domokoș, Alexandru Zărnescu, Tatiana Filipoiu, Costas Caracostas, Májay Győző, Dinu Olărașu, Raul Cârstea, Mirela Atudorei, Anca Heroiu, Gheorghița Glinasti, Vali Gerea, Nicolae Cenan, Maria Amariei, Traian Păcuraru, Angelica Stoican, Ștefan Dinu, Camelia Genoveanu (ex-Monolit), frații Ioana și Andrei Păunescu, Magdalena Finna și Sorina Bloj (Ecoul), Eugen Baboi și Marius Bațu (Poesis), Sirma Granzulea, Sanda Lăcătușu (Iris), instrumentiștii Anton Hașiaș și Traian Sasu (ex-Monolit), Florin Ochescu (Iris, ex-Monolit), Dan Bădulescu (ex-Iris), Ion Olteanu, Marty Popescu și Ioan Dumitrescu (Iris), Ilie Stepan, Grigore Hariga, Dietreich Krauser și Vasile Dolga (Pro Musica), Ionuț Văduva, Jerry Schwartz și Romeo Beianu (Flacăra pop), Constantin Gherghina, grupul de umor Mesaj (Dan Coveianu, Lucian Popescu, Șerban Chiosan, Richard Ștefan), actorii Adam Erzsebet și Mihail Stan.

● Echipa auxiliară a cenaclului a fost formată din : Costel Ionescu, Roland Panteli, Alexandru Grosu și Sandu Petre (sunet), Cristian Nemuc și Tiberiu Sücsz (lumini), Mihai Țuculescu, Alexandru Radu, Ion Marinescu (șoferi), Liviu Moldovan, Alexandru Medar, Constantin Balacciu (organizare), medicii Vlad Moraru și Dan Vlad Filimon (asistență).

CONSTANTIN DRAGOMIR

Topul cenaclului

Topul din această săptămînă a fost realizat prin opțiunile cumulative ale participanților la spectacolele noastre desfășurate la Tulcea, Constanța, Medgidia, Mangalia și București. Reamintim iubitorilor noștri din țară că au posibilitatea de a participa la totalizările noastre, alăturînd opțiunile lor talonului de participare. Iată configurația definitivă a topului nostru pentru luna martie :

Piesă	Interpret	Autor	Punctaj
1. Iancu la Țebea	Cenaclul Flacăra	Adrian Păunescu	34 397
2. Rugă pentru părinți	Ștefan Hrușcă	Ștefan Hrușcă	31 826
3. La adio	Vasile Șeicaru	Vasile Șeicaru	27 174
4. La o cană cu vin	Ecoul	Ecoul	20 943
5. Totuși iubirea	Ildiko Szabo	Májay Győző	12 733
6. Cîntec șoptit	Poesis	Poesis	11 295
7. Te salut generație-n blugi	Pro Musica	Pro Musica	9 478
8. Dor de Eminescu	Alexandru Zărnescu	Alexandru Zărnescu	8 822
9. Cînd s-o 'mpărțit norocu	Ducu Bertzi	cîntec popular	7 754
10. Trenul fără naș	Iris	Iris	6 602

Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar

TOPUL MUZICII TINERE

Talon de participare nr. 5

martie 1983

Festivalul dramaturgiei românești actuale — Timișoara '83

Ca și la ediția precedentă, orașul de pe Bega a găzduit în prima parte a lunii martie a acestui an, vreme de opt zile, manifestările cuprinse în programul **Festivalului dramaturgiei românești actuale** făcînd din această săptămînă a teatrului contemporan, din aceste zile de sărbătorească intîlnire și de obiectivă confruntare a tuturor oamenilor de teatru — dramaturgi, regizori, scenografi, critici de teatru, scriitori — nu numai o ambianță extrem de plăcută, ci și un veritabil reper atît pentru viața artistică a Timișoarei cît și pentru calendarul cultural al țării. Desfășurat sub egida Consiliului Culturii și Educației Socialiste, festivalul își datorează existența eforturilor organizatorice reunite ale Comitetului județean pentru cultură și educație socialistă Timiș, ale Asociației oamenilor de artă din instituțiile teatrale și muzicale (A.T.M.) și ale Teatrului Național din Timișoara. Nouă spectacole, reprezentînd în festival opt din teatrele țării (Teatrul Național timișorean fiind prezent în competiție, conform prevederilor regulamentului, cu două spectacole), au reușit să ofere o imagine destul de complexă asupra momentului actual al dramaturgiei românești. Implicațiile de conștiință ale dimensiunii politice a individului (**Politica**, de Theodor Mănescu — — Teatrul dramatic „Maria Filotti" din Brăila), condiția intelectualului în societate (**Arma secretă a lui Arhimede**, de Dumitru Solomon pusă în scenă la Teatrul Național din Timișoara), deliberarea la nivelul conștiinței individuale a valorilor morale perene : adevărul, dreptatea, curajul (**Nu ne naștem toți la aceeași vîrstă**, de Tudor Popescu — Teatrul dramatic Constanța), defavorizarea acestor repere esențiale în condițiile societății de consum occidentale (**Amurgul burghez**, de Romulus Guga — Teatrul Național din Tîrgu-Mureș, secția maghiară), căutarea dureroasă a propriului echilibru, în plan afectiv, dar și în plan general-uman (**Calul verde**, de Constantin Popa — Teatrul Național „Vasile Alecsandri" din Iași. **Ca frunza dudului din rai**, de Dumitru Radu Popescu — Teatrul Național din Timișoara), „asanarea" prin satiră a micimilor sufletești, a abdicării lașe de la linia dreaptă a onestității (**S.O.S.**, de Mehes György) sînt numai cîteva din temele propuse de piesele prezente în acest festival. Pe marginea lor, regizori de talent, binecunoscuți iubitorilor de teatru, au realizat cîteva spectacole deosebite, pe care, iată, le și aflăm pe lista premiilor acordate de juriu. Remarcăm în primul rînd excelenta montare cu piesa **Amurgul burghez**, de Romulus Guga, semnată de regizorul Dan Alecsandrescu, în viziunea scenografică a Emiliei Jivanov. Aliniind o distribuție foarte bună (Farkas Ibolya, Tarr Laszlo, Lohinszky Lorand ș.a.) piesa lui Romulus Guga este un spectacol complex, gîndit cu minuție pînă la ultimele efecte coregrafice și muzicale. Textul amplu, de o mare încărcătură de semnificații, ce se suprapune uneori cu o ostentație barocă, dobîndește în viziunea lui Dan Alecsandrescu claritate, creînd cu virtuozitate căi de acces către capacitatea de receptare a publicului. Cele două piese regizate de Ioan Ieremia, la Naționalul timișorean, **Arma secretă... și Ca frunza dudului din rai**, stau mărturie pentru talentul și inteligența acestui regizor, pentru capacitatea sa aparte de a gîndi rotund un spectacol, de a interpreta regizoral un material dramatic uneori insuficient structurat. În spectacolele sale, sugestia detaliilor spune la fel de mult, adesea, ca și dialogul propriu-zis. Teatrul din Timișoara are, cu siguranță, în Ioan Ieremia, o garanție evidentă pentru un viitor palmares strălucit. Foarte bună prezența în acest festival a tînărului regizor al Teatrului dramatic din Baia Mare, Radu Dinulescu. Dincolo de scăderile — nu puține ! — ale textului lui Viorel Cacoveanu (**Valsul de la miezul nopții**), între care cea mai acută rămîne lipsa de **scenicitate** a piesei, Radu Dinulescu a **inchipuit** un subtext regizoral inteligent, interesant, transformînd dezbaterea destul de exterioară și de făcută într-un **proces**, resuscitînd fără ostentație problematica „obsedantului deceniu". Dacă spectacolul cu **Valsul de la miezul nopții**, în versiunea băimăreană văzută la Timișoara, nu a putut urca pe podiumul reușitelor, este fără îndoială pentru că eforturile lui Radu Dinulescu au supralicitat întrucîtva aportul de idei al piesei lui Viorel Cacoveanu.

O experiență interesantă a constituit-o programarea în competiție a aceleiași piese în două montări, întrucît, în interpretarea unui colectiv al Teatrului de stat german din Timișoara am putut vedea un al doilea spectacol cu piesa lui Viorel Cacoveanu. În regia lui Mihai Raicu textul reușește să spună parcă și mai puțin : personajele se izolează unele de altele în spațiul scenei, fărîmițînd unitatea dramatică a conflictului. Metafora scenografic-regizorală concepută de Mihai Raicu și Florin Harasim (scenografia) este aici **ancheta**, ea neputînd totuși suplini absența unui liant în acest spectacol.

Piesa lui Tudor Popescu, **Nu ne naștem toți la aceeași vîrstă**, cunoaște în regia lui Gheorghe Jora o montare de o mare acuratețe, nesofisticată, excelent susținută de interpretarea actoricească a constănțenilor. Problema acută, dureroasă, generată de examenul de conștiință, de bilanțul uman și afectiv al eroului principal este aici bine susținută, fără lirisme superflue, într-un remarcabil echilibru al nuanțelor. Un moment de seamă a fost apoi spectacolul Teatrului de stat „Maria Filotti" din Brăila cu piesa **Politica**, de Theodor Mănescu, în regia lui Gheorghe Miletineanu. Acest text dificil, suprasaturat de substanță epică, prilejuiește în spectacolul brăilean cel puțin o mare reușită : creația actoricească a lui Constantin Codrescu, în rolul principal (Bărbatul), Gîndită pentru scenă „Studio", scenografia Stelei Bărăscu nu a lăsat aici suficient spațiu de reverberație replicilor, focalizînd exagerat întreaga mișcare scenică.

Fără să ne fi putut referi la toate spectacolele prezentate în festival (dintre care, nu pe ultimul loc ar fi trebuit să stea spectacolele „hors concours" prezentate de Teatrul Mic — **Un pahar cu sifon**, de Paul Everac și **Niște țărani**, de Dinu Săraru), putem conchide că am văzut la Timișoara un eșantion extrem de interesant din literatura dramatică actuală, reprezentativ atît ca problematică a textului, cît și ca modalități specifice ale artei spectacolului. O confruntare **de idei, de formule dramatice**, de la piesa „de actualitate" pur și simplu, pînă la parabola și metafora dramatică din piesele lui Dumitru Solomon și D. R. Popescu, **de formule regizorale și scenografice**, o confruntare **de păreri**, susținute cu competență și participare de critici dramaturgi, dramaturgi regizori, spectatori, în cadrul celor două colocvii care au punctat prin dezbateri desfășurarea festivalului, dar și în paginile istețului **Antract** — foaia editată în patru numere, în timpul manifestărilor.

Festivalul dramaturgiei românești actuale este cadrul cel mai fericit, pe cît se pare, pentru un dialog **prin** artă **despre** artă. Fiind un timp al teatrului, al iubitorilor de teatru, el a intrat definitiv în economia cea mai strictă a nevoilor noastre spirituale.

TANIA RADU

Nichita Stănescu :

„Martorul statornic al vieții mele este sensibilitatea vieții mele"

(Urmare din pagina 9)

mai presus de ciolane rupte și de cuvinte rostite.

— Cum conviețuiești cu propria-ți legendă, Nichita ? Pentru că nu poți nega că ea există.

— Conviețuiesc exact ca și Voltaire cu Dumnezeu. Deși ne cunoaștem foarte bine, cînd ne întîlnim, nu ne salutăm.

— Nu. Asta e o eschivă !

— Bineînțeles că e o eschivă. În primul rînd, eu nu am cunoștință de legendă. Pentru că, vorba aia, știe tot satul și nu știe împăratul. Nici nu știi cîți nervi a trebuit să mi-i retez cu barda, cîte tristeți — cu toporul, ca să am dreptul de a fi propriul meu șef ! Nici nu cred, dealtfel, în legende. Dacă vreo durere, vreo bucurie a mea s-a potrivit cu a altora, a fost nu un efort de talent, ci unul al omului obișnuit, care gîndește cu profundă cinste. Cu cît durerea a fost mai profundă și bucuria mai plină de jubilație, cu atîta ele au căpătat în sinea mea, dar și a celor care le-au receptat, o anume impersonalitate, maiestuoasă, la care orice om are dreptul. Am să-ți spun o întîmplare recentă : prietenul meu, Adrian Păunescu, m-a dus la Cenaclul Flacăra al tineretului revoluționar, unde m-a pus în fața unui fapt împlinit : peste 10 000 de tineri s-au uitat la mine ca la un poet, ca și cum ar fi existat poeți. Pentru tineri e foarte educativ să vadă poeți în carne și oase, cum pentru copiii de odinioară, profund needucați, era important să și-l imagineze pe Dumnezeu cu mustăți și cu barbă. Cînd m-au aplaudat prima oară, m-am emoționat atît de tare, încît pur și simplu am feștelit-o. Cînd m-au aplaudat a doua oară, mă cuprinsese un sentiment de curată fericire. Cînd am plecat și m-au aplaudat a treia oară, bucuria și fericirea mea căpătaseră o dimensiune impersonală. Devenise o fericire pură și simplă, ca a tuturor, indiferent cine e în față și indiferent de cine aplaudă. Vreau să spun că Adrian face un lucru, după părerea mea, cu totul și cu totul unic și de o mare dăruire. Toată energia adolescenților între 14 și 16 ani este captată, dîndu-i-se libertatea freneziei, educația patriotică firească, informația poetică înaltă (nu mi-am crezut ochilor că o sală plină și cu vîrf cum e Sala polivalentă, recită vers după vers **Oda în metru antic** !). Am avut un sentiment de mare înălțare cînd am văzut cu cîtă dragoste înaltă tineretul tricolorul, cu cît patos cîntă cîntecul patriotic, dar și cu cîtă încîntare cîntă și cel mai modern cîntec cu putință. Cenaclul Flacăra este cea mai de seamă instituție de educație a celor mai tineri tineri și, fragmentar măcar, parți din această creație ce-i aparține lui Adrian Păunescu ar trebui luate ca model în programele tuturor liceelor din țară. Este un fenomen unic în lume. Indeobște, marii poeți ai lumii contemporane provoacă fenomene singuratice de adorare în jurul propriei lor opere. Marele poet care este Adrian Păunescu provoacă însă fenomene multiple : cel de lansare de tinere valori, cel de educare a tineretului în spirit patriotic, în spirit modern și în dreaptă defulare a vîrstei. Bineînțeles că și pe cel de adorare a operei sale, cum bine merită, dar și de impunere a altor valori colegiale. Pentru că lui Adrian — plin de toate defectele omenești — ca oricărui mare artist, i-a scăpat defectul invidiei. Vorbesc pe scurt aici despre Cenaclul Flacăra că să nu pară un fel de mulțumesc față de conducătorul lui, pentru fericita mea întîmplare de acum cîteva seri. Pentru că este într-adevăr un adevărat mulțumesc, ci nu „un fel de" mulțumesc. Am avut revelația unei educații de tip nou, în sensul în care speram și eu să fie omul de tip nou ; educație pe care Adrian Păunescu o face cu un suflet de tată pentru sutele de mii de copii spirituali ai lui din toate colțurile țării.

— Să ne întoarcem la tine, Nichita ! În aceleași Învățături ale cuiva către fiul său (care, cred eu, alături de Elegii, vorbesc cel mai mult despre tine) spuneai astfel : „dacă te oprește altcineva din mersul tău, / sau din somnul tău, ca să te întrebe (...) cine ești, tu nu-i răspunde pentru că nu / știi cine ești și pentru că cel care te întreabă îngrozitoarea întrebare „cine ești ?" te întreabă cu gînd / ascuns să te piardă". Așa stînd lucrurile, n-o să te întreb „cine ești ?", dar nu-ți ascund că am urmărit și voi urmări tot timpul, implicit, un răspuns. Așadar...

— Fără voia mea mă silești să mă repet și să spun că fiecare dintre noi este exact ce-și aduce aminte despre el însuși. Acum am o mare bunăstare sufletească. Acum, nu-mi aduc aminte nimic despre mine. Am sentimentul că mă nasc cu fiecare cuvînt pe care-l rostesc. Și totuși ! O singură amintire îmi bîntuie buna-mea-stare de-acum : mirosul sorțului mamei mele, cînd venea de la bucătărie cu farfuria cu mîncare pentru mine... Altceva, te-aș minți dacă ți-aș spune.

— Ce loc ocupă cultura în „viziunea sentimentelor" unui poet ?

— Dacă nu mă-nșel, Malraux, cel cu care noi toți am avut cinstea să coincidem cîțiva ani de viață în ultimii săi ani, susținea, într-o carte a lui, ideea că arta se naște din artă. Evident, continuînd ideea, am putea susține că starea culturii se naște din cultură. E adevărat și nu foarte adevărat. Poezia nu se naște din poezie. Poezia se naște din ființa sentimentului. Poezia se corectează prin poezia altora ; se dezlămurește înălțîndu-se. Poezia născută din poezie este o poezie moartă. Cultura născută din cultură e o cultură moartă. Cultura, arta, poezia sînt doar martorii culturii, artei, poeziei. Dintr-o cultură dată, nu putem învăța decît să nu repetăm greșelile pe care ea le-a făcut. Ne rămîne spiritul ei, fiindcă spiritul culturii este important, iar nu erorile ei.

— Și atunci, care îți sînt „martorii" statornici ?

— Martorul statornic al vieții mele este sensibilitatea vieții mele. Imediat după aceea, Homer și Shakespeare.

— Un mare poet al timpului nostru, Pierre Emmanuel, vorbește într-un eseu din cartea sa „Le monde interieur" despre poezia ca artă muribundă. Ce crezi despre asta ?

— Sînt pur și simplu consternat de această afirmație. Poate că Pierre Emmanuel, deși poet, nu e poet ! Pentru mine, poezia este principala dimensiune a sufletului uman și singura îndreptățire a lui de a fi. Sufletul uman nu are o natură muribundă. Ați văzut domniile voastre vreodată, ai văzut tu vreodată agresori muribunzi ? Schelete în atac ? Macedoni postumi, ocupînd Asia mijlocie ? Pierre Emmanuel, respectabilul poet, a avut probabil o scăpare de cuvinte. O tîmpenie de gîndire dă culoare însă frumuseții sentimentale a versurilor lui mistice...

— Liniștește-te. Am înțeles. Hai să găsim o încheiere. Am să-ți pun întrebarea aceea ultrabanală, la care sînt sigură că îți face întotdeauna plăcere să răspunzi : la urma urmei, de ce scrii poezie ?

— Din neputința de a naște în mod direct. Starea de a scrie are în ea o afirmare neliniștită. Adeseori m-am gîndit — nu mai țin minte dacă am și scris lucrul ăsta — că soldatul, plugarul și pescarul nu prea au chef decît de soldățit, de plugărit și de pescuit. Or, dacă ditamai măgăoaia de bărbat stă și scrie versuri, ceva nu este tocmai în regulă cu el. De aceea atitudinea jupiteriană a poeților îi face să vrea tot timpul să-l nască din pulpă pe Dionysos. Și pe mine, îți mărturisesc, mă doare îngrozitor pulpa... Hai, de drag de cititorii care s-au obosit să ne citească interviul, să le reamintim spiritul făcut cîndva la Londra de către Mark Twain, nou nouț și timid debarcat din America, în vizită pioasă la matrice : un reporter l-a întrebat, în stilul epocii : Cum vă simțiți la Londra ? Dar reporterul, tînăr fiind, n-a mai pronunțat cuvîntul Londra, din timiditate și fisticeală. Drept care, Mark Twain, fiind surprins în chip foarte plăcut de o așa întrebare gingașă care se interesa de dînsul cum se simte, a răspuns cu modestia care-l caracteriza : Homer a murit, Shakespeare a murit și nici eu nu mă simt prea bine... Încheiem cu modestie. Nichita Stănescu.

Vorbiți și scrieți românește

...Istoria se magnifiază precum în jerba unei asumpțiuni?!

Pur și simplu, nu știu cum să încep !... Presupun că o revistă de cultură se adresează unui public. Iar acest public trebuie — potrivit scopului revistei de cultură — să-și ridice nivelul, citind-o. Înțelegînd-o ! Presupun...

Căci, iată, cumpăr o asemenea revistă (care îmi place, mărturisesc sincer, pentru conținutul ei, pentru ținuta grafică, pentru lucrurile foarte interesante pe care mi le comunică) și dau peste cîteva pagini din care nu pricep nimic.

Mai întîi, autorul „încrucișează" (nu „se încrucișează cu") o... **vitalitate ireductibilă**. Buuun ! Cum o fi — îmi zic — o **vitalitate reductibilă** ? Trec însă peste asta și aflu că în locul unde autorul a încrucișat... chestia aceea, „extincția însăși trebuia să se înfățișeze cu legitimitatea generoasă a naturii". Ia să lăsăm orgoliile deoparte — îmi zic — și să luăm noi **Dicționarul de neologisme. Extincție** = s.f. (rar) stingere, slăbire (a unei acțiuni, a unei oscilații etc.) ; dispariție totală. **Legitimitate** = s.f. caracterul a ceea ce este legitim. Deci, traducînd : „Stingerea sau dispariția totală trebuia să se înfățișeze cu ceea ce este legitim și generos din partea naturii". Aha !

Prind curaj și citesc mai departe aflînd că „Unde amintirile pragmatice se împărtășesc din regimul necorupt al capodoperelor, istoria se magnifiază precum în jerba unei asumpțiuni". Nu-i nimic, nu mă tem ! Am dicționarul ! **A (se) magnifia** = nu există în dicționar. Dar găsim **magni-** = element prim de compunere savantă (Ehei !) cu semnificația „mare", „măreț", „magnific". **Asumpțiune** = s.f. v. (adică „vezi") **asumpție**. Hai la **asumpție** ! „Actul de a asuma, a presupune ; (log.) premisă minoră". „Jerba unei asumpțiuni" ?!?

Curaj ! După ce trec peste „timpi", „reflexiune", „evenimențial", „momentul unei istorii justițiar sensuale", ajung în dimensiunea abstractă a variațiunilor morale, transpuse într-o dinamică vectorial enunțiativă". „?", „?", și iarăși „?".

Dicționarul nu-mi mai folosește la nimic. Iau un antinevralgic.

În 1873, Maiorescu ironiza o expresie ca : „intervalul interuptiunilor sale din funcțiuni". În 1873 nu apărea revista **Secolul 20** (nr. 1—2—3/1982).

Și să mai zică cineva că tipografii nu au regim de muncă grea !

CEZAR TABARCEA

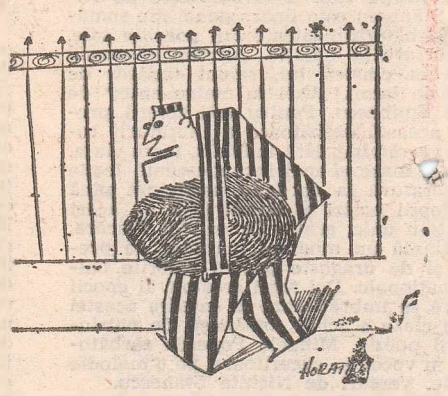

Desene de HORAȚIU MĂLĂIELE

atelier literar

de G. Dumitrescu

S.P. Oprea : În ambele plicuri, multe pagini interesante, care adeveresc antecedentele mărturisite („Fîntîna", „Impalpabila", „Fără cuvinte", „Cu căruța", „Adevăratul chip", „Plecînd la oraș" etc.) Dar și foarte multe altele, unde apare un fenomen curios, un fel de ineficiență a expresiei, senzația de „vată de cuvinte", care absoarbe, stinge, amortizează totul, lipsind versul de pregnanță, de culoare, de cîntec, de virilitate, de eficacitate lirică etc. De unde vine asta ? Din excesele unei tendințe de abstractizare ? Din frecvența, uneori izbitoare, a unor vorbe și expresii șterse, tocite, seci, nesesizante, izolate sau în asocieri de neinspirată opțiune, care măresc placiditatea, indiferența nivelatoare, vagul dubios sau molcoma vacuitate a contextelor (gen „labirintul sinelui meu", „steaua căzută din colierul nopții" etc., etc). Ce aport are, în același sens, (cauză sau efect ?) depănarea lentă, discursivă, monotonă, a unor pasaje, uneori lungi, oricum numeroase ? Și așa mai departe. E bine să reflectați la această problemă, spre a înlătura un inconvenient destul de important din calea unei mai depline și mai convingătoare exprimări a talentului dv.

Al. Pleșcan : Ultimele două plicuri nu aduc nimic nou. Scrieți prea mult, înfrigurat, neglijent, la voia întîmplării. Rezultatele nu pot fi decît slabe și foarte slabe, ceea ce echivalează cu o vinovată pierdere de timp în dauna unor preocupări mai importante și mai urgente care vă stau în față. (Ceva, în „Elemente").

M. Dumitrescu : Explicația, împleticită, nu face decît să confirme și să agraveze vinovăția. Din două, una : ori există o vină reală (purtînd în ea — după cum s-a arătat foarte clar, dar și foarte generos — explicația-scuză a experienței de laborator personal), în care caz recunoașterea deschisă, bărbătească, reprezintă singura ieșire onorabilă, deplin ispășitoare. (O altă ieșire posibilă : tăcerea totală, plină de înțeles și de probabile semnificații autocritice) Ori nu există nici o vină, și-atunci nu e nevoie de nici o „reducere la absurd" (cinică și sfidătoare) și cu atît mai puțin de armura goetheeană, cu totul disproporționată, strivitoare pentru un talent mărunt, chiar dacă infatuat înainte de a exista de sine stătător ! Morala geniului, sui generis, poate fi cu totul dezavantajoasă, dacă nu chiar fatală pentru muritorii de rînd, supuși, în drumul vieții unor alte legi și coduri penale decît Goethe și cei de-o seamă cu el ! (quod licet Jovi...) Lăsați-vă, deci, impresionat și chiar înrîurit de geniala artă a creatorului lui „Faust", și nu de morala (dubioasă) a demnitarului aulic ! Veți avea numai de cîștigat. În ce privește versurile trimise, nu sînt noutăți, din păcate. Aceleași compuneri de efort meșteșugăresc, de inspirație livrescă și convențională, de performanță literară mijlocie. Ceva mai bine, în „Duo", „Naiadă".

Ion Potolea : Nu e mai bine. Doar cîteva pagini („Nopți", „Dimineața", „Sînt aici") mai amintesc de promisiunile unui talent pe care continuați să-l neglijați în mod condamnabil.

Aurelia Manea, Miruna Stoica, Olguța Stanciu : Versurile dv. denotă sensibilitate, gingășie, poate chiar și ceva aptitudini literare (pe lîngă șovăielile și naivitățile inerente începutului). Dar e prea devreme să tragem concluzii, dată fiind vîrsta dv. atît de fragedă, la care creșterea, transformările sînt rapide și adesea imprevizibile. E bine să păstrați legătura cu un cenaclu, e și mai bine să citiți mult și divers, dar ar fi neînțelept să neglijați celelalte discipline și materii de studiu (cine poate ști dacă mîine vocația dv., cea mai profundă și mai adevărată nu vă va duce pe culmile matematicii ori ale fizicii, spre biologie și medicină, etc. ?...). Din cînd în cînd mai trimiteți-ne cîte o pagină-două din exercițiile dv. literare.

Paul Grădinaru : Mulțumiri pentru amabila întîmpinare. Textele, din nefericire, nu sînt mai bune decît cele trimise anterior.

E. Chelaru : Cîteva pagini ceva mai consistente : „Rază", „Eternă", „Principalul".

Camelia Botezatu : Sînt încă destule nesiguranțe și naivități, dar există și o anumită „boare" lirică, pe care sperăm să o regăsim, mai definită, mai concludentă, în viitoarele manuscrise.

Em. Bălțianu : Nu sînt, firește, noutăți (ceea ce e „nou" e o tristă surpriză, din păcate...). Ceva, în „Seara", „Uitare".

I. Diaconu : Tot așa, încîlcit și confuz, eliptic și aluziv și „la figurat" (tot timpul la figurat, chiar figuratul fiind luat mereu „la figurat"...) așa încît lectura devine un chin, cîteodată un impas. Nu vreți (sau nu puteți) să renunțați la această „originalitate" imposibilă ? (măcar de dragul acelui simpatic și infantil „comun-icar = zbor împreună"...). Pentru că, astfel, a vorbi în continuare cu cineva, fără să ții seamă că nu te „aude", devine o treabă de foarte triste semnificații... Așteptăm mai departe pagini mai limpezi și mai firești.

GEO DUMITRESCU

N.R. Manuscrisele nu se înapoiază.

PRINTRE ARTERE DE PRIMĂVARĂ

Sub pămînt cineva
dintr-o ureche scoate-o oglindă
țipă lumina prin podele tăiată
casa mea își ridică inima-n grindă
și pornește năvalnic să bată
prin ferestre singele verde nebun
umple odaia de emoții și drum
se clatină casa și mă azvîrle afară
printre artere de primăvară.

Monica Rohan

ULTIMII DECIBELI

Moartea reginei undeva în istorie
poziția aștrilor pe podea cîntecul
pașilor înotînd în roua dimineții
nesperat nesperat soarele plimbă
cohortele prin NOI
a fost HAVY-ROCK
se
scurg
ultimii
decibeli
un zîmbet alungă resturi
de întunerie
după o noapte genială
fata modelată de mîinile adolescentului.

Ion Badea-Ninel

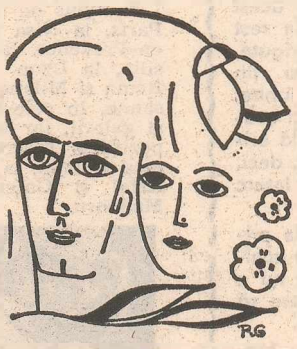

APELE FĂRĂ DE ȚĂRM

Plutitoarele catedrale ale iubirii
deasupra noastră, acoperă tot cerul,
un fulger le sparge și cad,
ploi grele, peste noi în potop ;
arca e gata, iubito, demult și
muntele, porumbelul vestitor prin
sufletul tău se zbate de la
primul sărut ;
să trecem pe puntea de scîndură udă,
noaptea coboară, arborescente fulgere-n
fișii o despică,
nu-ți fie teamă, e doar începutul,
apele iubirii cresc și-s fără de țărm,
plutim...

Plutim fără măsură și fără
îndemn,
doar muntele își urcă prin ape
vîrful stîncos spre arca de lemn...

Theodor Purice

RUGĂCIUNE

Vin, Doamne, azi la tine în genunchi
Cu trupul flagelat de-atîtea patimi,
Cu gîndurile toate, adunate în mănunchi,
Cu tot ce sînt, îți strig acuma : Iartă-mi !

Iartă-mi păcatul de-a iubi prea mult,
Iartă-mi păcatul florilor furate,
Că vorbe goale n-am putut să-ascult,
Că-am năzuit spre crestele curate.

Că n-am putut răbda să fiu lovit
Și capul nu mi l-am plecat, să nu mi-l taie,
Că fiind flămînd, am blestemat cumplit
Și că spinarea n-a vrut să se-ndoaie.

Te rog să ierți privirea vinovată,
Trufia ochilor țintind spre soare,
Că n-am găsit iubire adevărată
Și nici un lucru demn să mă măsoare.

C-am strîns în ochi averi ca un avar
Că n-am știut alege tot răul din ce-i bine,
Că mi-am pierdut averea jucînd pe-un singur zar
Tu să mă ierți, că nu cred nici în tine.

Ilie Panait

PLECÎND LA ORAȘ

Și dacă pleci
dacă
totuși trebuie să pleci
ia-mă cu tine
să-ți luminez tristețea
ta
și a celorlalți
pe largile nopții bulevarde
singurătatea
pisică neagră
am s-o împiedic să-ți taie
înspre ziuă
calea
și ia-mă părtaș
la somnul rătăcirii
cum mă purtau
menestrelii la butoniera
iubirii
dacă trebuie totuși
să pleci
nu mă uita
e deajuns să mă scapi
de lumina secarei
și voi veni
singur
cu tine
îmi spunea
o floare de mac
la plecare...

Simon-Petru Oprea

EXTINDERE

Ținîndu-se de cuvînt
ca o mireasă după cununie
ninsoarea iată
din răsputeri
scutură serafimi de copilărie
și-o spuză de amintiri mă bate pe umăr
și-mi spune :
fără noi tot un prunc ai fi rămas astăzi
pe lume
cineva face tărăboi că s-au deschis
școli mixte adevăr-minciună
deocamdată pe pămînt
dar în curînd și pe lună
de aceea vă rog să-mi prețuiți
remarca :
e ceva putred în lume
nu numai în Danemarca...

Emil Achelăriței

Ceva ce nu trebuia să se întîmple

M-am gîndit mult înainte de a scrie cele ce urmează, deși adevărul, cum se spune, e limpede ca lumina zilei. Ba, mai mult: toate persoanele și instituțiile interesate în cazul lui Șerban Nichifor au un adevăr și o dreptate, în temeiul legii amîndouă, astfel că aceste persoane și instituții pot demonstra ușor neîndreptățirea demersului său.

S-ar părea că sîntem în fața uneia din acele situații paradoxale, cînd într-o singură matcă pot să încapă perfect mai multe adevăruri, și fiecare cu justețe.

Să vedem, prin urmare, dacă lucrurile stau chiar așa, dacă nu cumva dotarea excepțională a lui Șerban Nichifor, competența lui în profesiunea artistică pe care o exercită nu reclamă și o discuție mai nuanțată a cazului. Să vedem ce prejudicii aduce culturii noastre și moralei noastre socialiste alinierea, cu o anume suficiență, a problemelor de viață și de creație ale unui om de probat talent la problemele unei obști unde discuția talentului nu-i — cum se va vedea — întotdeauna pe primul plan. Și asta — aici e paradoxul! — într-un loc ce se cheamă Școala populară **de artă.**

Șerban Nichifor este absolvent al Conservatorului „Ciprian Porumbescu" din București, promoția 1977 — violoncel și compoziție. Născut în anul 1954, Șerban Nichifor oferă, la data cînd termină Conservatorul ca șef de promoție, mari speranțe în ce privește vocația de compozitor: a studiat violoncelul, ca urmare a dobîndirii unor burse, la Weimar în anii 1972 și 1974; a cîștigat două prestigioase premii pentru compoziție — Premiul I la Bilthoven, Olanda, și Premiul pentru compoziție corală la Tours, Franța, amîndouă în 1977.

Acum, în anul 1983, la o vîrstă cînd destui tineri nu-s încă lămuriți asupra rostului și a darului lor în profesiunea pentru care au fost pregătiți și pentru care statul a investit bani buni, și anume aceea de creatori, Șerban Nichifor are un palmares artistic pe care pot a-l rîvni compozitori în vîrstă și cu nume cunoscute. A obținut Premiul Uniunii compozitorilor din România în anii 1980 și 1982. În străinătate, a cîștigat și alte foarte importante premii pentru compoziție la Evian — Franța (1978), Atena — Grecia (1979), Toledo — Spania (1980). Este laureat în ediția 1979 a Festivalului național „Cîntarea României" și, în prezent, e propus pentru „Premiul Academiei R.S.R." de către Uniunea compozitorilor din România și Conservatorul „Ciprian Porumbescu". Începînd cu anul 1972, a studiat, ca bursier internațional, la Weimar, Darmstadt (1978 și 1980), Breukelen, Olanda (1980), și München (1981 — clasa de dirijorat a lui Sergiu Celibidache). Lucrările sale s-au cîntat și se cîntă la Darmstadt, Bayreuth, Evian, Varșovia, Seul, Atena, în S.U.A. și Olanda și sînt tipărite la Editura muzicală din București și la Edition Modern din München. Are înregistrări pe discuri la „Electrecord". Despre arta lui Șerban Nichifor referă deosebit de elogios critici de artă români și străini și o seamă de Dicționare internaționale de personalități artistice.

Șerban Nichifor are 29 de ani și, pînă de curînd, a predat violoncelul, în condițiile unei jumătăți de normă, la Școala populară de artă din Piața Cosmonauților 7 — București. La data de 16. III. a.c. i se comunică, prin Decizia nr. 13, desfacerea contractului de muncă „ținînd seama de măsurile stabilite în vederea încadrării în indicatorii de plan economici și financiari transmise de Consiliul Culturii și Educației Socialiste și pentru sporirea eficienței măsurilor de autofinanțare".

Școala **populară de artă** (care-i, firește, cu totul altceva decît o școală de **artă populară**) a fost finanțată, pînă la recenta hotărîre a Consiliului Culturii și Educației Socialiste, cu 5 milioane lei anual.

Trecîndu-se pe autofinanțare totală, s-a procedat la o reducere drastică a corpului profesoral, în prezent funcționînd aici 64 de dascăli (din care 41 cu jumătăți de normă). Taxele lunare ale elevilor au crescut (dar nu într-atît încît să-i descurajeze pe elevi, taxe mai mici decît la profesorii particulari), și școala a izbutit într-un timp scurt o așezare financiară aparent onorabilă. Ca să poată fi încadrat în indicii de rentabilitate, un profesor ar urma să aibă cel puțin 12 elevi. La violoncel, la clasa lui Șerban Nichifor, numărul elevilor a diminuat, odată cu noile taxe, și clasa a fost desființată.

Astfel discutînd chestiunea, concedierea lui Șerban Nichifor se arată nu numai legală, dar și lesne de argumentat. Direcțiunea școlii ne-a asigurat că Șerban Nichifor își poate relua oricînd activitatea, dacă izbutește să aibă un minimum de 12 elevi plătitori la clasa de violoncel — pentru o jumătate de normă — sau la plata cu ora și că desfacerea contractului de muncă nu e o problemă nici de sentimente, nici de resentimente. Pur și simplu, trebuie ca profesorul să-și caute elevii, deoarece clasa e cuprinsă în planul de școlarizare și, ca atare, se închide ori se redeschide după situație.

Planul de școlarizare este, într-adevăr, alcătuit cu toată înțelepciunea, astfel ca și în cazul autofinanțării instituția să fie o Școală **populară de artă** și nu o Școală de **artă populară.** Cu toate acestea, se poate ușor constata că — dată fiind cererea — baza școlii o constituie acum clasele de acordeon (90 de elevi), și chitară-mandolină — 150 de elevi — (la ultima funcționînd nu absolvenți de conservator, ci absolvenții unor facultăți de istorie și filozofie). Se înțelege că nici grupele de acordeon nu sînt conduse de absolvenți ai claselor de acordeon de la conservator, pentru bunul motiv că la conservatoarele de muzică nu se învață acordeonul. Grupe cu un număr semnificativ de elevi mai sînt acelea de pian-vioară, canto (din 192 de elevi, aproape 170 se pregătesc pentru nădejdea unor cariere de cîntăreți de muzică populară și ușoară), artă fotografică, instrumente de suflat, arte plastice. Școala contează în momentul de față pe 1 399 elevi plătitori, număr oarecum îndestulător pentru cheltuielile localului și pentru retribuția profesorilor (aproape toți cu studii superioare).

Legal, putem spunem, și din punct de vedere, financiar, curat !

Unde-i o cerere atît de mare de muzică la acordeon și mandoline, ce poate spera un profesor de violoncel ?

Trebuie spus că pentru Șerban Nichifor o slujbă în învățămîntul muzical ar fi munca potrivită activității sale de compozitor. El a cîntat — în urma repartizării guvernamentale — în orchestra Filarmonicii „George Enescu", dar a trebuit să încerce altceva. Și iată de ce : un compozitor are nevoie de timp. De tot timpul, am putea spune. Șerban Nichifor, am văzut, nu este un veleitar. El reprezintă o investiție culturală foarte serioasă. Șerban Nichifor a încercat să obțină o catedră la Liceul de muzică „George Enescu" și, la un moment dat, era aproape de ea. Că n-a reușit, că tot ce a găsit a fost o clasă de violoncel cu jumătate de normă la Școala populară de artă este o altă chestiune.

De fapt, chestiunea principală.

I-am solicitat opinia prof. Harry Brauner, cunoscutul etnomuzicolog, în legătură cu formula orchestrelor de muzică populară cu acordeon și chitare-mandoline. Harry Brauner ne-a declarat că îmbulzirea elevilor la aceste cursuri populare are o cauză limpede și interesează direct problema poluării folclorului românesc. Tradiția tarafului românesc impune vioara, țambalul, unele instrumente de suflat etc., dar în nici un caz acordeonul și mandolina. Din absolvenții acestor clase se alcătuiesc cele mai multe din orchestrele de două parale tocmite pe la nunți, de aici vin să lupte pentru un atestat de instrumentist de muzică populară cei mai mulți din candidații la atestare. Cu atestările știm foarte bine că e o luptă de vreme ce numărul lăutarilor cu acordeoane profilați pe un simulacru de folclor e în vădită creștere.

Oare pentru școlile populare de artă n-are nici o importanță de unde vin banii și ce produc ei ? Oare e fatal să desființăm una din puținele clase de violoncel existente ca să prospere catedrele de acordeon și mandolină ?

La Conferința Națională a Partidului Comunist Român s-au rostit, cu o imensă grijă pentru spirit, îndatoririle culturii române : „Presa, radioteleviziunea, toate mijloacele de informare în masă, literatura, teatrul, cinematografia, celelalte arte, care se adresează milioanelor de oameni, trebuie să ia poziție fermă față de diferitele aspecte negative, să pună pe primul plan propagarea principiilor și concepțiilor revoluționare ale partidului nostru despre lume și viață".

În concepția partidului nostru valoarea are cinstea cuvenită. Șerban Nichifor este o valoare și nu ne putem îngădui s-o punem la o astfel de licitație : cine, unde vrea să învețe și ce muzică vrea să învețe contra sumei de 200 lei lunar ! Șerban Nichifor este un compozitor, în care avem toate motivele să așteptăm pe unul din marii compozitori ai viitorimii. De formarea lui trebuie să avem grijă acum, cînd are nevoie de grijă. Ca să ajungă ce a ajuns, statul nostru a investit și bani și încredere. Tot ce a devenit el acum în plan național și internațional este realitatea ce confirmă strălucit o politică a culturii plină de clarviziune. Nu ne este permis să-l uităm pe Șerban Nichifor la realcătuirea unor scheme de funcțiuni pentru faptul că e o competență ce întrece competențele cerute de schemă.

Acestea fiind faptele, supunem cu încredere atenției Consiliului Culturii și Educației Socialiste cazul lui Șerban Nichifor, care-i, în esență, și cazul Școlii populare de artă în aceste luni de clarificare pe linia autofinanțării.

TUDOR OCTAVIAN

Un muzeu în labirint

De ce nu-l înțeleg pe Poussin

1.

Poussin. Autoportret

Privesc *Orfeu și Euridice*. Apoi mă întorc spre autoportretul lui Poussin. Nu mai am nici o îndoială. Cele două tablouri îmi spun același lucru, că invidiez, dar nu înțeleg decît pînă la un punct calmul clasic. În *Orfeu și Euridice*, Poussin a ales tocmai clipa cînd șarpele o mușcă pe Euridice provocîndu-i moartea. Numai că Orfeu cîntă mai departe. Și totul rămîne calm în jur. Echilibru, prea mult echilibru, armonie, prea multă armonie pentru un asemenea moment. Nu le înțeleg din vina mea ? Sau, poate, pentru că fac parte dintr-un secol care se întîlnește cu acest echilibru și cu această armonie doar în muzee? În rest vîrtejuri de pasiuni, înverșunări, regrete, patimi strigate, tăceri cinice, umbre și lumini violente, iubiri care nu țin seama de limite, obtuzități care nu țin seama de iubire, ambiții care nu țin seama de riscuri, iluzii care nu țin seama de dezamăgiri. Firește, seninătatea nu e accesibilă oricui și, mai ales, nu e accesibilă oricînd. Mă consolez, deci, cu gîndul că veacul în care trăim e de vină și mă întorc la *Orfeu și Euridice*.

Strigătul pasiunii nu se mai aude aici. E chiar de prisos. N-are ce căuta într-o natură atît de calmă și de echilibrată pe care n-ar putea decît s-o tulbure. Lumea nu e totdeauna rațională ? Cu atît mai rău pentru ea, pare să gîndească Poussin. Eu vă invit într-o lume rațională.

În fond, artistul clasic a gîndit totdeauna astfel : fericirea stă în a-ți cunoaște limitele și a le iubi. În consecință nimic nu se zdruncină în ordinea lumii din jurul Euridicei care, mușcată de șarpe, va muri. Orfeu nici nu tresare măcar. Culorile sînt clare. În această natură amicală tragediile se risipesc din cauza soarelui, iar Orfeu seamănă unui tenor italian care-și povestește pe scenă dragostea pentru Euridice cu gîndul la prietenii din culise.

Goethe considera romanticul drept ceva bolnav. Continuarea logică ar fi că, dimpotrivă, clasicul este ceva sănătos. Dar nu e acesta lucrul cel mai măgulitor care s-ar putea spune despre Poussin, întrucît au existat, se știe, sănătăți mediocre și boli care au lăsat o dîră adîncă în istoria întrebărilor noastre. Și dacă, totuși, la mijloc e doar o inaderență ținînd de limitele mele și de temperamentul meu ? Căci, din păcate, nu toți își pot cunoaște limitele și, mai ales, nu toți și le pot iubi. În timp ce artistul clasic știe foarte bine că Seneca avea dreptate, că fericirea care nu se temperează se distruge singură, cei care nu avem această înțelepciune ne grăbim să distrugem ceea ce nu ne pricepem să temperăm. Ne lipsește modestia de a ne mulțumi cu o măsură în toate. Citim ce declară Poussin, „confuzia mi-e la fel de străină ca și excesul", înțelegem de ce în tablourile lui tot ce nu e esențial e eliminat, înțelegem chiar de ce și îndoiala și suferința intră în această categorie, dar nu toți avem harul de a vedea lumea astfel, purificată și scăldată într-o lumină de paradis pierdut. Ba, unii sîntem de-a dreptul nesăbuiți. Dacă perfecțiunea nu poate fi atinsă, ne spunem, ne rămîne, ca șansă, eroarea. Și dacă am greșit, ne rămîne șansa de a păcătui și mai grav. Ceea ce, inevitabil, ne înstrăinează de calmul clasic pînă la punctul unde ni se pare că un artist ca Poussin se comportă ca un castelan medieval care a ridicat podurile castelului său și nu mai vrea să ia în seamă ceea ce el consideră efemer. Viața e trecătoare ? Nu-i nimic, cîntecul e etern. Privind doar spre partea însorită a grădinii, el nu vede cum umbrele arborilor se alungesc și cum frunzele cad. Nu vede cum pe fețele personajelor sale apar riduri. Figurile au adesea gravitatea unor statui de marmură, iar copacii sfîrșesc aproape totdeauna prin a semăna cu coloanele unui templu. Ceea ce înseamnă că pentru artistul clasic Parthenonul există în natură. Nu trebuie decît să știm să-l vedem.

Înseamnă că minte ? Nu, artistul clasic nu minte. El refuză adevărul fără să trăiască, de fapt, în minciună. Nu poleiește adevărul, căci idealul clasic se bazează pe utopie, nu pe minciună, e expresia unui suflet privilegiat, capabil să vadă lumea astfel, epurată de orice amenințare, de orice îndoială, nu a unei tendințe de mistificare. Universul lui Poussin e neadevărat fără să fie mincinos. Orfeu nu observă șarpele care o mușcă pe Euridice și, indeosebi, nu observă că Euridice va muri. El își continuă cîntecul, de parcă nimic nu s-a întîmplat, cu o seninătate incoruptibilă. Și, privindu-l, sîntem aproape siguri că de data aceasta nu va mai coborî în infern după Euridice. Sau dacă va coborî, se va înfiora simțind frigul și tenebrele și va fugi cît mai repede înapoi, la soare, pentru a-și relua cîntecul.

Sigur, ne aflăm în fața unui tablou din secolul al XVII-lea, cînd membrii Academiei de pictură nu se jenau să spună cu glas tare că „virtutea cea mai frumoasă a pictorului este aceea de a fi imitatorul naturii perfecte, nefiindu-i posibil omului să meargă mai departe" ; același secol care, dizertînd plictisitor despre perfecțiune, a crezut la un moment dat că trebuie să excludă Evul mediu din artă. Și, probabil, nu sînt de tot fanteziste afirmațiile celor care au pretins că în *Eliezar și Rebecca* Poussin a suprimat cămilele pomenite de Biblie deoarece n-ar fi vrut să reprezinte decît lucruri agreabile, iar diformitatea cămilelor i-ar fi apărut ca un accident neplăcut. Dar ar fi ciudat să susținem că orice perfecțiune ne plictisește. Cel mult am putea declara că armonia poate fi admirată într-un singur fel de cineva care nu găsește forța sau norocul de a și-o asuma : refuzînd s-o facă în chip convențional pentru a nu transforma *Orfeu și Euridice* într-o simplă legendă pictată.

OCTAVIAN PALER

Simple note

Magdalena Rădulescu

A avut, îndubitabil, fata aceasta născută la Rîmnicu Vîlcea în 1902, vocația picturii încă din copilărie, cînd începe să fie robită de desen și de culoare — și nu ca o obișnuită atracție și joacă infantilă, ci ca o preocupare constantă și centrală, care-i absorbea tot timpul ; așa încît, terminîndu-și liceul la 18 ani, părinții, vrînd-nevrînd, se hotărăsc s-o trimită la München unde va studia cu profesorul Angerer, ca apoi să urmeze la Paris cursurile Academiei „Grande Chaumière" cu reputații dascăli Prinet și Boutet de Monvelle. După patru ani de învățătură și de lucru, adică în 1924, expune pentru întîia oară în țară la Salonul Oficial, iar în 1928 e participantă la Bienala din Veneția. Și de aici înainte, vreme de mai mult de jumătate de veac, e prezentă cu expoziții personale la noi, dar mai ales în străinătate, unde și-a petrecut cea mai mare parte din existență.

A expus de nenumărate ori la Paris, la Nisa și Monaco, la Aix-en-Provence, la Deauville, la Marsilia, la Lyon și la Menton, la Roma și Milano, la Londra și Lausanne, în cele mai consacrate săli și galerii, iar în țară va avea expoziții la Teatrul Comedia, la Ateneul Român, la Dalles, la Căminul Artei și Galeriile Crețulescu și Magheru.

O viață integral închinată cu ardentele sale pasiuni muncii de șevalet, ratificată cu elogii de oameni de artă din afara fruntariilor noastre și de la noi — nume de autoritate — care ne vor introduce implicit și în universul operei ei. Citez din Jean Cassou : „Izvorul și forțele misterului folcloric, locul unde se întîlnesc copilăria, poveștile cu feți frumoși și se logodesc amintirile, — totul în superbe imagini și cuceritoare întîmplări, grăite pe pînză de Magdalena Rădulescu, această admirabilă poetă a unui popor cu multe legende, cu mult suflet și care este, tocmai de aceea, nemuritor".

Jaques Lassaigne spune : „Opera sa se inspiră din folclorul românesc, nu numai ca drum de cercetare istorică sau decorativă, ci și ca un repertoriu de forme arhitecturale. În pînzele ei nu există nici un element pitoresc sau anecdotic, ci un fel de reintoarcere la minunatele armonii esențiale și primitive ale grupului. Formele acestor veșminte rituale, ale acestor travestiuri simbolice, se compun și ascultă de un ritm interior".

Pierre Descargues certifică, de asemenea : „Dansurile, costumele, întreaga poezie a artei populare sînt îndeminatic redate de Magdalena Rădulescu în ritmuri care conferă personajelor plasate pe un fundal gol, o stranie mișcare, o admirabilă energie de oameni care cîntă și petrec împreună".

Și dau și opiniile a trei scriitori români.

Ion Vinea : „Viguroasa personalitate a doamnei Magdalena Rădulescu se manifestă cu egală măiestrie în portret, în peisaj, în natură moartă, în compozițiile largi — unele cu tendințe abstracte, altele în care fantasticul predomină — și creează miracolul unei realități noi".

Victor Eftimiu : „Magdalena Rădulescu este, de la Tonitza, cea mai impresionantă apariție pe care a cunoscut-o pictura românească".

În fine, ca să încheie cu citatele, — Petru Comarnescu : „Magdalena Rădulescu este o purtătoare de imagini adînc legate de viața cea largă, o pictoriță ce colindă lumea cu cîntece de culoare, prin care-și exprimă bucuria de a trăi, fascinația în fața frumuseților naturii și ale lumii, trecînd în basm cromatic și decorativ ceea ce vede, simte și visează".

A fost, în adevăr, un pictor mare. Și i-am iubit zămislirile în ansamblul lor — ele vor dăinui și vor cîștiga în timp — dar, îndeosebi, mi-au dat de gîndit întotdeauna și m-au obsedat horele, scenele de circ cu ascunsa lor tristețe, portretele care, dincolo de fizionomie, știu să exprime componentele sufletești și mintale ale modelului, herghelile, caii și călăreții, dansul și dansatorii — cu totul altceva decît la marele Degas — de un halucinant diavolism, de eresuri tari, de taine și de un soi de păginitate.

Ilustrase în tinerețe un Anton Pann. Și i-am demonstrat odată că e predestinată să-și plimbe penelul pe „Divina Comedie" și pe povestirile lui Edgar Allan Poe. A zîmbit cu zîmbetul ei bun, puțin deconcertată și, după două-trei zile mi-a arătat cîteva eboșe de absolută excepție. „Poate că te voi satisface, mi-a răspuns. Ideea în sine mă încîntă". Dar n-a mai făcut-o.

Magdalena Rădulescu astăzi nu mai e. Și, după o viață de peregrinări și de hoinăreli, căutînd pretutindeni frumosul ca să-l imortalizeze și să-l dăruiască tuturor, se întoarce acasă — o urnă cu cenușă — ca să odihnească într-o criptă a pămîntului natal lîngă ai ei și să supraviețuiască — cum va supraviețui — de aici înainte prin bogata, valoroasa și atît de personala operă lăsată.

L. KALUSTIAN

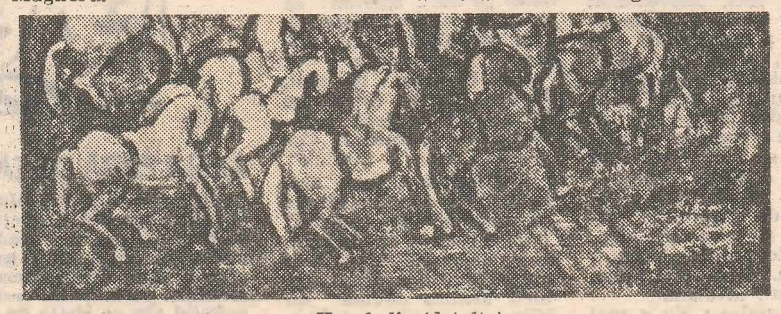

Herghelie (detaliu)

Iubirea de frumos

Iubirea poesiei

Am primit zilele acestea o frumoasă scrisoare de la un student de la Facultatea de mecanică din Iași.

Un tînăr care s-a îndrăgostit de cuvîntul poesiei, care a memorat nenumărate poezii, din iubire față de adevărul rostirii profunde în ritmul inimii care slujește ființa.

Iată poesia ca hrană adevărată a sufletului. Este o mare bucurie pentru poesia românească ce se scrie și se tipărește la noi că ajunge la inima omului nesilită de nimeni, care se impune prin valoarea ei. Îi vorbeam de cuvînt unui poet dintr-o țară străină despre acest fenomen al poesiei actuale românești, anume că ea este memorată, citită căutată ca pîinea bună că a pătruns la inima lor adevărul ființei noastre românești pe care îl slujim cu sinceritate și dăruire.

Voi îndrăzni să-i spun tînărului student ieșean pe ce cale bună a vieții se află, de cîte primejdii și risipiri va fi scutit rămînînd credincios cuvîntului care vorbește despre puritate despre iubirea curată jertfitoare de sine despre virtuțile care îl pot desăvîrși pe om în spiritul Logosului întrupat în istorie atît de prezent și în istoria poporului român, în operele marilor noștri poeți. Poesia este realitate transfigurată, este realitatea lumii lucrată este podoaba grădinii roditoare și mai ales în adevărul ei sînt exprimate pînă astăzi marile experiențe spirituale ale umanității. Parafrazîndu-l pe un mare învățat, trebuie să ne temem de un om care nu citește poesie nu vrea să se apropie de adevărul Logosului exprimat în divina frumusețe a marilor inspirați.

Cu fraternă dragoste primiți acest cuvînt din partea unui poet căruia i-ați pricinuit multă bucurie știindu-și poesii de-ale sale memorate de Dumneavoastră, Alexa Dumitru, fiu de țărani moldoveni dintr-o familie cu zece copii acum student al Universității ieșene.

IOAN ALEXANDRU

Un salut pentru marele poet

Azi dimineață cînd zorii galopau dinspre mare și luceafărul își închidea geana, popoare întregi de păsări au trecut cu vuiet de vînt viu peste oraș, iar eu (care știu să-mi întind mîinile pînă departe peste provincii) le-am despărțit zborul spre toate punctele cardinale ; și cum înseși mîinile mele se comportau ca niște păsări le-am transmis zburătoarelor îndemnul de a vesti tuturor Munților Carpați, piscurilor și văilor, codrilor singuratici și marilor plantații tinere, fluviilor și rîurilor, oceanului cu valuri de coline și dealuri, izvoarelor dulci și mării amare că azi, 31 martie, se împlinesc cincizeci de ani de cînd a venit pe lume marele nostru poet Nichita Stănescu. Dacă o să vă întrebe în ce sat sau oraș s-a născut, voi să nu vă încurcați a da vreun nume acelui loc dăruit. Iar de nu veți fi iertate pentru că ați dorit să păstrați secretul, atunci puteți răspunde : **În mijlocul tău, mare ! Pe coama lanurilor tale, cîmpie ! În țara ta, stejarule ! Pe dealurile tale, fagule ! În țara ta, bradule ! Pe steiurile tale, piscule !** Și tot astfel tuturor celor ce vor întreba. Dar dacă deasupra zborului vostru se va auzi glas puternic și mare atunci să nu cumva să greșiți ascunzîndu-i adevărul, ci să răspundeți curat : el s-a născut în centrul limbii române. Iar spiritul care va auzi acest răspuns va avea grijă ca toate spațiile limbii române să intre în gîlceavă pentru cîntecele prin care-și vor permite fiecare să spună că-n mijlocul lor s-a născut acest mare poet. Cît despre oameni, să nu vă obosiți, față de ei mă angajez eu chiar acum să le transmit incredibila veste, spun incredibilă, pentru că poezia lui este mai nouă decît a celui mai recent venit în poezia română. El vine din antichitatea luminii (cu aspirația, cu voința și cu puterea de a recrea altfel imaginea lumii) amintindu-și că lucrurile erau astfel alcătuite acolo, încît nimic nu i s-a părut aidoma în ipostaza ulterioară. Pentru poet, bunăoară, suprema asemănare cu acela care, vorbind, a și înfăptuit gîndul său, pare foarte firească. Rostindu-și cuvîntul, el instituie realități ; astfel tinerele raze (din antichitatea luminii) se dispun în trepte, spațiile se curbează și o forță cunoscută numai foarte puținor gînduri asigură irealității un prestigiu comparabil doar cu al lumilor etern evidente. Nichita Stănescu și-a dat seama cel mai bine că energia logosului (pe care îl și de care se slujește) este nelimitată, atît în sensul creației, cît și în sensul anihilării oricărei realități. Prin logos poezia poate fi asemănătoare realității ; poate fi paralelă acesteia și în al treilea rînd poate apărea drept alteritate a realității ; toate aceste moduri de a crea sunt proprii lui Nichita Stănescu.

Dar n-o să vă oblig, dragele noastre păsări, să țineți minte chiar toate spusele mele. Insist numai asupra unor amănunte pe care însă n-aș vrea să le uitați niciodată :

— Primul dintre ele este acesta : Nichita Stănescu este un poet esențial. Originalitatea operei sale, deci noutatea și nesemănarea ei cu altele, mă determină să recunosc fără ezitare, cu bucurie și cu mîndrie că Nichita Stănescu este un poet genial al nostru, al limbii române.

— Al treilea amănunt : Nichita Stănescu este un om bun. Clima de omenie pe care personalitatea sa o emană îi face pe foarte mulți dintre tinerii talentați (din toate artele) să se adune în jurul său precum călătorii deșertului în jurul unei oaze.

— Al patrulea amănunt (mai intim — fapt pentru care cer scuze) : am avut norocul să fiu de față cînd Mihai Eminescu venind de departe a trecut foarte firesc printr-un zid și întîlnindu-se cu poetul de azi au vorbit minute în șir pe șoptite, apoi dintr-odată i-am auzit pe amîndoi ridicînd vocile, iar cînd s-au despărțit, Nichita Stănescu m-a întrebat dacă am auzit ceva din cele ce-și spuseseră.

De aceea, dragelor păsări, insist ca rîndurile de mai sus, cu toate că sunt doar amănunte față de opera marelui nostru poet, să le transmiteți pentru că sunt adevărate ; să le transmiteți fiecărui metru de pămînt al limbii române, fiindcă locurile păstrează mai îndelung adevărul, tot așa cum popoarele își perpetuează în eternitate credințele. Numai pentru aceasta v-am deviat zborul în toate părțile, ca să vorbiți locurilor limbii române despre aniversarea poetului.

Iar lui Nichita Stănescu îi urez multă sănătate și să trăiască pînă odată cu Munții Carpați, al căror fiu este.

GHEORGHE PITUȚ

CONTEMPORANII MEI

ÎNGERUL FĂRĂ SOMN

Un gînd pentru Nichita

Nu l-am văzut de mult.
Cu dînsul,
orice-ntîlnire e un risc.
Cînd îl apucă Rîsul-plînsul
și stă ca vulturele-n pisc,
înconjurat de raze sfinte,
de voci de prieteni alintat,
El perorează și se minte,
de neatins și-nsingurat...
Pată de sînge ce vorbește,
piatră oftînd ca un păcat,
solz viu și sclipitor de pește
pe țărmul mării aruncat,
noaptea, e pasăre și zboară
pe-un teritoriu interzis,
îi cresc aripi la subțioară,
fiindcă să zboare i-a fost scris.
Și din nesomnul vieții sale,
ce-l spintecă (cumplit pumnal !),
ascultă-nfășurat în zale
galopul stins al unui cal.
Acum cînd scriu, surpat în mine
de dorul lui, proclam zăpezi
care să cadă în de sine,
cu fulgii mari, ca niște iezi,
să-i încălzească insomnia
precum blamida unui Domn,
topindu-se-n melancolia
acestui înger fără somn
care veghează Poezia...

MIRCEA MICU

■ „Mă numesc **Hurghiș Ioane, din Bacău, str. Cornisa I, bloc 2, sc. A, apt. 1** și lucrez la o întreprindere comercială din acest oraș. Propun prin intermediul revistei ca sticlele mici și mari ce se văd în farmacii și care au conținut medicamente (netoxice !) să fie recuperate de la populație, deoarece și pentru fabricarea acestor sticle se consumă energie și materie primă. Consider că se face o mare risipă cu aceste sticle, care iau drumul lăzilor de gunoi. Spălate cu grijă (specialiștii pot indica lista de medicamente care nu lasă reziduuri periculoase) pot fi foarte bine refolosite, chiar de zeci de ori."

■ „Ați avut vreodată curiozitatea să numărați cîte bețe sînt într-o cutie de chibrituri ? Eu da. Fabrica de chibrituri a înscris pe fiecare cutie : „STAS 2627/81 — minimum 50 de bețe". Am cumpărat cinci cutii de la un debit, cinci cutii de la alt debit și m-am apucat de numărătoare. Rezultat : 42, 45, 44, 48, 41, 44, 38, 46, 44 și 46". **Mihail Margine, bd. 1 Decembrie 1918 nr. 38, bloc U 4, sc. B, apt. 19, București.**

■ „Recent am fost în vizită la o rudă din str. Barajul Bistriței nr. 4, sector 3, București. Plecînd de acolo la ora 20,30 am luat-o pe o alee din fața blocului. După ce am parcurs 20—25 m soția a dispărut... Crezînd că a căzut într-o gură de canal am vrut să-i dau ajutor, dar am căzut și eu înăuntru. Era o lucrare de canalizare nesemnalizată de nici o lampă avertizoare. Soția a fost accidentată la ambele picioare și are dureri groaznice la mijloc, eu m-am ales cu fractura piciorului drept și, pentru început, un concediu medical de 10 zile, fiind imobilizat în pat. Rog ca pe viitor întreprinderea care se ocupă cu astfel de lucrări de canalizare să nu rămînă indiferentă și să evite, prin semnalizări adecvate, inclusiv luminoase, asemenea accidente". **Neacșu Ivanciu, București, bd. 1 Mai nr. 37.**

■ „Locuim de 28 de ani într-un imobil de stat, sîntem 30 de familii. La noi consumul, sau mai bine zis risipa, de gaz metan se măsoară printr-un singur contor sub lozinca : «De aceea plătim, ca să ardem !» A venit și socoteala pe luna decembrie 1982 : fiecare familie a plătit între 450 și 1 000 lei, de trei ori mai mult decît în aceeași perioadă a anului 1981, cînd a fost o iarnă grea, nu ca acuma. Mai de mult s-au făcut promisiuni de instalare de contoare separate pentru fiecare apartament, ceea ce ar reduce, socot, consumul cu aproximativ 60%, dar nu s-a făcut nimic. Ca unul care am participat efectiv la ir[illegible]darea conductelor de gaz metan la Cluj Napoca mă doare să văd cum se consumă astfel gazul. Poate mă vor auzi și foștii colegi de la Gaz Metan. **Ioan Albu, bd. Lenin nr. 17, Cluj-Napoca.**

■ „În orașul Fălticeni a început o acțiune de «masacrare» a copacilor falnici și tineri care au fost plantați de locuitori imediat după război, acoperind cumva rănile provocate de acesta. Copacii au crescut după atîtea decenii, far acum sînt înlocuiți cu arbuști pitici. Oare merită ? Sîntem foarte nelămuriți. Să lăsăm copacii să trăiască, alături de ei vom trăi și noi, oamenii !" **Elevi ai liceului „Nicolae Gane", Fălticeni.** (N.R. Poate va fi existînd o rațiune în acțiunea edililor din Fălticeni, dar se pare că au ținut secretul pentru ei. Locuitorii orașului, mari și mici, trebuie lămuriți. E stenică atitudinea elevilor, care nu rămîn străini nici măcar față de soarta arborilor din orașul lor.)

■ „Am primit de la Librăria Cartea prin poștă, str. Vulturi nr. 31, București, catalogul cu titlurile existente în librărie. Am solicitat discul «Toma Caragiu, momente vesele», EDE 0945, care figura în sus-amintitul catalog, trimițînd două scrisori în acest sens, la interval de patru săptămîni. Nici un răspuns. Nu știu dacă problema este destul de «serioasă» pentru dv., dar personal consider că menirea **oricărei** întreprinderi comerciale este de a onora cererile cetățenilor."

■ „La parterul noului bloc de pe șoseaua Mihai Bravu colț cu strada Dristor din București sînt în curs de amenajare șase spații comerciale. De pe firme rezultă că trei încăperi (din șase !) sînt destinate pentru vînzarea dulciurilor : Bombonerie, Produse Zaharoase, Cofetărie, iar celelalte trei vor vinde Pîine, Lactate, A.B.C. (?). Cred că este suficient un singur spațiu pentru dulciuri, iar celelalte două să fie destinate unor ateliere de reparații : încălțăminte, lăcătușerie, lenjerie sau «Nufărul» etc. În marea zonă Bucur-Obor se găsesc patru cofetării, nici un singur atelier de reparații de tipul celor de mai sus." **Mihai Băbuș, str. Mașina de Pîine nr. 2, București.**

■ „Sîntem o familie cu un venit sub 1 500 lei de persoană și am beneficiat de un apartament de la stat în noul cartier Giulești-Cringași. Datorită gradului avansat de condens, ca urmare a lipsei de izolație a pereților exteriori, pereții dormitoarelor au devenit negri. Sînt uzi, mucegăiți, sănătatea copiilor și a noastră este în pericol. Eu am reumatism poliarticular acut cu deformații la ambele mîini. După repetate sesizări, la 20 IX 1982 au venit la fața locului trei tovarăși care au extras carote din pereți, lăsîndu-ne două găuri (în care și acum se adună apă) și un proces-verbal de constatare din care reiese că pereții nu au stratul de izolație necesar." Familia **Nicolae Cobalschi, str. Mehadiei nr. 18, sector 6, bloc construit de I.C.M.B., București.**

■ „Oare lacul Sumustău, de lîngă Orăștie, nu ar putea fi pus la dispoziția locuitorilor orașului nostru ? Vara ne așteaptă cu apele lui și noi plecăm la Geoagiu Băi, la 16 km. Nu înțelegem de ce e poarta închisă". **Silvia Munteanu, str. Mureș nr. 14, Orăștie.**

■ „Lucrez ca fochist la centrala electrică de termoficare a uzinei de anvelope Danubiana, Popești-Leordeni și am domiciliul în comuna Budești, Călărași. Vă informez în numele celor aproximativ 80 de muncitori din satul Buciumeni, încadrați tot la Danubiana și la alte întreprinderi, că în zilele de duminică autobuzul I.T.A. de la autobaza Filaret, care ne aduce la serviciu și urmează să ne transporte înapoi la Buciumeni și în satele învecinate ne uită. Situația este și mai tristă cînd trebuie să ne prezentăm la lucru în schimburile II sau III, pentru că nu avem cu ce veni și lipsim de la muncă. Or, C.E.T. Danubiana funcționează cu foc continuu și grad mare de periculozitate. Reținerea schimbului anterior este obligatorie dacă nu se prezintă schimbul următor". **Traian Maria, Budești-Buciumeni, Călărași.**

■ „Sîntem îndemnați, pe drept cuvînt, să economisim energia electrică. De peste trei luni caut în zadar prin magazine corpuri de iluminat cu tuburi fluorescente cu neon, care consumă puțină electricitate. Nu se găsesc nicăieri. Aș fi dispus să le comand la întreprinderea producătoare, contra ramburs sau cu plata anticipată." **Nicolae Gheorghiu, str. Lăpușneanu nr. 18, Galați.**

■ „La **imobilul din bd. Dinicu Golescu nr. 9, sector 1, București** s-a dispus trecerea de la încălzitul cu păcură la încălzirea cu gaze, ceea ce este foarte bine. Dar nu știu de ce tovarășii tehnicieni care au venit la fața locului au aruncat cazanul de metal cu capacitatea de zece tone, care, socot, era încă foarte bun. Au întocmit un proiect de construcție a unui zid despărțitor, cu două uși metalice, ca la o centrală atomică. Nu se putea găsi o altă întrebuințare cazanului, acum cînd fiecare gram de metal trebuie recuperat?" **Ion Cornea, bd. Dinicu Golescu nr. 9. București.** (N.R Poate, din punct de vedere tehnic măsura este totuși justificată, deși la prima vedere pare stranie).

■ „În piața Universității din București, la umbra statuii lui Spiru Haret, se vînd cîrnăciori cu muștar. Vă rog, dacă vă stă în putință, întreprindeți ceva, pentru ca nu cumva mîine-poimîine trecătorii prin stație să se invite la o bere la botul calului. Al cui cal, mai bine să nu ne mai gîndim". **Adriana Cărpineanu, str. Argeș nr. 21,** aflată în comuna Scrioaștea,

■ „La 24 februarie urma să primesc pensia. Nefiind acasă în ziua respectivă, m-am prezentat personal la oficiul poștal din Banu Manta, întrebînd de tovarășa care se ocupă cu pensiile. Mi-a răspuns că mănîncă și s-o aștept. După... o oră și jumătate am putut să-i explic că vreau pensia, iar dînsa mi-a reproșat că «special facem, ca să nu dăm factorilor bacșiș». Apoi diriginta m-a trimis la Casa Pensiilor, după 1 martie. Aș dori ca pe viitor să nu mai fiu purtată pe drumuri la vîrsta mea de 73 de ani". **Ana Shutz, pensionară C.F.R., str. Caracaș nr. 38, sector 1, București.**

■ „Sîntem un grup de ingineri și subingineri repartizați de către comisia guvernamentală, din luna iulie 1981, la E.G.C. Tecuci, aparținînd de I.J.G.C.L. Galați. Începînd cu data de 1 septembrie 1982, odată cu trecerea în anul II de stagiu trebuia să primim retribuție de ingineri (2 240 lei) și subingineri (2 120 lei). Conducerea I.J.G.C.L. Galați nu a acționat astfel și, fără să ne comunice temeiul, sîntem retribuiți ca muncitori categoria II bază — atît inginerii cît și subinginerii. Ne-am adresat în repetate rînduri la I.J.G.C.L., fără rezultat. În schimb ni se spune mereu că nu ei ne-au chemat." Semnează patru ingineri și patru subingineri, printre care **Gabriela Palade.** (N.R. Problema esențială, credem noi, nu sînt cele o sută sau două sute de lei în plus sau în minus, ci atitudinea față de oameni, față de specialiști. Ar fi trebuit să se stea de vorbă cu ei, să li se explice temeiul acestei acțiuni — presupunînd că el există — și nu să fie tratați de sus, cu indiferență. Oare acești ingineri aflați la început de drum, la început de viață productivă, nu sînt tot «ai noștri» ?).

■ După apariția articolului „Un Pegas fără viteză cosmică" foarte mulți cititori (nu le mai dăm numele pentru a nu lungi nota) roagă întreprinderea „6 Martie" din Zărnești să informeze, tot prin „Flacăra", dacă și cînd se vor găsi prin magazine camere. Dacă, din motive obiective, ele nu se mai produc, nici o supărare, dar e cinstit să fie informată și onor clientela.

■ „Începînd din luna octombrie 1982, stația de autobuz aflată în comuna Scrioaștea, Teleorman, a fost mutată de pe srada Kogălniceanu, o stradă circulată și iluminată, pe strada Sănătății, într-o zonă necirculată și întunecoasă. În aceste condiții, este riscant pentru copiii noștri, pentru toți cei care sînt elevi la liceele din Roșiori să aștepte noaptea autobuzul și chiar să parcurgă drumul pînă acolo. Pe de altă parte, liceele din Roșiori încep cursurile la 12.30, iar singura mașină cu care elevii puteau ajunge la cursuri era aceea care pleca la 10 din Roșiori și în jurul orei 11 din Scrioaștea. Această cursă a fost anulată, ceea ce-i obligă pe elevi să parcurgă pe jos, zilnic, 7 km. Rugăm să se analizeze posibilitatea de reînființare a stației pe strada Kogălniceanu și introducerea autobuzului de ora 10". Semnează **15 cetățeni din comuna Scrioaștea.**

■ „Referitor la sesizarea tovarășei Margareta Ștefănescu din Șoseaua Mihai Bravu nr. 227 — ne informează **I.C.R.A.L. Vitan** — lucrarea respectivă a fost executată în bune condițiuni, petenta declarîndu-se mulțumită de calitatea lucrării".

■ **Horia Ciupală** a solicitat retragerea fondului social de la cooperativa de credit Tîrgoviște. **Consiliul popular municipal Tîrgoviște** ne răspunde: „Tovarășul Ciupală, om al muncii la combinatul siderurgic, este îndreptățit să se adreseze biroului executiv al cooperativei pentru a se retrage din cooperativă, întrucît de la data achitării ultimului împrumut au trecut patru ani, termen prevăzut de art. 15 al statutului model al cooperativei de credit".

■ La 12 februarie am cumpărat de la magazinul «Unic» din Vișeul de Sus o pereche de pantaloni blugi cusuți la Întreprinderea de confecții Suceava. Deși materialul este foarte bun, cusutul este... invers. A doua zi chiar, pantalonii m-au lăsat în pană." **Ion Coman, Maisei nr. 992, Maramureș.**

■ Tovarășa **Liliana Dumitrescu** ne-a solicitat sprijinul pentru a obține un post de bibliotecar sau de instructor cultural, potrivit studiilor sale. **Consiliul Culturii și Educației Socialiste** ne răspunde : „Activitatea de bibliotecar comunal are caracter obștesc și se prestează de către cadre didactice, bibliotecarului acordîndu-i-se o indemnizație simbolică. În ce privește biblioteca comunală Buzoiești, Argeș, ea funcționează 3 ore pe săptămînă, face deci parte din rîndul bibliotecilor cu activitate modestă. Pe plan local, ca urmare a apariției articolului din «Flacăra», Comitetul județean de cultură și educație socialistă a luat măsuri de îmbunătățire a activității tuturor bibliotecilor din județ".

■ **Direcția județeană de poștă și telecomunicații Bihor** ne informează : „S-au verificat expedițiile presei centrale din București pentru lunile ianuarie-februarie 1983, perioada de prelucrare și reexpediere în Oradea, precum și data la care se face distribuirea către abonați și s-a constatat că pe întreaga rețea se respectă timpii de control. Avînd în vedere specificul revistei Loto Pronosport și dorința cititorilor de a intra mai repede în posesia ei, am dispus ca începînd cu numărul următor revista să fie reexpediată la oficiile P.T.T.R. (la care există posibilități de transport și distribuire) chiar în ziua sosirii în Oradea. Prin aceasta răspundem și tovarășului **Gheorghe Baciu din Oradea,** care a făcut sesizarea".

■ „Deși este stabilit și afișat un program de distribuție a apei calde menajere, în vederea economisirii combustibililor, program pe care îl susținem cu toții, sîntem lipsiți de acest serviciu stabilit prin contractul de livrare. Începînd cu 1 noiembrie 1982 ne tot întrebăm cînd își va onora **G.I.C.G. București** obligațiile contractuale?" Semnează opt **locatari ai blocului 19, Calea Moșilor nr. 211, etajele 9 și 10.**

■ Cu privire la sesizarea tovarășului Viorel Hanganu din str. Beiuș nr. 9, Arad, **Consiliul popular municipal Arad** ne răspunde : „Avînd în vedere atitudinea necorespunzătoare a șefului unității «Rame Geam» din bd. Lenin nr. 17 față de client s-a dispus conducerii cooperativei „Mobila" atenționarea lui, discutarea cazului în consiliul de secție și schimbarea din funcție în cazul în care va persista în această atitudine. Pentru nerespectarea sarcinilor de serviciu, U.J.C.M. Arad a dispus sancționarea șefului de unitate Ioan Brișan (și a lucrătorului care a executat și calculat valoarea lucrării) cu diminuarea retribuției tarifare cu 10% pe timp de o lună. Suma încasată în plus va fi returnată de către cooperativa «Mobila» asociației de locatari".

■ „Mă numesc **Bodiu Vladimir, str. Casele Naționale nr. 22, Bacău.** Din luna august 1982 caut tub cinescop D 59 11 A, pentru televizor „Saturn". Am căutat pretutindeni, fiindcă nu mai pot folosi un televizor care a costat mulți bani".

Pagină realizată de
N. LIONEL ■

Scrisoare comentată

Este loc și pentru copii și pentru mașini

„Parcul dintre șoseaua București Măgurele și strada Neptun a fost un parc al copiilor, iar acum s-a făcut un poligon auto închis cu sîrmă. Din acel parc a mai rămas jumătate (sic!), care nu este de folos, dar este tot închis. Copiii dimprejurul lui doresc să fie al nostru. De jucat nu mai avem unde, pe stradă nu se poate, am avut și leagăne dar ni le-au luat. Copiii care au colaborat la această scrisoare doresc să ne ajutați pentru a fi acel loc al nostru, deoarece cu un gard despărțitor și o portiță s-ar putea din nou amenaja terenul nostru de joacă. Nu s-a construit nimic pe acest teren, numai că s-a închis cu poligon cu tot.

Ne jucăm prin porțile oamenilor, iar cei care nu au copii ne iau la goană. Vă rugăm încă o dată, ajutați-ne să ne primim înapoi terenul de joacă, pentru că sîntem foarte mulți copii și o parte din ei vă iscălim această scrisoare".

Și **copiii cartierului** semnează citeț, dorind și reușind să demonstreze că au absolvit cu succes clasa a doua și fac progrese în a treia: Elena Anghel, Claudia Tănase, Ion Ruse, Marian Călin și încă vreo 15 puști.

S-o spunem de la bun început că nu contestăm, sub nici o formă, utilitatea poligonului auto „închis cu sîrmă", chiar dacă încă nu s-a amenajat nimic acolo. Avem, firește, nevoie de mașini. Dar avem nevoie și de copii fericiți ! Ceea ce criticăm noi nu este faptul că în strada Neptun nr. 22 se amenajează un poligon, ci faptul că acești copii „care au colaborat la scrisoare" și care ne-au onorat cu încrederea lor, adresîndu-se la „Flacăra", au fost lăsați să rămînă cu impresia (eronată ?) că nimeni nu s-a gîndit să le ofere un alt teren în schimb. Au deci unde se juca șoferii amatori (este foarte important să învețe să se ferească și să ne ferească de accidente), dar ce ne facem cu puștii pe care, din fericire, nu-i atrage încă bețiia vitezei rutiere ? Au ajuns să scrie cuvinte teribile : „Am avut leagăne dar ni le-au luat..., cei care nu au copii ne iau la goană".

Sîntem cinvinși că edilii vor găsi (sau poate au și găsit) soluția salvatoare ca să împace ambele „tabere". Este loc pentru toată lumea, și pentru copii și pentru mașini. Dar dacă totuși trebuie să optăm, fie-ne îngăduit ca măcar în această primăvară în erupție să votăm pentru copiii noștri.

LIONEL NIȚESCU ■

Poșta redacției

■ **Ana Hațegan** — Polana Cîmpina (Prahova) : Nu se poate. Înaintea împlinirii vîrstei de 16 ani nu ați fost pensionară urmașă și nici nu aveți acte medicale care să ateste că invaliditatea de care suferiți a apărut înainte de vîrsta de 16 ani ■ **C. Pătrașcu** — Slatina : Mai întîi bacalaureatul și apoi concurs la I.A.T.C. ■ **Ovidiu Popescu** — Suceava : Reveniți cu o scrisoare scrisă clar ■ **Maria și Nicolae Negruțiu** — Oradea : Vă puteți adresa cu o cerere comisiei centrale de pensii din cadrul Ministerului Muncii ■ **Aurel Florea** — Craiova : Procedați numai după prescripțiile medicului curant ; nu dăm sfaturi medicale concrete ■ **Ion Bușe** — București : Ceea ce cereți nu este legal ■ **Maria Gheorghiu** — București : 1) Cota lunară de apă pentru un autoturism este de 7,5 mc numai în cazul în care se folosește apă din branșamentul imobilului ; 2) baremele se aplică numai pentru posesorii de garaje sau locuri special amenajate, spălarea autovehiculelor în locurile publice constituie contravenție ■ **Gh. Neagu** — Focșani : Puteți veni cu soția la consult la Spitalul militar central pe data de 11.04.a.c., orele 10,30 la dr. Ion Banacu ■ **Eleonora Reuț** — Scheia (Suceava) : Întrucît soțul dv. nu a fost pensionar și nici nu a îndeplinit condițiile de a primi o pensie, nu puteți beneficia de pensie de urmaș ■ **Ana Cristina Tincuț** — Huedin : Pe baza pregătirii pe care o aveți, puteți fi încadrată ca muncitor laborant operator în industria chimică sau în alt post similar ■ **Alexandru Gheorghe** — Spineni (Olt) : Cereți prin DPMOS Olt ■ **Ion Vicol** — București : Nu ați fost găsit la adresă. Vă anunțăm că vă stau la dispoziție drepturile bănești pentru munca prestată în cadrul secției de construcții a cooperativei Mihai Bravu ■ **M. Mihaela** — Slatina : La Uniunea scriitorilor ■ **Radó Ștefan** — Tg. Mureș : Ați fost trecut, cu consimțămîntul dv., din funcția de maistru în cea de fierar-betonist și lucrați în cadrul unei echipe retribuite în acord global, deci beneficiați de aceleași drepturi ca și ceilalți membri ai echipei ■ **Gabriela Alexandrescu** — București : Nu se calculează ■ **Constanța Gearâp** — București : Întrebați-l direct sau, dacă este cazul, cereți prin instanță ■ **Ionică Florea** — București : Adresați-vă la I.A.P.I.T.

MARGA NEDELEA ■

● „FLACĂRA" nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 10-13.

Cu simtul datoriei fa'ă de cetătean

În intîmpinarea verii, din nou despre sucuri de fructe şi răcoritoare

Vrei nu vrei, bea Grigore... Quick!

Ancheta din aceste pagini demonstrează ceva ce toată lumea ştie, de fapt, şi anume că deşi ţara noastră e bogată în fructe de pădure, că deşi livezile cu pomi fructiferi sînt din ce în ce mai prospere, că deşi recoltele de tomate ale grădinilor abia pot fi culese, totuşi piaţa duce o lipsă cronică de sucuri şi răcoritoare. Perpetuează răul obicei al angajărilor trimestriale ori anuale, producătorii şi cercetătorii în domeniu se pricep mai bine la promisiuni, decît la producţia de sucuri, în comerţ — cu două, trei excepţii — nu găsim decît băuturi răcoritoare de consumat doar la mare sete şi la strîmtoare.

Politica partidului nostru pentru o alimentaţie raţională şi cu sănătate priveşte, evident, şi industria alimentară a sucurilor şi răcoritoarelor şi orice încercare de a pune altfel chestiunea e profund păgubitoare. Nu e drept, nu e omenesc să avem din ce face sucuri bune la gust, pentru copiii noştri, pentru noi toţi şi să nu le facem pentru că direcţia de resort din Ministerul Agriculturii şi al Industriei Alimentare amînă sine die problema, că — iată — ni se promit cele cuvenite încă de ieri pentru anul 1985 ! Citiţi, stimaţi consumatori, răspunsurile unor tovarăşi cu responsabilităţi în producţia de sucuri şi răcoritoare date reporterilor revistei noastre şi veţi avea, încăodată, proba unui mod profund birocratic de a privi faptele. Din răspunsurile domniilor lor rezultă, nici mai mult nici mai puţin, că noi, consumatorii, sîntem de vină că nu bem cît ni se dă, astfel ca să-şi facă industriile de sucuri şi răcoritoare planul, să-şi încaseze specialiştii lor retribuţia ca să aibă temei pentru promisiunile anilor ce vin.

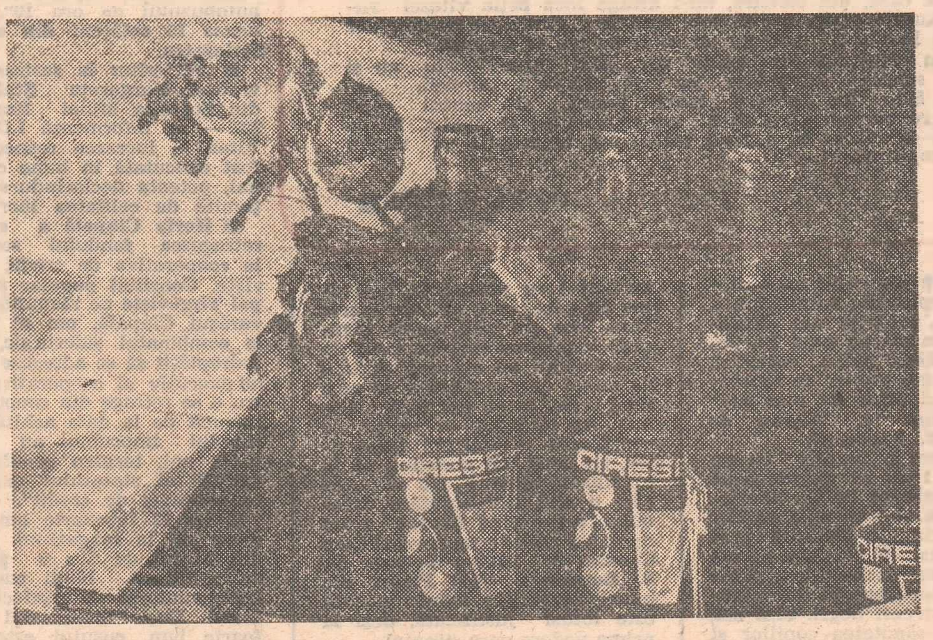

Fotografie de PAUL AGARICI

Planuri, promisiuni şi lamentaţii

Chiar de la intrare în Întreprinderea de sucuri şi răcoritoare, care îşi are sediul la etajul întîi în halele Obor, un afiş lipit pe uşă, ca o carte de vizită, ne introduce, să spunem aşa, în temă. Scris cu litere destul de mari cîteva versuri, care citite, parcă, te şi răcoresc : „Pentru toate vîrstele / Pentru toate gusturile / Pentru mic şi mare / Băuturi răcoritoare". Apoi, pe acelaşi afiş, ni se şi recomandă cîteva: CI-CO, QUICK-COLA, ZMEURO, BEM-BEM, MENTOLA, BITER-CITRO, BITER-LEMON. În biroul directorului Gheorghe Marinescu îi găsim şi pe şeful contabil Nicolae Paraschivescu, şi pe Mircea Nicolescu — şeful serviciului financiar contabilitate, cît şi pe Ion Savin, secretarul comitetului de partid comerţ al sectorului 2.

În primul rînd, aflăm, că nici unul din produsele scrise cu litere mari pe afişele respectivei întreprinderi nu se mai fabrică de foarte multă vreme. De ce ? Multe dintre ele aveau în compoziţie diferite concentrate din import ; iar cele din concentrate indigene s-au pierdut în timp. Aşa stînd lucrurile — afişul există, dar băuturile răcoritoare enumerate lipsesc cu desăvîrşire. Şi totuşi care este băutura răcoritoare produsă din sucurile naturale pe care putem s-o consumăm Cîteva. Citrom, Socade, Bem Bem, Zmeuro. Ce este, de pildă, Citromul ? Desigur, orice om de bună credinţă, oricît de învăţat ar fi el, consultînd toate dicţionarele posibile şi existente nu s-ar lămuri despre ce este vorba. Primim lămuriri că respectiva băutură este foarte bună şi este un suc din măr şi morcov. Concentratul vine tocmai de la Braşov. Se mai fabrică încă o băutură care se numeşte pe scurt : Ro-Cola. Seamănă la aspect cît şi la gust cu Quick-Cola. Concentratul, care nu se obţine din sucuri naturale, se primeşte tot de la Braşov. Este un fel de Cola românească. Aşa ni se precizează. Este dat de către Institutul de cercetări şi proiectări al industriei legumelor şi fructelor aparţinînd de Ministerul Agriculturii. Concentratul e concentrat şi nimeni de la Întreprinderea de răcoritoare nu ştie care este compoziţia sa exactă. Pare un secret, un strict secret care nu interesează pe nimeni. Acestea sînt răcoritoarele care se fabrică la ora actuală şi după toate probabilităţile vor boteza şi vara care vine. Mai aflăm în continuare că cei de la Întreprinderea de sucuri şi răcoritoare din Bucureşti sînt foarte receptivi la tot ce este nou. Astfel, în urma articolului apărut nu demult în revista „Flacăra" : „La Vatra Dornei se fabrică sucuri naturale — alţii de ce nu le fabrică", s-a adus în Capitală o cantitate de esenţă din care s-au fabricat 4 000 de sticle de Bradola. S-a dorit să se testeze piaţa. Respectivele sucuri au fost expediate însoţite de adresa cu numărul 1 634 din 12 februarie la unităţile din cadrul I.C.R.-ului numărul 2 şi C.H.R.-Capitol. În urma adresei respective cele două unităţi trebuiau să răspundă Întreprinderii de sucuri şi răcoritoare. Dar nici pînă acum nu s-a primit nici un fel de răspuns. Şi, probabil, nici nu se va primi. Aşa că Bradola, o băutură răcoritoare obţinută din sucuri naturale, a murit, cum se spune, înainte de a se naşte. De ce ? Fiindcă cei din comerţ nu doresc să colaboreze cu Întreprinderea de sucuri şi băuturi răcoritoare. Dar acesta nu-i singurul aspect negativ care există între fabricant şi comerţ. Ce mai aflăm în continuare are darul să ne surprindă peste măsură. Astfel la poarta fabricii din Militari zac, în remorci de foarte multă vreme peste 600 de navete cu sticle sparte şi ciobite care nu mai pot fi îmbuteliate. Altfel spus, ele reprezintă un balast atît pentru comerţ cît şi pentru fabrică. Aşa că ele, culmea rîsului, se plimbă pe arterele Capitalei. Vin pînă la fabrică, stau cît stau şi, apoi, sînt remorcate la diferite maşini şi duse înapoi la proprietari. Dar necazurile nu se opresc aici. Întreprinderea de sucuri şi răcoritoare este pregătită să fabrice în orice moment alte două produse mult apreciate pe piaţă. Este vorba de Mero (aici este mult mai simplu de ghicit, suc de mere) şi Strugal o băutură obţinută din struguri. Dar odată fabricate respectivele băuturi trebuie să ajungă la consumatori în două-trei zile. Să fie transportate în aceleaşi condiţii în care sînt aduse la unităţi laptele şi untul. Fiindcă, ni se atrage atenţia de către interlocutorii noştri, băuturile naturale reprezintă şi trebuie s-o recunoască toată lumea un important produs alimentar. Băuturile răcoritoare pretind să fie depozitate şi păstrate în anumite condiţii. Altfel spus, vara nu trebuie să le bată soarele şi să zacă pe trotuare. Cu alte cuvinte ; să existe o foarte mare grijă şi pentru sticlele cu băuturi răcoritoare. Încă un lucru care merită de analizat şi de luat imediat măsuri este următorul : cei care fabrică sucuri şi băuturi răcoritoare sînt unităţi autorizate de către M.A.I.A.

Atunci, ne întrebăm, pe bună dreptate, de ce în bufetele din incintele cinematografelor sau ale teatrelor, asta ca să dăm numai un exemplu, se vînd, la preţuri destul de piperate, tot felul de lichide, în tot felul de pahare, de toate culorile, care, ştie toată lumea, nu au nimic comun cu sucurile şi sînt pe departe a se numi o băutură răcoritoare ?! Şi mai există o problemă : cea a etichetelor. Indiferent de suc el se vinde în acelaşi tip de sticlă avînd un desen comun. S-a hotărît, ca să nu se schimbe sticlele, ca pe capacele sticlelor să se aplice un timbru, să-i spunem aşa, care să reprezinte băutura respectivă. S-au comandat cîteva milioane de asemenea etichete dar ele n-au ajuns încă la destinaţie...

SORIN POSTOLACHE

Sucurile răcoritoare încă în zona tatonărilor

Ne aflăm la Direcţia generală economică a horticulturii, Compartimentul sucuri şi băuturi răcoritoare şi îi propunem tovarăşului Constantin Băbiceanu, biolog, coordonator în cadrul compartimentului, un dialog chiar despre sucuri răcoritoare.

— Stimate tovarăşe Constantin Băbiceanu, ce cantitate de sucuri a băut în medie un cetăţean din ţara noastră în anul care a trecut ?

— 22,7 litri.

— E mult, e puţin ?

— Nu e prea mult. Ar fi trebuit, conform cifrelor de plan, să bea mai mult.

— Cauzele ?

— Consumul a fost mai mic decît cifrele de plan. Nu am mers la capacitatea maximă. Explicaţia este în primul rînd, o recunoaştem, calitatea sucurilor pe care le-am oferit consumatorilor. Aromele nu sînt scoase în evidenţă aşa cum ar trebui. La un consum redus a contribuit şi prezentarea nu întotdeauna corespunzătoare a sucurilor. Răcoritoarele nu au pătruns încă în cantităţi suficiente în mediul rural. În anul 1985 un locuitor va trebui să consume pe an 52 de litri sucuri răcoritoare pentru ca să ne facem planul. Dacă ţăranul nu va bea deloc sucuri, orăşanul va trebui să bea cantităţi duble, ori aşa ceva nu este normal. În direcţia introducerii sucurilor răcoritoare la sate va trebui întreprins ceva. Au lipsit capsulele pentru îmbuteliere. A mai lipsit şi bioxidul de carbon.

— Cîte sortimente de sucuri oferiţi consumatorilor ?

— 50.

— Dacă mă întrebaţi, n-aş putea numi la repezeală decît 5—6. E o vină a mea ?

— În Bucureşti am scos la vînzare 18 sortimente. În Capitală avem trei linii de mare productivitate. Îmbuteliem 3—5 sortimente pe zi, în funcţie de cerere, de preferinţe, de materiile prime specifice zonei şi de sezon. Şi în viitor vom avea un nucleu de bază, format din 8—10 sortimente. Dealtfel aţi venit la noi în zilele în care lucrăm intens la schimbarea concepţiei în activitatea noastră. În curînd ne vom prezenta în faţa consumatorilor cu sortimente îmbunătăţite, obţinute aproape în exclusivitate din fructe şi plante aromatice indigene. În anul 1985, aproape 90 la sută din sucurile răcoritoare vor fi indigene. Materiile prime vor fi merele, strugurii, caisele, piersicile, vişinile, gutuile, fructele de pădure. Ca plante aromatice se va folosi tot flora indigenă : mentă, soc, vinariţă, busuioc, coriandru, foenicul, muguri de brad. Aportul de zahăr şi vitamine va fi realizat prin sucurile concentrate de mere şi struguri. Ele vor constitui baza. Diversificarea va fi asigurată prin arome de soc, zmeură, mentă şi altele. Anul acesta vor fi asigurate peste 150 000 tone sucuri pe bază de struguri şi peste 100 000 tone sucuri avînd ca materie de bază sucurile de mere. Se vor realiza 40 000 tone de sucuri pe bază de ulei de lămîie din plante indigene. Să nu vă închipuiţi că este vorba de ceva sintetic. Componentele uleiului de lămîie se găsesc şi în plantele noastre. Vom scoate sucuri de legume ; roşii sau un cocteil foarte bun din roşii, ţelină, morcovi, păstîrnac. Sucurile îşi vor schimba denumirea. Ea va fi mai aproape de conţinutul din sticlă, mai explicită, chiar dacă nu este întotdeauna comercială, în sensul în care se dă acestui cuvînt.

— Se vorbeşte şi se scrie de mult timp despre sucurile din fructe de pădure. S-a realizat ceva în sensul acesta ?

— Ministerul Silviculturii a realizat în anul trecut 500 tone, iar Direcţia generală economică a horticulturii 580 tone. Cantităţi foarte mici. Fructele de pădure nu prea are cine să le culeagă. Afară de asta, ele sînt foarte solicitate la export. Pentru a remedia această situaţie, ne-am făcut plantaţii proprii de zmeură, mure, afine, coacăze. Anul acesta şi la anul vor intra toate pe rod. Cătina este folosită în cupaj. Noi mai valorificăm măceşele, şi porumbele, un suport natural pentru culoare foarte bun. Dealtfel, planul pentru anul acesta este foarte mare : 593 800 tone.

— Să spunem drept, ne interesează mai mult realizările decît cifrele de plan dacă ele nu sînt respectate întocmai. Cînd se materializează proiectele pe care le-aţi expus cititorilor noştri ?

— La sfîrşitul lunii aprilie vor avea posibilitatea să consume multe sucuri răcoritoare foarte bune. Vor lua fiinţă, pentru satisfacerea nevoilor locale, linii de îmbuteliere mici şi medii de 1 500 sau 3 000 sticle pe oră. Pe lîngă reducerea transportului, problemă de mare actualitate, se vor putea oferi consumatorilor din toate localităţile sucuri răcoritoare proaspete şi, spunem noi, de cea mai bună calitate.

— Care este băutura răcoritoare românească cea mai reprezentativă, de marcă?

— Rocola, o băutură făcută din must de struguri şi plante aromate. Cît despre marcă, trebuie să recunoaştem că n-avem o băutură răcoritoare care să întrunească aceste calităţi. Sînt firme care produc de două sute de ani aceeaşi băutură răcoritoare, fără să-i schimbe reţeta.

OPREA GEORGESCU

În curînd: fabricile de concentrate

O surpriză plăcută : la Institutul de cercetări şi proiectări pentru valorificarea şi industrializarea legumelor şi fructelor ne reîntîlnim cu cercetătoarea Elena Mirea. Aceeaşi chimistă care, cu circa 2 ani în urmă, intrase ca o furtună în biroul directorial — unde ne aflam să discutăm tot despre îndelung discutatele şi dezbătutele băuturi răcoritoare — pentru a informa (şi a cere sprijin) asupra faptului că lucrurile nu merg prea bine cu **„Rocola"**. Nu merg bine la fabrică, adică de unde venea.

O regăsesc pe cercetătoare preocupată cu aceeaşi asiduitate de aceeaşi problemă : a sucurilor, nectarurilor, băuturilor nealcoolice din fructe, legume şi plante indigene. Din 15 ani, de cînd lucrează în institut, 5 i-a dedicat acestei munci şi recunoaşte că fără prea mare succes ; produsele create ani de zile în secţia de prelucrare a produselor horticole, unde 4 cercetători se ocupă exclusiv de sucuri, n-au ajuns în cantităţi de masă şi în totalitate la consumator. Şi e paradoxal, sîntem o ţară atît de bogată în fructe, atît din flora spontană cît şi din cultură, dispunem de întinse livezi. De ce ? Una din cauze (cum am avut din întîmplare cea mai directă confirmare) — lipsa de receptivitate a fabricanţilor. (Paradoxul e şi mai mare cu cît fabricile respective au acelaşi for tutelar cu instituţia de cercetare — Direcţia generală economică horticolă din Ministerul Agriculturii şi Industriei Alimentare). Reţinerile fabricanţilor — frînă veche în promovarea noului ce nu se pot explica nicicum dintr-un exces de grijă pentru planul şi beneficiile întreprinderii şi nici măcar doar prin rutină ori abandonarea cu uşurinţă a luptei cu greutăţile inerente însuşirii unor noi tehnologii — sînt de multe ori un ricoşeu la reţinerile multor comercianţi care şi-au făcut o conduită din proverbul cu vrabia de pe gard „dacă nu merge la consumator, dom'le, cine răspunde ? !" Şi atunci dăm pe piaţă tot aceleaşi şi aceleaşi de ani de zile „limonăzi" răsuflate şi unele chiar dăunătoare sănătăţii.

Rediscutînd însă lucid şi obiectiv lucrurile, adevărul este că oricît de receptivi ar fi fost atît comercianţii cît şi fabricanţii, tot n-ar fi avut din ce să facă necesarele cantităţi industriale pentru consum public, din lipsă de materie primă. Adevărul este că fabrici de sucuri şi răcoritoare există, s-au construit ori s-au amenajat, în toate oraşele mari ale ţării, să nu mai vorbim de reşedinţe de judeţ, dar ceea ce a mers cu încetinitorul au fost investiţiile pentru întreprinderi producătoare de concentrate pentru sucuri şi răcoritoare.

Care este situaţia în prezent, întrebăm, fireşte, la institutul de profil ? (El însuşi beneficiind în ultimii ani de fonduri de investiţii pentru un local nou utilat cu laboratoare şi staţii pilot corespunzătoare, pe platforma Berceni). „Criticaţi recent la conducerea partidului pentru gîndirea existentă, am elaborat o nouă concepţie pe care o socotim mult mai corectă, mai modernă atît din punct de vedere al ştiinţei nutriţionale cît şi din punct de vedere economic, ne informează cercetătoarea Elena Mirea, totodată şi secretară a comitetului de partid al institutului. Vom merge numai pe băuturi **absolut naturale** fără adaosuri de extracte de sinteză.

Astfel, ne vom prezenta cu o serie de produse în premieră pentru țara noastră, într-o concepție nouă și anume sucurile pasteurizate din numeroase fructe indigene — mere, căpșuni, cireșe, vișine, pere etc., etc., fără nici un strop de zahăr sau alte substanțe.

„În legătură cu sucurile carbonatate (adică acelea îmbuteliate și impregnate cu bioxid de carbon) pe bază de concentrate naturale, cea mai grea problemă de pînă acum se va rezolva curînd. Nu demult au intrat în producție două linii pentru concentrate de mere — la Rm. Sărat și la Carei — va intra în funcțiune încă o fabrică de concentrate de fructe dar și cu linii de îmbuteliere la Brașov, trebuia să fie gata în decembrie trecut, e puțin întîrziată iar la 30 septembrie anul acesta avem în plan să dăm în funcțiune stația pilot de sucuri și răcoritoare a institutului nostru, unde vom realiza atît o serie de concentrate pentru băuturi carbonatate cît și o linie proprie de îmbuteliere. O gîndim a fi un model de calitate, toate fabricile din rețeaua noastră vor fi obligate să realizeze același nivel calitativ".

CICI IORDACHE-ADAM ■

La A-15, ca la A-16 și la A-16, ca peste tot

Cine umblă cu interese de piață prin cartierele Titan, Balta Albă și Baba Novac va avea satisfacția să descopere că deși lumea le spune complexelor comerciale, pe bună dreptate și pe bun-simț, „Macaralei", „Ozana", „Sălăjan" ori „Baba Novac", în scripte și pe firmă ele se cheamă soldățește A-7, A-13, A-2, A-15... Ca nu cumva să se supere A pe A și un șef de A pe alt șef de A. Dealtfel nici n-ar avea motive de supărare întrucît între marfa dintr-un A și marfa din alt A deosebiri nu prea se văd. Cum asta e, totuși, altă chestiune, să vedem în chestiunea sucurilor și a răcoritoarelor dacă încap cumva niște nuanțe. La cofetăria din A-15, situată la intrarea Ion Șulea (și în Complexul „Ozana"), ziua de 29 martie ne oferă Quick Cola și citronadă. Marin Tinella, șefa de unitate, crede că lumea preferă Quick Cola din pricină că vînzarea e „la sticlă". După opinia dumisale, citronada e mai bună. A fost la Laboratorul de cofetărie „Mărășești" și garantează pentru rețetă. Că bidoanele cu care se transportă licoarea nu fac o impresie prea bună este de-acum altă problemă.

La intrarea în A-16 (Codrii Cosminului) scrie „Brînzeturi", dar numele nu trebuie să ne tulbure prea tare fiindcă aici afli de toate, cu excepția brînzei. N-am fi drepți dacă n-am observa că Valeriu Pavelescu, șeful unității, se străduiește să fie aprovizionat din belșug cu ce se poate. „Noi nu prea vindem sucuri, zice el, pentru că avem în complex un chioșc care chiar așa se cheamă „Răcoritoare". Am încercat într-o vreme cu ceva căreia i se spune „Mentorit", dar am renunțat. Mi-e rușine de oameni să le vînd o apă colorată. Ei, dacă am avea Pepsi, ar fi altă treabă.

Ceea ce urmează are și harul și amărăciunea evidenței. În fiecare an ni se promite — iar interviurile publicate în pagină sînt mai pline cu promisiuni ca oricînd — și trece anul, se schimbă directorii, se schimbă ea și lumea, dar în cofetării și magazine alimentare găsim aceleași zemuri colorate cu gust ambiguu. Irina Frînculesi, șefa „Alimentarei" din A-15, vinde uneori Quick-Cola dar are probleme cu ambalajele, care nu sînt ridicate la vreme. Nu-i tocmai rău nici nectarul de fructe de fabricație indigenă numai că e concurat de calitatea nectarului de import. La chioșcul de răcoritoare de la A-16 se vinde, firește, citronada cu 8 lei litrul. Trebuie să fii un om cu mult curaj să bei citronadă după ce-o vezi stînd să fiarbă la soare și cu un dop de hîrtie în gîtul sticlei. La Cofetăria Complexului A-14, Nițu Viorica vinde tot Quick-Cola. Mai vinde și Citrom, un sue despre care se spun lucruri frumoase dar care-i confundat cu fostul Ci-Co. La A-7, Cornelia Dragostin, șefa magazinului alimentar, e plină de amabilitate față cu producția fabricilor noastre de sucuri, totuși nu poate să nu bage de seamă că pentru a vinde 10 000 de sticle de Quick-Cola a fost nevoie de 2 săptămîni de răbdare și că o cantitate asemănătoare de Pepsi s-a vîndut într-o zi. Cornelia Dragostin reclamă ambalajul compoturilor de fructe și struguri, îndeosebi al conservelor: tabla e ruginită, banderola e tipărită urît și e lipită de doamne-ajută. Dacă e cineva care vrea ca aceste conserve să nu se vindă, atunci un fel mai necomercial de a le trimite în magazine nici nu se putea concepe. Tot la A-7, în magazinul specializat de „Răcoritoare" se vinde orice altceva decît sucuri și răcoritoare, cu excepția, desigur, a Quick-ului și cu remarca (privind tot comerțul prost făcut) că pe sticla de Quick scrie uneori Rocola sau nu scrie nimic. Foarte drastic cu unele sucuri e șeful autoservirii „Esplanada" din cadrul Complexului A-6. A primit un timp o zeamă roz cu numele de „Zmeurică". El o vinde fiindcă n-are încotro, fiindcă una comandă și alta primește. Primește, de fapt, ce produce fabrica. Sigur, nu-i frumos să te gîndești cu drag la răul altuia, însă el le-ar da să bea o vreme celor ce-au inventat „Zmeurica" numai apă de-asta roz și alintată.

TUDOR OCTAVIAN ■

Să nu mai batem apa în piuă!

Chestiunea a devenit demult obligație sezonieră: În fiecare primăvară, presa atacă problema sucurilor și răcoritoarelor. Cine urmărește cu atenție dezbaterile similare din ultimele patru sau cinci primăveri, înțelege repede că aspectele problemei au rămas aceleași și că intervențiile presei de fapt nu au rezolvat mai nimic.

Calitatea acestui gen de băuturi nu se poate discuta pe sorturi, întrucît, în domeniul dat, haosul este desăvîrșit. S-au rulat zeci și zeci de denumiri, uneori atractive cînd nu sînt ilogice, dar conținutul sticlelor a rămas mereu același, și parcă de la an la an mai sordid. Și lucrurile, din acest punct de vedere, au ajuns într-un stadiu cînd producătorii trebuie obligați să ne explice cît se poate de limpede din ce-se compune un suc. Și asta încă nu este destul. Multe produse au fost lansate cu zarvă mare și în foarte puțin timp și-au pierdut pe drum calitățile inițiale, afirmate la prima șarjă de fabricație. Cu alte cuvinte, producătorii trebuie obligați, de asemenea, să respecte rețetele anunțate. Astăzi, dimpotrivă, ei nutresc ferma convingere că pot înlocui un component al unei rețete cu altul după cum îi taie capul și fantezia și după cum s-au aprovizionat cu materii prime, cu toate că nu le-a dat nimeni mandat să se joace cu sănătatea și bunăvoința noastră. Felul tacit cum a fost izgonit zahărul din totalitatea sucurilor și răcoritoarelor, interpretîndu-se abuziv recomandări firești de cumpătare, este grăitor. Copiii, mai ales, se îndepărtează pe zi ce trece de sucuri și asta probează mai bine decît orice falimentul lor.

Pe de altă parte, ca o consecință a drumului întortocheat dintre fabrică și punctele de desfacere, foarte multe sucuri și răcoritoare ajung în comerț alterate. Trebuie spus că pe alte meleaguri asemenea defecțiuni le rezolvă justiția. În schimb, noi trebuie să înfruntăm orice risc sanitar și să-i ajutăm pe producători și comercianți să-și facă planul. Nu numai o dată pătrund în comerț sticle cu suc pe care s-a așternut un praf gros și elocvent în ce privește vechimea lor. Nu numai o dată, în cofetării, mesele sînt încărcate de sticle din care consumatorii nu au îndrăznit să bea mai mult decît un gît de lichid dubios. E semnul cel mai sigur că la cofetăria în cauză se desfac sucuri alterate. Vînzătorii știu despre ce este vorba, dar nu le pasă. Cînd încerci să protestezi, ești apostrofat obraznic: și ce, vrei să le plătesc eu?! Într-adevăr, doi sau trei lei nu e mult, dar a deposeda un cetățean de doi sau trei lei prin asemenea procedee se numește escrocherie. Ea nu se răsfrînge asupra prestigiului unui derbedeu care nu-și respectă clienții, ci asupra firmei sub care insul în cauză își îngăduie chiar orice. Și această firmă, din cînd în cînd faptul să cuvine reamintit, reprezintă societatea noastră. Producătorilor trebuie să li se impună să marcheze pe sticle, cu exactitate, data fabricației sucului și termenul lui de valabilitate. Dar cu asta ajungem la legi care nu funcționează pentru gestionari cu protecție și pile, sau la dispoziții de-a dreptul uitate chiar din ziua emiterii lor.

Din experiența cu alte produse, știm că pentru producătorii noștri de bunuri îmbuteliate este extraordinar de greu, dacă nu chiar imposibil, să aplice drept și curat o etichetă pe o sticlă oarecare. Dar nu trebuie să desperăm. Trebuie să-i ajutăm pe producători să învețe măcar din experiența vecinilor noștri, de la care ne parvin sucuri de calitate statornică și, mai mult, îmbuteliate cu o acuratețe apetisantă. Apoi, nu o dată, sticlele noastre ajung la consumator îngălate într-un slin gros și respingător și înghesuite în navete pline de noroi și de jeg. În interiorul recipientelor colcăie depuneri și corpuri străine, stîrnind în noi bănuiala, nu departe de certitudine, că nu au fost spălate cu anii.

În sfîrșit, o problemă mai delicată și numai aparent colaterală fondului se arată a fi însuși prețul sucurilor. Cu o consecvență demnă de cauze mai bune, prețul lor e fixat așa ca să nu fie niciodată rotund și vînzătorului să-i rămînă întruna un rest oarecare. Și vînzătorii sînt mereu în criză de mărunțiș. Nu ne antrenăm în calcule, țelul nostru nefiind acela de a dovedi că sîntem tari la aritmetică. Dar pe calea aceasta, dintr-o prestație menită să satisfacă nevoi și gusturi cetățenești, comerțul de sucuri a devenit o mare afacere. Omul de la tonetă sau omul din chioșc au devenit personaje distincte ale societății noastre, cu maniere, citește obrăznicii, și profituri distincte. Nu întîmplător, majoritatea chioșcurilor și tonetelor specializate au căzut pe mîna unor plăvani dubioși și suspecți. Aceeași ciudățenie grevează prețurile înghețatei, pateurilor sau al altor mărunțișuri alimentare desfăcute prin improvizațiile urbane numite tonetă sau chioșc. Încît, pentru cine studiază cu atenție lucrurile, ideea unei rețele cu canale de dirijare a beneficiilor frauduloase ferm orientate plutește în aer.

Oricum, rădăcina problemei sucurilor și răcoritoarelor rămîne în sectorul de fabricație. Și în primăvara aceasta avem nevoie de fabrici de sucuri și răcoritoare, nu de fabrici de promisiuni. Altfel, este preferabil apa minerală sau apa de la cișmea, simplă, rece și sănătoasă.

MIHAI PELIN ■

Opinia unui alegător

Nu avem nimic de ascuns

Pledez iarăși pentru discutarea liberă și nestînjenită a tuturor problemelor care ne preocupă în viața de toate zilele și mai ales pledez pentru respingerea categorică a **falsei vigilențe** în numele căreia păstrăm secrete cunoscute de toată lumea chiar și de copii de grădiniță sau păstrăm secret în jurul unor chestiuni exact față de cei care, oricum, trăiesc aceste **secrete false** în viața lor de fiecare zi. Într-o școală anume se petrec fapte reprobabile, chiar fără precedent se pare pînă azi și nu numai în localitatea respectivă, școala întreagă cunoaște aceste fapte, cartierul întreg le cunoaște, orașul întreg le cunoaște, însă noi tăcem public și exact ca în povestea cu omul care a ouat un ou de gîscă iar după aceea s-a așezat să-l clocească, zvonul se rostogolește ca un bulgăre de zăpadă și cu contribuția fanteziei prodigioase a **mahalalei**, nu fizice, ci spirituale, se ajunge la un adevărat coșmar social. De ce e nevoie de această falsă grijă pentru, chipurile, puritatea ozonală a atmosferei dacă, în fapt, tocmai pe această cale, a **„secretului"** se ajunge la grava poluare a acelei atmosfere? Dar există savante cercetări și studii de psihologie și sociologie care infirmă violent o astfel de **politică struțistă**, ca să formez și eu un cuvînt, într-un spațiu în care și poluarea limbii a devenit o chestiune la ordinea zilei.

Pot eu să mă fac că nu știu nimic despre nimic cînd de la proprii mei copii la vecinii de stradă și confrații de slujbă toți mă întreabă și se întreabă ce e adevărat și ce nu e adevărat într-o chestiune care a ajuns subiect la scara unor **mari colectivități?**

— Ce știți despre **insecte?** — mă întreabă un țăran la Slătioara și eu zic că nu știu nimic.

— Nu se poate, se îndoiește el elegant dar și cam nemulțumit de lipsa mea de încredere în el; adică, bine dragă tovarășe, dumneavoastră care stați la centru și le știți pe toate, de ce n-aveți încredere în mine? Eu nu trebuie să știu ce e adevărat și ce e zvon?!

Are sau nu dreptate acest țăran să știe ce e cu insectele, — el vrea să spună secte — fiindcă nu el a lansat zvonul? Are, pentru că el acum a ajuns să-și ducă copiii la școală exact ca orășanul care are grijă să-i treacă strada foarte aglomerată.

Societatea noastră este o societate puternică, cu temelii foarte puternice, ne află la aproape patruzeci de ani de la preluarea puterii de la burghezie, noi sîntem stăpînii și proprietarii și beneficiarii acestei lumi, cum ne putem închipui că dacă arătînd că într-un loc sau altul s-au produs niște abateri grave, periclităm temelia de beton a acestei societăți? Ar însemna atunci să acredităm ideea că noi înșine nu sîntem siguri de temelia edificiului nostru și îl considerăm atît de fragil încît credem că el se poate clătina dacă spunem pe nume unui fapt antisocial.

Vine un caricaturist tînăr, născut și crescut și educat și format și diplomat în spațiul spiritual socialist, **în regimul nostru**, cum se spune, vine, zic, un caricaturist tînăr și satirizează situații comice sau ilustrînd oportunismul, lichelismul politic, lipsa de răspundere, prostia chiar, situații care se petrec și la noi, în socialism, pentru că nimeni n-a dat sau nu ne-a dat nouă, constructorilor socialismului nici rețeta infailibilității, nici adeverința capabilă să ne dispenseze brusc de atitea tare omenești chiar și de prostie (data viitoare îmi propun să vorbesc despre **forța prostiei**) și imediat intră în funcțiune vigilența și în loc să ne bucurăm că un tovarăș al nostru cu spirit de observație ne atrage cu umor atenția asupra unor erori, intrăm în alertă, ne uităm la bietul caricaturist cu niște ochi păgîni care **îngheață puțul**, vorba lui Caragiale și sîntem gata să suspectăm și propria noastră satisfacție.

— Domnule, băiatul are dreptate, ne-a prins bine, zic eu cuiva, bucuros că, în sfîrșit, după atîta propagandă sforăitoare în favoarea satirei apare un caricaturist politic, vreau să spun implicat în viața social-politică așa cum cer documentele de partid pe care le-am aplaudat atît de frenetic.

— Da, zice amicul căruia îi destăinuiesc bucuria, da, însă e bine să vedem unde duc aceste caricaturi, ce efect au ele la public, ce spune atunci publicul despre noi, cum ne judecă.

— Care **NOI?** întreb eu, publicul nu e **NOI?** Numai **noi** doi sîntem **noi?** Adică constructorii societății noi? Publicul nu e și el constructorul noii societăți? Cum, adică, ne judecă pe **noi?** El, publicul, nu se autojudecă în același timp? De unde convingerea că **numai NOI care sîntem puși să aprobăm expoziția** lui de caricaturi sîntem vizați în această expoziție? De unde elitismul acesta social? Dar el, caricaturistul se referă la toată lumea, deci la întreg publicul care e alcătuit din constructorii societății noi și acest public recunoaște cinstit că artistul are dreptate. **Noi** trebuie să îndreptăm lucrurile care merg prost, nu să ne supărăm pe artist că le arată. Nu el artistul e autorul erorilor pe care le satirizează ci **noi**, atunci să ne supărăm pe noi și să punem mîna să îndreptăm lucrurile. Dacă artistul ne arată ce e bine și ce nu e bine nu înseamnă că acest bine sau acest rău nu există. De ce ne ținem secret și ce ținem secret?

Nu e mai firesc, mai democratic, mai cinstit, mai în spiritul politicii noastre comuniste să spunem lucrurilor pe nume cu fruntea senină, cu privirile senine, cu gura deschisă, decît să tot șoptim între noi și cînd e vorba să spunem ce avem de spus să ne îmbătușăm de falsă vigilență?!

Cine nu știe că șoapta e mai puternică și mai periculoasă decît vocea limpede și clară și decît rîsul cu toată gura gîlgîitor, aducător de sănătate?!

DINU SARARU ■

Ce se ascunde sub paravanul „sacrificărilor din necesitate"?

Nu ne propunem să dăm sfaturi celor care știu mult mai bine decît noi cum trebuie crescute și îngrijite animalele. Dar avem dreptul și datoria să ne spunem părerea, să reținem atenția celor vizați ori de cîte ori ne sesizăm de fapte care contravin bunului mers al zootehniei, care lezează, în ultimă instanță, interesele noastre, ale tuturor.

Așadar, apropo de „sacrificările din necesitate". Se mai întîmplă — nu este nimeni absurd — să se schilodească vreun animal și așa, din senin: alunecă într-o rîpă, își rupe un picior, se mai împung cornutele între ele... Chiar să eviți orice „accident" de acest fel nu este prea simplu. În asemenea situații, evident, „sacrificările din necesitate" sînt indiscutabile. Din păcate, însă, sus-numita formulă a devenit pentru unii factori din zootehnie un ciudat paravan, în spatele căruia se încearcă ascunderea a tot felul de consecințe grave ale necinstei, neglijenței, indolenței sau nepriceperii. Să ne fie iertată indiscreția de a privi dincolo de un asemenea paravan, dar zootehniștii care încearcă să se „scuze" prin asemenea procedee o fac prea... de oaie! Nu mai departe, șeful fermei zootehnice a C.A.P. Obreja, județul Caraș-Severin, Nicolae Căprioru — cercetat în prezent de către miliție, împreună cu alți complici, pentru sustrageri de oi din turma cooperativei — a recurs și el la paravanul „sacrificării din necesitate", însă în realitate a fost vorba doar de „necesitatea" rotunjirii substanțiale a turmei personale de oi pe seama avutului obștesc, căruia i-a fost provocat, astfel, un prejudiciu de circa **80 000 lei.**

La C.A.P. Corbița, județul **Vrancea, „necesitatea" sacrificării celor 22 bovine** a fost determinată de o cauză care provoacă și prin alte părți pagube însemnate, cauză care ar trebui să alarmeze mai profund factorii de răspundere din acest important sector al economiei și anume **neglijența.** Astfel, îmbolnăvirea bruscă a celor 22 bovine și recurgerea la sacrificarea lor a fost determinată de **intoxicarea cu substanțe chimice.** Într-adevăr, așa cum au stabilit cercetările, tractoristul **Dănuț Guțan, care** transportase cu o zi înainte cu remorcile îngrășăminte chimice, a transportat, cu aceleași remorci, fără să înlăture substanța toxică rămasă după descărcare, și furajele pentru animale.

Douăzeci de bovine au fost sacrificate recent „din necesitate" și la C.A.P. Silistraru, din județul Brăila. Nimeni n-a știut, inițial, ce se întîmplase cu bietele animale care, la puțin timp după ce au fost hrănite cu furaje proaspăt tocate, au început să se chircească, să nu se mai poată ține pe picioare, dînd semne că se află în pericol. După sacrificare, s-au descoperit în stomacul și intestinele acestora bucăți de sîrmă și pietriș, care le provocaseră leziuni ucigătoare. Specialiștii de la alte unități similare atrăseseră prin presă și la televiziune atenția asupra consecințelor pe care le pot provoca animalelor bucățile de sîrmă provenite de la baloții de furaje, tocați fără o prealabilă măsură de recuperare a metalului și a altor corpuri străine și periculoase, dar cei de la C.A.P. Silistraru n-au recepționat asemenea „semnale" după cît se pare.

Așadar, paravanul „sacrificărilor din necesitate" a devenit prea transparent pentru justificarea unor mentalități atît de păgubitoare.

MIHAI GROZAVU ■

ŞAH

Ce gîndesc candidaţii?

Lumea şahistă trăieşte faza cea mai disputată, cea mai plină de spectacol a unui nou campionat mondial.

Sînt cunoscuţi toţi pretendenţii la titlul mondial. Cine va fi acela care va ajunge să-l întîlnească pe Anatoli Karpov, cel care a obţinut „pe hîrtie la masa verde" titlul de campion mondial, în anul 1975, prin neprezentarea lui Fischer, menţinîndu-l pînă astăzi ? Cine va înfrunta pe tînăra campioană mondială în anul 1984 ?

Ediţii de-a rîndul lupta pretendenţilor la coroana mondială a avut loc sub forma unui turneu al candidaţilor, jucătorii străini neputîndu-şi manifesta şi apăra corect şansele în faţa numeroşilor jucători sovietici veşnic prezenţi, solidari şi cointeresaţi în menţinerea supremaţiei mondiale în şah.

Neînchipuit de anevoiasă a fost „starea de asediu" dusă de Fischer împotriva regulamentului internaţional ! EL, doar el, Fischer a obţinut după interminabile proteste, tratative şi retrageri ostentative din turneele interzonale ca lupta pretendenţilor la titlul mondial, în cele din urmă, să se desfăşoare în spirit olimpic (învinsul este eliminat) în trei faze : sferturi, semifinale şi finala meciurilor candidaţilor (care desemnează şalangerul campionului mondial). În prima etapă se joacă 10 partide, în cea de-a doua 12 partide la masculin şi 10 partide la feminin, iar în cea de-a treia etapă 16 partide la masculin şi 12 partide la feminin. Dacă survine egalitatea se mai joacă încă 4 partide suplimentare.

Este bine cunoscut numele lui Victor Korcinoi (Elveţia), produs al şcolii de şah sovietice, şalangerul ultimelor două ediţii ale campionatului mondial, învinsul veşnic pus pe proteste şi comentarii în faţa lui Karpov. Botvinnik spunea „Korcinoi este un luptător excepţional. El se aruncă asupra adversarului cu curaj, dar în acelaşi timp, îşi înregistrează bine greşelile".

La 26 martie, la Bad Kissingen (R.F.G.) Korcinoi îl va întîlni pe multiplul campion al Ungariei, pe binecunoscutul mare maestru Lajos Portisch, cel care începînd cu anul 1974 reprezintă o prezenţă activă în meciurile pretendenţilor. Desigur Portisch este nemulţumit de tragerea la sorţi, dar nu o mai poate modifica întrucît a făcut-o deja prin protestul depus împotriva preşedintelui F.I.D.E. la Congresul de la Lucerna, prin care solicita ca bileţelele din urnă să conţină nu numere, ci numele jucătorilor, pentru că el este Domnul Portisch ! !

Cel de-al şaselea campion mondial, Vasili Smîslov revine în lupta pentru titlul suprem la douăzeci de ani de la cîştigarea acestui titlu, fiind un exemplu de longevitate sportivă !

La Velden (Austria) va avea loc meciul dintre Smîslov şi marele maestru vest-german Robert Hübner, care de astă dată trebuie să ţină seama de adversar, deşi la tragerea la sorţi a refuzat să participe, neinteresîndu-l, deoarece „nu-i place să-şi dăruiască timpul degeaba"...

La Alicante (Spania), începînd cu data de 3 aprilie Torre, tînărul mare maestru filipinez, va juca împotriva lui Zoltan Ribli (Ungaria), cîştigătorul turneului interzonal de la Las Palmas, cunoscut iubitorilor de şah din România de la turneul zonal de la Herculane. Ce mare păcat că marele maestru român Mihai Şubă n-a reuşit să-l secundeze în clasament, din cauza unei jumătăţi de punct, pe Ribli la Las Palmas, aşa cum o făcuse, spre bucuria noastră, la zonalul de la Herculane !

Ce pronosticuri s-ar putea face ? Se va adeveri declaraţia lui Garri Kasparov făcută înaintea începerii meciului său cu Alexandr Beliavski : „Lupta în meciurile pretendenţilor la titlul mondial de şah se va da cu precădere între tinerii mari maeştri" ?

Ce îşi va spune cuvîntul de astă dată ? Memoria variantelor, iniţiativa sau aşteptarea, stările emoţionale ori calmul, duelul psihologic sau rezistenţa fizică, tactica ori strategia, sau poate gîndul lui Reti, care considera că : „în ideea de şah şi în dezvoltarea gîndirii şahiste se reflectă imaginea luptei intelectuale a gîndirii".

MARGARETA MUREŞAN

P. S. Şahiştii şi iubitorii şahului au citit, desigur, în numărul trecut numele „Boussis" aşa cum era şi normal : „Byissis", precum îl cheamă, precum l-a surclasat Fischer nu de mult şi precum transmiterea materialului nostru prin telefon n-a putut reţine corect.

Prin telefon de la trimisul nostru :

UN DEBUT CU TOTUL NESATISFĂCĂTOR

Belgrad, 30 martie : Selecţionata olimpică a României a debutat cu totul nesatisfăcător în preliminariilor JO '84, pierzînd la scor, 1—4, partida cu echipa similară a Iugoslaviei. Rezultatul meciului de la Belgrad reprezintă practic aspectul partidei, jucătorii iugoslavi învingînd net, de o manieră categorică, atestată atît de numărul mare de ocazii la poarta lui Speriatu, cît şi de modul cum au acţionat în teren, cum au conceput şi organizat jocul propriu-zis. Partida n-a avut decît circa 30 de minute de echilibru, încheiate cînd Radu s-a aflat la un pas de... 2—2, dar a ratat dintr-o poziţie favorabilă. Această perioadă a marcat eforturile mai susţinute ale lui Irimescu, Donose, Şoiman şi Bărbulescu, reprezentativa noastră olimpică reuşind să-şi creeze cîteva bune ocazii de gol, datorate în special împingerii jocului în jumătatea adversă, un „risc" pe care l-a acceptat însă abia la 0—2 ! În rest, îndeosebi în prima repriză, am avut impresia că antrenorii Staicu şi Frăţilă încearcă să redescopere „betonul", lăsîndu-i în faţă doar pe Şoiman şi Iordache, cărora se căuta să li se adreseze mingi foarte lungi şi fără speranţe. Cum însă apărătorii noştri au greşit adesea (Speriatu, M. Marian, Pană, Cazan chiar), după un început calm, gazdele s-au impus tot mai net, învingînd detaşat şi pe merit.

Revenirea de după pauză a fost mai curînd determinată de ruşinea unei înfrîngeri la scor. Să nu invocăm numai momentul psihologic al minutului 75 (cînd Radu a ratat şi Jivkovici, pe contraatac, a ridicat scorul la 3—1), să ne gîndim mai ales la jocul cu totul păgubos, învechit, practicat de formaţia noastră. Echipa olimpică a antrenorului Staicu a fost formată, se spune, pentru împlinirea unei performanţe : calificarea la Jocurile Olimpice. S-a renunţat la ideea alcătuirii unei formaţii tinere, de perspectivă (aşa cum au procedat iugoslavii), pentru acest scop. Ce fel de performanţă şi-a propus, s-a văzut foarte bine, a suferit o înfrîngere la scor din partea unei echipe a cărei medie de vîrstă a fost mult scăzută faţă de cea a formaţiei noastre. Sigur, nu sîntem decît la începutul jocurilor de calificare, n-am disputat decît o singură partidă şi mai sînt încă foarte multe de jucat. Ceva însă trebuie să se schimbe. Ne gîndim, în primul rînd, la necesitatea remanierii formaţiei în ideea schimbării totale a opticii de joc şi a stării de spirit.

Gheorghe Staicu, necăjit că nu l-a putut folosi pe argeşanul Nica, accidentat, îl acuza, după meci, pe Speriatu de primirea a trei goluri parabile. Este adevărat. Speriatu n-a apărat nici pe departe aşa cum a făcut-o în acest început de campionat la echipa sa de club, dar explicaţia antrenorului nostru ni se pare cu totul insuficientă, ea neluînd în consideraţie jocul foarte slab al întregii noastre formaţii, slăbiciunile ei, lipsurile. Atît pentru această transmisie, voi reveni săptămîna viitoare.

DUMITRU GRAUR

•

Tot miercuri, la Timişoara, dar într-un meci amical, prima reprezentativă de fotbal a României a cedat, 0—2 (0—1), selecţionatei similare a Iugoslaviei. Fără a dramatiza, n-a fost decît o partidă de verificare, e cazul să arătăm că, mai ales în prima repriză, jocul tricolorilor a fost slab. Sperăm că antrenorii Lucescu şi Rădulescu vor trage învăţămintele de rigoare, eşecul de la Timişoara fiind un avertisment serios înaintea întîlnirii cu Italia, de la 16 aprilie. Vom reveni.

Amintiri de la Craiova

Scriu aceste rînduri, de fapt le dictez, după ce am trecut Dunărea şi mă îndrept spre Tulcea, urmărit de fantastica victorie a celor pe care i-am iubit de mult, cît am putut i-am ajutat şi iată-i acum în elita fotbalului european : admirabilii echipieri ai Universităţii Craiova. Văd că unii colegi din presă, spre deosebire de alte dăţi cînd căutau să acopere adevăruri, acum au tăria şi colegialitatea să spună multe din cele care au stat la temelia afirmării internaţionale fără precedent a unei echipe româneşti. Sînt întrebat cîteodată de oameni de ce nu mă mai bat atîta pentru Craiova şi de ce îmi place să mă lupt pentru dreptatea minunatei şi pătimitei echipe care e Rapid Bucureşti. În primul rînd, fac aici afirmaţia că le iubesc pe amîndouă — şi pe Universitatea Craiova, şi pe Rapid Bucureşti — dar a iubi nu înseamnă a fi prezent neapărat la praznic, ci a lupta pentru binele a ceea ce iubeşti cînd e nevoie de lupta ta şi de iubirea ta. Îi iubesc pe olteni şi piteştenii care, într-un cor imens mi-au cerut să cîntăm **Cîntec pentru Oltenia**, şi l-au cîntat alături de noi, deşi cu cîteva luni în urmă i-au cotonogit pe olteni pe terenul din Piteşti. Iar unii oameni de ordine au şi lovit jucători olteni intrînd în teren, spre exemplu, ca să-l pedepsească pe Irimescu — ceea ce e totuşi fără precedent în istoria fotbalului românesc. Peste tot luptele interne s-au aplanat şi toată lumea vrea ca Universitatea Craiova să ia Cupa U.E.F.A. Şi noi dorim aceasta, chiar şi noi care am crezut că e imoral că în 1982 Universităţii Craiova i-a fost luat dreptul de a concura la cîştigarea Cupei României. Cei care au făcut nedreptatea, care au ofensat cea mai bună echipă de fotbal din România, una din cele mai bune din Europa — Universitatea Craiova — mai au şi puterea acum să se prefacă ridicol, că se bucură de victoria Universităţii. Înţeleg vorba lui Marghiloman că în România nu-i avantajos să ai duşmani pentru că de îndată ce îi învingi îţi devin prieteni. Totuşi, cineva ar trebui să plătească erorile. Şi nu de alta, ci pentru că dacă nu există o justă răsplată pentru bine şi rău, oamenii se vor obişnui să facă mai ales rău, întrucît e şi mai la îndemînă şi nici nu există pedeapsă cînd se confirmă că ai făcut rău.

Dar ca să răspund la întrebarea de ce ţin cu Rapid tocmai cînd Craiova e în Cupa U.E.F.A., am să fiu explicit. Mi se pare că e moral să ţin cu cei care, în modestia lor, în truda lor de fiecare zi, în patriotismul lor nemachiat, netrucat, neastîmpărat sînt marea oştire română, sînt sacrificaţii tuturor momentelor de cumpănă, sînt cei care pot greşi mult pentru că iubesc mult şi fac mult. Între cele două iubiri ale mele, Craiova şi Rapid, n-am să mă duc la Lisabona cu Universitatea, deşi băieţii de la Craiova cred că le port noroc şi mă roagă să merg cu ei, ci am să rămîn în ţară, ca eventual să-i văd pe cei mai frumoşi dintre amăriţi, rapidiştii, care sînt sîngele fotbalului românesc. Fără rapidişti, fotbalul nostru ar fi fost, de-a lungul deceniilor, un joc de salon şi o încrucişare rîioasă de papioane. Rapid reprezintă elementul vital, sărăcia care nu se mulţumeşte cu condiţia ei şi nici nu vrea să fie privită cu milă. Rapid reprezintă galeria care crede în permanenţă că indiferent cine ar cîştiga cupa intercontinentală tot Rapid este cea mai bună echipă. Rapid e însăşi iubirea, adică absurditatea ajunsă la sublim. Cînd Rapid va deveni campioana României, mă voi retrage şi voi lăsa la praznic scaunul gol pentru cine se va nimeri să aibă poftă de mîncare şi de un şpriţ în cinstea victoriei. Acum, mă mai duc la Rapid să-mi urle nebunii în ureche, să-mi mănînce unul seminţe de dovleac pe poalele pardesiului, să mă strige unul cu o voce răguşită din partea ailaltă a tribunei : Bine ai venit, mă, Adriene ! Mai las-o dracului, mai vino şi pe la noi ! Mă voi duce la Rapid, în locul unde joacă echipa aceasta şi nu la Lisabona, unde pleacă să nu fie învinsă iubirea mea pe viaţă, iubirea tuturor alor mei, a tatălui şi-a lui fiu-meu, Universitatea Craiova.

Am promis că voi scrie cîteva rînduri despre cum a fost la Craiova, amănunte, anecdote. Întîi de toate că am stat între doi oameni între care mi-a fost drag să stau, generalul Nicolae Stan, vicepreşedinte al C.N.E.F.S., şi Nadia Comăneci. Ne obseda gîndul că nu putem rezolva cu centrări pe sus lupta în favoarea noastră. Aşa a şi fost. Golul s-a marcat cu piciorul, iar nu cu capul, pentru că, era clar, careul nu putea fi dominat decît de Briegel. Cămătaru nu are voie să fie păcălit de tehnicieni că ştie să joace numai cu capul. La ora de faţă, el este un tehnician de mare fineţe şi-n jocul pe jos mi se pare la fel de periculos ca şi în cel pe sus.

Dar amuzantă a fost prezenţa la meci a Nadiei Comăneci. În primul rînd că Nadia habar n-are de fotbal şi, în al doilea rînd, că îl iubeşte totuşi. Atît de scumpă şi de simpatică era, încît, la un moment dat m-a întrebat :

— Auzi, dar de ce fug ăia toţi în partea aia ?

— Păi, dacă acolo este mingea !

— Aha, aşa se face ? Auzi, dar Gheorghiţă care e ? m-a întrebat.

— Care Gheorghiţă ? !

— Ei, care Gheorghiţă ! Gheorghiţă Geolgău !

— Va să zică mă întrebi de băieţi !

— Dar ce vrei, să te întreb de fete ?

I l-am arătat pe Gheorghiţă, iar cînd Gheorghiţă, în al cărui destin, cînd era mic de tot, am crezut — şi iată că nu-i rău — a ratat ocazia aia mare cît toată Cupa U.E.F.A., îmi venea să urlu. Dar Nadia :

— Uite-l pe Gheorghiţă !

— Fi-ţi-ar Gheorghiţă să-ţi fie ! Uite-l c-a ratat !

Dar Nadia m-a întrebat :

— Cum a ratat ?

— Adică trebuia să dea mai jos, să dea gol !

— De ce a dat sus ?

Ce să-i mai răspund ? ! Am dus-o la Gheorghiţă după meci. Au fost destul de timizi unul cu altul. Gheorghiţă se uita, bineînţeles, în sus. Căuta încă locul de unde să mai rateze o dată.

Pe de altă parte, Nadia, deşi făcea pe sportiva, pe grozava, a început să dîrdîie.

— Ce ai, Nadia ? am întrebat.

— Am să-ţi spun ceva : eu nu sînt friguroasă, dar mi-e frig de nu mai pot.

Şi nu era o zi friguroasă. Lasă că atîţia care au felicitat-o în toate ocaziile cînd a adus titluri mondiale în România puteau să-i ofere o haină. Dar l-am rugat pe prietenul şi colegul meu, Constantin Balacciu, să se ducă repede să-i aducă un palton, s-o înfofolim. Aşa, Nadia s-a mai potolit şi a putut să constate o chestie pe care probabil nu a observat-o pînă acum, — „la fotbal ăştia fug tot timpul". Iar cînd a început rumoarea galeriei craiovene, s-a apropiat de urechea mea şi mi-a zis :

— Mamă ! Ce strigă şi ăştia ? ! S-a făcut pielea de găină pe mine !

După aia m-a întrebat care e Balaci.

— Numărul 8, am zis eu.

Zece minute Nadia s-a mirat cum de optarul este Balaci, cînd ea auzise şi ştia că arată altfel. Apoi, mai tîrziu, m-am lămurit că ea se uita la optarul vest-german.

— Auzi ? Dar Mircea o fi pe aici ? m-a întrebat.

— Uite-l în spate !

Cînd a dat cu ochii de Lucescu, Nadia s-a fîstîcit, nu a mai avut naturaleţea de dinainte. Oricum, avea o tensiune emoţională formidabilă. Şi mă uitam la ea şi nu-mi puteam imagina cum într-o fiinţă atît de fragilă, atît de frumoasă, atît de inteligentă şi atît de copilăroasă s-a concentrat atîta energie morală de-a lungul unor mari competiţii pe care le-a bătut, devenind cea mai bună sportivă română a tuturor timpurilor. Nadia, Nadia ! Dacă ai şti dumneata cît m-ai liniştit la meciul Universitatea Craiova—F.C. Kaiserslautern cu candoarea dumitale absolută, cu umorul copilăros şi cu încrederea că pînă la urmă va marca Gheorghiţă, deşi Gheorghiţă ieşise de mult din joc ! De fapt, Gheorghiţă este toată Universitatea Craiova.

În noaptea de dinaintea meciului, m-a vizitat în camera în care stăteam la hotelul Jiul, Mircea Lucescu. Mare păcat îşi fac unii colegi ai mei înjurînd aiurea pe acest om extraordinar, cu o minte clară şi cu o competenţă dorinţă de a face bine fotbalului românesc. Şi eu îl bănuiesc pe Lucescu de anumite „inteligenţe" prea practice. Şi eu cred că nu e totdeauna obiectiv. Şi eu cred că îl tentează cîteodată prea mult să joace prea puţin pe poartă. Dar, în esenţă, acum, la cîrma naţionalei se află un om deosebit, un om cu care se poate sta de vorbă serios, un om care ştie să asculte vocea oamenilor, un om care e departe de orice prejudecată, un om care — ajutat de un sistem corespunzător şi de nişte organe de decizie într-adevăr decise — va putea conduce strălucit, sub raport tehnic, fotbalul românesc. I-am iubit şi pe alţi antrenori. Nu voi uita niciodată că un antrenor român de superclasă s-a numit şi se numeşte Constantin Teaşcă. Nu voi uita niciodată că am crezut şi cred că Viorel Mateianu este un mare antrenor şi că dacă mîine mi s-ar cere să fac o echipă, pe Mateianu l-aş pune s-o conducă. Dar nu voi putea să nu observ că acest Mircea Lucescu, format, ca şi Cornel Dinu, la şcoala de oameni inteligenţi şi serioşi a Clubului Dinamo, înţelege în profunzime misiunea sa. Evident, şi eu l-am criticat pe Lucescu cînd am crezut că a greşit. Aşa cum i-am criticat şi pe Balaci şi Cămătaru, cînd mi s-a părut că fură fotbalul şi luptă împotriva intereselor oltenilor. Dar cînd unii ziarişti s-au năpustit cu o nedreaptă şi incalificabilă furie împotriva lui Cămătaru, creînd[illegible] se acestuia grave complexe psihice, îm[illegible]olnăvindu-l psihic, am considerat de datoria mea să sar de partea lui Cămătaru să-l apăr, să-i dau posibilitatea să răspundă atacurilor împotriva sa, şi să-l ajut, cu puterile mele, în felul meu şi prin articolele mele, să dovedesc că în fotbalul de performanţă cel mai bun vîrf central pe care-l are România de azi, Rodion Cămătaru. Şi eu am crezut că Balaci a fost şi este uneori egoist. Şi eu consider că Balaci nu ştie încă să fie disciplinat. Dar n-am putut să nu observ că Balaci este, de ani de zile, cel mai bun fotbalist român. Şi eu am fost supărat pe Costică Ştefănescu. Şi aveam mai multe motive decît unii care n-au contribuit cu nimic la limpezirea vieţii lui, că şi el şi alţi olteni s-au purtat cu mine nedrept şi cinic, ca şi cînd nu eu aş fi fost acela care, de zece ani, în planul gazetăriei — şi nu numai atît — am pus umărul, mi-am pus numele şi-am făcut chiar sacrificii personale în slujba Universităţii Craiova. Dar Costică Ştefănescu joacă astăzi mai bine decît Beckenbauer ieri. Mircea Lucescu îmi spunea în noaptea de 15 spre 16 martie că dacă Universitatea Craiova nu bate Kaiserslautern, România nu poate bate Italia. Nu l-am auzit pe Lucescu spunînd o singură vorbă împotriva nedreptăţilor pe care i le fac unii gazetari şi m-am bucurat să recunosc în el un fair-man.

Aş mai avea de spus doar că echipa de reporteri ai revistei Flacăra a primit cu plăcere propunerea conducerii judeţului Dolj de a se ocupa de editarea programului de meci Universitatea Craiova—Benfica Lisabona din 20 aprilie.

Totodată, Cenaclul Flacăra a primit cu aceeaşi plăcere invitaţia de a fi prezent în preziua meciului, în ziua meciului şi după meciul cu Benfica Lisabona în capitala de astăzi a fotbalului românesc, Craiova.

Eu cred că o victorie sportivă poate determina în întreaga societate o stare de spirit pozitivă. Multe necazuri au trecut în planul doi, multe din cozile de la benzină au devenit mai suportabile după victoria craiovenilor. Iată de ce a sprijini Craiova înseamnă a sprijini consolidarea în climatul social românesc a unei stări bune de care e atîta nevoie.

Oltenia, eterna Terra-Nova,
Un cîntec are astăzi şi-n priviri,
Hai, Universitatea, hai Craiova,
Tu, campioana unei mari iubiri !

ADRIAN PĂUNESCU

Europenele bat la ușă

Un examen greu pentru boxul nostru

Mărturisim cinstit că de la masa presei am urmărit cu strîngere de inimă derularea galelor din cadrul turneului internațional „Centura de aur", desfășurat timp de o săptămînă în Palatul sporturilor din Capitală. Cauzele scepticismului nostru au fost determinate de declinul mișcării pugilistice internaționale și, mai concret, de schimbările importante care s-au petrecut nu demult la conducerea federației noastre de specialitate (venirea unui nou responsabil, Mihai Trancă, și readucerea la conducerea lotului național a lui Ion Popa). După cum se știe, un nou conducător de federație are nevoie de timp pentru a-și impune gîndurile, chiar dacă cel solicitat, cum este cazul lui Mihai Trancă, nu s-a aflat departe de „groapa cu lei". Dacă mai adăugăm faptul că, odată cu secretarul federației, a fost readus ca antrenor federal cunoscutul Ion Popa, putem foarte ușor să realizăm care era starea boxerilor noștri înaintea gongului inaugural.

Ceea ce dorim să reamintim acestor inimoși specialiști este faptul că boxul se bucură la noi de mare audiență la public și că ei au datoria sfîntă de a nu uita nici o clipă acest lucru. Astăzi publicul mai vine la box cu ochii închiși, dar ne întrebăm pînă cînd ? După noi, nu este departe ziua cînd spectatorul va răspunde absent, chiar la un turneu intitulat „Centura de aur" ! Pentru că acel care crede că au fost uitate primele turnee ale „centurii", cînd au participat boxeri de reală valoare internațională, se înșală. Ce a rămas astăzi din celebrul turneu ? ! Ziarele au anunțat participarea a 10 țări, dar, vai, cît de puțini ar arăta o aliniere a tuturor participanților în fața publicului plătitor ! Dacă e să fim drepți, singurele garnituri demne de luat în seamă ar fi numai cele ale Cubei și Venezuelei. În rest, participare simbolică. Delegația cubaneză a venit obosită după un lung turneu european, reușind totuși să aibă șapte finaliști și să cîștige tot atîtea centuri de aur. Numai acest singur exemplu socotim că este edificator pentru a ne da seama de valoarea combatanților actualei ediții a competiției. Delegația Venezuelei s-a prezentat foarte bine și nu știm cum de s-a făcut că nici unul dintre inimoșii ei boxeri nu au văzut reflectoarele finalelor. Ne-ar bate domnul dacă am spune că deciziile arbitrilor n-au fost juste, dar parcă necuratul și-a băgat coada ! Cred că nu există nici un iubitor al boxului care să nu fi preferat o finală la 51 kg între cubanezul Pedro Reyes și venezueleanul Jesus Pol decît prezența penibilă din finală a lui Ion Boboc, boxer de buzunar, aflat la sfîrșitul carierei și care, din păcate, mai lovește și astăzi neregulamentar. După noi, în finală, Boboc trebuia oprit să mai boxeze fiind pur și simplu un sac de antrenament în fața experimentatului Reyes. Și cu aceasta dorim să atacăm o altă problemă : cea a omului de colț, care mai ales în boxul amator are obligația de a-și proteja elevul. Cînd spunem acestea, ne gîndim la Fedea Panfil, boxer de perspectivă, elev al cunoscutului Vasile Mariuțan. În meciul cu Georgică Donici, el a fost evident depășit, ajungînd la un pas de K.O. Ne uitam la antrenorul său și nu-l puteam înțelege, căci Mariuțan a cunoscut gloria careului magic, în ciuda unui stil reținut și temător. Că-și educă elevul pentru o luptă curajoasă, asta e bine (antrenorul se dorește depășit), dar să nu-i arunci prosopul la timpul potrivit — asta e rău. Nu de alta, dar parcă mîine vom auzi : e bun Fedea, dar „nu are bărbie" (vezi cazul lui Vrînceanu). Și pentru a pune punct final acestui capitol, atragem atenția asupra lui Georgică Donici. Cititorii „Flacării" poate că își reamintesc transmisia noastră de la München, legată de meciul legendar al lui Donici, care rămîne un boxer cu fibră, curaj și șapte inimi în piept. Azi ni se pare ceva mai obosit. Considerăm însă că el trebuie trimis la europenele de la Varna, dar, dacă va ajunge să fie pus într-o situație dificilă, lucru perfect posibil în evoluția unui boxer, trebuie cruțat. Boxul românesc mai are nevoie de Georgică Donici.

Dintre numeroșii pugiliști pe care i-am aliniat la această ediție a „centurii", unul singur ne-a reținut atenția : Ilie Dragomir, aflat și el, din păcate, la vîrsta cînd marile performanțe sînt mai greu de atins. Astăzi el se prezintă bine, are condiție bună, joc derutant de picioare, lovituri variate pe care le execută rapid din orice poziție. Amintește ceva din stilul lui Titi Dumitrescu, de altădată. Atîta vreme cît ochiul nu-l va trăda, el este capabil de mari performanțe. Din aceste considerente am așteptat întîlnirea lui cu Fulger cu mult interes, deoarece știam că se cunosc de la sală și înclinam să credem că Dragomir nu-și va putea face jocul. Dar, spre bucuria noastră și a lui, și l-a făcut și încă într-o manieră impresionantă. Ar mai fi de remarcat Doru Maricescu, cîștigătorul „centurii" la mijlocie. Pare un boxer talentat și curajos. Are 19 ani, este bine făcut și posedă o stîngă de temut. În palmaresul său numărul meciurilor susținute este foarte mare, deci ar mai trebui menajat și antrenat mai mult, spre un box în linie. Nu sîntem de părere că succesul unui boxer este legat de prea multe întîlniri, ci de felul cum se antrenează. Ne gîndim la francezul Raymond Armand care, la numai 20 de ani, a susținut 37 de meciuri, dar acest lucru nu l-a împiedicat să lupte în finală de la egal la egal cu cubanezul Rafael Cardenas, care, la 18 ani, avea exact 100 de întîlniri mai mult.

Această ediție a „centurii" ne-a îndemnat să aruncăm o privire asupra evoluției boxului românesc și am constatat că astăzi avem mai mulți boxeri valoroși la categoriile mari, spre deosebire de trecut, cînd categoriile mici duceau faima boxului românesc. Piramida s-a răsturnat. Este îmbucurător faptul că teoria de altădată, cea cu „știi ce înseamnă să primești un pumn de 75 kilograme ? !" este acum de domeniul amintirilor. Ar mai fi o problemă : boxul se face cu sacrificii și pumni, oricît am dori noi să-i zicem „scrimă". De aceea toți cei care au adus faimă boxului românesc ar fi bine să fie în atenția federației, să-i vedem și să le ascultăm opiniile. Pe multe glorii de altădată le-am văzut. Dar mai lipsesc : unde-i Negrea? Unde-i Stoian Pelicanul? Cișmaș, Toma Constantin și alții? Noua conducere a federației trebuie să-i readucă la marile sărbători ale ringului. Faimosul Lucian Popescu, triplu campion european, a trecut în neființă la fel de discret ca și pe vremea cînd îl vedeam la galele de box. Din păcate a fost dat uitării. E regretabil, căci mari campioni nu se nasc în fiecare zi. Pe cînd o cupă memorială „Lucian Popescu" ?

Pentru boxul românesc preludiul campionatelor europene de la Varna s-a numit „Centura de aur". Nu este căderea noastră să indicăm conducerii federației pe cine să selecționeze. Credem în continuare în ochiul, capacitatea și puterea de discernămînt ale marelui antrenor Ion Popa, care de amar de ani a dus corabia pugilatului românesc în condiții remarcabile, dar asta nu ne împiedică să observăm că, din cei 3 cîștigători români ai „centurii", doar unul (Stan) s-a pregătit la lotul național, care lot stă, de luni de zile, în pregătiri centralizate?! Ceea ce îi putem sugera, din acest colț de pagină, se referă la numărul membrilor lotului. La ora actuală nu dispunem de o garnitură completă și e mai bine să trimitem puțini, dar cu ceva șanse de izbîndă, decît un lot complet avînd drept stindard hazardul. Non multa, sed multum.

DAN BĂRLADEANU

Cei trei cîștigători români ai „Centurii" : Ion Stan, Ilie Dragomir, Doru Maricescu

Omul care joacă

O floare, flori... și viață

Nu-i încă primăvară nici în natură și nici în fotbalul nostru, deși semnele ei sînt vizibile. E puțin frig dimineața pe stradă și te mai strîngi de puțină răcoare și cînd trebuie să asculți fel de fel de interpretări legate de evenimentele jocului nostru, ce-l pot face și acum, cînd încearcă să mijească, să-și amîne spărtul mugurilor ca și în alte momente. Eram mereu aproape, chiar periculos de aproape, dar de fiecare dată ne lipsea parcă altceva, ce era mai puternic decît noi toți, spulberîndu-ne florile abia aprinse.

Craiova a spart gheața ce ne oprea mereu de a intra măcar cu un club în primele 12 ale bătrînului continent. Națională este și ea pe drumul reînnodării firului rupt ce ne-a urcat acum 11 ani alături de primele 8 reprezentative ale Europei. Mai are desigur cîteva „porțiuni" grele, dar primele „baze" fiind bine așezate, sînt toate șansele să cunoască reușită. Să nu uităm că la aceste semne de certă izbîndă nu se putea ajunge de unul singur.

Nici nu trebuie să ne dorim acest lucru, tocmai spre binele pe care îl dorim cu toții fotbalului nostru. E greșit să afirmi că „primăvara" poate fi constatată și în fotbal doar cu una sau două flori, fără concurența de colorit, să spunem, care o ambiționează pe aceea care pare mai „cu viață" într-un anumit moment. Un fotbal puternic, așa cum ni-l dorim pe al nostru, nu poate și nu trebuie să fie al unuia sau al altuia pentru că bătălia pentru existență în competițiile europene este atît de mare încît, simțindu-ne atît de singulari, alții sînt capabili să ne ciugulească ca pe o simplă rimă... Or, disputa frumoasă, aș spune, din ultimul timp dintre cîteva cluburi, între Dinamo și Craiova, spre exemplu (onestă și dreaptă și în culise, dind astfel naștere unor ciocniri de invidiat pentru multe sanctuare ale fotbalului european), a fost tocmai aceea ce l-a pus pe cel mai bine plasat, dar și mai bun într-un anumit context, în postura de a rupe plafoanele mediocrității cu care începusem să ne obișnuim. Și de aceea am scris din toată inima, „Bravo, Craiova !" Vedeți că, într-un clasament extrem de sugestiv al țărilor care au avut reprezentante pînă în sferturile de finală ale competițiilor europene, de la înființarea lor, publicat de profesioniștii incontestabili de la „L'Equipe", conduc... Anglia și R.F.G., cu același număr de prezențe, 71, dar englezii au 21 de cluburi față de cele numai 16 ale vest-germanilor. Noi, aflîndu-ne pe locul 20, avem numai 7 ajungeri la „frontiera care separă actorul de figurant, solistul de instrumentistul obscur !"... Și, încă o dată, „Bravo, Craiova !" care a ajuns în semifinale, deci alături de virtuoșii momentului.

Ar fi prea planificat să credem că vom putea atinge destul de curînd (și istoria a-nceput să se joace în fotbal nu cu sezoanele, ci, din ce în ce mai mult, cu deceniile, aliniind și acest fenomen la tictacul ultimelor ei secole) succesele **perioadei spaniole (1960—1968), engleze (1969-1973) și a celei vest-germane (1973-1983).** Nu ne-ar strica cu nimic o politică bună în favoarea consolidării forței cluburilor noastre, mai ales a acelora care sînt chemate în fiecare început de toamnă de sunetul de luptă al suratelor europene la vînătoarea trofeelor U.E.F.A. Am pledat mereu pentru această singură și primă cale de început adevărat a consolidării fotbalului, simțind că „primăverii" pe care încercăm de cîteva decenii s-o aducem numai cu națională îi lipsesc serele aducătoare de vieți proaspete ce zîmbesc la capriciile de atîtea ori năpăstuitoare ale voii naturii.

Mi s-au părut pilduitoare spusele lui Mircea Lucescu „în noaptea dinaintea meciului" calificării Craiovei, reluate cu entuziasm în paginile revistei din numărul trecut : „Dacă Universitatea Craiova nu bate și nu intră în semifinale, el personal este sigur că echipa națională nu are nici o șansă în fața Italiei..." Punctele îmi aparțin ! Chiar și în soccere mult mai puternice și mai aureolate decît cel al nostru, cu echipe foarte bune în același moment, se recurge și se apelează la formula de bază a celei mai în formă echipe. Acum, desigur, și pe bună dreptate, mai ales psihologic, este și cazul nostru. Neputînd să-i uit lui Mircea că „s-a mai apărat" în unele momente (e firesc să-i fie greu și lui), că numai națională poate face ceva, iar de aici concluziile — implicații periculoase de rigoare, îmi permit să-i cer, în numele atîtora care simțim adevărul, să-i convingă pe cei care trebuie de „grija permanentă" și în pas cu timpurile ce trebuie să o poarte întăririi cluburilor noastre de fotbal. În situația actuală e singurul capabil să poată acest lucru.

Un singur argument. Îl va certifica timpul. Nici nu vă dați seama ce ar însemna pentru noi, românii, în lume, să se comenteze că avem o echipă care a cîștigat Cupa U.E.F.A., mai grea decît C.C.E. (e posibil), sau a ajuns în semifinală sau finală, dar, în campionatul lor, a cîștigat o altă echipă neînvinsă un număr de etape de invidiat și în Anglia și în R.F.G. Cu ce ochi am fi priviți. Ți-ar fi mai ușor și ție, Mircea Lucescu...

CORNEL DINU

Răspuns la răspuns

În urma unui articol de-al nostru apărut în urmă cu 3 săptămîni și, mai ales, a unui paragraf al lui, cel care îi viza direct pe antrenorii Mihai Zaharia și Ion Moroiu, acuzîndu-i pentru lipsa elevilor lor, Vali Ionescu și, respectiv, Anișoara Cușmir, de la startul europenelor de atletism pe teren acoperit („Ne declarăm în dezacord cu decizia pe care au luat-o în privința absenței celor două supercampioane"..., vezi nota „Medalii cîștigate, medalii pierdute" din numărul 11/1983 al revistei), recordmana mondială Vali Ionescu și antrenorul ei, Mihai Zaharia, ne-au trimis, mai deunăzi, un amplu răspuns, pe care vom încerca să-l reproducem (în fragmentele lui mai importante) și să-l comentăm în cele ce urmează.

După un început flatant („Sîntem cititori permanenți și de nădejde ai revistei „Flacăra"... pentru care avem o stimă și un respect deosebit, ea reușind în repetate rînduri să ne încălzească inimile cu articole deosebit de frumoase, care ne-au stimulat și ajutat"), cei 2 corespondenți intră în subiect: „Am rămas stupefiați citind articolul din 18 martie, în care căutați și reușiți să mă puneți atît pe mine (n.n. înțelegem că răspunsul a fost întocmit de Mihai Zaharia), cît și pe recordmana mondială Vali Ionescu, într-o lumină cît se poate de proastă". Că lucrurile n-au stat așa e ușor de demonstrat, apelînd chiar la articolul în cauză („Atît pe Zaharia, cît și pe Moroiu, specialiști cu merite incontestabile, harnici și pricepuți..."), dar să mergem mai departe, spre acel fragment în care ni se explică de ce Vali Ionescu (și, implicit, Anișoara Cușmir) n-a participat la C.E. de la Budapesta : „La începutul lunii noiembrie 1982, s-a stabilit de către F.R.A. linia metodică pentru 1983, precizîndu-se din capul locului că va trebui să obținem, în 1983, două vîrfuri de formă, unul la Jocurile Mondiale Universitare, altul la campionatele mondiale (n.n. prima ediție) de la Helsinki. În vederea realizării unor performanțe deosebite la aceste competiții, s-a hotărît mărirea perioadei de pregătire fizică generală. Considerîndu-se că participarea la europene, în zilele de 6—7 martie, ar face ca volumul pregătirii fizice generale să scadă, influențînd negativ sezonul foarte timpuriu de competiții mari din acest an, C.E. de sală n-au fost incluse în planul respectiv... Eu, care nu sînt decît o rotiță dintr-un angrenaj, am stabilit planul de pregătire pe 1983 conform liniei metodice trasate, planul fiind prezentat și discutat, la începutul lunii noiembrie 1982, de Colegiul central al antrenorilor și de Biroul federal al F.R.A. Apoi, la sfîrșitul lui noiembrie, el a fost înfățișat Comisiei olimpice a C.N.E.F.S., directorului Centrului de medicină sportivă, directorului Centrului de cercetări științifice, secției sport de performanță din C.N.E.F.S. etc". Și urmează, într-un P.S., ultimul argument : „Menționez, pentru știința dumneavoastră, că europenele indoor reprezintă un concurs minor ca importanță, dovadă că din cei 40 de campioni europeni de la Atena doar 3 au fost prezenți la C.E. de la Budapesta, restul pregătindu-se pentru adevăratele competiții ale anului, campionatele mondiale și J.M.U."

S-o luăm metodic, repetînd însă o întrebare a noastră mai veche, căreia Mihai Zaharia s-a ferit, în răspunsul său pe 4 pagini, să-i dea curs : de cînd și după ce criterii un eventual titlu mondial universitar e mai valoros decît unul european ? ! Are dreptate antrenorul recordmanei mondiale, la C.E. din 1983 n-au luat startul decît 3 din campionii de la Atena, dar ne-am permite să-l informăm, tot spre știință, că la Universiada de la București, din 1981, n-a participat, la atletism, decît un singur campion olimpic de la Moscova (ultima mare competiție), Tatiana Kolpakova (U.R.S.S.) și tot unul (Sara Simeoni) dintre medaliații cu aur ai europenelor de la Praga (1978) ! ! În plus, din cîte cunoaștem, înscrierea la J.M.U. e, prin regulament, îngustată, nu toată elita atletismului avînd drept de participare. Mai departe : am întrebat, și nu ni s-a răspuns, cum ar fi împietat prezența lui Vali și a Anișoarei la Budapesta asupra pregătirii lor fizice cînd, cum bine se știe, cu numai 10—15 zile înaintea C.E. ele spulberaseră, la București, recordul mondial al probei de săritură în lungime ? !

De fapt, ca să rezumăm, ce vrea să spună Mihai Zaharia ? Că nu el, ci alții au decis forfaitul de la europenele indoor. El invocă, pe bună dreptate, niște planuri, dar uită esențialul: că planurile respective au fost stabilite tocmai pe baza planurilor întocmite, concret, de Mihai Zaharia și Ion Moroiu ! ! Care antrenori au avut și au (și e bine că e așa, creditul e pe deplin justificat) mînă liberă cînd e vorba despre săritura în lungime. Că lucrurile stau așa și nu altfel ne-a lămurit secretarul C.N.E.F.S. care răspunde de atletism, Septimiu Todea, cîndva atlet de performanță : „Cred că, în privința neparticipării la Budapesta, s-a greșit. Măcar una din fete, fie Vali, fie Anișoara, ar fi trebuit să meargă, devenind acolo vedeta reuniunii. Noi (n.n. conducerea C.N.E.F.S.) am cedat în fața antrenorilor și, repet, cred că n-am făcut bine. Dacă Mihai Zaharia și Ion Moroiu ar fi ținut ca elevele lor să participe, cum s-a întîmplat cu multe alte ocazii, nu ne-am fi opus. Cu cîteva rezerve, vă mărturisesc că împărtășesc punctul de vedere exprimat în „Flacăra", pe care-l consider realist".

Mulțumindu-i secretarului C.N.E.F.S. (a cărui competență și energie le-am subliniat adesea) pentru sinceritate, încheiem prin a repeta opinia noastră : forfaitul supercampioanelor de la Budapesta e greu de explicat și încă mai mult, de scuzat. Rămînem însă, cum am făcut-o totdeauna, alături de ele, urîndu-le mult succes în pregătiri și, firește, în grelele confruntări care le așteaptă.

OVIDIU IOANIȚOAIA

Lumea în care trăim

Poluarea şi profitul

L-au denumit „Sewergate" prin analogie cu „Wattergate". În engleză „sewer" înseamnă canal de scurgere. În cazul de faţă, prin acest „canal" s-au scurs... milioane de dolari ! Multe milioane...

Presa americană relatează pe larg, în ultima vreme, despre acest nou „scandal" izbucnit în lumea politică a Washingtonului. De data aceasta pe banca acuzării se află activitatea Agenţiei federale pentru protecţia mediului înconjurător. Desigur, nu este nici primul, şi, cu siguranţă, nu va fi nici ultimul scandal din mediul politic al Washingtonului. Din acest punct de vedere poate nici n-ar merita să ne oprim prea mult asupra lui dacă scandalul în sine nu ar dezvălui o anumită stare de lucruri, dacă nu ar avea o anumită semnificaţie. Dar să explicăm...

Cîteva subcomisii ale Camerei Reprezentanţilor şi senatului, Ministerul justiţiei şi F.B.I.-ul, au deschis anchete asupra activităţii Agenţiei federale pentru protecţia mediului înconjurător. Practic, scandalul a început în toamna trecută cînd — scria „Newsweek" — agenţiei i s-au cerut unele documente privind utilizarea importantului fond de 1,6 miliarde dolari, fond acordat în mod special, în 1980 de Congres, după ce la Lowe Canal, cartier al Washingtonului, se constatase existenţa unor deşeuri industriale extrem de toxice. Suma era destinată decontaminării zonei respective şi aplicării de măsuri care să conducă la eliminarea stării de toxicitate.

Pînă aici totul pare firesc. Aşa şi este. Dar numai în aparenţă. Pentru că la indicaţiile Casei Albe, directoarea Agenţiei federale pentru protecţia mediului înconjurător a refuzat pur şi simplu să prezinte subcomisiei Camerei Reprezentanţilor documentele cerute privind cheltuirea fondurilor. Argumentul a fost acela că ar compromite, chipurile, acţiunile iniţiate împotriva unor firme care poluează.

Se pare că au existat, într-adevăr, motive importante în luarea acestei decizii. Dar nu în direcţia motivărilor agenţiei. Sensul era altul şi viza destinaţia acordată de agenţie fondurilor respective. Şi astfel, pentru că în ciuda insistenţelor, agenţia — repetăm, cu acordul Administraţiei — nu a prezentat documentele cerute, Camera Reprezentanţilor iniţiază o acţiune în justiţie împotriva Agenţiei federale pentru protecţia mediului înconjurător, învinuind-o de „împiedicarea activităţii Congresului". Cum era şi firesc, verdictul justiţiei a dat cîştig de cauză reprezentanţilor Congresului.

Hotărîrea instanţei judecătoreşti nu numai că nu a determinat aplanarea scandalului, ci, dimpotrivă, a declanşat un întreg val de demisii şi dezvăluiri. Responsabilii fondului şi programului de înlăturare a deşeurilor foarte toxice au fost înlocuiţi. După cum scria „Time", s-au făcut dezvăluiri jenante. În loc să apere mediul înconjurător Agenţia federală pentru apărarea mediului înconjurător ocrotea interesele industriaşilor. Se constată că mulţi funcţionari ai agenţiei avuseseră, şi mai aveau încă, relaţii strînse cu lumea de afaceri. Investigaţiile în rîndurile unui important număr de funcţionari confirmă anumite temeri privind cheltuirea în mod absurd a unor fonduri ale agenţiei. „Incompetenţă sau act deliberat ?" — se întreba „Time". După primele cercetări, acuzaţiile se multiplică însă : distrugerea unor documente cerute de Congres, mărturii false în faţa subcomisiilor, legături cu formele chimice, corupţie, şi cel mai grav se pare, utilizarea fondurilor în alte scopuri — în scopuri politice — în speţă, avantajarea candidaţilor republicani în alegerile de anul trecut.

Pentru liniştirea spiritelor, la 9 martie, Administraţia acceptă eliberarea documentelor solicitate şi anunţă demisia directoarei Agenţiei federale, pentru protejarea mediului înconjurător, Anne Burford..

Pe scurt, acestea sînt faptele. Dar în legătură cu ele sînt mai multe aspecte ce se cer subliniate. Primul vizează legătura dintre lumea politică şi lumea oamenilor de afaceri, ţesătura lor de interese. Marii financiari, industriaşi, cercurile economice profită în mod direct datorită acestei legături. Al doilea aspect se referă la realitatea practicilor parlamentare. Obscurantismul practicat de oficialităţi exprimă o sfidare clară a aleşilor naţiunii. Între slujirea intereselor ţării şi a celor ale marelui capital, unii înalţi funcţionari ai Administraţiei preferă devotamentul faţă de marele business. În această privinţă sînt semnificative concluziile unui sondaj efectuat de ziarul „Washington Post" şi reţeaua de televiziune A.B.C., din care citez : „Un american din doi constată că preşedintele este mai preocupat de protejarea intereselor industriilor poluante decît de mediul ambiant". Cu alte cuvinte, arată agenţia France Presse, guvernul american este acuzat şi suspectat de a fi mai sensibil la prosperitatea întreprinderilor decît la sănătatea publică.

Scandalul abia a început. El dezvăluie însă încă o dată adevărata faţă a celor ce perorează cu emfază despre democraţie şi libertate, dar care nu se sfiesc, atunci cînd pot, să bage mîinile pînă la coate în banii contribuabililor spre a-i folosi în scopul unor avantaje personale, al sprijinirii candidaţilor proprii în alegeri. Acesta este un alt aspect al scandalului care aruncă o lumină revelatoare asupra sistemului electoral american. Banii publici sînt utilizaţi pentru interese politice înguste, pentru a promova candidaţii partidului aflat la putere. Fireşte, nu numai republicanii procedează în acest fel. Dar atunci cînd se discută cu gravitate despre nevoia unor măsuri de austeritate, cînd se subţiază alocaţiile sociale, cînd cei nevoiaşi sînt lipsiţi de puţinul pe care îl primeau, cînd şomerii suferă din greu nu există nici o explicaţie pentru faptul că sute şi sute de milioane de dolari sînt deturnaţi spre diferite buzunare.

Acesta este adevărul şi marele scandal. Un scandal ce pune în lumină o realitate socială, o faţetă a realităţii lumii capitaliste. Poluarea şi profiturile merg mînă în mînă. Poluare industrială. Poluare morală...

AL. PINTEA ■

Spectacolul informaţiei

Peştele cel mare...

O voce sus pusă din lumea bună a presei occidentale afişa, de curînd, adevăruri cutremurătoare privind viitorul marilor agenţii de presă de acolo. Pericolul cel mai grav cu care este confruntat sistemul internaţional al informaţiei este cel care face atingere la libertatea presei, ne deschide ochii domniasa, sintetizînd şi altfel lucrurile. Marile agenţii de presă — şi ca să ne fie limpede subliniază independente de stat, neutre şi pluraliste — sînt puse în cauză de tripla ameninţare : tehnologică, economică, politică. Dar dacă cu primele două o mai scot ele la cap, cu ultima, înţelegem, treburile şchioapătă şi viaţa nu pare roză privită prin această sticlă. Virusul care creează nesomn vorbitorului citit şi citat de noi, urcat la tribuna unei academii de ştiinţe morale şi politice europene, atacă în definiţia sa joardele de viţă-de-vie pe care creşte, acum, în voie libera circulaţie a informaţiei, şi alături de ea, libertatea de expresie şi comunicare.

Citite aşa, între două ocheade spre meciul transmis la televizor, eşti gata să treci la acţiune. La ce ? Cîte nu face omul cînd vrea să-şi ajute aproapele, o fiinţă în pericol inspiră înainte de orice compasiune, declanşînd toate releele staţiilor de salvare. Şi dacă nu de tine depinde salvarea corabiei prinse nepregătită de gheara tîlhară a naufragiului, se cuvine măcar să te documentezi ca lumea cum stau lucrurile.

Şi chiar, cum or fi stînd ?

Marile agenţii de presă, ne încredinţează raportul Comisiei MacBride — publicat de curînd şi în româneşte — joacă un rol deosebit de important pe scena mondială, ţinînd cont de amploarea şi tehnica perfecţionată a sistemelor de care dispun pentru colectarea şi distribuţia informaţiilor într-un mare număr de limbi în lumea întreagă. Fiecare din ele au birouri în peste o sută de ţări, colectînd zilnic sute de mii de cuvinte şi emiţînd milioane. Fiecare transmite informaţii timp de 24 de ore din 24 la mii de clienţi — agenţii naţionale, ziare, societăţi de radio şi televiziune.

Domnul Robert Stevenson, de la facultatea de ziaristică a Universităţii Carolina de Nord, este, în studiul său, şi mai explicit. Informaţiile emise de „Associated Press" sînt citite, ascultate şi privite în afara Statelor Unite de 1 000 milioane de oameni. „Visnews", firma vînzătoare de programe pentru televiziune, îşi răsfaţă materiale pe ecranul a 99 la sută din televizoarele lumii. N-ar fi rău să mai insistăm asupra locului unde ne aflăm. Fluviul informaţional — în cuvinte şi imagini — ce încolăceşte planeta în fiecare zi — are şi promotori, în esenţă, şapte agenţii. Ele sînt „Associated Press", „United Press International", „Reuter", „France Presse", „Visnews", „Upitn" şi „CBS". Cine sînt ele ? Primele patru deţin puternice baze de lansare a noutăţilor situate în S.U.A., Anglia şi Franţa. Celelalte, mai puţin familiare, îndeplinesc un rol similar ca furnizori principali de filme TV. „Visnews" este pe trei sferturi în proprietatea „BBC" şi „Reuter", „Upitn" se află sub comanda agenţiilor UPI — americană — şi Independent Television News — britanică.

O remarcă: toate cele Şapte Mari sînt occidentale, deci „independente de state, neutre şi pluraliste" — dintre care şase sînt anglo-americane.

Şi pentru că nu este prea greu de observat cît de greu o duc marile agenţii de presă şi ce ameninţător se profilează viitorul nu cel tehnologic şi nici businessul cît cel politic, ar merita măcar să facem efortul de a înţelege unde sînt inamicii publici ce dau năvală.

Nimic mai simplu. Anii din urmă au intensificat glasurile ce formulează obiecţii la modul cum sînt aranjate rolurile la masa presei. Fereastra prin care multe din naţiunile lumii privesc către confraţii de pe Terra este fasonată de aceste mari agenţii internaţionale. Întocmai copilului obligat să înveţe a citi şi scrie sub îndrumarea unui dascăl străin. Fereastra prin care lumea priveşte către aceiaşi cetăţeni ai planetei, numiţi îndeobşte „turişti", rămîne tot la discreţia celor ce au atît de copios la discreţie pîinea şi cuţitul.

De unde vine pericolul ? Peştii cei mici, vezi doamne, au căpătat apetit pentru a atenta la soarta peştilor imenşi care patrulează, slavă domnului, cum poftesc, în mările informaţionale. Un adevăr există : numărul doritorilor de schimbare creşte mereu. Numai că steagul sub care se defilează are însemnele unor drepturi legitime şi cîţuşi de puţin teritorii ce ar aparţine de drept altora.

Dar mai bine să ţipi tu, sătulul, poate se prinde...

NEAGU UDROIU ■

Mondo umano ?

Artificială şi de piatră

Săptămîna trecută, cînd revista se găsea între tipar şi cititor, pe teleimprimatoarele, ale căror clape bat aproape fără odihnă, apărea ştirea că omul cu inima artificială a sucombat în a 112-a zi de la implantarea ei. Paradoxal sau nu, dar prima care a dat semne de oboseală a fost chiar inima nouă, cine ştie pentru ce ea neadaptîndu-se cu organismul uman. Oricum, cele peste 110 zile de viaţă ale unei inimi artificiale ce prelua sarcinile uneia vii, înseamnă un fel de adecvare încă timidă dar care mîine-poimîine poate deveni aproape totală, spre binele umanităţii. Pentru că dacă, totuşi, primul om cu asemenea inimă a reuşit la un moment dat să pedaleze cîteva minute pe o bicicletă medicală specială, aici nu e vorba de un joc sau de un fapt publicitar ci de o performanţă. Apoi, nu mai puţin interesant ar fi, cred eu, să ştim gîndurile şi opiniile dentistului pensionar pe marginea celor 12 912 400 bătăi ale noii sale inimi.

Ce ne facem însă cu cazurile în care o inimă încetează să bată înaintea perfecţionării aşteptate şi dorite a celei artificiale şi nu aşa oricum, ci prin împuşcare sau alte agresiuni ale unor oameni asupra unor semeni ? Întrebarea o pun aflînd o ştire pe care mi-este greu s-o calific. O relatez însă cititorului : s-a întîmplat în localitatea americană Stanton unde, într-o bună zi de la mijlocul săptămînii, un poliţist a fost rugat telefonic, de un anonim, să vadă ce este cu o femeie care nu mai fusese văzută de două săptămîni. Bătînd la uşă, fără să i să răspundă, poliţistul a intrat în apartamentul cu pricina însoţit de portarul blocului. După ce a vizitat camerele una după alta, cei doi s-au apropiat de baie, unde, spun ei, „luminile erau stinse şi o umbră a apărut îndreptînd un pistol spre poliţist". Acesta, antrenat şi cu reflexe bune, a ripostat rapid, trăgînd doar trei focuri. Cînd s-a aşternut liniştea şi cei doi au fost siguri că nu există vreun complice s-au apropiat de victimă. Se numeşte Patrick Andrew Mason, avea exact 5 (cinci) ani şi purta în mînă un pistol din plastic cu care, la vîrsta lui, învăţa să se joace...

Ce se poate spune deci despre un asemenea eveniment ? Că e periculos jocul cu arme chiar din plastic ? Că, iată unde se poate ajunge dacă armele, chiar şi imitate, sînt obiect de joacă pentru copii ? Că este un fapt tipic pentru o lume în care teama de armă chiar şi la un superpoliţist are feţe dintre cele mai neaşteptate ? Sigur, s-ar zice atîtea, dar nimic nu explică mai limpede inadecvarea dintre jocul inocent al unui copilaş şi simţul ameninţării la un păstrător al ordinii a cărui inimă a bătut mai puternic văzînd un pistol ce s-a dovedit din plastic şi umbra unui omuleţ de cinci ani.

Leg de evenimentul amintit un altul petrecut în localitatea olandeză Delft, imortalizată de pictorul Vermeer şi situată lîngă Haga. Într-o zi de la începutul săptămînii, într-un canal din oraş a căzut o femeie în vîrstă de 89 de ani. Întîmplarea a fost văzută de aproape 100 (o sută !) de persoane dar nici uneia inima nu i-a bătut mai tare şi, ca urmare, n-a sărit în ajutorul bătrînei. A, uitasem, mai tîrziu, după două ore, 6 (şase) persoane au telefonat poliţiei semnalînd incidentul. Fireşte, de astă dată, poliţiştii au sosit prea tîrziu şi, în plus, nimeni din cei şase nu i-a întrebat mai tîrziu ce s-a întîmplat cu femeia din canal. S-a spus atunci c-ar fi vorba de adevărate inimi de piatră, ceea ce, zic eu, este cu totul altceva decît cele artificiale.

DUMITRU CONSTANTIN ■

Intenţiile nu ajung...

Bancherii, care sînt orice în afară de filantropi, au crescut substanţial „ajutorul" acordat lumii a treia. Această contribuţie crescîndă a băncilor la finanţarea industriilor în plin proces de dezvoltare este o contralovitură logică după dublul şoc petrolier resimţit în 1973 şi, cu un plus de duritate, în 1979. Ţările din Golful Arabic au acumulat uriaşe excedente financiare în urma exporturilor de petrol scump. Nedispunînd de o structură bancară la înălţimea imenselor lor bogăţii, ele au transferat „mana" petrodolarilor în băncile occidentale, mai ales în cele engleze şi americane. Pentru a putea plăti dobînzile aferente uriaşelor sume depuse de aceşti buni clienţi, băncile au fost „nevoite" să facă banii să rodească. Şi cum anume dacă nu acordînd împrumuturi? Debitorii au fost găsiţi imediat : ţările lumii a treia puse în dificultate de creşterea facturilor lor petroliere. Aceste „ajutoare" au un preţ foarte ridicat. Bancherii îşi vînd scump serviciile. Şi aşa, debitul total al lumii a treia a crescut de la 87 miliarde dolari în 1971 la 626 miliarde în 1982, cu un spor mediu anual de peste 20 la sută la valoarea nominală. Cea mai mare parte a acestei sume se concentrează într-un număr limitat de ţări din rîndul celor exportatoare de petrol şi al celor aflate în plin proces de dezvoltare. Acestea reprezintă însă doar 16 la sută din populaţia lumii a treia şi deţin 40 la sută din împrumuturi. Categoria ţărilor considerate cele mai sărace, care reprezintă 55 la sută din populaţia lumii, „beneficiază" doar de 17 la sută din împrumuturi. Nu e greu de individualizat principalii debitori. O treime din total este acaparată de 3 ţări : Brazilia, Mexic şi Venezuela.

Experţii O.E.C.D. pledează pentru un nou „plan Marshall", singurul, în opinia lor, capabil să salveze de la ruină ţările în curs de dezvoltare. Această iniţiativă trebuie privită cu o doză serioasă de rezervă pentru că, la ora actuală a crizei economice mondiale, condiţiile dezvoltării sînt cu totul altele decît cele care au stat la baza succesului acestui plan în anii '50.

Soluţii există, şi ele au fost, nu o dată, propuse de România. Eliminarea practicilor protecţioniste şi a discriminărilor de orice fel, reducerea dimensiunilor dobînzilor pînă la procente acceptabile, sprijinirea exporturilor ţărilor în curs de dezvoltare pînă la redresarea financiar-economică a acestora.

IOAN ROŞCA ■

Lumea se amuză

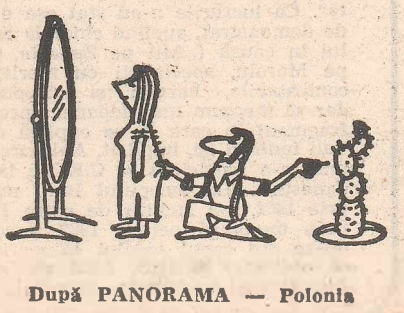

După PANORAMA — Polonia

Unde este finala micilor şahişti?

„Ca unul care iubesc şahul mai mult decît pe mine însumi, convins fiind că acesta dezvoltă judecata, atenţia, spiritul de observaţie, maturizează şi ordonează gîndirea, măreşte forţa de concentrare şi formează o inteligenţă... şahistă, ajungînd în mod indirect la obţinerea unor rezultate mai bune la învăţătură, mi-am învăţat copiii, trei la număr, să joace şah, ei ajungînd finalişti pe ţară în **Cupa pionierul**, unde mezinul, Paul, la finala de la Alexandria (1980), la cei 8 ani ai săi (majoritatea concurenţilor avînd 13—14 ani) s-a clasat pe locul 20, iar în 1981, la Buzău, pe locul 12. Desigur, şahul nu învaţă pe nimeni matematică, fizică, chimie, biologie etc., dar ajută la înţelegerea lor. Altfel discuti şi desfăşori o lecţie în faţa unor elevi-şahişti şi altfel în faţa unor elevi obişnuiţi. Elevul care ştie şah numai la prima mutare trebuie să găsească soluţia cea mai bună din 20 de posibilităţi (în cazul în care joacă 1. e4-e5), iar la a doua trebuie s-o aleagă pe cea mai bună din 29 posibile, numărul posibilităţilor crescînd pe măsura desfăşurării partidei. Aşa că mulţimea vidă, reuniunea, intersecţia, diferenţa, noţiuni matematice de care se tem părinţii elevilor claselor I-IV, devin noţiuni uşoare faţă de cele folosite în şah, unde numai despre gambitul regelui se poate scrie o carte de cîteva sute de pagini. Şi, totuşi, singura competiţie care se adresa pionierilor amatori de şah, cu finală pe ţară, a fost exclusă din calendarul sportiv pe 1983. Nu vrem să facem comparaţii. Sîntem şi pentru concursurile de săniuţe, tir etc., dar credem că şahul merită şi el o finală pe ţară. Fiecare şcoală (oricît de mică) are fonduri proprii obţinute de pionieri din valorificarea materialelor refolosibile, cu care se pot asigura întîlnirile acestei competiţii. Desigur că nu pentru copilul meu insist pentru reorganizarea **Cupei pionierului**. Acesta, dacă are talent şi munceşte, se va afirma în şahul românesc şi fără competiţia amintită. M-am gîndit la marea masă de copii, la micii şahişti amatori".

Casangiu Florin, învăţător, com. Groşii Ţibleşului-Greble, jud. Maramureş

Joaca de-a priorităţile

În urma comunicărilor făcute la T.V. şi în presă de către tovarăşul dr. Romulus Dinu, care îşi asumă neîntemeiat nişte priorităţi mondiale în ce priveşte tratamentul neuro-virozelor cu chelatori (Rodilemid), omiţînd orice referire la lucrările mele prioritare, cunoscute în ţară şi în străinătate, mă simt dator cu unele precizări.

Lucrările mele cu privire la tratamentul virozelor cu evoluţie acută au fost publicate începînd din 1955 în „Medicina internă", nr. 4, recenzată în Q.S. („Analises Critiques Mensuelles du Practicien Modern", nr. 5 vol. VIII 1957 Paris), „Viaţa medicală, nr. 12/1971, „Dermatovenerologia", nr. 2/1974, acestora adăugîndu-li-se comunicările făcute la Congresul naţional O.R.L. 1980 Bucureşti (împreună cu dr. Costache Andone) şi la Congresul IV naţional de patologie infecţioasă, Iaşi, 1981.

În publicaţiile medicale periodice şi la congrese, am arătat că BAL (sulfactin), primul chelator din lume sintetizat de englezi în 1944, şi acidul dimercaptopropil-ftalmidic, sintetizat de prof. dr. Gh. Cihuandru înainte de 1956 şi care este primul chelator românesc hidrosolubil („Timişoara Medicală" anul I nr. 5—6 1956), sînt activi, comparativ cu acţiunea sulfamidelor şi antibioticelor în bolile microbiene, în unele boli virale acute. Am prezentat cazuri de vindecări în neuroviroze ca Zona-Zoster, inclusiv radiculitele zosteriene, encefalitele virale acute primare sau secundare, paralizia facială virală, paralizia virală de nervi cranieni şi periferici, paralizia coardelor vocale (N. recurent), poliradiculonevritele acute virale, în plus aceşti chelatori mai sînt activi şi în oreion şi complicaţiile lui, varicela, herpes şi complicaţiile oculare, tiroidite virale subacute, complicaţiile vaccinării antivariolice.

Faţă de această situaţie, mai mult decît clară (dealtfel, însuşi tov. dr. Romulus Dinu mă citează, în treacăt, într-un articol din „Ştiinţă şi tehnică", nr. 10/1982 !) îmi permit să mă întreb: pe ce bază vorbeşte dînsul despre priorităţi, ba încă mondiale, într-un sector în care alţii, între care şi eu, au merite de deschizători de drumuri?! Şi-apoi, cum poate fi voutate, în 1982, un lucru demonstrat încă din 1955 ?!

Dr. Gheorghe Dumitru Grigorescu
Bucureşti

Flori şi întîlniri amicale

„Există mai multe metode pentru a-ţi exprima mulţumirea şi atenţia faţă de cineva care munceşte pentru a-ţi educa şi instrui copilul. Numai că prin unele şcoli, şi în mod special la clasele I-IV, mulţumirea care se poate adresa printr-un simbolic mărţişor, însoţit de un bucheţel de ghiocei, devine cîteodată un prilej de a oferi cadouri costisitoare. Mai mult decît atît, am întîlnit cazuri în care, «în numele» comitetului cetăţenesc de părinţi, un grup ceva mai restrîns se ocupă cu stringerea de bani necesari cumpărării unor atenţii pentru tovarăşa învăţătoare. Consider că asemenea practici sînt incompatibile cu noţiunea de educator. Părinţii care se ocupă cu ele nu fac nimic altceva decît să-i jignească pe cei ce le instruiesc copiii. Respectivul cadru didactic este retribuit oficial de către stat pentru munca prestată şi nu consider că un asemenea gest poate contribui la creşterea eficienţei procesului instructiv-educativ. Greşit procedează şi educatorul care primeşte aceste daruri : se înjoseşte şi ştirbeşte şi prestigiul întregului învăţămînt. Un alt caz pe care doresc să-l semnalez este şi acela legat de organizarea unor «întîlniri amicale» în şcoli, după susţinerea unor lecţii deschise, în cadrul cercurilor pedagogice. Nu ştiu cine a introdus aceste metode, dar cunosc faptul că tot «în numele» comitetului cetăţenesc de părinţi, la iniţiativa învăţătorului (sau a profesorului) care susţine lecţia, se string nişte bani de la copii pentru cumpărarea cafelei şi a fursecurilor. Dacă cel ce susţine lecţia vrea să-i servească pe cei veniţi să-l asiste, s-o facă invitîndu-i acasă sau la un local, şi pe cheltuiala sa, nu a părinţilor. Asemenea practici mi se par incompatibile cu etica şi echitatea socialistă, ştirbind prestigiul învăţămîntului nostru".

Laurenţiu Ştefănescu, profesor, Bucureşti, Calea Moşilor 274

Ne grăbeam să nu pierdem „Love story"

„Azi totul a fost frumos. Te-am cunoscut pe tine, care mi-ai plăcut mult de cum te-am văzut, băiat chipeş, cu părul negru (bruneţii sînt slăbiciunea mea) şi deloc prost. Apoi bucatele astea simple, gustoase, şi vinul negru, care e minunat şi pentru sexul slab. Toate astea m-au adus într-o stare de vis. Parcă plutesc. Sper ca prietenia noastră să ţină, nu ? Denumirea meseriei mele nu e prea răsunătoare, dar cîştig bine şi uite ce siluetă am". „Da, dragă Lucia, între noi a fost o dragoste «fulger», ca-n romane". Maistrul Bazil D. îşi invită prietena în maşină şi demarează spre oraşelul din apropiere, unde, foarte recent, i s-a repartizat un apartament. „Ce bine că n-am invitat-o la restaurant acolo. Puteam da nas în nas, oricînd, cu vecini, cunoscuţi sau chiar cu vreuna din numeroasele rude ale neveste-mii. Slavă domnului, doar are 5 surori, în afară de veri, nepoţi, cumnaţi, şi toate is specialiste în bîrfă. Ce subiect de discuţie le-aş mai fi oferit. Aşa, la ora asta tîrzie, ne strecurăm uşor în casă. Ce dacă încă nu-i mobilată? Iubirea cere jertfe !" În timp ce Bazil îşi imaginează cum se va săvîrşi acest intermezzo neaşteptat, Lucia s-a deplasat atît de tare spre volan, încît şoferul dacă mai ocupă o jumătate din suprafaţa postului de pilotaj. Vine rîndul brunetului s-o asalteze pe mignona şi apetisanta sa pasageră. Vede în faţă un biciclist rulînd pe dreapta, dar nu sesizează deşeurile metalice legate de portbagaj, în poziţie perpendiculară faţă de axul bicicletei. Pentru a dezechilibra un vehicul atît de fragil, e de ajuns o simplă împingere cu degetul, darmite forţa unui autoturism care circulă cu 70 km pe oră. După lovirea bicicletei, pilotul intră pe o potecă mărginaşă, coboară din maşină, dislocă ultimele particule de sticlă din rama parbrizului, curăţă capota de cioburi, le aruncă jos, se urcă în maşină şi reintră pe drumul asfaltat, fără să arunce măcar o privire în direcţia unde fusese proiectat biciclistul. Nici fata nu pare prea speriată de cele întîmplate. Îşi înlătură prin tamponări repetate, cu batista, sîngele provocat de cioburile parbrizului spart. „Sper să nu-mi lase vreun semn blestematele astea de «proiectile»". „În orice caz, zilele astea să nu te arăţi în lume. Mai face vreunul legătura cu întîmplarea asta ghinionistă". „Ei aş, a spart vîntul un geam acasă şi m-am tăiat la faţă. Şi cine ştie, mă rog, că am fost cu tine ? Păcat că ne-a stricat seara idiotul ăsta". „Vezi de treabă, mai avem 2 km şi am ajuns. Ne revine imediat dispoziţia după sticla asta cu 5 stele din servieta mea". Aşa s-a şi întîmplat. În ciuda camerelor goale, au privit „Love story" la televizorul aşezat pe podea. Ce mai, pînă la urmă totul s-a desfăşurat spre totala satisfacţie a ambilor parteneri. „Tare-s curios ce s-o mai fi întîmplat acolo?" „Cu cine, cu biciclistul? Nu-ţi fă griji".

Fata e de acord să-l întovărăşească pe Bazil la locul accidentului. Îl zăresc pe biciclist care, aşezat pe marginea şanţului, se pansează la picior cu o bucată de pînză ruptă din cămaşă. Tinerii, la adăpostul întunericului, cam la 10 metri de rănit, ascultă convorbirea acestuia cu un bărbat înalt. „Dom-le, am avut un noroc chior că m-a aruncat pe pămîntul ăsta afînat. Altfel eram acum îngeraş. Bine, înţeleg, de astea se mai întîmplă. Ce nu pricep, e cum te pot lăsa ăştia, aşa, mai rău ca pe un cîine, să zaci în şanţ fără să-ţi dea nici un ajutor ?" „Nişte nemernici. Hai să te sprijin, ţine-te de mine, se pare că e doar o rană mai adîncă care sîngerează, nu-i fractură. Dacă ar fi, ai urla de durere". Cei doi se îndreaptă spre autodubiţa oprită pe dreapta. Apoi maşina se pierde în noapte. „Ai văzut ce bine a fost că te-ai făcut că plouă, Bazile ? Te îndesai să intri în vorbă cu el. Aşa, am scăpat". Tînăra e transportată în comuna din apropiere, unde locuieşte, iar Bazil aşază prelata pe maşină, o parchează lîngă bloc, apoi se culcă pe salteaua aşezată direct pe duşumea ca şi cum nu s-ar fi întîmplat nimic. A doua zi, la fel de calm şi liniştit, îşi aranjează mobilierul. Între timp se fac ample investigaţii în tot judeţul, pentru descoperirea autorului. Şoferul unui autocamion dă o informaţie valoroasă. „Păi... singura maşină pe care am întîlnit-o a fost o Dacie roşie. Nu, nu-mi amintesc să fi avut pe ea urme de accident. Chiar dacă ar fi avut, nu puteam să le observ ; noapte, viteză... Ce să vezi într-o străfulgerare de cîteva clipe ?" Din verificări a rezultat ce maşină roşie fusese zărită lîngă restaurantul cel mai „select" din localitate, apoi s-au găsit pe potecă urmele de vopsea roşie şi cioburile de la parbriz, iar mai tîrziu, fiind „luate la mînă" toate „roşioarele", s-a dat şi peste maşina fără parbriz şi cu aripa lovită. Culmea ! Căutîndu-se cu migală în interiorul limuzinei, s-a găsit un şurub cu piuliţă desprins din orificiul său, şurub provenit din deşeurile de metal transportate pe bicicletă. „Cînd am văzut că biciclistul nu e grav, m-am gîndit că nu e bine să mă complic. Mai ales că mai am pe carnet un „45 punctul 3".

„Să-i daţi o mînă de ajutor rănitului, era totuşi omenesc, nu ?" „Vezi matale, nu tot ce-i omenesc e şi în ajutorul nostru!" „Dar dv.?" „Păi, dacă nu ne grăbeam, pierdeam „Love story", la televizor". Fără comentarii.

VICTOR BEDA

Prometeu

Sînt Prometeu înlănţuit. Pasiunea
M-a ferecat pe piscul năzuirii.
În sufletu-mi cuprind durerea Firii
Şi visului descînt deşertăciunea.

Tu, ca un Zeus din Olimp, iubirii
Ce-ţi port i-ai hărăzit sălbăticiunea !
Mi-arunci săgeţi de ură ! Rugăciunea
Frumuseţii-nalţ din umbrele-amintirii.

Că ţi-am furat privirii tale focul
Şi între noi zidit-am dorul-punte,
Un vultur-nepăsarea-ţi-mă sfîşie.

O, cînd mi-oi regăsi, pribeag, Norocul ? !
Isca-va Libertatea-n vîrf de munte ?
Făptura ta zeiască-aş vrea să fie !

IOAN ŞERB

Centenarul Wagner la Opera Română

Operă Română participă la manifestările care comemorează o sută de ani de la moartea lui Richard Wagner cu spectacole de prestigiu din creaţia marelui compozitor german.

Marţi 5 aprilie, la ora 18, veţi putea revedea opera **Tannhäuser** în conducerea muzicală a dirijorului Cornel Trăilescu, cu Lucia Becar, care debutează cu această ocazie în rolul Elisabeth, cu Mariana Stoica în Venus, George Lambrache în rolul titular, Lucian Marinescu în Wolfram şi Adrian Ştefănescu în Hermann.

Joi 7 aprilie, la ora 18, drama muzicală **Walkiria** va avea la pupitrul dirijoral tot pe Cornel Trăilescu, iar din distribuţie îi vom aminti pe Cornelia Pop (Sieglinde), Mariana Stoica (Brünnhilde), Adina Iuraşcu (Fricka), Corneliu Fănăţeanu (Siegmund), Ioan Hvorov (Hunding) şi Pompei Hărăşteanu (Wotan).

Simbătă 9 aprilie, ora 18, **Olandezul zburător !** Dirijorul Cornel Trăilescu va colabora cu Lucia Becar (Senta), Adina Iuraşcu (Mary), Ioan Hvorov (Daland), Florin Farcaş (Erik), Nicolae Andreescu (Cîrmaciul) şi Nicolae Florei (Olandezul), într-un spectacol în care, să nu uităm, corul dirijat de maestrul Ştelian Olariu are momente muzicale de mare frumuseţe.

Răzbunarea statuetei de faianţă

Lucrau amîndoi ca gestionari în acelaşi supermagazin : Constantin Păuna, împreună cu soţia, vînzătoare la textile-încălţăminte, iar Ioan Ştefan, tot cu soţia, la metalo-chimice. Între ei s-a ivit, la un moment dat, un mic incident. Totul a pornit de la o frumoasă balerină de porţelan. Vrînd să cumpere o asemenea statuetă, Păuna i-a reproşat colegului său că o vinde cu suprapreţ, întrucît, doar cu puţin timp în urmă, mai cumpărase una la fel, dar dăduse pe ea cu aproape 100 de lei mai puţin. Cît pe-aci să se ia la bătaie. Noroc că pînă la urmă amatorul a renunţat repede la obiect. Incidentul s-a aplanat şi viaţa în supermagazinul din **Şotînga Dîmboviţei**, a reintrat în normal.

Întîmplarea face ca Ioan Ştefan să fie numit, curînd după aceea, preşedintele cooperativei locale de producţie, achiziţii şi desfacere. Propulsat, nici el nu ştia prea bine cum, în noua-i funcţie, şi-a amintit că are o poliţă de plătit. Prima măsură pe care a luat-o deci, chiar înainte de a fi confirmat definitiv în scaun, a fost aceea de a-i administra prea intransigentului său tovarăş de muncă, Păuna, o primă sancţiune pentru atitudinea incorectă manifestată... faţă de conducerea cooperativei. Să ştie că el, Ioan Ştefan, îi e de-acum şeful.

Vă închipuiţi ce a urmat. Fire la fel de impulsivă şi nechibzuit la vorbă, Păuna a ripostat şi se pare că i-ar fi adresat şefului său cîteva cuvinte nu tocmai potrivite... Ştefan a pornit, răzbunător, o vînătoare acerbă asupra greşelilor pe care le făceau Păuna şi nevastă-sa. Orice neregulă, fie ea cît de mică, era consemnată riguros de preşedinte. Şi prompt, sancţionată. Absolut nimic nu scăpa ochiului său ager.

Ioan Ştefan se folosea abil şi de un văr primar, adversar neînduplecat al lui Păuna. Omul din fruntea cooperativei a afirmat, în gura mare, că nu se va lăsa pînă nu-i va distruge pe de-alde Păuna. (De văzut în acest sens şi mărturisirea Vasilicăi Zamfir, secretarul primăriei).

Cum un necaz nu vine adesea singur, iată că mai acum un an şi ceva, într-o seară de ianuarie, lui Constantin şi Constanţei Păuna li se sparge magazinul. Cîţiva copii minori, scăpaţi de sub supravegherea părinţilor, au pricinuit atunci o pagubă în valoare de cîteva mii de lei. Pînă la urmă, micii spărgători au fost prinşi de miliţie. Bunurile sustrase au fost recuperate. Mai vechea nevroză a lui Constantin Păuna recidivează, totuşi, şi gestionarul e nevoit să intre în concediul legal de odihnă, sperînd să se refacă. Ioan Ştefan nu scapă nici de data asta prilejul să-i dea un semn că e omniprezent şi veghează. Atît Constantin Păuna cît şi nevasta lui sînt sancţionaţi, în aceeaşi zi de 20 aprilie '82, el cu retragerea a două gradaţii pe timp de 3 luni, iar ea cu avertisment. Tot în absenţă, şi tot fără o temeinică cercetare, Motivul ? Vag şi foarte general, aşa cum reiese textual din deciziile nr. 15 şi 16, adică : „...pentru abaterile repetate precum şi nenumăratele sesizări ale membrilor cooperatori privind nerespectarea regulilor generale de comerţ, nerespectarea programului de lucru, atitudine necuviincioasă faţă de conducerea cooperativei". Iar pentru ca paharul amărăciunii să le fie cît mai plin, prin decizia nr. 17, tot din 20.04.1982, „...i se impută gestionarului Păuna Constantin suma de 3 405,53 lei reprezentînd lipsa în gestiune la inventarul de control cu ocazia spargerii magazinului la data de 15.01.1982" !...

Zadarnic se plînge omul forurilor locale. Primarul comunei îşi declină competenţa. Preşedintele UJCAPDM Dîmboviţa n-are răbdare să-i asculte pînă la capăt păsul şi, enervat, îl pofteşte pe Păuna să ieşă afară. Abia într-un tîrziu, C. P. s-a adresat revistei, la a cărei intervenţie, de la CENTROCOOP au fost sensibilizaţi nişte oameni. Dumnealor au analizat lucrurile şi i-au dat lui Constantin Păuna cîştig de cauză, comunicîndu-i în scris, prin adresa nr. 948, din 28 decembrie 1982, că problemele ridicate de el în memoriul adresat revistei Flacăra au fost soluţionate favorabil, aşa cum a luat cunoştinţă prin nota emisă la terminarea cercetării.

Din păcate însă, măsurile preconizate n-au fost duse pînă la capăt. Nici măcar decizia de imputaţie nu i-a fost anulată, cum cinstit şi legal ar fi fost. Cu bunaştiinţă şi sub oblăduirea preşedintelui UJCAPDM, Ioan Ştefan, declanşează un nou val de represalii. El facilitează ajungerea la judeţ a unei noi sesizări răutăcioase, cu foarte puţin adevăr, scrisă tot de vărul primar al lui Păuna. Se încropeşte un simulacru de anchetă, se întocmeşte un referat, care în fond nu spune mai nimic, şi, din indicaţia expresă a conducerii uniunii judeţene, gestionarul Constantin Păuna e schimbat din funcţie. Ispravă pe care, ca şi altă dată, la inspiraţia preşedintelui, biroul executiv al cooperativei o face destul de discret, în absenţa celui implicat. Manieră de lucru nedemocratică, ce se va repeta, şi într-o altă împrejurare, mai gravă, care îi va periclita gestionarului îmbolnăvit de o acută şi explicabilă nevroză însăşi calitatea de membru de partid.

În disperare de cauză. Constantin Păuna din Şotînga Dîmboviţei ni se adresează din nou. Cu regret, am constatat la faţa locului că şi de această dată ne-a spus în cea mai mare parte adevărul. Da, am aflat şi ştim de-acum bine că are şi unele lipsuri. Cu toate astea, faţă de el, s-a greşit cu patimă şi nepermis de mult. Tocmai de aceea, cazul lui trebuie revăzut cu calm şi răbdare. Pentru că Păuna este şi va rămîne un om cinstit şi muncitor.

MIHAI STANESCU

Temelii pentru pacea lumii de azi şi de mîine

Zilele acestea în Editura politică a apărut o lucrare-document în două volume care cuprinde documentele încheiate cu prilejul vizitelor tovarăşului Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii Socialiste România, în străinătate şi a vizitelor efectuate în România de şefi de state şi de guverne străini în perioada 1965—1982. Cum se menţionează şi în Cuvînt înainte la cele două volume : „Lucrarea de faţă, într-o concepţie unitară şi larg cuprinzătoare, reuneşte, pentru prima dată, comunicatele comune, tratatele, declaraţiile, acordurile de colaborare şi alte documente semnate sau adoptate la nivel înalt în perioada 1965—1982, punînd astfel la îndemîna cercetătorilor, studenţilor, activiştilor pe tărîm social-politic, propagandiştilor, celor mai diverse categorii ale populaţiei textele unor instrumente internaţionale de deosebită însemnătate, din care au fost eliminate doar unele prevederi de factură strict protocolară".

O judecată retrospectivă, fie ea şi statistică pe care o oferă lucrarea este aceea că în acest relativ scurt interval de timp ţara noastră a încheiat cu diverse state 20 de tratate de prietenie, colaborare şi asistenţă mutuală sau tratate de prietenie şi cooperare, 26 de acorduri, programe şi protocoale de colaborare economică şi tehnică, 94 declaraţii solemne sau declaraţii comune, 245 comunicate comune semnate de preşedintele ţării sau adoptate cu ocazia întîlnirilor sale cu şefi de state şi de guverne.

Acestora li se adaugă peste 500 de instrumente de colaborare cu aceleaşi prilejuri, la nivel ministerial sau la alte niveluri.

Toate acestea se constituie într-o mărturie elocventă a constanţei partidului nostru în ceea ce priveşte o politică activă, constructiv-creatoare pe care o exercită cu celelalte state socialiste, cu statele în curs de dezvoltare, cu statele nealiniate, cu statele capitaliste dezvoltate în temeiul cunoscutelor principii ale deplinei egalităţi în drepturi, respectului independenţei şi suveranităţii naţionale, neamestecului în treburile interne, renunţării la forţă şi la ameninţarea cu forţa, respectării dreptului fiecărui popor la dezvoltare liberă, fără nici un amestec din afară, dreptului fiecărei naţiuni de a-şi alege orînduirea socială pe care o doreşte.

Documentele semnate relevă, prin conţinutul lor, prin varietatea şi constanţa lor, prin sporirea simţitoare a numărului lor, o deplină concordanţă între afirmaţii şi fapte, între declaraţii de principiu şi rezultatele concrete cărora li s-a dat o expresie juridică atît în planul **colaborării, cooperării şi conlucrării multilaterale** cît şi în acela al **colaborării, cooperării şi conlucrării bilaterale.**

Este cunoscut că în expunerea din 1—2 iunie 1982 t o v a r ă ş u l Nicolae Ceauşescu reafirmă că : „România acţionează ferm pentru dezvoltarea colaborării cu toate ţările socialiste, pentru întărirea solidarităţii lor şi depăşirea divergenţelor existente, că partidul nostru porneşte de la adevărul că : „Relaţiile dintre ţările socialiste trebuie să constituie un model de respect reciproc şi de colaborare reciproc avantajoasă, să ofere un exemplu de relaţii pentru toate statele lumii". O privire atentă asupra documentelor încheiate de ţara noastră cu aceste state confirmă faptul că relaţiile **bi sau multilaterale** s-au amplificat, s-au diversificat şi se constituie în garanţii ale unei şi mai bune colaborări în viitor, avînd în vedere şi volumul şi gama, varietatea acestei colaborări, ceea ce va avea consecinţe benefice pentru ţările în cauză. O atenţie sporită s-a acordat şi se acordă unei mai bune colaborări a ţării noastre cu celelalte state membre ale C.A.E.R. Ţara noastră, preşedintele ei pornesc de la convingerea că o astfel de colaborare rezultă cu necesitate din aceea că astfel aceste state ar putea să-şi soluţioneze, cum se precizează în expunerea din 1—2 iunie 1982, „multe probleme ale dezvoltării economico-sociale, ale construcţiei socialiste şi ridicării bunăstării popoarelor lor".

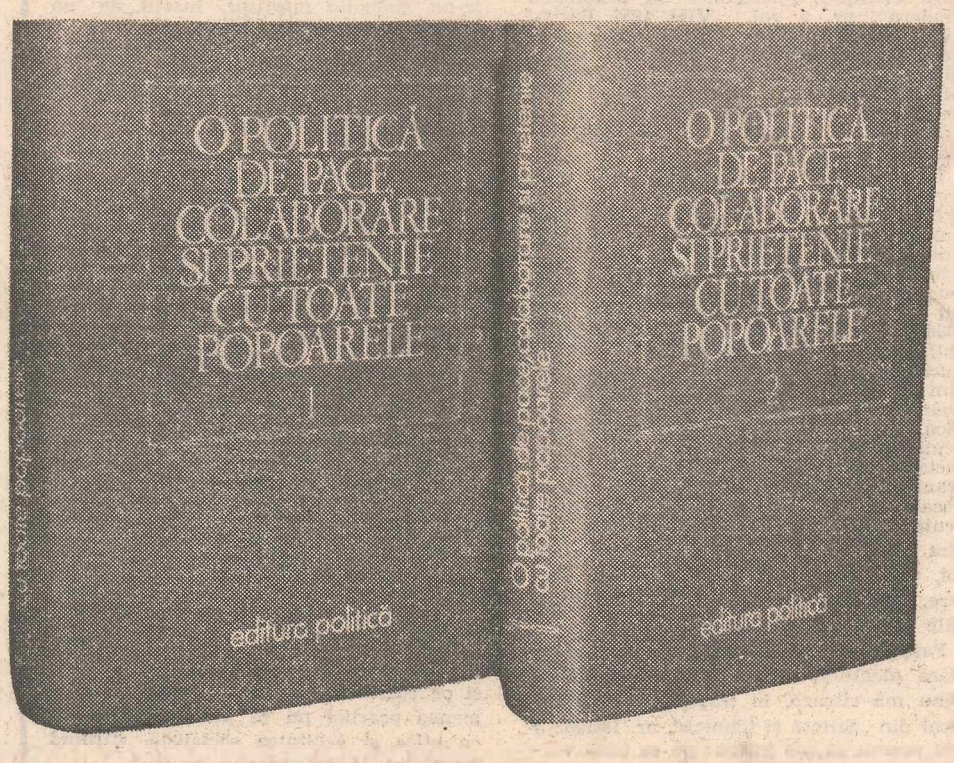

Numeroase tratate de prietenie, colaborare şi asistenţă mutuală, programe şi protocoale de colaborare economică şi tehnică, declaraţii solemne sau declaraţii comune, comunicate comune au fost încheiate între ţara noastră şi ţările în curs de dezvoltare, statele nealiniate, statele aparţinînd grupului „Celor '77". În Raportul la Conferinţa Naţională a Partidului Comunist Român din 16—18 decembrie 1982, tovarăşul Nicolae Ceauşescu preciza : „Acordăm o mare însemnătate şi dezvoltăm larg relaţiile cu ţările în curs de dezvoltare. Considerăm că aceasta constituie un factor important în lupta împotriva imperialismului şi colonialismului, pentru o nouă ordine economică, pentru o politică de pace".

În baza cunoscutului principiu al coexistenţei paşnice ţara noastră a acţionat, cum o dovedesc şi documentele cuprinse în aceste volume, pentru sporirea şi adîncirea relaţiilor sale cu ţările capitaliste dezvoltate. „Considerăm, se precizează în expunerea din 1—2 iunie 1982, că extinderea conlucrării, participarea la diviziunea internaţională a muncii constituie o necesitate obiectivă pentru toate naţiunile". Sigur, ţara noastră, preşedintele ei, t o v a r ă ş u l Nicolae Ceausescu, cum se afirmă şi în multe din documentele cuprinse în lucrarea amintită şi în alte luări de poziţie ulterioare cum ar fi de pildă Mesajul înaintat recentei reuniuni a mişcării de nealiniere ţinută la New Delhi, consideră că se impune cu necesitate ca astăzi şi în viitor să se renunţe la orice măsuri economice discriminatorii, la politica sancţiunilor economice împotriva unor ţări sau grupări de ţări, să se renunţe la dobînzile înalte, să se stabilească dobînzi raţionale etc.

Lupta pentru crearea unui climat de pace şi cooperare între toate statele lumii, preîntîmpinarea unui al treilea război mondial, care s-ar solda practic cu distrugerea întregii omeniri, realizarea dezarmării generale, a dezarmării nucleare în special, asigurarea securităţii mondiale şi a celei europene, lichidarea incredibilului decalaj ce separă lumea săracă de cea bogată, instaurarea unei noi ordini economice mondiale, democratizarea relaţiilor internaţionale, creşterea rolului statelor mici şi mijlocii în viaţa internaţională, în soluţionarea crucialelor probleme cu care este confruntată astăzi lumea, creşterea rolului O.N.U. în viaţa internaţională sînt principalele coordonate ale Doctrinei Ceauşescu. În toate aceste domenii România socialistă a venit cu punctul său de vedere, original, constructiv, novator, cu sugestii, soluţii, propuneri care, prin discutarea lor în numeroase şi diverse foruri internaţionale, au atras atenţia opiniei publice mondiale, au evidenţiat doctrina politică românească de relaţii internaţionale ca o contribuţie inestimabilă la teoria şi practica relaţiilor internaţionale contemporane.

Prof. univ. dr. MARIN VOICULESCU ■

Planeta în grija tinerilor

La începutul acestei săptămîni, Capitala ţării a găzduit lucrările seminarului internaţional „Tineretul şi studenţii — solidaritate pentru pace, dezvoltare naţională, dreptate socială şi o nouă ordine economică internaţională", precum şi ale celei de-a XXV-a Conferinţe generale a Mişcării Internaţionale a Tineretului şi Studenţilor pentru Naţiunile Unite (I.S.M.U.N.).

Prima zi a lucrărilor a fost marcată de mesajul adresat de tovarăşul Nicolae Ceauşescu, preşedintele Republicii Socialiste România, seminarului internaţional şi Conferinţei generale a I.S.M.U.N. — un vibrant apel pentru intensificarea participării tinerei generaţii la rezolvarea marilor probleme ale lumii contemporane, primit cu viu interes şi înaltă apreciere de participanţii la prestigioasa reuniune.

Adresînd celor prezenţi un cald salut şi cele mai bune urări tovarăşul Nicolae Ceauşescu a ţinut să arate că România este bucuroasă să găzduiască o asemenea reuniune consacrată păcii, dezarmării, lichidării subdezvoltării şi înfăptuirii unei noi ordini economice într-un moment cînd viaţa internaţională se confruntă cu probleme deosebit de complexe şi de grave ce preocupă în cel mai înalt grad şi tineretul planetei noastre. Arătînd că situaţia în lume este de aşa natură încît problema fundamentală a epocii noastre este aceea a păcii sau a războiului, şi amintind faptul că în cazul unei noi conflagraţii mondiale, tineretul va fi nevoit, ca întotdeauna, să dea cel mai greu tribut de sînge — preşedintele României a adresat o vibrantă chemare tinerei generaţii de a face totul pentru a se angaja ferm în lupta pentru apărarea păcii şi vieţii popoarelor, de a conlucra strîns pentru a bara calea războiului şi pentru a opri cursa înarmărilor. În mod deosebit, s-a arătat în continuare, trebuie să ne preocupe situaţia din Europa, continent peste care a trecut atît de cumplit tăvălugul războaielor şi în care la ora actuală s-au asimilat uriaşe arsenale atomice. Este pe deplin întemeiat, se spune în mesaj, ca tineretul să se ridice şi să spună un NU hotărît intensificării cursei înarmărilor, să acţioneze tot mai energic pentru împiedicarea amplasării de noi rachete în Europa, pentru retragerea şi distrugerea celor existente.

Tinerei generaţii, a arătat în continuare tovarăşul Nicolae Ceauşescu, îi revine de asemenea nobila misiune de a participa intens la eforturile ce se întreprind pentru lichidarea subdezvoltării, a marilor decalaje dintre ţările bogate şi ţările sărace, pentru instaurarea în lume a unei noi ordini economice, bazate pe deplină echitate şi egalitate.

Arătînd în încheiere că tineretul din România, crescut în spiritul nobilelor idealuri ale păcii şi prieteniei, va conlucra întotdeauna cu tineretul din alte ţări pentru împlinirea măreţelor idealuri ale omenirii, preşedintele N. Ceauşescu şi-a exprimat convingerea că lucrările reuniunii se vor desfăşura cu rezultate bune, oferind cadrul favorabil unui larg şi util schimb de păreri şi de experienţă, punerii în valoare a noi modalităţi de acţiune pentru sporirea contribuţiei tinerei generaţii la înfăptuirea idealurilor popoarelor de pace şi securitate, de înţelegere, colaborare şi progres.

În numele participanţilor, secretarul general al I.S.M.U.N. a transmis calde mulţumiri pentru mesaj, evidenţiind stima şi preţuirea de care se bucură tovarăşul Nicolae Ceauşescu, personalitate proeminentă a lumii contemporane pe arena mondială şi în mişcarea internaţională de tineret şi studenţi.

Prima zi a lucrărilor a mai cuprins şi expunerea t o v a r ă ş u l u i Nicu Ceauşescu, preşedintele Asociaţiei Tineretului şi Studenţilor din România pentru Naţiunile Unite, în care a fost înfăţişată activitatea tineretului român pentru edificarea societăţii socialiste multilateral dezvoltate şi înaintarea României spre comunism, participarea acestuia alături de toate forţele progresiste şi democratice de pretutindeni, la soluţionarea marilor probleme ale contemporaneităţii la edificarea unui climat trainic de pace, securitate şi cooperare internaţională. Vorbitorul a evidenţiat, de asemenea, acţiunile şi poziţiile tinerei generaţii din ţara noastră privind pregătirea şi marcarea, în 1985, a Anului Internaţional al Tineretului sub deviza „Participare, Dezvoltare, Pace".

LIVIU MAIOR ■

Flacăra, Redacţia, Bucureşti, Piaţa Scînteii 1, căsuţa poştală 3312, cod 71341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20. Interioare : Secţia reportaj, social-politic şi economic (**Ilie Purcaru,** Dumitru Constantinescu, Mihai Pelin, Dorin Sălăjan – 26 00, Tudor Octavian – 25 59, Ion D. Goia – 25 66); secţia cultură-învăţămînt (**N. Grigore Mărăşanu,** Elena Ghera – 25 66, Adrian Dohotaru, Victor Niţă, Horia Pătraşcu, Tania Radu – 14 57) ; secţia probleme cetăţeneşti, scrisori (**Răzvan Bărbulescu,** Marga Nedelea, Emanuel Valeriu – 25 42, Mihai Stănescu, Lionel Nişcu – 14 57 Dorin Gherghinescu, Georgeta Ştefănescu – 21 30 ; Audienţe – 25 58 ; secţia ştiinţă, urgenţe, cenaclu, sport, secretariat, foto – **Ovidiu Ioaniţoaia** – 21 28, Liviu Timbus – 25 66, Oprea Georgescu, Constantin Balacciu, Constantin Dragomir – 21 28, Cici Adam, Dumitru Graur, Sorin Postolache, Victor Rădulescu – 14 53, Dan Birlădeanu – 21 23, George Cuşnarencu, Mircea Popp – 25 69, 20 72 – Vasile Mănecan – 25 28) ; secretar responsabil de redacţie – **Nicolae Cristache** – 21 43, redactor şef adjunct – **Nicolae Arsenie** – 21 24 ; redactor-şef – 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii". Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM – Departamentul Export Import Presă, P.O. Box 136–137, telex 11 126 Bucureşti, strada 13 Decembrie.

Redactor-şef: ADRIAN PĂUNESCU

PREŢUL REVISTEI: 3 LEI

41 505